

KAHRAMANMARAŞ
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

KÜLTÜR
YAYINLARI

AN
TI LA

**YOKUŞ
SOKAK**

İmtiyaz Sahibi
Büyükşehir Belediyesi Adına
Fırat Görgel

Genel Yayın Yönetmeni
Duran Doğan

Yayın Koordinatörü
Harun Kadioğlu

Kahramanmaraş
Büyükşehir Belediyesi
Kültür Yayınları Serisi: 169

Yayıncı Sertifika No
49659

ISBN 978-625-95534-6-7

Yazar
Yunus Develi

Baskı Tarihi
Ağustos 2025

Kapak Tasarım
Ali Şenocak

Kapak fotoğrafı
İskender Zengin

Mizanpaj
Salih Koca

Son Okuma
Erdoğan Aydoğan

Baskı
Akbaba Matbaa Basım Yayın
Hizmetleri.
Şazibey Mh. 2. Sk.
Hisar Apt. No: 10 / A
Gsm: 0532 517 62 24
Onikişubat /
Kahramanmaraş
Sertifika No: 49187

İletişim Adresi
Kültür Spor ve Turizm
Daire Başkanlığı
Akçakoyunlu Mah.
Şekerdere Blv.
Onikişubat /
Kahramanmaraş
Telefon: (344) 236 66 29

Bu eser, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesinin bir kültür hizmetidir.

YOKUŞ SOKAK

YUNUS DEVELİ

Sözün ve Sessizliğin Buluştuğu Yer: Yokuş Sokak

Edebiyat, yalnızca bireysel duyguların ya da hayal gücünün bir yansıması değil; aynı zamanda toplumların ortak hafızasını taşıyan, kültürel değerleri aktaran ve yaşanan çağın izlerini gelecek nesillere ulaştıran en güçlü anlatım biçimlerinden biridir. Her nitelikli edebî eser, doğduğu dönemin toplumsal, kültürel ve insani gerçekliklerini içinde barındırırken aynı zamanda bireyin evrensel varoluş serüvenine de ışık tutar. Bu yönüyle edebiyat, yalnızca sözcüklerden oluşan bir sanat değil; aynı zamanda bir tanıklık, bir hatırlayış ve derin bir anlam arayışıdır.

Yokuş Sokak, bu anlayışın özgün ve derinlikli bir örneği olarak okuyucusunu dış dünyadan iç dünyasına doğru bir yolculuğa davet eder. Bu eser, okurun zihninde yalnızca bir coğrafyayı değil; aynı zamanda bir ruh hâlini, bir bakış açısını, geçmişe duyulan özlemi ve bugünün hızla yiten insani bağlarını canlandırmaktadır. Onu kıymetli kılan unsurların başında ise Anadolu insanının değer dünyasını yansıtmaları gelir. İçinde taşıdığı atmosfer ve yazarın güçlü gözlem yeteneği sayesinde Yokuş Sokak, yalnızca bir edebî metin değil; aynı zamanda kültürel bir belgedir. Bireyin toplumla, şehirle ve kendi iç dünyasıyla kurduğu bağlara dair güçlü bir tanıklık sunarken Anadolu'nun sessiz ama derin sesine de tercüman olur.

Bu bağlamda Yokuş Sokak, edebî bir metafor olmaktan öte, somut bir gerçektir. Zira bu sokak, 1980'li yıllarda Kahramanmaraş'ta yayımlanan ve Türk edebiyatına derin izler bırakan İkinci Yazılar dergisinin doğduğu, şekillendiği ve beslendiği mekândır. Bu yö-

nüyle Yokuş Sokak, edebiyat tarihinde özel bir yere sahiptir; yalnızca bir sokak değil, aynı zamanda edebî bir bakışın yurdu, bir fikrin yatağı, bir sessiz devrimin adresidir. Yokuş Sokak ile İkinci Yazıları arasında kurulan bu bağ, eserin ruhunu daha da anlamlı ve tarihsel kılmaktadır. Eserde hissedilen dinginlik, içe dönüş ve derinlik; tıpkı ikinci saatlerinin huzuru gibi, o sokağın edebiyatla yoğrulmuş atmosferinden beslenmektedir.

Kahramanmaraş, geçmişten bugüne yetiştirdiği güçlü edebî şahsiyetleri, zengin şiir geleneği ve kültürel birikimiyle Türkiye'nin önemli edebiyat şehirlerindendir. Bu yönüyle, Kahramanmaraş'ın 2021 yılında UNESCO tarafından "Edebiyat Şehri" olarak Yaratıcı Şehirler Ulusal Listesi'ne dahil edilmesi, sadece bir takdir değil; aynı zamanda bu kadim şehrin kültür ve edebiyata yaptığı katkılarının evrensel düzeyde tanınması anlamına gelmektedir. Bu saikle gerek Yokuş Sokak öyküsü gerekse şehrimizin kültür ve edebiyat alanına dair yayınlamış olduğumuz diğer eserler, Kahramanmaraş'ın yerel edebiyat hafızasının küresel kültür platformlarına taşınması ve bu mirasın daha görünür kılınması açısından son derece kıymetlidir.

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi olarak bu özel eserin doğuşuna katkı sağlamaktan büyük bir mutluluk duyuyoruz. Çünkü inanıyoruz ki bir şehrin gerçek gücü, yalnızca yollarında ve binalarında değil; taşıdığı kültürel mirasta, koruduğu değerlerde ve anlatılan hikâyelerde gizlidir. Siz kıymetli okurlarımızla buluştuğunda, her birimizin hayatındaki yokuş sokaklara da dokunacak güce sahip olan Yokuş Sokak'ın öyküsü; bir bellektir, bir tanıklıktır, bir hatırlayıştır.

Bu vesileyle, böylesi değerli bir eseri edebiyatımıza kazandıran Sayın Yunus Develi'ye ve yayına hazırlık sürecinde emeği geçen tüm ekip arkadaşlarıma içtenlikle teşekkür ediyor, bu anlamlı çalışmanın kültür dünyamıza hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Fırat GÖRGEL

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Başkanı

Yunus Develi, 1957'de Adana'da doğdu. Ortaöğrenimini Adana'da, yükseköğrenimini İstanbul'da, Yüksek İslâm Enstitüsü'nde tamamladı. Öğretmenlik yaptı. İkinci Yazıları, Maverâ, Hece, Heceöykü, Melâmet, Mahalle Mektebi, İtibar ve Yitiksöz dergilerinde öyküleri yayımlandı. Öykü Kitapları: Gece Dansları (2004), Kumercin (2010), Frenk Havaları (2012), Perde (2017), İkinci Perde (2018), Vadiler (2021). Romanları: Militan Kahvesi (2018), Akşam Yazıları (2019).

I

Minibüs, kimi zaman düz, kimi zaman yokuş ama hep kıvrıla kıvrıla giden asfaltta ilerliyordu. Yolu kavrayışına, virajlara girip çıkışına bakılırsa bu yollara alıştı. Ama yine de yokuşuna ve kıvrılıp durmasına olan tepkisini belirtmekten geri durmuyordu. Her ne kadar yolcuların koyu sohbetinin arasında kaynayıp gidiyorsa da sesinden anlaşıyordu bu. Hiç olmazsa ömrünün son demlerine yaklaştığı şu günlerde şöyle düz, iniltisiz, yağ gibi kayıp giden bir asfalta düşseydi yolu da iki gün keyfini sürseydi şu hayatın. Arada bir rast geliyordu da öylesi yollara, içi gidiyordu. Kayıp giden otobüslere, minibüslere imreniyordu. Nasıl da güzel geliyordu sesleri. Süzülüyorlardı resmen... Fakat bu çok zordu. Belki bu umutsuzluğu da etkiliydi homurdanmasında. Öyle görünüyordu ki direksiyon başındaki adam, büyük ihtimalle kendi ömrünü bu yolda tamamlayacağı gibi onu da yine buradan araba mezarlığına yollayacaktı. Mıymıntı şey!

Bütün koltuklar doluydu. Hatta işte o direksiyon başındaki adam, yolcuların söylenmesine -ki ancak kafa kıvrılarak kaç göz işaretiyle yapıyorlardı bunu- aldırış etmeden kapı önündeki boşluğa bile yolcu almıştı. Öyle de bu duruma ne yeni binenler ne de her defasında biraz daha sıkışmak, eşyalarını toparlamak zorunda kalanlar aldırış ediyordu. O kafa kıvrımlar anlık olarak yapılıyor, sonra sohbetler -yapılan alışverişler, ekilip biçilen mahsuller- kaldığı yerden devam ediyordu. Kenan, cam kenarındaki koltuğunda, inip binenlere ve bu sohbetlere ilgisiz, bir yandan etraftaki irili ufaklı çam ağaçlarını seyrederken, bir yandan da ken-

di kendine konuşuyordu. İlginç; demek böyle bir kasaba varmış!

Şehri duymuştu elbette ama kasabayı hiç hatırlamıyordu. Adını duymadığı için de doğal olarak haritadaki yerinden habersizdi. Fakat bu habersizliği, bilgisizliğinden çok, ilgisizliğindendi. Nereden gelip yerleştiğini kendisinin de tam olarak kestiremediği huylarından biriydi; kendince belirlediği sınırların dışında kalan dünya, onu pek fazla ilgilendirmiyordu. Bütün şehirleri, kasabaları, dağları, ovaları bilsen ne olacaktı. Bilgi yarışması değildi ki hayat. Küçükken oynadıkları dağ, nehir, şehir, isim oyunlarında kalmıştı o. Artık başka yarışmaları, başka oyunları vardı hayatın. Hayatın dağları, şehirleri, kasabaları haritadaki gibi değildi.

Bir saati aşkın süren bir yolculuktan sonra minibüsün homurtusu önce hafıfledi, sonra da tamamen kesildi. En son motor şöyle bir titredi ve sesini kesti. Kasabanın garajı olmalıydı burası. Hemen girişte, asfalt yola göre sol taraftaydı. Bir kasaba garajı olduğu her hâlden belliydi. Derme çatma bir görüntüsü vardı. Yazıhane olarak kullanılan bir kulübe, kulübenin önünde yola çıkmaya hazırlanan bir minibüs ve yine arka taraflarda sırasını bekleyen bir iki minibüs daha vardı. Tabii bir de ellerinde çantalar ve eşyalarla ortalıkta dolaşan insanlar... Toprak zemin, küçük su birikintilerinin yanında, yer yer çamur ve arabalardan sızan yağ ve motorin nedeniyle kirlı bir vaziyetteydi.

Yolcular, henüz tamamlanmamış ve bir bu kadar daha gitseler yine tamamlanmayacak olan sohbetlerini kesip birer ikişer inmeye başladılar. Kenan da biraz bekledikten sonra ayaklarının ucundaki çantasını alarak indi ve henüz kendisi için bir meçhul olan kasabanın içine doğru yürüdü. Epey bir yokuştı parke döşeli yol. Her ne kadar kasabayı ikiye bölüyor gibi gözükse de daha çok sağ tarafta kümelenmişti dükkânlar, evler. Yolun kenarından başlayarak arkadaki tepelere doğru yayılıyordu. Bunun aksine sol tarafta irili ufaklı tepeler ve uzayıp giden bağlar, bahçeler vardı.

Sora sora buldu sokağı. Gerçekten de adı gibi yokuştı. Sıkıcı geçen -özellikle minibüsün sıkça durup kalkması- yolculuktan sonra kasabanın yokuşuna ilave, bir de sokağın yokuş olması, ister istemez yormuştu. Ondan olsa gerek, havanın soğukluğundan (Mart ayının ilk günleriydi.) pek fazla etkilenmemişti. Hatta mi-

nibüsten iner inmez giydiği paltosunu çıkarmak zorunda kalmıştı. Yokuşun ortalarına geldiğinde bir ara başını kaldırıp yukarıya doğru bakınca onları gördü. Kaldırımında sigara içiyorlardı. Az sonra da hasretle kucaklaştılar. Bir daha görüşememe ihtimaliyle ayrıldığınız birileriyle yeniden karşılaşmak tarifsiz bir duyguydu. Bir yitiğini bulmuş gibi hissediyordu insan. Bir sevince, coşkuya yeniden kavuşmuş gibi...

Bir yandan çaylar ve sigaralar içilirken bir yandan da o unutulmaz Kuşunlu günlerini anmadan edemiyorlardı tabii. Her ne kadar şimdi her biri tatlı birer anıya dönüşe de... Unutulmayan, geçip gitmeyen sıkıntı mı vardı ki? Yaşarken öldürür, anılırken güldürürdü. Hayat böyle bir şeydi. İyi ve kötü günler, bir kadere bürünüp tıpkı bir güneş gibi doğup batıyordu hayatın üzerine... İhsan Aydoğdu bir ara yerinden kalkarak az ötedeki çekmecedan aldığı bir beyaz kâğıtlı geri döndü. Madem Kuşunlu'yu andık, oradaki dostlarımıza kısa bir mektup yazıp imzalayalım, dedi. Sanmasınlar ki onları unuttuk!

Çaylarını içtikten sonra kalktılar. Hem Kenan'a şöyle bir kasabayı gezdirmek hem de görev yaptıkları kurumları görmek için. Soğuk âdeta buz kesiyordu. Burası Kuşunlu'dan daha soğuk, dedi Kenan bir ara. Sen Kuşunlu'yu unutuvermişsin hemen, diye karşılık verdi Hüseyin. Gülüştüler. Sokaklar, caddeler, esnaf dükkânlarının sıralanışı, insanların tavırları... Tam bir Anadolu kasabasıydı Andırın...

Kenan, Yokuş Sokağı, Ali Tahir'i, Sanat Matbaası'nı ilk o gün gördü. Yine ilk menengiç kahvesini de o gün, matbaada içti. Damadına kekremsi bir tat hissederek...

II

Bir yıl önce hiçbirinin aklına gelmezdi, gelemezdi. O fırtınanın, kasvetin, umutsuzluğun içinde debelenirken nasıl böyle bir hayal kurabilirlerdi ki? Belki de insanın hayallerinin gerçeklerle sınırlı olmasındandı bu. Gerçeklerin kendini kabul ettirme, hayalleri bile kuşatma gücünden. Ya kabul edecektin ya da hayal deryasında avunup gidecektin, bata çıka. Belki bir kaçış, bir tür korkaklıktı. Kim bilir, bu da iyi bir şeydi belki ama galiba herkese göre değildi. Kimi insanlar, zor da olsa gerçeklerle inatlaşmanın anlamsız olduğunu bilirdi. Küçük tecrübeler, büyük sonuçları işaret ederdi, anlayana. Çünkü üç aşağı beş yukarı, neyin olup olmayacağını kestirmek o kadar da zor bir şey değildi. Öyle ya, yel değirmenlerine karşı savaşmanın ne anlamı vardı. Kırıp katanlarını...

İşte o kasvetli günlerde birileri çıkıp bu ülkede Andırın diye bir kasaba var. Yazı bir güzel, baharı bir başka güzel. Kışına zaten doyulmaz... İşte siz, şu kadar zaman sonra o güzel kasabada bir araya geleceksiniz. Hatta o kasabada bir Yokuş Sokak ve o Yokuş Sokak'ta bir matbaa var. O matbaanın bürosunda oturup keyifle çaylarınızı yudumlayacaksınız. Bugünleriniz tatlı birer anıya dönüşecek... deseydi gülüp geçerlerdi. Oynama acımızla, derlerdi. Fakir ve kimsesiz olabiliriz ama bizim de bir gururumuz var, derlerdi, biraz da Yeşilçam edasıyla. Hikmetinden sual olunmayan Allah'ın, bir şekilde görmezden geldiği, görmesi gerekenlerin de doğru düzgün elini uzatmadığı; dolayısıyla fırsattan istifade, dağlar ve çorak yerler meleklerinin üstün gayretiyle âdeta tabloyu

andıran bu kasabada, böylece çürüyüp gideceklerdi. Kışın kömür, yazın mayıs kokuları burunlarının direğini sızlatacak, çarşı pazarda dolaşamaz hâle geleceklerdi. Yetmeyecek; ne yana dönseler, önce kulaklarını, sonra oradan yavaş yavaş kalplerini kuşatacak kasaba dedikoduları arasında kaybolacaklardı. Kasaba, git git kendine benzetecekti onları da. Küçülecekler, daralacaklar ve nihayetinde bütün hayalleri, umutları ve en çok da yüreklerini tıpkı bir yangın yerine çeviren idealleri, bir ukde olarak kalacaktı içlerinde.

Kalacak mıydı gerçekten? Bütün o masum hevesler, hayaller ve idealler bir yol bulamayacak mıydı buradan çıkmak için? Evlerin bacalarından savrulan zehirli, zalim, kara dumanlara karışıp gidecek miydi? Yok muydu bir el? Var mı bir yardıma ihtiyacı olan, elinden tutayım, diyen? Bu kadar mı sahipsizdiler, bu kadar mı çaresiz? Arada bir, Kenan'ın bulunduğu kasabada ya da İhsan'ın yaşadığı köyde bir araya gelerek; birbirlerine tutunup yaslanarak ölmeye devam mı edeceklerdi? Şayet öyleyse; bu içlerindeki çürümemeye, var olmaya, bir şeylere kafa tutmaya dair sesler nereden geliyordu? Niçin geliyordu? Neden onlar da kendileri gibi gerçekleri kabul edip çenelerini kapatmıyorlardı? Ne diye konuşup duruyorlardı yüksek perdeden? Bir gün... Bir bildikleri mi vardı yoksa? Ateş olmayan yerden duman çıkmaz mıydı gerçekten?

Seslerin de bir bildiği varmış. Onlar da kendisi değilmiş ki günün birinde bir el uzandı ve gerçeklerle hayaller birbirine karıştı. Hızır gibi uzandı bir el ve İhsan'ı çekip aldı o köyden. Aldı ve şimdiye dek yaşadıklarına nispet edercesine bir solukta getirip bu güzel kasabaya bırakıverdi. Al sana Andırın, al sana Ali Tahir! O ermişti muradına ama geride kalanlar vardı. Şimdi hüznü, yalnızlığı, umutsuzluğu daha bir katlananlar vardı. Artık bir zamanlar olduğu gibi arada bir, bir araya gelip çay içemeyecekler, kahırlı kahırlı üfleyemeyeceklerdi sigaranın dumanını. O bile ne büyük bir lüksmüş meğer. Çay da sigara da yalnızlık da tek başınaydı artık. Mayıs kokuları, bacalardan savrulan kara dumanlar sevin sin! Kışın, her bir tanesi kurşun gibi değen, adım atamaz hâle getiren tipi sevin sin... Belli ki kaderin oyun oynayas ı vardı. Kader severdi, affetmezdi. Oyun içinde oyunları vardı onun. Sessizce çıkıp

geldi ve bu müstesna tablonun bir kenarına sahne kurdu. Tablo bir başka güzel, bir başka anlamlı oldu böylece. Sonra açtı perdesini sonuna kadar da keyfini çıkardı kıraç tepelerin, bayırların. Ne yaptı etti, buldu bir şeyler. Mahareti büyüktü, bohçası geniş. Ne ararsan vardı. Ne istemezsen mevcuttu. Allah'ın armağanı olan hazinelerini yüklenmiş, doludizgin gidiyordu. Ona kim karışabilirdi ki? Kim, gözünün üstünde kaşın var, diyebilirdi? Kim, kime şikâyet edebilirdi ki onu?

Heyecanla, umutla, umutsuzlukla ama dört gözle; ha bugün ha yarın o sevinçli haberi beklerken bir başka haber geldi bir gün. Evraklar kaybolmuş!

Evrakların kaybolması, yeniden çıkartılması, götürülmesi, dolayısıyla tayinin gecikmesi değildi asıl sorun. Hiç ilgisi alâkası olmamasına rağmen gelip lök gibi oyunun ortasına oturan Behzat'tı. Ne Vali idi ne Kaymakam. Behzat'tı! O abus suratı geldi gözlerinin önüne. Esmer, kır saçlıydı. Gözleri iri, burnu, tıpkı bir boksörün burnunu andırıyordu. Kalın, siyah kaşları vardı. Daha adını ilk duyduğunda o mağazayla ilişkilendirmiş ve senaryosunu yazmıştı. Görmezsen, hissetmezsen, bağlantıları doğru kurmazsan apışıp kalırdın. Vakit geçirmeden olay yeri incelemesi yapar gibi birkaç kez gelip geçmişti o mağazanın önünden. Çaktırmadan -elbette karşı kaldırımdan- içeriyi gözetleyerek... Kesin, burada kotarıyordu işi. Kürkçüymüş! Sen onu benim külahuma anlat Behzat! Neler çeviriyorsun Behzat! Kürklerin, deri ceketlerin arasında ne filmler çeviriyorsun? Behzat ki Sigorta Kurumu'nun en kıdemli şefiydi. İş yokuşa sürmekte, kılık yapmakta üzerine yoktu. Devletin kurumu değil, Behzat'ın çiftliğiymiş mübarek. Ondan belge almak, iş bitirmek, deveye hendek atlatmaktan zordu. Neyse ki 'Kürkçü Behzat'a uğramadan halletmişlerdi işlerini. Behzat'ın kürkleri varsa garibanın da Allah'ı vardı. Behzat küçük, Allah büyüktü. Bir şekilde kurtarmıştı yakasını. Fakat bu defa kesin uğrayacaktı. Şans bir defa gülerdi...

Öfke ile sabrın iç içe geçtiği zamanlardı. Ama sabır bir adım gerideydi sanki. Bir adım öne alması gerektiğini biliyordu ama yapamıyordu. Uğradığı hayal kırıklığı bütün dengesini bozmuştu. Behzat'ın görüntüsünü bir türlü çekip alamıyordu gözünün önünden. Masasında oturmuş, keyifle çayını yudumluyordu. Bi-

razdan kapı çalacak ve Kenan içeri girecekti... Acaba kürk mü satıyorlardı, deri ceket mi? Belki de erkeklere ceket, bayanlara kürk! Ne fark ederdi ki? Önemli olan, kürk veya ceketin bedelinin doğal olarak orada bırakılmasıydı. Güzel tezgâh, diye söylendi. Sen deri ceketini giyip çıkıyordun ve işin halloluyordu. Behzat'ın dükkânıyla Sigorta Kurumu'nun arasında gizli bir tünel vardı. Şehrin altı gizli tünellerle doluydu. Hayat, bu tünellerde akıyordu... Evet, senin işin halloluyordu ve Behzat Bey, akşam iş çıkışı mağazaya geliyor (normal yolu kullanıyordu tabii) ve paraları cebine indiriyordu. Ellerin kırılsın Behzat! Kırılsın da o paraları sayamaz ol inşallah!

Ah, şimdiye kadar olduğu gibi bir kalmak değildi bu. Tam kurtuluyorum derken kalırsan daha güzel olurdu. Umudunu tırmandırıp gerisin geri yuvarlanırsan aşağı, daha keyifli olurdu. Kader severdi aksiyonlu sahneleri. Sen yuvarlanırken o, zevkten dört köşe olurdu. Sıradan bir hikâyenin bile kendince bir aksiyonu varken böyle bir hikâyeyi es geçmesi, işi tabii seyrine bırakması düşünülemezdi elbet. Behzat'ı kim getirip koymuştu oraya? Sen Behzat'ı karakaşlı, yamuk burunlu biri sanırdın. Sen Behzat'ı masasında keyifle çay içen biri sanırdın. Oysa... Oysa gidip Osman'la bile konuşmuştu. Kaldırırma oturmuş, çayını yudumluyordu Osman. Buyur Hocam, çay iç, dedi yanındaki sandalyeyi işaret ederek. Yok, dedi sağ ol. Böyleyken böyle... Osman, çayından bir yudum aldı. Başını, kasabanın ortasına doğru çevirdi; düştüğü bir süre. Altmış bin olur Hocam, dedi. Daha da geri adım atmadı. Hiç de öyle minnet eder gibi bir hâli yoktu. Fakat ilginç bir şekilde, istediği ücret -sanki içeriden haber almış gibi- hemen hemen alacağı yolluğa denk geliyordu. Doğrusu daha uygun bir fiyat bekliyordu Kenan. Belki üç beş kuruş elinde kalır da onunla da otobüs biletlerini filan alırdı. Kaç kişi vardı ki kasabada bu işi yapan! El mahkûm! Aman canı cehenneme, diye söyleniyordu Osman'ın yanından ayrılırken. Şuradan bir kurtulayım da gerekirse üste bile veririm...

Akşamın bir vakti Erdal'ın kapısına geldi. Tanrı'm, Tanrı'm, bana neler yaşıyorsun, diyerek uzattı elini zile. Eski zamanlardan bir zamanın içinde gibiydi. Kısa bir tereddüitten sonra, gözünü o eski zamanlardan alıp zilin üzerindeki yazıya çevirdi.

Erdal Sözer! Mızımızın tekiydi Erdal Sözer. Sesi de kendi gibiydi. Kronik sinüziti vardı galiba, hep nezleli gibi çıkıyordu. Kenan’a kalırsa yeteneksizin biriydi. Yürüyüşünde, giyiminde, konuşmasında meymenet yoktu. Meymenetsizlik yarışmasına katılsa kesin dereceye girerdi. Gelir gelmez icat çıkarmaya başlamıştı okulda. Sınıf tabelalarından başlayarak, bodrum tabelasına varıncaya dek, ne kadar tabela varsa değiştirmişti. Sonra sınıflardaki çerçevelere gelmişti sıra. Okulu yenileyecekmiş! Yeni bir heyecan, yeni bir ruh vermek gerekirmiş. Erdal Sözer’in geldiği belli olunmuş! Çok bakımsızmış. Önceki müdür hiç ilgilenmemiş. Hastaneye çevirmiş okulu. Tıpkı bir köy okulunu andırıyormuş. Kurşunlu’ya hiç yakışmıyormuş... Şöyle çağdaş, modern bir okul yaratacakmış... Hatta okulun adını da değiştirmek gerekmiş. Neymiş öyle “Kurşunlu Lisesi” filan... Ukalâydı da üstelik. Etrafındaki yordakçılar da “tabi efendimci, doğru söylediniz müdürümcü” olunca...

Kenan’ın izah edemediği konulardan biriydi bu. Nasıl oluyordu da bu işler böyle yeteneksizler arasında dönüp duruyordu? Bir yeteneksiz gidiyor, bir başka yeteneksiz geliyordu. Renkleri, yelpazeleri değişiyordu ama yeteneksizlik sabit kalıyordu. Bu kadar önemsiz, basit bir iş miydi bir okulu yönetmek? Gelecek nesil bunların mı eseri olacaktı? Bunlar mı eğitecekti bu çocukları? Belki de buna benzer şeyler düşünerek söylemişti İhsan Aydoğdu o sözleri. Bir yandan menengiç kahvelerini yudumluyorlar, bir yandan da onu dinliyorlardı. Görsünler bakalım, diyordu, müdürlük nasıl yapılmış! Gerçekten akıl erdirmek mümkün değildi. Tabii bütün bu işleri yaparken en büyük destekçisi İsmet’ti. O da solcuydu ama hakkını inkâr etmemek gerekirdi. Zekiydi, sinsi ve örgütçüydü. Baş muavin olmasına rağmen, Erdal’ı parmağında oynatıyordu. Kasabanın en azılılarından İsmet. Anlatılanlara bakılırsa o fırtınalı günlerde epeyce dolap çevirmişti burada. Uzunca bir zaman sürgünde kaldıktan sonra bir yolunu bulup dönmüştü. (Ama işte bu da tuhaf bir şeydi. Okuldaki pek çok öğretmen, benzer gerekçelerle buraya sürgün gelmişti. Deyim yerindeyse okul, okul değil, sürgün yatağıydı!) Belli ki Kenan gelmeden, ülkenin pek çok yerinde olduğu gibi burada da epey bir şeyler yaşanmıştı. Ona da çivisi çıkmış bir kasabada, kaşarlanmış sürgünler arasında yaşamak kalmıştı işte...

Büyük ihtimalle vermezdi vermemeye ama mecburdu bu kapıyı çalmaya. Önemli olan Erdal'ın ne diyeceği değildi. O kim oluyordu ki! Önemli olan... Fakat görünen o ki Kenan'ın her zaman yaptığı gibi, çaldığı asıl kapının pek de umurunda değildi bu durum. Çünkü içinden bir ses, şöyle diyordu: Oldu, Kürkçü Behzat işini çözdüğü gibi Erdal Sözer işini de çözsün. Bütün işleri O çözsün ve sen keyfini sür hayatın. Bir bebek gibi eğleyip dursun seni. Kendi işini kendin halledeceksin Kenancıgım! İsa'nın ellerinin bırakıldığı bir dünyada, senin elin ne oluyor ki! Doğal olarak öyle bir dünyada yaşarken, kimi zaman horlanacak, zorlanacak, itilip kakılacaksın. Yüzüne bakmayacağın, adını anmayacağın insanların kapısında bekleyeceksin. İster istemez saygı ifade eden cümleler kurup tavırlar sergileyeceksin. Erdal kimdi ki! Ah Tanrı'm! Kenan'ı da Erdal'ı da yaratan Tanrı'm, bu nasıl oluyor... Kenan bunları düşünürken kapı aniden açıldı. Mızmız Erdal, onu karşısında görünce birden şaşırdı. Baskın yemiş gibi bocaladı âdeta. Yüzündeki korkuyu yakaladı Kenan ama şimdi ona ayıracak vakti yoktu. Bir başka zaman, üzerinde düşünmek üzere kaydetti o görüntüyü. İyi akşamlar diledikten sonra anlattı durumu. Zaten bir bölümünü biliyordu. Seni en iyi okula verirler Kenan Bey, teftiş raporun çok iyi, demişti ilk müracaatı yaparken. Bıyık altından güldüğünü, bir an evvel gitse de kurtulsak dediğini biliyordu. Kenan'ın, öğrenciler üzerindeki etkisinden o da rahatsızdı çünkü... Biraz mırın kırın ettikten sonra vermişti izni. Buruk bir sevinçle ayrıldı kapıdan.

Uzun ve sancılı geçen bir geceden sonra (O, elindeki evrakla Behzat'ın kapısında beklerken üzerinde deri ceket olan biri -tıpkı Erdal'a benziyordu ama değildi herhâlde- pis pis gülerек dolaşıyordu koridorda.) sabahın ilk ışıklarıyla birlikte soluğu yazıhane de aldı. Onu bu saatte karşısında gören adam, şaşırdı. Hayırdır Hocam, dedi yaramaz bir durum yok inşallah? Yok, dedi biraz işlerim var da. Aynı gün gidip dönebilmesi için ilk arabayı kaçırmaması gerekiyordu. Biletini alıp beklemeye başladı.

O üç saatlik yol bitmek bilmedi o gün. Kıvrım kıvrım, sancı sancı, sabır sabır, isyan isyan uzadı. Yolun da bir huyu vardı; kendinden başka bir kaygı varsa üzerinde uzardı, ağırlaşırdı. İşlerini halledebilecek miydi? Son arabaya yetişebilecek miydi? Yetişe-

mezse ne olacaktı? Nerede kalacaktı? İzni bir gündü ve üstelik de eşi evde yalnızdı...

Eski garajlarda indikten sonra vakit kaybetmemek için bir taksiye binip doğruca Bakanlığa gitti. Hiç olur muydu öyle şey; burası Dingo'nun ahır mıydı? Mutlaka ilgili memur üşengecin biriydi, doğru düzgün aramamıştı. Umurunda mıydı Kenan'ın neler çektiği. Bizzat üzerine düşerse hallolurdu herhâlde. Gerekirse bütün dosyaları, çekmeceleri tek tek kendisi arardı. Girişteki asansöre aldırış etmeksizin doğruca merdivenlere yöneldi. Mantık olarak asansör elbette daha hızlı çıkardı ama psikolojik olarak öyle değildi. Asansörde duruyordun ve bu bir zaman kaybıydı. Hızlı adımlarla tırmandı basamakları. Dördüncü kata gelince biraz soluklandı kapının önünde. Sonra ilgili bölüme yöneldi. Memurundan şefine, tek tek konuştu hepsiyle. Ona sordu, ötekine rica etti. Sonra ona tekrar geldi... Tam, bildik devlet memuru tavrıydı karşılaştığı. Duymadım, görmedim, bilmiyorum... Bakanlık'ta olunca bu konfor daha bir artıyordu tabii. Eh, burada memur olmak, taşrada memur olmaya benzemezdi elbette. Her biri topu ötekine atıyordu. Yazı bizim birimden çıkmış gözüküyor... Siz bir de atama bölümüne sorun... Bizim kayıtlarımızda öyle bir evrak yok... Çaresizce dolanıp durdu oralarda. Bir ara binanın dışına çıkıp -bu defa asansörü kullanmıştı- üst üste sigara içti. Daha önce hiç gelmemişti buraya. Dışı gibi içi de soğuktu. İki soğuğu da bırakıp kendi içine döndü. Böyle bir durumda ne yapılırdı? Kime derdini anlatabilirdi? Koskoca Daire Başkanının -İhsan'la birlikte gitmişlerdi yanına- parafe ederek havale ettiği evrak, nasıl kaybolurdu? Ama işin içinde kaderin cilvesi olunca, her şey mümkündü. Evrak da kaybolurdu, insan da...

Büyük bir hayal kırıklığıyla dönmüştü kasabaya. Fakat bu hayal kırıklığının, yorgunluğun yanında, şehirden uzaklaşıp kasabaya doğru yol alırken tarifsiz bir rahatlama hissediyordu. Tuhaf bir çelişkiydi bu. O birkaç saat içinde âdeta kâbus olup çökmüştü şehir üzerine. Resmen nefesi daralmıştı. Hayır hayır; işinden, telaşından, memurların aymazlığından dolayı yaşadığı sıkıntı değildi buna sebep. Çok daha başka bir şeydi...

Yaklaşık on beş gün süren çetin mücadeleden sonra yeniden hazırlanan evraklar Bakanlığa ulaştırıldığında yaşanan sürpriz,

tam da nasıl bir cilveyle karşı karşıya olduğunu göstermesi bakımından ilginçti. Evraklarınız bulundu! Sanki kendisi bulmuş gibi sevinerek veriyordu haberi, görevli memur. Oysa hikâye başkaydı. Hikâye başka olmasaydı, geçen gün her taraf didik didik aranırken çıkmayan evrak, sonradan nasıl çıkmıştı? Kenan, memura bunu söylemedi. Bir taşra memuru olsaydı belki söyleyebilirdi ama burada olmazdı. Üstelik kural da vardı: Fazladan tek söz etmeyeceksin. İki kelimeyle halledeceğin işe, üçüncü kelimeyi eklemeyeceksin. Başka hikâyelerden haberi olmayanlara, o hikâyelerden bahsetmeyeceksin... O, kuralı tekrar ederken yeni evraklara gerek olmadığını söyledi memur. Talebiniz işleme konuldu, dedi. Acı bir tebessümle karşıladı onun bu ifadelerini. Merdivenleri hızlı hızlı inerken buruk da olsa bir sevinç vardı üzerinde. Olurdu değil mi? Bir aksilik çıkmazdı inşallah? Kader de sürgit oyun oynayacak değildi ya!

Aralık ayının ortalarında, bütünüyle Hızır'a ait olarak nitelendirilemeyecek o el, biraz da mahcup şekilde -kesin rol yapıyordu- bir kere daha uzandı ve bu defa onu alıp doğup büyüdüğü topraklara getirdi. Derin bir soluk aldı Kenan. Bu şehir onu iyi tanıyordu. Çocukluğunu, gençliğini, aşklarını, acılarını... Yıllardır ayrı kaldığı, döneceği günü büyük bir hasretle beklediği bu şövalyesini bağrına bastı ve üç gün üç gece şenlik ilan edildi. Tabii, ilan edilen şenlik günleri, şehrin kurtuluş günü kutlamalarına rastlayınca, daha bir coşkulu oldu. Şehir kurtulmuştu, Kenan kurtulmuştu...

Son gün, ısrarlara dayanamayarak kürsüye çıktı. Mikrofonu eline alıp uzun bir söylev verdi şehir meydanında. Şimdiye kadar nerelerdeydi, niçin dönmüştü, şehre dair ne gibi planları vardı...

Adana'da şenlik günleri sürerken, İhsan Aydoğdu, olup bitenlerden habersiz, bir şeylerin endişesini yaşıyordu Andırın'da. Tamam, kendisi kurtulmuştu ama geride kalanlar vardı. Birlikte kurtulmadıktan, birlikte gülmedikten sonra ne anlamı vardı bunun? Çünkü gitmek, çünkü kurtulmak; ancak birlikte olduğunda anlam taşırdı. Biri gider biri kalırsa olmazdı. Ne içilen sigaranın ne de yudumlanan çayın tadı olurdu...

Kenancığım,

Sizleri görmek kismet olmadı.

Bakanlık'ta tayin işine baktım. Bildiğin gibi adın listeye girmiş. Bakan onayından sonra tamam. Niyazi Bey'i göremedim. Sen bizzat takip et. Veli'nin de haberi var.

Tayinin çıktığı gün bana tel ile bildir. Adana'ya vardığın gün de telefonla ara. Hemen ziyaretine gelebilirim.

Seni, dostlarımızı çok özleyeceğim. Özleyeceğim.

Hepinize selam.

İhsan

Kardeşim Kenan,

Şimdiye kadar bir haber alamadım. Bir ay uzun bir zaman.

Ben bu kartı yazarken, senin Kurşunlu'da olmayabileceğini de düşünüyorum ama oradan ayrılıyorsa, herhâlde bildirirdi diyorum. Bana acilen yaz!

Hüseyin, Celil, Şakir, Salih dostlarımıza yer götürmez selam yolluyorum.

Kalbi muhabbetlerimle.

İhsan Aydoğdu

Not: Bana yaz ki ayakkabıcı Burhan'a olan borcumuzu senin adına göndereceğim.

III

İhsan Aydoğdu, genellikle kasabanın son minibüsüyle dönerdi köye. Bazen de sohbeti, çay keyfini bozmak istemezler, bile isteye yol verirlerdi o son minibüse. Neyse ne! Sonra keyifleri yettiğinde ana yola çıkarlar, Çankırı istikametinden gelen kamyonlara, traktörlere el kaldırırlardı. Şansları yaver giderse hemen ilk arabayla yolcu ederlerdi. Fakat kimi zaman çok uzun sürdüğü olurdu bu bekleyişin de karanlığa kalma endişesi taşırlardı. Sigaranın birini söndürüp birini yakarlardı. Bir keyfe, bir kedere eşlik etmeyecekse ne gereği vardı onun kahrını çekmenin. Madem zehir olup akıyordu içlerine, bir işe yarasın! Uzaktan bakıldığında, galiba duracak, diyerek heyecanlandıkları kamyon da tozlarını savurarak uzaklaşınca, yapılacak şey elbette bir sigara daha yakmaktı; tabii şoföre söylenerek. Bir de kornaya basıyor, dalga geçer gibi... Ama er ama geç, nihayetinde onu uğurlarlar ve ardından kasabanın yolunu tutarlardı. Geride bir boşluk bırakarak... Bu yaşananların aksine, arada bir, trenle döndüğü de olurdu. Atkaracalar istasyonunda iner, oradan köye yürürdü. Zaten üçbeş dakikalık bir mesafeydi.

İlk ne zaman geçmişti konusu, hatırlamıyordu ama şimdi düşününce, sanki bir defasında istasyona doğru yürürlerken konuşulmuştu. Yeterince oturmuşlar, dertleşmişler, sonra da istasyona doğru yürümüşlerdi. Kenan'ın görev yaptığı okulu, o ukalâ kaymakamın sarayı andıran konutunu geçtikten sonra ana caddeye

çıkışlar, toprak yolda ilerliyorlardı. Hatta konuşmanın bir bölümünde Kenan, İhsan Aydoğdu'nun çok önemseydiği bir yazardan bahsederken -daha doğrusu bir davranışından- 'asker gibi' demişti de İhsan Aydoğdu hemen düzeltmişti 'komutan gibi' diyerek. O günden sonra Kenan da bakışını değiştirmiş, daha bir dikkat etmeye başlamıştı o yazarın tavırlarına, söylediklerine. Çünkü o daha yakından tanıyordu. Bazen ziyaretine gidip geldiğinde, ona dair anekdotlar paylaşıyordu. Doğrusu efsanevi şeylerdi bunlar. İlgiyle dinliyorlardı, her cümlesinden bir şeyler kapmak için. Gerçekten de komutan olarak nitelendirmek gerekiyordu. Bir askerin yapacağı, söyleyeceği şeyler değildi bunlar. Evet evet, o gündü. Köydeki öğretmenlerle doğru düzgün bir şey konuşamadığından, bazı şeylere olan öfkesini dile getirecek cümleler kuramadığından yakınmıştı. Öfkesini hep içinde tutmak zorunda kaldığından. Bunaliyormuş orada. Hatta kullandığı -onların yanında söyleyemediği- cümleyi de tastamam hatırlıyordu. İnsanın, cümlelerini sürekli yutkunarak, ufalayıp bir tür kimiksizleştirmeydi bu. Bunu yaşamasından daha kötü ne olabilirdi? Konuştuklarının, konuşmak istedikleri olmamasından daha acı verici ne olabilirdi? Bundan daha büyük tutsaklık mı olurdu? Düpedüz bir ruh daralmasıydı bu. İnsan kendi kelimeleriyle, cümleleriyle, duygu ve düşünceleriyle soluk alıp vermedikten sonra, buna yaşamak mı denirdi? İki kere kötüydü bu. Konuşmak istediklerini konuşamıyordun ve bu yetmezmiş gibi bir de onları hapsederek âdetâ onlara ihanet edercesine suya sabuna dokunmayan şeylerden bahsediyordun. Böcekler, çiçekler, pastalar, börekler... Saçma sapan bir dünyaya ortak oluyordun böylece. Senin dünyana kıyan bir dünyaya teslim oluyordun. Senin kelimelerin tutsaktı, onlarınki özgür. Senin dünyanın yasaktı, onlarınki hür! Dünya, yalnızca günahlarla örülen bir cehennem değildi ki...

İsmi anarken gözlerinin içi gülüyordu âdetâ. Sanki unutulmaz anıları vardı da birden depreşiyordu. Şu an karşısında olsa hasretle sarılıp kucaklayacakmış gibi. İçinde bulunduğu zamandan sıyrılıp o günlere uçuyormuş gibi. (O anlattıkça, Kenan'ın içinde bu hiç tanımadığı kişiye karşı bir sıcaklık oluşuyordu. Şimdi karşılaşırsalar sanki o da sarılıverecekmiş gibi...) Belli ki çok özel bir dostlukları vardı. Bir zamanlar orada görev

yapmış, ta o yıllara dayanan bir arkadaşlıkmış. Şiirler okur, demli çaylar içerlirmiş geceye akan saatlerde. İçlerini yakan hasretlere inat. Kasaba, kasaba olmaktan çıkar, ikisinin kurduğu bir dünyaya dönermiş... Bir matbaa kurmuş. ‘*Andırın Postası*’ adında bir gazete çıkarıyormuş. Israrla, bir edebiyat dergisi çıkarma düşüncesinin olduğunu söylüyormuş. Bunu ancak birlikte yapabiliriz; o nedenle tez vakitte buraya gelmelisin diyormuş. Diyormuş da nasıl olacakmış o iş? Nasıl gideceklermiş oraya? Hem, kolay mıymış öyle tayin filan çıkartmak? Ah, keşke olsaymış! Tekrar o günlere, o hatıralara dönmek, dergi çıkarmak...

İşte, Hızır’ın eli gibi olan o el uzanıp da İhsan Aydoğdu’yu bir solukta Çardaklı’dan alıp Andırın’a kondurunca, Ali Tahir’in hayali de gerçekleşme yoluna girmişti. Yıllar sonra yeniden bir araya gelmelerine mi sevinirler, çıkaracakları derginin heyecanını mı yaşasınlar, bilemiyorlardı. İlk aşamada gazetenin iki iç sayfası dergiye ayrılacaktı. Sonra duruma göre bağımsız olarak devam edebilirdi. Bir de güzel bir isim bulmak gerekirdi tabii.

Kenan gittiğinde -şu meşhur menengiç kahvesini içtiği gün-hummalı bir faaliyet vardı matbaada. Bir yandan takatuka sesleri, bir yandan çalışanların hareketliliği... Ali Tahir, kimi zaman oturduğu yerden, kimi zaman da kalkıp bizzat yanlarına giderek, talimatlar veriyordu çalışanlara. İhsan Aydoğdu da “Öyle bir dergi çıkaracağız ki tüm Türkiye konuşacak.” diyor ve ekliyordu: Bundan sonra tek işimiz, yazmak. Durmaksızın yazmak! Bunu en çok da Kenan için söylüyordu tabii. Daha önceleri de konuşmuşlardı bu konuyu ama doğrusu Kenan, henüz bir yoluna koyamamıştı yazma işini. Kendi kendine bir şeyler karalıyordu, o kadar. Bu, kimi zaman o gün yaşadıklarına dair küçük notlar, kimi zaman da okuduğu kitaplardan dikkatini çeken bazı cümleleri kaydetmekten ibaretti. Fakat şimdi durum farklıydı. Artık bir dergileri vardı. Ona sahip çıkmak, yaşatmak gerekirdi. Birinin hayali, hepsinin hayaliydi. Birinin sancısı, hepsinin sancısıydı. Söyleyecek sözleri varsa işte fırsattı. O nedenle, artık öyle küçük notlar şeklinde filan değil, ciddi olarak bu işe eğilmesi gerekiyordu. Bir tercih, bir eylem, bir yaşama biçimi olarak! İyi ama nasıl olacaktı bu iş? Nasıl yazılır, ne yazılır, niçin yazılırdı? Okumak gibi değildi ki yazmak! Bir metnin karşısına geçmek gibi değil-

di; o metnin içinde, ruhunda, her satırında olmaktı. Bir ses, bir söz inşa etmekte... Ne zamandır kıvrandırıp duran kalem sancısı, kendine böyle mi yol bulacaktı yoksa? Madem böyle bir tutku vardı içinde. Hem neden bir başka şeyin sancısını çekmiyordu da kalem sancısı çekiyordu? Bağlama çalsa, ney üflese ya! Kaderin gözünden hiçbir şey kaçmazdı. O, asla zar atmaz, öylesine hamle yapmazdı. Yanlış rol, hiç dağıtmazdı. Zaman ve mekân seçimini tesadüfe bırakmazdı. İhsan Aydoğdu'yu laf olsun diye Işık Dağı'nın eteklerinden alıp Tırl Dağı'nın yamaçlarına getirmemişti herhâlde. Vardı bir bildiği...

Öyleydi kuşkusuz ama bir yanıyla da hiç umudu yoktu. Olmayacaktı galiba, başaramayacaktı. Bir heves olarak kalacaktı bu sancı içinde. Günlerdir üzerinde çalıştığı şey, bir türlü yola gelmiyor; Ağustos'un bunaltıcı sıcaklığı yetmezmiş gibi bir de onunla boğuşuyordu. Ne zor şeymiş şu kelimeleri bir araya getirip bir şeyler söylemek. Derdini anlatmak ne kadar zormuş meğer. Okurken, birbiri ardınca sıralanan kelimeler, cümleler, bir türlü bir araya gelmiyordu. Harfler bir araya gelip kelimeye, kelimeler bir araya gelip cümleye dönüşmüyordu. Bir türlü zapt edemediği o yazma tutkusu, elinden tutsaydı ya. Bir yol gösterseydi ya. Bir cümle hediye edip 'hadı buradan devam et' deseydi ya. Yok. Belayı sarıptı gitmişti. Kenan uğraşsın. Kenan terlesin. Uykusuz gecelerde kıvrandırıp dursun sabahlara kadar...

Tekrar tekrar, farklı şekillerde yazıyor, masanın bir ucuna biterken kâğıtları arada bir öfkeyle buruşturup atıyor; tamam bitti bu iş, diyor; sonra duramıyor, daha doğrusu bir şey onu durdurmuyor ve yeni bir cümleyle, yeni bir heyecanla tekrar başlıyordu ama bir türlü şeytanın bacağına kıramıyordu. Bacak da bacakmış! Kitapları, dergileri karıştırıp kırılmış bacakları inceliyor; nasıl kırmışlar, neresinden vurmuşlar, ne ile vurmuşlar diye didik didik ediyor; yetmiyor, usta bacak kırıcıları taklit ederek yeni bir saldırı başlatıyor ama kör olası bunu da savuşturuyordu. Belli ki bu bacak, başka bacaktı. Doğrusu, düşteki şeytan da tıpkı gerçek hayattaki gibi çetin çıkmıştı. Fakat uzun mücadelelerden sonra bir gece vakti o bacağı kırdı -en azından çatladı- ve 'Düşteki Şeytan' ilk göz ağrısı olarak hayata gözlerini açmış oldu. Son noktayı koyduğunda, abartısız, bir dağ kalkmıştı üzerinden. Aylardır -belki

yıllardır- aklının semalarında dolaşan karabulutlar, hafif de olsa yağmura dönüşmüştü. Toprak rahatlamıştı biraz. Ama bu arada, üzerinden kalkan dağı, dağlar meleğinin bir solukta aldığını, götürüp o dağlık ve çorak arazili kasabanın bir yerine, ondan bir hatıra olarak yerleştirdiğini biliyordu. Aman, gününü görsünler. Allah dağlarını artırsın, diye söylenmişti masadan kalkarken. Bu arada gözüne takılan aksak bacaklıya aldırış etmeksizin doğruca buzdolabına gidip buz gibi bir su içmiş, ardından da üst üste iki sigara ateşleyerek kutlamıştı bu zaferi.

Bu küçük kutlamanın ardından hazırlanıp çıktı evden. Bir heyecan, bir sevinç, çarşıdaki büyük postanenin yolunu tuttu. Ara yerlerden göndermemeliydi. Ne olur ne olmazdı. Üzerine yazsa mıydı acaba ‘önemli evrak’ filan diye? Postacı daha bir dikkat ederdi belki. Ama bu, sakıncalı da olabilirdi. İşgüzarın birinin eline geçer de ‘Neymiş bakalım şu önemli evrak?’ diyerek açar, sonra da uğradığı hayal kırıklığının intikamını almak için yırtıp atardı. Senin gerçek şeytanının da düştüğü şeytanının da... Adam nereden bilecekti onun haftalardır kıvrandığını? İlk göz ağrısı olduğunu? Zarfın üzerine pulu özenle yapıştırıp ‘şehir dışı’ kutusuna attıktan sonra postaneden çıktı. Caddede yürürken tarifsiz bir coşku yaşıyordu...

Sonra bu coşku, yerini tedirgin bir bekleyişe bıraktı. Tedirgin, heyecanlı, sancılı... İlk kez bir dergiye öykü gönderiyordu. Acaba nasıl bir cevap alacaktı? Olmuş muydu? Kırabilmiş miydi o men-deburun bacağını? Fakat her ne olursa olsun, artık hayatında yeni bir sayfa açılmıştı. Eve gelince günlük defterini açmış, olan biteni kaydetmişti. Yeni bir vakit doğmuştu üzerine. Galiba kader, bundan böyle merhamete gelip güzel sayfalarını açacaktı. Baksanıza, şu Ağustos sıcağında nasıl da efil efil esiyordu rüzgâr... Belki de ilk ve son kez böyle esiyordu. İçindeki rüzgârı, dışarıdaki rüzgârla karıştırmış olabilirdi. Bunu bilmiyordu...

IV

Kenan'ın ziyaretinin ardından bir buçuk, iki ay geçmişti ki bu defa İhsan Aydoğdu ve Hüseyin Gümüş Adana'ya geldi. Bu da bir ilkti. İlk kez bu şehirde bir araya geliyorlardı. Böylece hikâyenin Adana günleri de başlamış oluyordu. Bundan böyle sıkça bu sayfaya not düşeceklerdi elbette. Daha birkaç yıl öncesine kadar birbirlerinden haberleri olmayanlar, kendi hikâyelerinde akıp gidenler şimdi ortak bir hikâyenin sularında birlikte kulaç atıyorlardı. Ne ilginç bir sırdı şu kader! Kurşunlu'nun kahvelerinde, Çardaklı'nın karlı günlerinde demlenen hikâye, bu defa Andırın-Adana hattında yeni sayfalar açıyordu kendine. O nedenle sayfaların bazıları kar soğuğu, bazıları cehennem sıcaklığı kıvamındaydı.

Oturup çay içecek bir yer bulabilmek için dakikalarca dolaştılar. Kendisini şehrin şövalyesi olarak gören Kenan'ın mekân konusundaki acemiliği bir hayli yormuştu onları. İlk kez böyle bir durumla karşılaşılıyordu çünkü. Şimdiye değin ne böyle bir misafirleri olmuş ne de birileriyle bir yerlerde oturup çay içmişti. Uzun süre Adana'dan ayrı kalmanın da payı vardı bunda elbet. Çarşıya inmek, kitabevlerine uğramaktan ibaretti onun için. Yeni çıkan dergileri, kitapları takip etmek, alacağı varsa alıp eve dönmek... Nihayet bir pasajın altındaki küçük çay ocağını hatırladı da işkenceden kurtuldular. Masaya oturup çaylarını söylediklerinde, her birinin içinden, şimdi bu ânın gerçek mi hayal mi olduğunu düşündüğü muhakkaktı. Bir rüya ya da bir hayal olabilirdi. Hepsi olabilirdi ama gerçek olamazdı. İşte yine kasaba meydanındaki

o çay ocağına oturmuşlar, çaylarını içiyorlardı. Son minibüsün kalkmasına ne kalmıştı ki şurada!

İnsanın dostlarıyla geçirdiği zamanda, içtiği aylarda ayrı bir tat oluyordu. Başka hiçbir şeyde olmayan bir tat. En güzel zaman, dostlarla geçirilen zamandı; en güzel çay, dostlarla içilen aydı. Gönül dost isterdi, gerisi bahaneydi. Zamanın da çayın da kendine göre bir anlamı, tadı yoktu belki de. Varsa bile çok uzak anlamlardı bunlar. Her şeyi insan yüklüyordu. İnsanın hâlleri yüklüyordu. Hayattaki bütün anlamlar, adlandırmalar, insandan kopmuş birer parçaydı. Hayat, insanın parçalanmış hâliydi bir bakıma. Belki biraz bencilce bir yönü vardı bunun ama nihayetinde bu gerçeği görmezden gelmek de mümkün değildi. Zaman, aya ilave, sigara bile zehir olmaktan çıkıyor, resmen bir şifa dumanına dönüşüyordu. Belki o adamın söylediği sonra -efendisinin dediğine göre, dervişin sigara dumanında melekler raks edermiş- biraz abartılıydı ama dostluğun tadı, coşkusu bütün tatları bastırıyor, bütün zehirleri yok ediyordu. şeker değildi karışan; içine çekilip üflenlen, yalnızca bir duman değildi...

Elbette pek çok konu vardı konuşulacak ama bunların en önemlisi ve heyecanlısı dergiye di. İhsan Aydoğdu, bu konudaki gelişmelerden bahsederken dergiye isim seçimine dair yaşananları anlattı. Büroda uzun uzun konuşmuşlar. Sanatlı, edebiyatlı söyleşinin ortasında ‘Kuşluk’ olsun demiş ilerinden biri. Bir kutlu zaman adı verilecek, anlaşıldı demiş bir diğeri. O hâlde ‘Kuşluk Vakti’ olsun. Kuşluk da güzel, taze bir vakit adıydı elbette. ‘*İkinci Yazıları*’ olsun yleyse demiş bir başkası. Olmuş bir vakit adı. Bir güzel zaman adı. Dingin bir vakit, vakur bir vakit adı... Sonra da hararetle, geçenlerde gittiği Ankara izlenimlerini anlattı. Özellikle *İkinci Yazıları* hakkında çok olumlu değerlendirmelere tanık olduğunu, Rasim ve Erdem Abilerin coşkuyla kutladıklarını söyledi. Bu bizim için bir atılım oldu. İleriki sayılarda özel bir ek vermeyi düşünüyoruz...

O hafta sonu şehir biraz daha güzeldi...

Hayır, haksızlık etmemeliydi. Biraz daha değil, çok daha güzeldi. Keşke her zaman böyle olsa, diye geçirdi Kenan içinden. Fazla zaman geçmeden o, Andırın’a gitse, sonra onlar tekrar gelseler... zerine düşeni seve seve yapardı. Adana’nın altını üstüne

getirir; nerede güzel çay içilir, nerede güzel yemek yenir, hepsini bir bir bulup çıkarırdı. Bir daha öyle dakikalarca dolaştırmazdı onları. Pasaj içlerinde, loş mekânlarda ağırlamazdı. Dostlar için can fedaydı.

Fakat...

İnsanoğlu biraz tuhaf bir varlıktı. (Aslında çok tuhaftı da işte sözün gelişi öyle söyleniyordu.) En hafifinden, nisyan ile maluldü. Yalnızca varoluşa ilişkin değildi bu unutkanlığı, hayata karşı da öyleydi. Yaşadığı ânın içinde kayboluyor, sürüp geldiği izleri çarçabuk unutuyordu. Savrulması da her sokak başında durup bildiği adresi yeniden ve yeniden sorgulaması da ondandı. Özellikle arkadaşlarının gelip gitmesinden sonra Kenan'ın yaşadığı durum biraz böyleydi galiba. Acaba Kurşunlu daha mı iyiydi, diye düşünmeye başlamıştı. En kötü, haftada bir iki kez buluşuyorlardı. Şimdi aradaki mesafe nereden baksan, üç saatlik bir yoldu. Direkt ulaşım da yoktu üstelik. Önce Kadırlı'ya, oradan da Andırın'a geçiliyordu. Ha deyince gidilip gelinmiyordu o nedenle. İyi de bu açığı, açlığı kapatmanın bir yolu yok muydu? Hep mi böyle hasretle, özlemle geçecekti bu hayat? Dostlarla bir arada olmaktan daha güzel ne olabilirdi ki!

İnsan bir şeyi bilirdi ya da az çok tahmin ederdi; nedir, ne değildir. Olur mu, olmaz mı? Uygun mu, değil mi? Bilirdi elbet ama yine de düşünmekten, ölçüp biçmekten, sese dönüştürmekten alamazdı kendini. Başka türlü de olamazdı herhâlde. Her şey kesin çizgilerle belli olsaydı; akıl yürütmeye, değerlendirmeye, fikir alıp vermeye, sevinmeye, üzölmeye ne gerek vardı? Beyaz, beyazdı; siyah da siyah! Oysa beyazdan ve siyahtan öte renkleri vardı hayatın. Kırmızı, yeşil, mavi... Bir de gri tabii; şu sevimsiz, kişilsiz şey! Elinden gelse bütün dünyayı kendine dönüştürecek-ti. Ne varmış canım, onlar orada, sen burada yaşayıp gidin işte. Arada bir buluşursunuz böyle. Dostluğu da abartmamak gerekir... Biraksan ne kırmızıya hayat hakkı tanıyacaktı ne maviye. Çok duygusuz, gamsız bir şeydi besbelli. Üstelik de ideolojisiz! Adından belliydi zaten. Gri! Hayır, onun, hayatı kendine dönüştürmesine, ruhsuzlaştırmasına ve o güzelim renkleri boğmasına izin vermemek gerekirdi. Mavinin, sarının, yeşilin, kahverenginin kokuları, duyguları eksilmemeliydi yeryüzünden.

Akşam çay içerlerken birkaç kez yutkunup kelimelerini güç bela bulduktan sonra “Biz de mi Andırın’a gitsek, ne yapsak?” diye şöyle bir ağzını yokladı eşinin. Güzel yer. Sakin. Buraya da yakın... Hacer Hanım’la, İhsan Aydoğdu’nun eşi Sevilay Hanım, Kurşunlu’dayken görüşüyorlardı. Çünkü o ziyaretler zaman zaman ailece, hatta nadiren yatılı olarak da yapılıyordu. Aslına bakılırsa onların sıkıntısı daha büyüktü. Eşleri sıkça bir araya geliyordu ama yazık ki onlar, o kadar şanslı değildi. Kenan, buradan hareketle de düşünmüştü böyle bir şeyi. Hacer Hanım güldü. Şaka yapıyor olmalısın, dedi. Buraya geleli daha kaç gün oldu ki şimdi bir de kalkıp oraya gideceğiz? Nihayetinde orası da bir kasaba ve bana kalırsa biz, bir kasabada geçireceğimiz mecburi hizmet süresini Kurşunlu’da tamamladık. Şimdi şehre gelmişken tekrar kasabaya dönmek pek akıllıca bir şey değil bana göre. Üstelik bütün ailemiz buradayken... Yok dedi, ben de öylesine söyledim zaten. Özlüyorum da arkadaşları. Bir de dergi işi var biliyorsun. Hani hep birlikte olursak...

İçindeki seslere biraz sertçe cevap vermekten başka seçeneği yoktu. Hacer Hanım’ın söylediğini duymuşlardı. Haklıydı. Olmazdı. Ne o gidebilir ne de onlar gelebilirdi. Hayatın öylesi romantizmlere, maceralara ayıracak vakti yoktu. Senin istediğin gibi değil, onun uygun gördüğü gibi yaşayacaktın. Akıllı, uslu, sakin, yutkun... Kurşunlu’da kıvranırken, şuradan bir kurtulsak yeter, derken şimdi tutturmuş... Macera arıyordu belli ki. Aslında tam da macera değildi ama... İyi de yok muydu bunun bir çaresi? Hep mi böyle bir yanları hasret, bir yanları eksik kalacaktı? Şöyle doğru düzgün yoluna koyup da yaşaması yok muydu şu hayatı? Getirip iki yakasını bir araya...

Vardı elbette. Daha doğrusu, vardır mutlaka. Çaresi olmayan ne vardı ki şu hayatta? Dert dediğin, sıkıntı dediğin böyle olsun. Ayrılık, özlem, hasret dediğin böyle olsun. Mevlâ’m birçok dert vermiş, beraber derman vermiş! Vermiş mi gerçekten? Vermişse hangi dağın ardına saklamış? Vermişse neden böyle bu insanlar peki? Şarkılar, türküler neyi söylüyor böyle? Neden hikâyeleri bu kadar acı yeryüzünü? Bir gölgelik hayatın gamı, kederi, elemi neden bu kadar çok!

Arayan, bulurdu! Bulamazsa bile bulurdu. Bazen yanlış şey-

ler arardı da insan, bulamayarak bulduğu, gerçekte aradığı olurdu. Öyle olmasa neden gelip onu bulsun! Kader Kitabı'nın kaydı olmaksızın hangi ok yayından çıkabilir? Hangi ok hedefine varabilir? Ah, ne onulmaz bir alışkanlıktı şu dostluk! Varlığı bir dert, yokluğu başka bir dertti. Belli ki bir şeylerin izini sürüyordu o da. Kendi geleneğini diri, canlı tutmak; özellikle de kimi yaşanmışlıklarını tazelemek istiyordu. Bilinmek, anılmak, yeni hikâyelerle yoluna devam etmek istiyordu. Zamanın iki ucunu birbirine bağlamak istiyordu. Yoksa zaman, hafızasız, hatırasız bir şeymişçesine savrulup giderdi. Dili yok olup giderdi... O nedenle sürekli tazelemek, canlı tutmak gerekiyordu. İhmal edildiğinde soluveriyordu hemen. Mavisini, sarısını, yeşilini yitiriyordu da griye dönüveriyordu. Gri, alıcı bir kuş gibi bütün renklerin başında dikilip duruyordu. En ufak bir rüzgârda, soğukta... Gözden ırak olan, gönülden de ırak oluyordu ister istemez. Ondandır, gelsin kutlamalar, gitsin tebrikler... Mübarek Kurban Bayramınızı tebrik eder... Hayatın çarklarına bir kaptırdın mı kendini, kurtuluşu zor oluyordu. Birdenbire değil, sinsi sinsi içine alıyordu dişliler. Tıpkı kumar gibi. Hep, bir sonraki elde kazanacağını fısıldıyordu. Bir daha, şimdi, bu defa kesin... Sesi de öyle çekici, öyle çeldiriciydi ki. Şeytanın sesini bile meleğe dönüştürüyor, sonunda soyup soğana çeviriyordu. Öylece kalıyordun ortada, ruhun ve tenin üryan... Fakat gerçekte solan, pörsüyen dostluk filan değil, insandı. İnsan renksizse, her şey renksizdi. Tatsızdı. Kokusuzdu. Dostluğun olmadığı, tazelenmediği yerde insan nasıl var olabilirdi? Nasıl insan kalabilirdi? Çünkü solan, dostluğa gerekçe olan şeydi. Dostluk tavsarsa, gevşerse, gerekçe de önemini yitirmiş demektir. Bu olamazdı. Olmamalıydı. Öylesine bir yakınlık, arkadaşlık değildi ki onlarınki. Bir akşam eğlencesi, hafta sonu fantezisi değildi. İhtiyaçları da yoktu zaten böylesi fantezilere. Bir adı, anlamı, yaslandığı yerler vardı. Geleneği, geleceği vardı... İşte o nedenle onu soldurmamanın, hep diri tutmanın bir yolu olmalıydı. Aradaki mesafeyi birazcık da olsa kısaltacak, teselli edecek bir yol. Tamam, istedikleri gibi canlı olmasa da solmasını önleyecek bir şey!

İhsancığım,

Doğrusu kendimi nasıl ifade edeceğimi bilemiyorum. Hıy-suzluk mu ediyorum nedir? Ya da şükürsüzlük mü demeli? İnsanız sonuçta; duygularımızı her zaman kontrol edemi-yoruz. Bir beşik gibi sallıyorlar bizi. Ama bu, annemizin salladığı beşik gibi değil. Uyumuyor, aksine uykusunu ka-çıyıyor insanın. Zor şey, insanın kendini bütünüyle derleyip toparlaması. Dört başı mamur hâle getirmesi. Mütevekkil bir hayat yaşaması... Yoğun çaba, emek, özveri gerektiri-yor. Pek çok şeyi yenmek, pek çok şeyin üstesinden gelmek gerekiyor. Öyle bir insan hiç olmuş mudur acaba şu hayat-ta? Noksanlık, acizyet, çelişki hissetmeyen? Hayatı başka iklimlerde okuyup yaşayan? Elçilerin bile bundan muaf olduğunu sanmıyorum. Galiba işin esprisi de burada olsa gerek. Sürekli ölçüp biçmek, gelgitler yaşamak, içerisi ve dışarıyla mücadele etmek gerekiyor. Fakat iyi de bu mü-cadeleyi sağlıklı yürütebilmek, savrulmamak için ölçüler-i-nin olması gerekmez mi insanın? Neye göre, nasıl yürüte-cek bu mücadeleyi? Neye göre dört başı mamur?

Ne demeye çalışıyorum değil mi? İnsanın yaşadığı duygu-sal dalgalanmaları söze dökmesi de ayrı bir mesele. Zaten dalgalanma olmasaydı onu ifade etmek de zor olmazdı. Hani bazen kelimeler kifayetsiz kalır ya. Duygu, kendini hapseder de kelimelere dökülmekten kaçır ya. Korkar ya kelimelerden, hakkını veremeyecek diye. Sende kalsa sorun yok da...

Kurşunlu'da geçirdiğimiz günleri elbette unutmuyorum. Ne sıkıntılı günlerdi gerçekten. Hayatımızın en güzel yıl-larını bıraktık orada. Koca bir dört yıl! Kışın şiddetinin getirdiği maddi manevi yük, başlı başına bir sorundu, örneğin. Hatırlarsın, odun kömür bulmakta -almakta mı demeliydim- bile zorlanırdık da belediyedeki memurlara rica etmek zorunda kalırdık. Yağmur çamur demeden kan-tarın başında beklediğimiz olurdu. Tabii taşınması, kırması, istif etmesi ayrı bir sorundu. Yoksulluktan belimizi büken,

başka değil... Belki de bunda ne kasabanın içine kapandığı dünyanın suçu vardı ne de dağların, ovaların. Kim bilir, onlar da bizden, kendileri adına bir şeyler bekliyordu da biz kendi derdimizden bazı şeyleri göremedik. Dağların güzelliğini, ovaların dilini fark edemedik. Belki bizden şiirler, öyküler bekliyorlardı, yazık... Yaz kış başından şapkası, boynundan kirli havlusu eksik olmayan Arif'in kahvesinin, haftada bir kurulan pazarın, kasaba hamamının hikâyeleri yazılabilirdi mesela... Şimdi buradan bakınca öyle gibi geliyor. Kendi adıma söyleyeyim; hayatın acemiliği de olmuş olabilir bütün bunlara sebep. Biliyor musun, hiç böyle şeyler yoktu benim hayallerimde. Kasaba, kar, kış, yokluk, basit insan ilişkileri... Hayat hep o yedi tepeli şehir olarak kalacak sanıyordum. Deniz, vapur, martılar, sahaflar... Ne büyük saflık! Dedğim gibi belki de her şey yerli yerindeydi de o acemilik, kâbusa çevirmiş olabilir. Oysa insanın, hayatın her hâl ve şartına kendini ayarlaması, kurması, direnç oluşturması gerekiyor. Hayatı, hayattan önce öğrenmek gerekiyor. Tıpkı ölüm gibi! Bu çok kolay bir şey değil elbette ama yine de bir yerlerde eksiklik var gibime geliyor. Eğitim mi, aile mi? Neyse, bu ayrı bir konu...

İşte bütün o sıkıntılara rağmen, acaba oradaki hayatımız daha mı iyiydi, diye düşünür oldum son zamanlarda. (Bu, sizin için geçerli değil tabii.) Tamam, bir kâbustu ama hiç olmazsa birkaç güne bir, görüşüp soluklanıyorduk. Güç veriyorduk birbirimize. Hasret gideriyordu içimiz, dışımız. En çok da kelimelerimiz tabii. Şimdi öyle mi? Aradaki mesafe üç saatten az değil ve ha deyince gidilip gelinmiyor. Orada sıkıntı, burada hasret...

Bir ara, ciddi ciddi oraya gelmeyi düşündüm. Ölçüp biçtim fakat işin içinden çıkamadım. (Hatta bir ara hanıma da açtım konuyu ama hiç sıcak bakmadı.) Olur olmazlığı ayrı bir konu, böyle bir macerayı göze alamadım. Belki de almam gerekirdi ama olmadı. Biraz fazla mı yerleşik ya da ürkek bakıyoruz hayata, nedir? Maceraysa macera, deyip atılmak gerekiyor aslında. İşte böyle, bu duygularla boğuşurken, Şeyh Galip'in sözüne rastladım bir yerde. Mek-

tup yaz, alışkanlıkların tazelensin, diyordu. Ondan oldu herhâlde, kendimi daktilonun başında buluverdim. Sanırım, dostluğumuzu taze tutmak için mektuplara sarılmaktan başka çare yok elimizde. Hem belki böylece kelimelerimizi de canlı tutmuş oluruz. Kadirli-Andırın minibüslerine kalırsa işimiz, yandı gülüm keten helva...

Her daim taze dostluk bilinciyle, selamlarım.

Kenan Ergüner

Kenan Kardeşim,

Mektubunu okuyunca heyecanlandım. Bir an, ah keşke öyle bir şey olsa diye geçirdim içimden. Muhteşem olur, inan. Burada bir dünya kurarız ve hep birlikte yaşayıp gideriz. Dostluksa dostluk, edebiyatsa edebiyat! Mis gibi yer. Sessiz, sakın... Olmaz mı gerçekten? Bir yolunu bulmaya çalışsak mı, Niyazi Bey'le filan görüşüp... Dergi çalışmaları açısından da çok iyi olur. Gerçi yenge hanım razı olmadıysa yapacak bir şey yok. Sen de bilirsin ki kadınlar farklı bakıyor hayata. Kimi heveslerimiz, heyecanlarımız pek karşılık bulmuyor onlarda. Bizim buraya gelmemiz de o kadar kolay olmadı. Bir sürü değerlendirmeden sonra ancak karar verebildik. İlk tayin Ankara'ya çıktığında çok sevinmişti çocuklar. Uzun yıllar köyde yaşadıktan sonra artık rahat bir hayata kavuşmanın sevinciydi bu tabii. Fakat düşünüp taşındıktan sonra orada yapamayacağımızı -özellikle bu ekonomik koşullarda- anladık. Hem o hem de Ali Tahir'in ısrarı etkili oldu bunda. Oysa ben de çok isterdim orada kalmayı. Pek çok projem vardı ama şimdilik ertelemek zorunda kaldım...

Biz de burada Ali Tahir ve Hüseyin Bey'le -mektubunu

onlara da okudum- sürekli senden bahsediyoruz, sıkça anıyoruz. Bir gün o da olur inşallah. Hep birlikte, aynı şehirde buluşur ve hasretlerimizi dindiririz.

Yeni sayının hazırlığı yoğun şekilde sürüyor. Son aşamaya geldik. Elimizde epeyce yazı birikti. Doğrusu bu kadarını beklemiyorduk. Sanırım, uzun süredir böyle bir dergiye olan ihtiyacı -ve bizim doğru bir iş yaptığımızı- gösteriyor bu. İlerleyen zamanlarda çok daha iyi olacağına inanıyoruz. Sen ne yaptın? En kısa zamanda öykülerini bekliyoruz.

Hasretle kucaklıyorum.

İhsan Aydoğdu

Kenan Kardeş,

Ummadığımız bir şey oldu; *İkinci Yazıları* büyük kentlerdeki yerini buldu. Şu anda bile *Edebiyat*'ın yerini almıştır, desem abartmış olmam. İnanın, müthiş bir olay bu. Her şeyde bir hayır vardır. Burada bulunuşumuza durup durup hayıflanıyorduk ya, artık boş.

Sürpriz yapacaktık ama sana yazalım: Akif Yıldız'ın şiirleri de bundan böyle sayfalarımızda görünecek. *Edebiyat*'ın öteki yazarlarının ürünleri de. Ankara'da yayınlanması düşünülen dergiden vazgeçildi. Ağırlık buraya verilecek. Ali Tahir de Ankara'ya gitmişti geçenlerde, güzel haberlerle geldi. Rasim Abi filan seni sormuşlar.

İsmail Kuloğlu, hafif sitemkâr bir mektup yazmış: Ankara'ya tayininin çıktığını duymuş, sevinmiştik. Tam tebrik etmeye hazırlanırken bir de duyduk Andırın'a gitmişsin. Artık tez zamanda İstanbul'a veya yakınındaki illerden birine gelmelisin, filan diyor. Az sonra yazacağım ona da.

Şükrü Kurtuluş'tan uzun bir mektup geldi. *İkindi Yazıları*'na ilişkin görüşleri (övgüleri) var onun da.

Akşam Hüseyin Beylerden telefon açmıştık, babanla görüştük.

Artık daha çok yazalım. Aşkımız artsın inşallah! Halim'in yazdıklarını çizdim. Yeni ürünler çıkarsın.

Gerçekten, bir yazımda da değindiğim gibi biz birçok ön yargıyı da yıkıyoruz.

Bir köyde, Türkiye'nin önemli yazarlarının kümelendiği bir dergi çıkıyor, öyle değil mi?

Geldiğinizde gördüğünüz olumsuzlukların da altından kalktık elhamdulillah. Rahatız. Daha da rahatlatacağım buraları.

Taşralılaşmıyoruz, hayır!

Geçici saralara tutuluyoruz, geçiyor; entelektüeliz aynen eskisi gibi, daha da yoğun bir şekilde.

Selamlarımla.

İhsan Aydoğdu

Andırın'da yaşayan bir güzel insan vardır, Ali Tahir'dir adı
ve bu şiir ona yazılmıştır...

Saklanmış Sözler

her akşam bir gece üzerinde
getirir de bırakır hüznünü
yalnız hüznünü
yorulduk sevdalarımızı yalnız yaşamaktan
çok gözyaşı tuttuk içimizde
ayrılık saatlerimiz ne çok
ve sen hep güzel söyledin ölümü
içimizi en güzel sen dize yaptın şiire
ama sen de biliyorsun ki
daha okşanmamış mısralar var içimizde
yazamadığımız anılar sevgiler var
bizi görmeyen kahpe bir göz varsa varsın görmesin ne çıkar
elimizde tuttuğumuz bir beyaz mendil gece
her gece
uzak dağların ardında
düşlerimiz kadar yakın
yüreğimiz kadar sıcaktık biz birbirimizde
öyle işte arkadaşım
bir yüreğimiz kaldı sokak sürülerinden kaçırabildiğimiz
içimizde her an püsküren lavları var aşklarımızın
acıyı ne çok bildik biz öyle
ve ne çok yaşadık bilmem ki
oysa hep güzel düşleri vardı çocukluğumuzun
ah ne tatlı zamanlardı o öyle
erken saatlerinde günün uçurtmalar gönderirken göğe
ve saklarken artist kâğıtlarını babalarımızdan
bilmemişiz işte
bilmemişiz ki yüreğimize batacak bir hayat var önümüzde
bilmemişiz ki dostlarımızı seveceğiz
hep uzaktan uzağa böyle
ve
ne garip değil mi dostum

   saatlik mesafeden ancak   irle konu  mak seninle
o zopuru hiç anmayayım diyorum
ilk kez yoku  sokakta i ti im melengi  kahvesi
sen ben bir de ihsan
yazmasaydım bir dize eksik olurdu   irde
soğuk bir gündü hatırlıyorum
senin yirmi dokuz harfle satranç oynadı ın odanda
   mart bin dokuz yüz seksen be 
diye yazmı ım g nl   me
  imdi bin dokuz yüz seksen yedi
nisan yirmi iki
 r lm      gibi diyorum geçen zaman
dağları sevdi imizi g le meftun olduğumuzu
ve yalnız geceleri
tüm cinayetlerine geceyi örterken insanlar
nereden bilsinler ki
bir toprak kan a lıyor üstüne konan secdeye
u t a n ı y o r u m
ve gizliyorum yüzümü aynalardan
k o r k u y o r u m
kimi tarih zamanları geliyor aklıma
kötü d  lerin hızlı kalp atı larıyla kalkıyorum yataktan
ve kaç kez yıkıyorum yüzümü
d  lerden
sonra ellerime bakıyorum
k o r k u y o r u m
gözlerim elimde kalıverecek diye
ve her an dönüp   krediyorum
hâlâ kudüs'  sevdiğim için

Kenan Ergüner

Mektupların gelip gitmesi, gece yarılarında çalan telefonlar, derginin her on beş günde bir muntazaman geliyor olması, Kenan'ın ilk zamanlarda yaşadığı huzursuzluğu büyük ölçüde gidermişti. Kaldı ki insan; alışan, yeni durumlara uyum sağlayan bir varlıktı. Bu, iyi miydi, kötü mü, tartışılabilirdi ama nihayetinde böyle bir gerçeği vardı hayatın. Bükülmeyen bir bilekti o! İnsan, yükselttiği sese karşılık bulamayınca sesini kısmasını, içine dönmesini bilmeliydi. Bunun başka türlü de yoktu zaten. Yaklaşık on yıldır ayrı kaldığı şehrine kavuşmak; onun caddelerinde, sokaklarında yeniden hatıralarla buluşmak ona iyi gelmişti. Her ne kadar hiçbir şey bıraktığı gibi olmasa da... Yarının ne getireceğini kimse bilemezdi. Belki de pişman olacaktı buraya geldiğine de keşke diyar diyar dolaşıyordum da adımımı atmasaydım buralara, diyecekti. Öyle görünüyordu ki insan, ömrünün sonuna kadar bir düzene koyamayacaktı şu hayatı. Şimdi her şey tamam ve yaşamaya başlıyorum, cümlesini kuramayacaktı gönül huzuruyla. Asla her şey tamam olmayacaktı. Bir şeyler hep eksik, yanlış, kırık dökük olacaktı. Şairin, “Yaprak döker bir yanımız / Bir yanımız bahar bahçe” dediği gibiydi. Neyi yaparsa, neyi bulursa öbür taraf kendi eksikliğini dillendirip duracaktı. Şehri bulsa, dostlarını; dostlarını bulsa, maddi imkânlarını; onları bulsa bir başka şeyleri mutlaka bulamayacaktı. Bu, gerçekte ne bir şehir meselesiydi ne de şu veya bu imkân. Tamamen hayatın temel kurgusuyla ilgiliydi. Hayatın düzeni, düzen kuramamak üzerine kurulmuştu çünkü. Göçebeliliğin düzeni mi olurdu? Gelip geçiciliğin düzeni mi olurdu? Bu düzensizlikten, kendine bir düzen çıkaracaktı. Belki de buydu, insanın bütün bir ömrünü sırtlayıp durmasının nedeni. Gel bakalım gel; gel başımın belası gel, birlikte taşıyacağız bu yükü...

Son zamanlarda yazıyla daha fazla haşır neşir olmasının da payı vardı bunda elbette. İnsan, yazma kuyusuna düştüğünde, artık bütün sesler geride kalıyordu. Bütün sesler, Yusuf'un kardeşlerinin sesi gibi yalancıydı. Uzaktı. Kuyunun sesi -kimi zaman umutlandıran, kimi zaman korkuya düşüren bir sestir bu- bütün sesleri içine çekip boğuyordu. Elbette yankılanıyorlardı o daracık alanda ama sonunda kuyunun derinliğiyle başa çıkamayıp susuyorlardı. Belki sadece, hayatın bir kuyuda devam ettiğini hatırla-

tıyorlardı, o kadar... Bir kervan gelmeyecekti ve sen burada kendi kervanını kendin bulacaktın. Kendine kuyu, kendine kervan olacaktın.

Özellikle ilk öyküsü yayımlandığında duyduğu mutluluk, anlatılmazdı. Üzerindeki baskının kalkması, kendine olan güveni artırmış ve artık işi biraz daha kolaylaşmıştı. Yoğun bir şekilde okuyor ve yazıyordu. Yine bolca yırtıp atıyordu kâğıtları, yine çokça öfkeyle kalktığı oluyordu masadan ama ilk zamanlardaki gibi umutsuz değildi. Bir şeyler yavaş yavaş rayına oturuyordu. Kelimeler ve cümleler eskisi kadar ketum davranmıyordu ona. Birbirlerine ısınıyorlardı galiba. Fakat ilginç bir şekilde bir taraftan da aklı, kırılan o bacadaydı. Bu bacağın bir hikâyesi olmalı, diyerek dönüp duruyordu kuyunun içinde.

Bazen de böyle dönüp dururken telefon çalıyordu. Belki sırf o telefon çalsın diyeydi dönüp durması. O telefon çalsın ve...

Hep öyleydi; ahizeyi kaldırırken pek çok ihtimal belirirdi aklında ama en çok da Andırın geçerdi. Hani şu bir zamanlar adını duymadığı, haritada yerini bilmediği Andırın. Nasıl da girivermişti hayatına. Meğer ne sevimli ne sıcak bir kasabaymış... Özellikle geç saatlerde gelen bir telefonsa bu, ihtimal sayısı hemen hemen yok gibiydi. İşte yine yanılmamıştı. Ahizeyi kaldırıncaya, aşına olduğu o bayanın sesini duydu: Andırın arıyor! Onun Andırın dediği, Yokuş Sokak'tı. Onun Andırın dediği... Ses güzeldi, dosttu. Ses, İhsan Aydoğdu'ydu. Derginin yönetim evindeyiz. Arkadaşlarla oturuyoruz. Sizleri, dostları konuşuyoruz şu an...

Kenancığım, diyordu sonra. Buraya hep fırtınalı zamanlarda geldin. Bugünler ortam ne kadar dingin ne kadar rahat. Keşke çıkıp gelebilseydin. Hemen, şimdi gelebilseydin... Yakında Ankara'ya gideceğim. Sanırım önümüzdeki haftanın ortalarında. Bir de Niğde işi var. İl şube müdürü olarak çağırıyorlar. Karar veremedim. Gideceğim de buradaki arkadaşlara, bunca olup bitenden sonra ayıp olur, diye korkuyorum. Bir de inan, beni buraya *İkinci Yazılar* bağlıyor. Öyle bir şey olmalı ki *İkinci Yazıları*'nı durdurmaya değmeli. Niğde, değer mi, bilmiyorum. Dergiyi, aylık, ek olarak düşünüyoruz. Müstakil. Ne diyorsun?.. Kenan bir an duraksadı. Ne diyeceğini bilemedi. (Niğde işine takılmıştı kafası.) Bu, güzel

bir haberdirdi. Çok sevindim, diyebildi. Çok harika olur...

Sonra da Ali Tahir'di ses. O da dost, o da sıcak... Sımsıcak!

Ne kadar da istedi o anda orada olmayı. Hepsi tek tek gözünün önüne geldi. Çay bardakları, sigaralar... Uzaktan uzağa kucaklayıp öptü her birini gözlerinden.

Koltuğa oturduğunda hâlâ sesler yankılanıyordu kulağında. Kalkıp sigara yaktı. Dostlarıyla birlikte olunca onu biraz fazla alırdı eline. Günlük limiti filan umursamazdı. Yine öyle oldu. Birlikteydiler ya, mesafe önemli değildi. Bu, bir iç buluşmaydı çünkü...

Bundan yaklaşık on gün sonraydı. Toroslardan arıyorum, dedi İhsan Aydoğdu. Yüz on kilometremiz var. Sana uğrayacağız...

Geldiklerinde, 18.30'du.

Yemekte ve sonrasında sohbetin konusu, elbette Ankara izlenimleri ve sanat-edebiyat haberleriydi. Akif Yıldız'ın Yedi İklim'le anlaşılamadığını, artık orada yazmayacağını söyledi İhsan Aydoğdu. Bir de sürpriz haberi vardı tabii. *İkinci Yazıları*'nı, Akif Yıldız'a devretmeyi düşünüyoruz. Onun sorumluluğunda ve aylık olarak çıkacak...

Kenan, dergi konusunda her ne kadar kendini, sürecin bir parçası olarak görüyorsa da temel konulara karışmayı doğru bulmuyordu. İşin başında olan, maddi-manevi sıkıntıya göğüs geren onlardı. Dışarıdan müdahale, akıl verme her zaman sevimsizdi. Mizacına uyan bir şey de değildi zaten böylesi davranışlar. Doğrusu çok da içine sinmemiştii bu haber ama yine de bir iki ufak çekince dışında bir şey söylemedi. *İkinci Yazıları*, topyekûn kendisi olarak bir anlam ifade ediyordu. Onu özel kılan, kısa sürede bu denli teveccüh görmesini sağlayan, bu özelliklerdi. Bu parçalarından biri ortadan kalkarsa büyü bozulurdu. Fakat...

Birkaç gün sonra -ki yine geceye doğru bir zamandı- matbaayı aradı. Büyük ihtimalle birliktelerdir, diye düşünerek. O konuyu merak etmişti. Az önce Akif Yıldız'la konuştum, biz de seni arayacaktık dedi İhsan. Dergiyi, Ankara'da, onun sorumluluğunda çıkarma düşüncemizle ilgiliydi konuşmamız. Ama kararsızız. Aylık çıkacak ve her sayı için Akif Yıldız belli bir ücret alacak. Yıllığı iki bin liradan abone yapacağız. Yazılar bundan böyle onda toplanacak. Fakat bilemiyoruz iyi mi olur, kötü mü? Bazı

düşüncelerim vardı ama söyleme imkânı olmadı. Âdeta bir emri vaki ile kabul etmiş olduk, Akif Yıldız'ın önerilerini...

Sonra telefonu Ali Tahir'e verdi. Bu iş bizi çok düşündürüyor, dedi o da. Akif Yıldız, kendine göre ölçüler getirecek. İcabında şimdiye kadar sürekli yazan bir arkadaşımızın yazılarını yayınlamayacak. Hem sonra iki bin abone düşünüyor kendisi. Bin tane bile bulabileceğimizi sanmıyorum. Bir de *İkinci Yazıları*'nın kendine özgü bir esprisi var. Kafam karma karışık. Bir gün iftara gelseniz de konuşsak, çok bunaldık ikimiz de. Şu anda İhsan Bey, ayakta dolanıp duruyor. Az sonra ben de kalkarım herhâlde. İkimiz sahura kadar dolanıp dururuz artık... Şiir de yazarsın mutlaka, dedi Kenan. Yazdım zaten, dedi.

Bence de bazı riskleri var, dedi Kenan. Yine çekinerek. Senin de söylediğin gibi *İkinci Yazıları*'nın esprisi, şu andaki hâlidir. Andırın'da çıkıyor olması, kendi matbaasında basılması, okuyucusunu ve yazarlarını kendisinin seçiyor olması... En önemlisi de bütün bunların toplamı olan sıcaklığı. Bu anlamda profesyonel olmaması. Bunun dışına çıkarsa özelliğini kaybeder. Üzerindeki Andırın kokusu giderse büyüğü bozulur... Başka sorunlar da ihtimal dışı değil tabii ama insan ister istemez düşünüyor: Yazıyı başkaları yazacak, külfeti başkaları çekecek, Akif Yıldız, şu kadar para alacak! Yazarların durumu ne olacak o zaman? Tatsız bir durum... Tabii haklısınız, dedi Ali Tahir. Aynı şeyleri ben de düşünüyorum. Eğer ileride birtakım sorunlar çıkacaksa hiç girmeyelim daha iyi, dedi Kenan. Kaldı ki *İkinci Yazıları*'nın böyle bir şeye ihtiyacı yok. İyi, güzel giden bir şey, neden yolunu değiştirsin ki? Yeniden düşünün konuşun, ben de sizinle beraberim...

Telefonu kapattıktan sonra Kenan da tıpkı İhsan ve Ali gibi dolanmaya başladı odanın içinde. Yok yok, ne odanın içi; şu anda o da derginin bürosunda onlarla dolanıyordu. Dolanıyor ve bir yandan sigarasını içerken, bir yandan da söyleniyordu. Ne gerek var şimdi buna? Akif Yıldız önemli bir isim olabilirdi ama derginin böyle bir desteğe ihtiyacı yoktu ki. Kendi doğallığı, sadeliğiyle güzeldi *İkinci Yazıları*. Nevi şahsına münhasır bir ses...

Bunlar bir yana, özellikle şu para konusuna takılmıştı. Ne demekti şimdi bu? Bizim bir ilkemiz, idealimiz yok muydu da böyle

bir şey gündeme geliyordu? Bir dergimiz olması gerekiyorsa bunun için herkesin özveride bulunması gerekmiyor muydu? İdeal uğruna yapılan şeylerden bir kazanç elde etmek, bir emekten bahsetmek pek de uygun değildi ona göre. Bırakın ücret almayı, gerekirse herkes cebinden koyarak bunu yapmak zorundaydı. Bir ara, eli telefona gitti ama vazgeçti sonra. Akılları zaten yeterince karışık, bir de ben karıştırmayayım, diye düşündü.

Öyle bir şey olursa belki de dergiye yazı göndermezdi. Biraz resmiyet gibi geliyordu ona bu durum. Sıcaklık kaybı...

İşte bu görüşmeden iki gün sonraydı. Yine geç vakit çaldı telefon. Ali Tahir'di. Uzunca konuştular. Bu defa Kenan da kaygılarını açıkça ifade etti ve sıcak bakmadığını söyledi. Zaten o işten vazgeçtik, dedi Ali Tahir. Aynı şekilde devam ediyoruz... Derin bir nefes aldı Kenan. Rahatlamıştı.

O rahatlıkla yatağa girmişti ki tekrar çaldı telefon. İhsan'dı. Onunla da uzun uzun konuştular aynı konuyu. Ali Tahir'e söylediklerini İhsan'a da söyledi. Belli ki o da rahatlamıştı. Muhtemelen, kumar masasına oturmaktan son anda vazgeçen biri gibi hissediyordu kendini...

Şeyh Galip'in dediği doğrudu. Mektup, dostluğu tazeliyordu ama nihayetinde mektuptu işte. Bir tür hayal kuruyordun bir beyaz kâğıdın karşısında. Gerçek değil, hayaldi. Avunmaydı bir tür. Her ne kadar bazı hayaller kimi gerçeklerden daha iyiye de bu öyle değildi. O nedenle bu tazelik, o tazelik değildi. Doyur-muyor, kuşatmıyor, kandırmıyordu. Avutuyordu yalnızca. Yüz yüze oturup konuşmanın, kucaklaşmanın, birlikte çay karıştırmanın tadını vermiyordu. Hatta bütün teselli ediciliğine rağmen yaraların depreşmesine neden olabiliyordu. İçinde çaylar, sigaralar geçse de... Evet, sıkça mektuplaşmalarına, telefonla görüşmelerine rağmen yine de bir şeyler eksik kalıyordu. Pek çok şey eksik kalıyordu. Zaman zaman Halim'le bir araya geldiklerinde de konuşuyorlardı bunu. Yine öyle oldu. Kitabevinin arkasındaki dar alanda oturup çay içerken söz dönüp dolaşıp oraya geldi de içlerindeki özlem depreşiverdi birden. Cumartesi gidelim, diye kararlaştırdılar. Postaneye gidip sıcaklığına İhsan Aydoğdu'yu arayarak, müsait olup olmadıklarını sordular. O da sevindi. Bekleriz, dedi.

Sabah sekizde, garajlarda buluşmak üzere sözleştiler.

Kenan her zamanki hassasiyetiyle -randevularına beş dakika geç kalmaktansa yarım saat önce gitmeyi tercih ederdi- taksiye binerek gelmişti garaja. Sağa sola bakındıysa da Halim'i göremedi. Beş dakika, on dakika... Taksiye verdiği paraya mı yansın, geçen zamana mı, bilemedi. Beklemek kadar sevimsiz bir şey yoktu şu hayatta. Belki de o nedenle denmişti "Bekleyiş, ateşten daha korkunç azap vericidir." diye. Zamanın en tedirgin, en verimsiz hâliydi. Her saniyesi kıymetli olan vaktin, bir an evvel geçip gitmesini isteyecek kadar da acımasızdı üstelik. Çarçabuk geçsin de dakikalar, bitsin bu tedirginlik!

Bu saatte sigara içmeye hiç de alışık olmadığı hâlde bir tane yaktı. Sigarasını içerken bir yandan da etraftaki insan manzaralarını seyrediyordu. Çaycılar, simitçiler, nane şekerciler, yolcu kapmaya çalışan değnekçiler, sağa sola koşturan hamallar... Şu kırk bacağı aradan çıkarayım da bir otogar öyküsü yazayım, diye düşündü. Böylece geçen zamanın intikamını da almış olurdu.

Yaklaşık yarım saat sonra geldi Halim. Gülüyordu. Sanki onca zaman geciken kendisi değilmiş gibi gülüyordu hem de. Kenan karşılık vermedi bu gülümsemeye. Aksine, hak ettiği sitemi biraz bakış, biraz ses tonuyla ifade ettikten sonra -çünkü onun evi daha yakındı garajlara- kucaklaştılar ve yerlerine geçtiler. Az sonra da minibüs hareket etti.

Bir buçuk saatlik yolculuktan sonra Kadirli Garajı'na geldiler. Buradan aktarmayla gidiliyordu Andırın'a. Yarım saat kadar süren bekleyişten sonra tekrar yola koyuldular. Minibüs, Kadirli'nin bozuk caddelerini geçip Andırın yoluna koyulduğunda hava da yavaş yavaş değişmeye başlamıştı. Sıcaklığı geride bırakarak ilerliyorlardı. Cehennemden cennete doğru yol alıyorlardı sanki...

Sırf bir değişiklik olsun diye kaptana sigara ikram etti Kenan. Şoför mahallinde sigara içmek güzel olurdu. Her zaman ele geçmezdi bu keyif. Çam ağaçlarını, tepelikleri, uzak dağları seyrederek... Oradan buradan sohbet ederek içiyorlardı sigaralarını. Yirmi yıldır bu yolda direksiyon sallıyormuş. Bir kazası filan yokmuş çok şükür. İhtiyacı olduğundan değil, zevkine yapıyormuş bu işi. Çoluk çocuğu evlendirmiş. Bir Köroğlu, bir Ayvaz yaşayıp gidiyorlarmış...

Sohbet devam ederken Kenan'ın gözü bir ara Halim'e kaydı. Hiç sesi çıkmıyordu deminden beri. Ah bu Halim, diye söylendi kendi kendine. Kafayı vurmuş, yatıyordu. Ondaki rahatlığa imrendi. (Sabahki geç kalması da aynı nedendendi muhtemelen.) Şu uykudan bana da lazım aslında, dedi. Yol uykusu bir başka güzel olmalıydı. Ninni gibi geliyordur şimdi ona, arabanın çıkarıldığı ses. Neredeyse hiç tatmamıştı bu duyguyu. Uyursa zamanın kontrolünü elinden kaçıracaktı gibi hissederti. Zaman ondan habersiz geçip gitsin istemiyordu. Her ânını yaşamak, duymak istiyordu. Bu, ağır bir yüke dönüşse de. O nedenle, ancak çok zorlandığında gözlerini dinlendirmek için kısa kısa kestirdiği olurdu. Tabii bir de uyudun-geldin-uyandın kısmı vardı işin. Gözlerini açarlar ve mahmur bakışlarla şöyle bir etrafa süzüp geldik mi diye sorarlardı, yanlarındaki nöbetçiyle alay edercesine. Bu da bir başka güzeldi ama yolculuğun da tadını çıkarmak, o duyguyu

yaşamak gerekmez miydi? Çünkü onun da söyleyecekleri vardı insana. Düşündürecekleri... Yolun söyleyeceklerine kulak vermeden yapılan yolculuğun anlamı mı olurdu? Ne o öyle, orucu uykuya tutturanlar gibi yolculuğu da uykuya yaptırmak! Belki de seyahatin asıl anlamı, varmak değil, yolda olmaktır. Yol hâlini yaşamaktır... Halim'i o tatlı uykusunda bırakıp şoförle konuşmasına devam etti...

Andırın'a vardıklarında saat on ikiyi bulmuştu.

Ah bu Yokuş Sokak! Kenan her gelişinde karıştırdı bu sokağı. Bu mu, bir sonraki mi? Çünkü ana caddeden kasabanın merkezine doğru giderken, sağa dönen bütün sokaklar yokuştur. O nedenle sokağın başında durup şöyle bir bakar, ona göre karar verirdi. Şayet o esnada yakınlarında biri varsa sorar, matbaanın yerini tarif ettirirdi. Yine öyle bakınırken, Halim uyardı, bir sonraki sokağı işaret ederek. Doğru yokuşta olduklarından emin olduktan sonra tırmanmaya başladılar. Ne ki minibüsten indiklerinden beri zaten yokuş çıkıyorlardı. Şimdi yokuşun yokuşundaydılar...

Az sonra matbaa görününce yüzleri güldü. İşte, dedi Kenan, dostumuz, arkadaşımız, bir parçamız Sanat Matbaası!

İhsan Aydoğdu'yla, Ali Tahir'le kucaklaştılar. Hasretle, dostlukla, muhabbetle sarıldılar birbirlerine. Emekçiler görev başındaydı. Bir süre onlarla sohbet ettikten -bu arada tıkr tıkr sesler geliyordu makineden- sonra büroya geçtiler. Büro küçüktü ama sıcaklığı, tanık olduğu zamanlar, sakladığı sırlar kendinden çok daha geniş hâle getiriyordu onu. Bu arada hafif tonda bir Theodorakis sesi geliyordu kasetten...

Büroda yarım saat kadar oturduktan sonra, ev sahiplerinin önceden planladıkları piknik için yola çıktılar. Hiç beklemedikleri kadar sakin (muhtemelen bu yalnızca Kenan için geçerliydi) berrak bir hava vardı Andırın'da. Oysa zopurlu bir hava ile karşılaşabilirlerdi ve bu, ziyaretin bütün tadını kaçırabilirdi.

Kasabadan uzaklaştıkça tabiat kendi hâlinde; daha sıcak, daha dost, daha ferahlatıcı bir görünüme bürünüyordu. Her şey, nasıl kendisi olduğunda güzelse, tabiatda da öyleydi. İnsanın, do-

ğanın dengesine, düzenine müdahalesinden daha bencilce bir şey olmasa gerekti. Acaba neyi eksik ya da yanlıştı da orasını burasını değiştirmeye, düzeltmeye kalkıyorlardı? Buradan bakılacak olursa Allah, bir sürü eksik, yanlış şeyler yapmıştı. Dağları yanlış yaratmış -hiç düşünmemiş mesela, günün birinde oradan yol geçeceğini- kimi tepeleri gereksiz, kimi ırmaklarıysa yanlış mecralara salmıştı. Bunları yeniden 'yaratmak' gerekiyordu. Dağlara, ovalara, ırmaklara şöyle bir çekidüzen vermek gerekiyordu... Keşke budalalık, kişinin kendi dünyasında saklı kalabilseydi. Kendine müdahalesi, kendini değiştirmesiyle sınırlı olabilseydi. İnsan şu güzelliği gördükten sonra, o beton yığınları, taşıt gürültüleri arasında geçirilen ömre hayıflanmadan edemiyordu. Kim, hangi akılla yaptıysa bu kentleşme biçimini? Bir misafir gibi, bir yolcu gibi değil, bir merhamet gibi hiç değil; acımasız bir ev sahibi gibi... İnsanilikle uzaktan yakından alakası yoktu. Kuşkusuz bu da bir sürecin uzantısıydı. Bile isteye yapılan bir şey. Her şeyden koparken, uzaklaşırken; her şeyi yenilerken, bunsuz olmazdı elbette. Yeni evde eski âdet olmazdı. Yeni hayat, eski hayatın mekânlarında, alışkanlıklarında, usullerinde, sesinde, kokusunda var olamazdı. Boğulurdu, bocalardı, ezilirdi, küçülürdü. Önünü açmak gerekirdi onun... Kaldı ki sorun sadece mekân sorunu da değildi. Sorun, elbette ruh sorunuydu. Her dokunuş, kendi ruhunu da beraberinde getiriyordu...

Yollar pek güzel olmasa da Ekrem'in aldırış ettiği yoktu. İbre, 80-100 arasında oynayıp duruyordu. Yaklaşık otuz kilometrelik bir yolculuktan sonra Kırksu'ya geldiler. Etrafa biraz bakındıktan sonra, suyun kenarında olsun dediler ve kilimi hemen oracığa serdiler. Sonra yukarıya, ormanın içlerine doğru tırmandılar. Her biri birer kucak odunla döndü birazdan. Ateş yakıldı. Bu arada, dereden abdest alarak öğle namazını kıldılar. El açıp dua ettiler sonra. Ağaçlar, kuşlar, dağ, taş; secdelerine, dostluklarına tanık oldu. Bütün bunları bir kenarda izleyen mektupların kıskanç bakışları gözden kaçmıyordu...

Salatanın başında Ali Tahir'le Halim, hummalı bir şekilde çalışıyorlardı. Bilal de fotoğraf makinesiyle arada bir, bu ânları kaydediyordu.

Sonra sofraya kuruldu. Salatalar ortaya kondu, pirzolar ek-

meklerin içine dağıtıldı ve besmeleler çekildi. Bugün, yıllardan şu, aylardan şu ve günlerden de şudur, dedi Kenan içinden. Günlüğüne kayıt düşercesine tekrarladı bu cümleyi. Bugün... O, bu kayıt işiyle uğraşırken bolca espri yapıyordu ve fotoğraf makinesi de ara ara bu keyifli sahneleri kaydediyordu. Her birinin gözünden ışılan muhabbet ve dostluktu...

Çay önceden hazırlanmıştı. Sofra toparlandıktan sonra yeniden oturuldu, çaylar dağıtıldı. Rakım 1600'den az değil, dedi Ekrem. 1600 rakımda bir dostluk tazelemesi, diye tekrarladı Kenan bu cümleyi. Şimdi hangi mektup bu tazelenmeyi gerçekleştirebilirdi ki diyerek...

Koca demlik bir solukta boşalınca hemen tazelendi. Çay, çay olalı böyle bir güzelliğe tanık olmamıştı. Çay, çay olalı böyle güzel akmamıştı boğazlardan. Bu dağdan kırk ayrı yerden su akarmış, o nedenle buraya Kırksu, demişler dedi Ali Tahir.

Sonra ikindinin gölgesi düşmeye başlayınca, Bilâl yüksekçe bir yer bulup ezan okudu. Bilâl'in sesiyle, ikindinin ve suyun sesi birbirine karışıp dağlara doğru kanatlandılar. Zaman da mekân da kayıp gitti bir yerlere...

Hava yavaş yavaş soğudu sonra. Bir çay daha içmeden kalkmayalım, dedi Ali Tahir ve elinde tuttuğu sürahiyi akarsuyun içine daldırdı. Bir çay daha içtiler. Bir çaydan çok daha fazlası olan bir çay...

Kardeşim Ali,

Sana biraz buradaki günlerimden bahsedeyim. Mesela, 13 Haziran günü şöyle oldu:

Uzunca bir süredir çarşıya, kitabevlerine u rayamıyordum. Sıcak bunaltıyor resmen. Adım atacak hâl bırakmıyor insanda. Yalnızca günlük hayatı sürdürmek bile eziyete dönüşüyor. Adana'da yaz demek, bir tür bitkisel hayat demektir. Neredeyse eylül sonuna dek sürüyor bu sıcaklar. Bazen ekim ortalarını bulduğu da oluyor. Öyle olunca, bazı alışkanlıklarını askıya almak zorunda kalıyor insan. Okumak ve yazmak buna dâhil...

Herhangi bir işim olmasa bile haftada birkaç kez çarşıya inip şöyle bir dolaşırim. Bu süre uzarsa bir tür sıkıntı olur bende. Daralırim. Bir iki rutinim vardır, limonata ve vişnesine bayıldığım bir yer var, örneğın onları yerine getiririm. şehri teneffüs eder, kendimce bir şeylerin izini sürer, onunla h lleşirim. Bazen de bir sokak arasında, caddede hatıraların peşine takılıp gittiğim olur. Durup bir köşede beklerim. Geriden izlerim o günleri... Bu anlamda o kadar çok mekân var ki! Fakat her zaman yerli yerinde bulamıyorum hatıralarımı. Değışen mekânlar anıları perdeliyor. Kimin umurunda senin hatıraların! Adam yol yapacak, kaldırım yapacak, meydan yapacak. şehri yenileyecek... Burası o zamanlar nasıldı? Yol şuradan mı gidiyordu, buradan mı? O g zl k   -zayıf, uzun boylu bir adamdı- şu köşede miydi, bu köşede mi, diye düşünüp kaldığım oluyor. İşin içinden çıkamıyorum da bir tür kederle ayrılıyorum oradan. Hayır hayır, bencilce bir yaklaşım olarak düşünme lütfen. Elbette hayatın getirdiklerini, dayattıklarını göz ardı etmiyorum. Demek istediğim, biraz hassasiyet. Kişisel bir konu olarak değıl, ilkesel olarak hassasiyet! Fakat  yle bile olsa insanın çocukluk ve gençlik yıllarını geçirdiğı şehirde yaşaması, ayrı bir zenginlik katıyor hayatına. Tabii aradaki buruk sahneleri saymazsak...

Her zamanki gibi yine Dört Yol'da indim dolmuştan. Bu hemen hemen değişmez bir kuraldır. Belediye binasından sonraki durak burası ve deyim yerindeyse benim açımdan çarşının başlangıç noktasıdır. Sanki oradan şehre doğru, şehrin üstüne üstüne yürüyor gibi bir hisse kapılıyorum da ondan oluyor herhâlde. Böyle yapınca ne olacaksa! Hiç işte! Ne yapayım, bazen böyle oyunlar oynuyorum kendi kendime. Ben de böylesi oyunlarla yaşıyorum işte. Kader, küçük oyunlara mahkûm ediyor insanı ne yazık ki!

Gazeteci çocuktan iki tane sigara aldım. (İşte bir başka rutinin de budur. Durakta iner, köşe başındaki büfeye uğrar, biriki tane sigara alırım. Üzerimde paket taşımaya sevmiyorum.) Birini hemen oracıkta ateşledim. Belki iki üç kibrit harcamışımdır. Hava epey rüzgârlıydı çünkü.

Sigaramı tüttüre tüttüre Ekin Kitabevi'ne doğru yürüdüm. (Normalde yürüyerek sigara içmeyi sevmem. Yalnızca sigaraya ait olmayan bir zamanda sigara içmeyi de...)

Doğrudan yukarıya, kitap bölümüne çıktım. Kimse yoktu. Bu sigaranın -adını yazmayayım- özelliği galiba, o kadar çabuk kül oluşuyordu ki ucunda, sık sık kitaplardan ayrılp kül tablasına gitmek zorunda kalıyordum. Yani Ersin'in masasına. Ersin yoktu henüz. Ben ve kitaplar baş başaydık. Tam da istediğim gibi. Birçoğuna dokundum, birçoğunu karıştırdım, küçük bölümler okudum kimilerinden. En son, Yaşar Kemal'in bir kitabını aldım. (Bir de böyle bir şey var. Uzun süre bakıp kitap almadan çıkmanın mahcubiyeti!)

Az sonra Ersin geldi. Çok önceleri bir tanışmıştık onunla. Hatta ismini anmadan dergide bahsetmiştik kendisinden. Panoda uzunca bir süredir asılı duran şiire takıldım gözüm. Hâlâ duruyor, dedim, oysa çok uzun bir zaman oldu. Kim bilir, dedi belki içimizde bir İsmet Özel hayranı vardır! Bunu duyduğuma sevindim.

Buranın posta adresini alsam, dedim. Size dergi göndermeyi düşünüyoruz da. *İkinci Yazıları*, Andırın'da, iki yıldır aksamadan çıkan ve... Biliyorum, dedi. Ankara'da, bir arkadaşın bürosunda görüp inceledim ve sevdim. Ali Tahir'in

şiiirleri özellikle dikkatimi çekti. Gerçi biraz dinsellik kokuyor ama yine de çok güzel. İsmet Özel'den etkilendiği belli. Bir şair ve antiemperyalist, antikapitalist olması nedeniyle ben de severim Özel'i...

Herkes merak etmişti ya, Ersin de öyle. Peki, bu iş Andırın gibi bir yerde nasıl oluyordu? Bu uzun bir hikâye dedim...

Yüzeysel konuştuğumuzu biliyordum. Bilirsin, sözün derinlere inmesi, kendini güvende hissetmesi ve sahiciliğini bulması için gereken şartlar vardır. Derinlerin hakkı olan sözleri, duyguları yüzeylerde kullanmak hem yanlış hem de haksızlıktır. Konuşma devam ederken ben bir yandan da panoyu incelemeye devam ediyordum. Bir şiire takıldı gözüm. İzin isteyip onu not aldım bir tarafa.

Sonra yine konuştuk.

Bana kalırsa, dedi Zaman gazetesi, antiemperyalist çizgisini, Cumhuriyet gazetesi'nden daha ciddi ve seviyeli yapıyor. Özellikle Ali Bulaç ve Fehmi Kuru'nun yazılarını dikkatle okuyor, beğeniyorum. Siyasal yapıları ayrı bir konu ama her şeyden önce ciddi ve neyi savunduklarını biliyor adamlar. Bugün Cumhuriyet gazetesi, özellikle Hasan Cemal gibiler yüzünden eski özelliğini yitirmiştir. Günün birinde olabilir ki bu ülkede en büyük anti Marksist kampanyayı bu gazete yapacaktır. Artık bu gazetenin benim için önemi yok... Belli ki bir güven oluşmuştu aramızda. Dedim ki, zaman zaman -hatta bir dönem hiç aksatmadan- ben de takip ederim o gazeteyi. İyi bir sinirlendirici, hatta kinlendiricidir. Anlı şanlı köşe yazarları bazen öyle ipe sapa gelmez şeyler yazıyorlar ki öfkemden yırtıp attığım oluyor. Güldü. Biraz da konuyu değiştirmek için olmalı, çekmeceye uzanıp bir kâğıt çıkardı. Bir şiir yazmıştım, dedi. İlk size gösteriyorum. Esin, benim ilgi duyduğum kız. Ona yazdım. Sonra okudu. Sanki Esin o an oradaydı da ona karşı okuyordu...

Şiir güzeldi. İsterseniz dergiye gönderelim, dedim. Sevindi, heyecanlandı. Çıkarsa o şiiri Esin'e armağan ederim, dedi. Mektupla birlikte şiiri de yolluyorum. Tabii şiir senin alanın...

Gerekirse *İkinci Yazıları* buraya gönderilsin, biz satarız, dedi. Şimdilik satmıyoruz, dedim yalnızca okumaya değer bulduklarımıza ücretsiz gönderiyoruz. Eğer bize de gönderirseniz gerçekten çok memnun oluruz, dedi. Beş on tane istedi. Belli ki kendisi gibi olan başka arkadaşları da vardı. Elbette o sizin bileceğiniz bir konu.

İşte böyle dostum. Bu kadar değildi tabii konuşmamız ama hemen şu anda toparlayabildiklerim bunlar.

Umarım bu mektubu İhsan Aydoğdu dostumuza da okursunuz.

Baki selamlar. Allah'a emanet olun...

Kenan Ergüner

Kenan Beyciğim,

'*evet isyan*', bu bir kitap ismi değil mi?

'evet yalnızlık', bu bir kitap ismi değil, bu gerçekten bir yalnızlık. bu, sigara külü kadar yalnızlık. ihsan bey gitti, ihsan aydoğdu yok artık. kuşlar da gider ya hani...

dışarıda kasvetli bir hava var.

ben, biliyor musunuz aslında yalnızlığı seven biriyim. çünkü öyleyim, bunun anlaşılması yok şimdi ve ben kendime özgü buluyorum yalnızlığı (yalnızlık benim karakterimdir falan gibi büyük laflar edemeyeceğim ama) ve seviyorum aslında. ne yapayım seviyorum işte bu hâlimi...

kenan beyciğim, bu hâlim belki bir hastalık, bilmiyorum. yani benim istediğim yalnızlık, öyle dağ başlarında tek başıma kalmak hâli gibi falan değil. binlerce insanın içinde tek başıma yalnız olmak. lütfen sizin de saçma bulmanızı

istirham ediyorum bu durumu... ne komik; binlerce insanın içinde yalnızlık... güzel bir öykü olabilir, değil mi?

sonra birisi saçımı okşuyor ve ağlıyor ve beni sevdiğini söylüyor. dönünce arkama birden... kimse yok mu? sonra birden yine yalnızlık. daha sonra birisi mektup yazıyor 'hayatın provası yok ali tahir' diye...

canım diye başlayan bir mektup almadım daha bugüne kadar. hâlbuki ben bir şairim, biliyorsunuz ihtiyacım var böyle bir mektuba, anlamıyorum sanki niçin yazmıyorlar. salt bu nedenle evet bu nedenle şiir bile yazamıyorum. gün gidince dağların ardına, buruk bir hüznün yapıyor yüzüme...

hay Allah, neler yazdım ben böyle. siz bana aldırma, kaçığın biriğim işte...

ha evet, fidan'ın ikinci sayısı daha iyi. eh, büyüyor artık. tabi sizin gibi bir bahçevan bulmuşlar, daha ne olacaktı. yok yok niye kıskanayım ki...

mektubunuzun sonunda şöyle bir cümle var; görüşmek. benim yalnızlığı sevdiğimi bilmiyor olmalısınız...

...

muhterem efendim, azizim kenan bey.

mektup için teşekkürler.

ihsan bey geldikten az sonra geldi mektubunuz. buradaydı bugün. bir hafta daha kalacak, evini götürmek için gelmiş. işleri maşallah çok iyiymiş. Allah kalbine göre versin, ne diyelim. öyküyü aldık, teşekkürler. ihtimal bu sayıya koyabiliriz. yenilerine acilen ihtiyacımız var.

sizin mektubunuzla birlikte halim beyden de mektup geldi, kimlik belirlemesi göndermiş...

tabi en kısa zamanda görüşmek üzere...

...

not: gönderdiğiniz adrese önümüzdeki sayıdan itibaren dergi gönderilecektir.

Ali Tahir

Azizim Kenan Bey,

mektuplara zaman kalmaması zor bir şey tabi. düşündükçe yüreğim burkuluyor, içim kalkıyor...

içim kalkıyor...

dünyaya karşı (karşı ne demekse, dünya ne demekse)

onlara karşı içim kalkıyor.

içimden dünyaya kusmak (bunu daha önce yazdım mı bilmiyorum) bazı adamların üstüne tükürmek geliyor. bunu yaparım diye bir gün ödüm patlıyor korkudan. demek ki ben dünyadan alabildiğine korkan bir herifim. öyleyse ben korkak ve anlamsız bir adamım... anlamsız bir dünyada anlamsız bir adam...

ve demek ki bir an önce evlenmem gerek. (ne ilgisi var hâlbuki?)

bu bir çeşit yalnızlık belki... yaşadığım yalnızlığın tadına iki kişiyle mi varmak istiyorum, diye soruyorum kendi kendime kimi kez...

...

'bir içimiz var kendimize yaşadığımız'. düşündüm durdum bu tespitiniz üzerine... düşündüm ve hayır! o da yok, onu da almışlar. şimdi odamdayım ve yalnızım. daktilonun tuşlarına dokunurken, ihsan aydoğdu'yu düşünürken, sigaramı içerken, evet sonunu getiremiyorum buranın. ne demek istiyorum bilmiyorum... bu 'içimiz' sözcüğü var ya,

kafamı karıştırdı, berbat oldum, tuhaflaştıım iyice... neyse ben mektubunuzu masamın üzerinde bulduğum yere dönmeliyim. açtığım ve okuduğum yere... iyi döndük diyelim orada ne yapacağımı da bilmiyorum. onun için oraya da dönmüyorum...

...

anlaşıldı herhâlde, bunalımlardayım ben...

biliyor musunuz azizim, kendimi hiç sevmez oldum son günlerde. sanki bir başkaları, hakkımda olumlu yargıya varınlara diye bir telaş, bir telaş bende, sormayın gitsin. (kim, nasıl bir yargıya varacaksa?) iğrenç bir kendim var canım vesselam ortada... şimdi çakır çakır bir yağmur yağsa, çıksam ve küçük sarı bir çiçek koparsam, bunu neden yaptığımı bilmesem diyorum. yani kendi kendime kaldığımda böyle şeyler saçmalıyorum işte. daha sonra derin bir ağlamak geliyor içimden. insan ağlamaktan ne anlar ki bilmiyorum. yapamıyorum tabii. ağlayamıyorum tabii... demek ki içimiz berbat, demek ki içimizden geçeni yapamıyoruz... hâlbuki ben böyle miydim eskiden, yeter ki ağlamak geçsin içimden, ne kadar basitti, hemen ağlardım. ama şimdi, şimdi çok zor...

...

şimdi yaşamak zor. katlandığımız şeyler ne iğrenç. katlana katlana yaşıyoruz, vay anasına be...

...

ihsan aydoğdu aramadı daha gitti gideli. gidenler aramaz ki kenan beyciğim... ona birazdan mektup yazacağım ve kusacağım iyice...

...

mevlâna idris'in ne yazık ki bende de adresi yok. biz de gönderilerimizi okula gönderiyoruz... biliyor musunuz mevlâna idris çocuk şiirleri ikincisi olmuş, kitap hâlinde şiirleriyle. birinciye layık eser zaten bulunamamış. nezaket icabı şiirde birincilik olmadığını söylüyor ramazan apak da... az öne telefonla görüştük ramazan'la. birkaç gün

sonra ödöl töreni varmış. mevlâna konuşmacı olarak törene katılıyormuş ve ramazan da şiirleri üzerine konuşacaktı. ramazan diyor ki mevlâna için iyi bir şey diyor, çünkü bir sürü kelli felli şairler de katıldı bu yarışmaya diyor... ha, ayrıca ramazan size mektup yazacaktı...

...

gecenin bu saatinde ancak bunları yazabildim.

...

bir daha belki kim bilir yazamam. şu an o kadar çok cevaplanması gereken mektup var ki... şiir yazamaz olduğum gibi mektup da yazamaz olursam diye korkmaya başladım. zorla değil ya bu iş, yazamıyorsun işte... mektup okumaktan hiçbir şeye zaman kalmadığı günler oluyor...

...

en güzel nasıl özleniyorsa, en güzel nasıl kucaklanıyorsa... esen kalın.

alıtahir

V

Mektuplar her zaman tazelenmeler, güzel haberler getirmiyordu ne yazık ki!

Ali Tahir'in mektubunda geçen bir cümle, Kenan'ı kaygılandırmıştı. Öylesine yazılmış ya da yalnızca sitem ifade eden bir cümleye benzemiyordu. Hayır, "bunalımlardayım" demesi değildi Kenan'ı kaygılandıran. Bir şairin bunalımda olmasından daha doğal ne olabilirdi? Üstelik de o şair bir kasabada yaşıyorsa ve hiç 'canım' diyen bir mektup almamışsa... Bunalımda olmamak için duygusuz, gamsız, kedersiz yaşamak gerekirdi ve bu bir şair için olmayacak bir şeydi.

Elbette o da önemliydi ama asıl, İhsan Aydoğdu'nun gittiğinden beri aramamasından bahsederek, ona mektup yazacağını ve bir iyice kusacağını söylemesiydi. Aramamasına, mektup yazmamasına kırgın olabilirdi. Buna sitem edebilirdi. 'Kusacağım' ifadesi çok ağır değil miydi? Kenan'a göre bu, bir birikimi, içeride dönüp duran ve dışarı atılmak için fırsat kollayan bir duyguyu ifade ediyordu. Aradığı fırsatı bulmuş muydu yoksa? Kenan'ın bilmediği şeyler mi vardı? Keder yumağını örüyor, gam ipliğini çekip uzatıyor muydu yoksa? Yok yok, galiba abartıyordu. Senaryo yazıyordu yine. Sehven yazmış olabilirdi o kelimeyi. Öyle demek istememişti. Kırgınlığını dile getirmek istemişti mutlaka. İnsan, her sözcüğü öyle enine boyuna ölçüp biçerek kullanmazdı. Maksadı aşan sözler çıkardı bazen ağzından. Mektup ortamının verdiği rahatlık, güven olabilirdi bu. Ya da o an bir şeylere öfkelenmişti de o kelime düşüvermişti tuşlara. Evet evet, öyle olmalıydı. Kusacağım, ne demek! Hepimiz insanız sonuçta ve duy-

gularımızı kontrol edemediğimiz gibi kelimelerimizi de kontrol edemeyiz bazen. Sürçülisan olmalı...

Kenan böyle şeyler düşünerek az da olsa içindeki kuşkuyu uzaklaştırmaya çalıştı. Öyle ufak tefek sarsıntılardan etkilenecek bir dostluk değildi ki onlarınki. Bir hikâyesi, bir hafızası vardı. Yaslandığı kökler vardı...

O birkaç gün bu gelgitlerle geçti. Kâh ferahlıyor, kâh endişeleniyordu. Hikâyeyi düşününce ferahlıyor ama hayatı ve insanı düşününce endişelenmekten alamıyordu kendini. Hayat, neler yapmazdı ki! Hayat, neler yaptırmazdı ki! Hangi insan göğsünü bütünüyle kapatabilmişti ki şeytana?

Tam da bu karmaşık duygular içindeyken geldi İhsan'ın mektubu. Normalde sevinmesi, hatta önce bir sigara yakıp o coşkunun keyfini çıkardıktan sonra zarfı açması gerekirken, ne ile karşılaşacağını bilememenin tedirginliğiyle açtı zarfı. Mektuplar ne kadar tedirgin edici şeylerdi öyle! Lütfen Tanrı'm, kötü şeyler olmasın... Sen, bizi ve hikâyemizi koru...

Aziz dostum,

Aslında hep aklımdasın; geldim geleli, ha yazdım, ha yazacağım derken bugünlere geldi. Bir yere yerleşmek, işlerin oturması, evin düzene girmesi kolay değil, bilirsin. Ben bütün ömrümü değiştiren bir 'kumar' oynadım. Dışarıdan, kesin kazandım gibi görünse de pek öyle değil. Tabi işin ekonomik boyutunu çıkarsan doğru, kazandım demektir.

Mavera dergisinde yayımlanan (Ay Işığında Kenti Dolaşan Tuş Sesleri) öykünden çok etkilendim. Hatta Rasim Abi'ye de bahsettim. (Rasim Özdenören bizim komşumuzdur. Evlerimiz arasında üç beş ev var. Bazı akşamlar gidip geliyoruz.) Öykünün dizgi yanlışları çok fazlaydı. Biraz da duygusal bir hava ile okuduğumdan, çok etkilendim.

Ben Ankara'ya geleli dört ay oldu.

Bürokratik temaslardan başka bir şey yapmadım. (Ha,

atandığım okul, buranın ikinci sınıf bir okulu. Sekiz müdür yardımcısı var, yüze yakın öğretmen. Ancak, korkunç bir oturmuşluk var ki on bir yıllık memuriyetimin en rahatını, son üç aydır yaşıyorum. Görevim; gelen gidenlerle çay kahve içerek okulu temsil etmek.) Ancak parasal durum çok kötü. O nedenle, kendime hemen bir iş aramaya başladım. İş dediysem, yine klasıma uygun bir şey tabii. İşte o nedenle bürokratik temaslar içindeydim. Temaslar bitti. Şimdi bekleme dönemi. Bir personel müdürü atandı, bizimkilerden. Burada dönen fırladıkları ne mektupta ne de çok kısa karşılaşmalarda anlatabilirim. Uzun geceler gerek bize ki Ankara'yı yorumlayalım.

Hani bazen konuşurduk, 'işte bunlar yalnız adamlar, kimseye güvenmezler, dostları yoktur, diken üstündedirler' filan diye. İşte onlardan biriyim. Bazen içim yanıyor, 'burnumun direği sızlıyor' sizi hatırlayınca, sizi özleyince.

Sizi özleyince bir tuhaf oluyorum dostum.

'Ağla', diyorum kendi kendime. Dışarıdan görünen yalancı heybetin altındaki yalnızlık, ağla!

Şimdilik bir şey yazamıyorum. Ama içim öyle dolu ki bir başlasam diyorum, yazmaya bir başlasam, derginin bütün sayfalarını doldurabilirim.

Dua ediniz; dostlara selam ediniz.

İhsan Aydoğdu

Kenan mektubu okuyunca rahatladı. Şimdi keyifle içebilirdi sigarasını. Tabii bu keyifle bir daha okuyarak mektubu. Bazen bir mektubu birkaç kez okumak gerekirdi. Okumak değil, doymak gerekirdi...

Görünen oydu ki Ali Tahir biraz alınganlık göstermişti. Haklıydı kuşkusuz. Yıllardır kurduğu hayalin ardından gelen güzel günlerin sona ermesinin onda yarattığı bir dalgalanmaydı bu. Bunalımlardayım, demesinin nedeni de bu olmalıydı. Şimdi ye-

niden kasabanın o yalnızlığına, kasvetine dönmek kolay değildi. Hiç yaşanmamış olsaydı, bu denli acıtıcı olmazdı kuşkusuz. Ama nihayetinde sürüp giden bir hayat vardı. Zalim hayat böyleydi işte. Her şeye rağmen devam etmek gibi bir huyu vardı onun. Ne ayrılıklar umurundaydı ne ölüm ne de başka bir şey... Güzel günler de tıpkı mevsimler gibi dönüp duruyordu. Bazen bahar, bazen kar kış, bazen fırtına... Fakat galiba baharın günleri kısaydı. Çokça kıştı bu hayat. Çokça yağmur, dolu, fırtına... Tam güneşin rehavetine kapılacakken, birden kar, tipi bastırıyoruyordu... Belki de hiç ihtimal vermemişti o güneşli günlerin biteceğine. Gecenin ve karanlığın aniden bastıracağına. Tıpkı eski günlerdeki gibi burada, Yokuş Sokak'ta yaşayıp gideceklerdi, birbirlerine tutunarak. İhsan okul çıkışlarında gelecek, geç vakte kadar sohbet edecekler, derginin yeni sayısını hazırlayacaklar ve sonra ertesi gün İhsan yine gelecek... İhsan hep gelecek... Dostlukları daha da büyüyecek, dal budak salacaktı. Dergi bütünüyle rayına oturmuş, yeni sesler, yeni sözlerle yoluna devam ediyordu. Tam, her şey yoluna girdi derken, şimdi nereden çıkmıştı bu ayrılık? Yetmezmiş gibi bir de arayıp sormamak!

Elbette yazdığı gibi yoğunluktan, telaştandı. Kolay değildi, bir kasabadan kalkıp büyük şehre gitmek. Oralarda düzen kurmak, işleri yoluna koyup çevre edinmek. Gerçi İhsan Aydoğdu Ankara'nın yabancısı değildi ama bu defa durum farklıydı. Yıkılan hanede evladüiyal vardı. Geçim derdi denen bir dev vardı boğuşulması gereken. O nedenle işin ekonomik boyutu önemliydi. Tek maaşla kasabada zor geçinirken şimdi koca şehirde nasıl olacaktı bu iş? Hayat mücadelesi neleri ihmal ettirmiyordu ki? Hayat mücadelesi, hangi mücadeleleri içine alıp öğütüyordu ki?

Giden, kendi telaşında, kalan da kendi hüznünde olunca... Galiba bir hikâye ne kadar ince ne kadar hassas olursa o derece kırılğan oluyor, diye düşündü Kenan. Ondan olmalıydı, kaba saba hikâyelerin, olup bitenlere aldırış etmeden yoluna devam etmesi. Bu hayat, ince hikâyeleri kaldırmıyordu ne yazık ki!

Fakat her ne kadar İhsan Aydoğdu'nun mektubu onu rahatlatırsa da içindeki zalim şüpheyi asıl kaldıran, yine Ali Tahir'in mektubu oldu. İyi ki de telefon açmamışım, diye düşündü. Çünkü mektubu okur okumaz bunu düşünmüştü ama o ilk sarsıntıyı at-

lattuktan sonra vazgeçmişti. Belki de çok büyük bir gaf yapacaktı. Kesin, kahkahayla gülerdi Ali Tahir; olur mu öyle şey, Kenan Beyciğim, diyerek. Siz, bizim dostluğumuzu bilmiyor olmalısınız... Siz, bizim...

bismillah

biliyorum gece yarılarında, sahur vakitlerinden az önce yazılan mektuplar böyle tuhaf ve bir çeşit ayrıkşı şeyler oluyor kuşkusuz. okuduğunuzda siz de göreceksiniz ki yazıldığı saatlerin bal gibi izini taşıyor olacak bu mektup.

...

üç dört gün önce şiddetli bir bademcik inmesi geçirdim. kalkamadım bir iki gün.

ve mektuplar...

şimdi burada tek tek isimleri saysam

uzun bir liste çıkar

on üç tane tek

bir tane üç adet

iki tane iki adet

ve bir tanesi yanıtlanmış olmak üzere...

...

işte masanın üzerinde bunlar duruyor. ve karşılarında tek başına kahramanca ben duruyorum. yukarıda saydığım mektuplardan ayrı olarak, birkaç tane de yanıtlanmasına gerek duymadan kaldırdıklarım var.

...

bir haftanın bilançosu böyle sevgili dostum. tüm bunlara rağmen ben ne yaptım biliyor musunuz, evet belki inanmayacaksınız ama mayıs sayısına bir adet şiir yazdım. inanmıyorsunuz değil mi, bir yıl aradan sonra şiir yazmış olabileceğime... basıldı bile. adı; hasretgeceleri...

...

mehmet birdoğan'dan aldığım mektubu geçenlerde ya-

nıtlamıştım. diyordu ki ayane ve *ikindi yazıları* kardeş dergi olsunlar ve birbirimize yazı gönderelim. kendisi de iki adet şiir göndermişti bize. olacak şey mi kenancığım yazı göndermemiz. olabilir tabi ama bizim yazarların her biri bir yerde. uzun iş yani. ben de dedim ki *ikindi yazıları* adına karar verecek kişi, hemen yakınınızda ankara’da. benim, onun adına bir şeyler söylemem çok kekre bir şey olur, siz sayın aydoğdu ile bu konuyu orada görüşün... başka ne diyebilirdim...

...

yahu aslında yazacak o kadar çok şey var ki mektuplarda hissiz kalacak diye bir çoğunu yazmıyorum.

...

birkaç gün önce sizi telefonla aramıştım, gece, tabii çok geç olduğu için telefona sanıyorum amcam çıktı ve gecenin o saatinde rahatsız ettiğim için utandım bir çeşit.

...

ihşan aydoğdu’yla bir iki kez telefonla görüştük. uzun hikâyeleri var onun da...

...

Allah’ın bize bir hediye olarak indirmiş olduğu şu mübarek ve aziz günlerin bağışlanmamıza vesile olması dileğiyle selamlarımı yolluyorum.

alıtahir. yirmisekiznisan

Telefonla görüştüklerini yazması ve İhsan Aydoğdu’nun uzun hikâyelerinin olduğunu söylemesiydi içindeki zalim şüpheyi kaldıran. Sevimsiz bir durum olsaydı yazardı herhâlde, diye düşündü. Birkaç gün sonra İhsan Aydoğdu’dan gelen mektupla da tamamen rahatlamıştı.

Kardeşim Kenan,

Yirmi Nisan tarihli mektubun önümde duruyor. Pazar olmasına rağmen okuldayım. Gazetelere baktım, biraz çalışayım, mektuplar yazayım diye düşündüm. Buraya geleli beş ay kadar olmasına rağmen, hâlâ yerleşemedim. Yeni görevimi benimseyemedim. Sanki burada geçici olarak bulunuyorum hissini bir türlü atamadım. Bu arada, bundan bir ay kadar önce, GAP'a, Başbakanlık tanıtım müşaviri olarak atanmam hususu, ciddi bir şekilde ortaya çıktı. Şanhurfa'da ikamet edilecek, ayın yarısı Ankara'da geçirilecekti. Bir milyon lira gibi, bütün dostlarımızı ferahlatacak bir de ücret ödenecekti. Hatta istediğim kadar elemanı aynı ücretle işe alacak, orada yeni bir birimi bizzat ben oluşturacaktım. İşin en iyi yanı da buydu herhâlde. Fakat yurt dışından getirilen genel direktörün azledilmesi ve araya daha birçok üst düzey kargaşalıkların girmesi, bizim işimizi ya geciktirdi veya iyice engelledi. Çünkü benim oluşturacağım birimin kapatılması gibi bir ihtimal çıktı ortaya. Nasipten öteye gitmiyor vesselam.

İkinci Yazıları gözlerimde tütüyor. İstiyorum ki her sayısında yazayım, çizeyim, o da olmuyor. Herhâlde diyorum, şöyle oturmuş, sürekli bir işimin olmayışından kaynaklanıyor bu. Maddi trajedi had safhada. Bu işte kalmam, hayatı bu minval üzere devam ettirmem mümkün değil. Bazen kendi kendime kızıyorum, 'ulan' diyorum, "Âlemin akıllısı sen misin, bırak memleketini de gel buralarda, çoluk çocuğu perişan eyle. Bir artistlik mi yaptık?" diye düşünüyorum. Ankara sanki bir kıyamettir dostum, kimsenin kimseyi gördüğü yok. Altta kalanın canı çıksın, sözü en çok burası için geçerli herhâlde.

Bütün bunlara rağmen, bir gün bütün dostlarımı, hepinizi arayıp dünyalık olarak "düze" çıktığımızı ifade edeceğime ilişkin bir his var içimde.

Bir gün bir araya gelsek, anlatacağımız epeyce şey var herhâlde birbirimize.

Allah'a emanet olunuz, dua ediniz. Dostlara selam.

İhsan Aydoğdu

ramazanlar da geçer, oruçlar...

geçip giderler bir bakmışsın ki. orucun da bir yüreği var ya ve biz kendi yüreğimizi onun yanına koyuyoruz ya onun sonra bizi birden bırakıp gitmesi... işte geride bu kalıyor.

ne kaldı?

bizim önceleri ne güzel oruçlarımız vardı.

ve bu güzel kasabada, güzel bir güneş batır da güzel bir gecenin damlaları -hatırlıyorsun değil mi- ağır ağır üzerimize düşerken, bir de ne güzel vakitlerimiz vardı... sohbetlerimiz ne güzeldi. bir de kenan'ı konuşurduk. kenan da ne güzel bir adamdı. kalbini ve beklentilerini bilen Allah'a teslim olmuş bir güzel kul'du kenan.

şimdi, onun sıcaklığı, ötekilerin sıcaklığı, senin sıcaklığın nerede?

(yağmur yağdı öğleden sonra, yağmur, akşam ezanı okununcaya kadar yağdı.

yağmur yağarken herkes bir taraflara kaçışmaktaydı. birçoklarının da -ne garip- şemsiyesi yoktu. teravihten sonra hiç kimseyle görüşmedim. hiçbir dostumu bulamadım çarşıda. biraz da canım sıkıldı böyle olduğuna...

nereye gittiler dedim karşılaştığım insanlara. buradaydılar az önce, onlar nereye gittiler dedim. dostlarımı sordum hep... gittiler abi, dedi gittiler... sen kuşların bile unuttuğu bir adamsın. senin dost most neyine gerek ulan diye kendi kendine konuşuyordu adam. sinirlendim adama. ben onu bunu bilmem, dostlarımı istiyorum, tamam mı, hem de şimdi istiyorum onları, diye adama hiddetlendim. adamınsa dudaklarının iki yanında bir tiksinti kımlıyordu. anlamıyor ki susadım diyorum adama. adam yüzünü bir kasaba kahvesinden daha büyük tutarak bana bir şeyler söyledi. bunun anlaşılması yoktu.)

...

kasaba ne kadar büyük. ali tahir ne kadar küçük. bilirsin

yalnızlık, bütün şarkılara kapalı bir kelimedir.

...

o yaşadığımız günlerin ve gecelerin adını hasretgeceleri koymuştum. bundan sonra işte yaşadığımız bütün vakitlerin topyekun adı budur: hasretgeceleri... içimizde bir gök gürültüsü gibi yuvarlanıp duracaktır hasretgeceleri.

...

dünya, insanlar, makamlar, mevkiler, paralar, öteki şeyler bir bok böceği gibi yuvarlanıp durmaktadır.

...

dünya, insanlar ve öteki şeyler; bizim hesaba çekileceğimizden haberi yok mu bunların da böyle durmadan üstümüze geliyorlar.

...

(Not: Bu mektup -eski- İhsan Aydoğdu'ya yazılmıştır.)

altı mayıs

ali tahir

Ah, Ali Tahir! O notu yazmasaydın olmuyordu sanki, diye söylendi Kenan. Bir süredir devam eden sevinci tekrar endişeye dönmüştü böylece. Belli ki hikâye, yeni bir sayfa açıyordu kendine ve belli ki bu sayfa biraz farklı olacaktı. İkindinin seslerine akşamın gölgesi, gecenin karanlığı düşecekti. Belki de tamamen kaybolup gidecekti o ses. Keşke bunlar hikâyenin bir oyunu olsaydı ya da bir hikâye oyunu. Bir yazarın masa başı kuruntuları...

Mektubu masanın üzerine koyarken, Şeyh Galip o sözü söylediğinde bunları da düşünmüş müydü acaba, diye geçirdi aklından. Hiç sanmam, dedi. O zamanlarda insanların gündemi bu kadar çabuk değişmiyordu çünkü. Onlar, gündemlerini bir kere seçer ve bir ömür o gündemle yaşarlardı. Gün belirlemezdi gün-

demlerini; gündemleri günü belirlerdi. Çünkü gün doğmadan belliydi o günün rengi, sesi, soluğu. Ayarları belliydi. Günün başı bağlıydı çünkü... Hayır, mektuplardan korkacağı, bir misafir gibi ağırladığı mektup zarfını ürkererek açacağı hiç aklına gelmezdi...

Fakat hayat sürüp giden bir şeydi ve üstelik bunu yaparken arkasına bile bakmazdı. Düşmüş mü, kırılmış mı, dökülmüş mü... Kime ne anlatıyorsa?

Kenan Beyciğim,

bir gün de n'olur erken geleyim şu büroya da size telefon açayım...

ama ne mümkün. teravihten sonra öğretmenevi lokalinde birkaç tane rakibim var, onlarla satranç oynamadan edemez oldum. büroya geldiğimde ise saat genellikle on ikiyi buluyor. bu saatten sonra da arayamıyorum bir türlü nedense.

...

sonra, çalışma saatleri (mektup yani) 02'lere kadar.

...

bu mustafa kalpli kim ki (adana'da bir zaman 'bizimova' adında bir dergi yayımlanmaktaydı, orada görmüştüm bu ismi sanıyorum) ve nasıl bir tereddüt veya ne tür bir tatsızlık oluşturuyor sizde.

...

birden fazla yerde yazmayacağınıza memnun oldum herhâlde. çünkü insanın çeşitli boyutlarda yoğunlaşması -bana da öyle geliyor- çok zor.

...

hayati saran'a gelince; müthiş bir dosttur. güzel mektup yazar. itiraf etmeliyim ki bazı sözcüklerini çalmak zorunda kalıyorum. andırınlı. ve bizim tüm tanıdıklarımız da dâhil olmak üzere, çok geniş bir çevreyle diyalog içindedir. adre-

sinizi bizden almıştır zaten. yani kısaca, beni nasıl bilirsen, öyledir...

...

azizim şu kâmil engin'le başım belada: yahu ne zor bir adam herifçiöğlü. son mektubuna cevap yazmıyorum. zaten mektup içinden çıkılacak bir şey değil ki...

...

demek beni artık adana'ya davet etmeyeceksiniz. buna çok memnun oldum. zaten bu sıcaklarda çekilmez olurdu.

...

emanet olun O'na.

kendine iyi baksan iyi edersin. sık sık yoğurt ye. yoğurt hücreleri yeniliyormuş. valla elin yalancısıyız, öyle söylüyorlar.

ali tahir

Aliciğim,

öyle ki sana sürekli yazmak geliyor içimden. oysa diyorum zaten bu adamın mektuplarla başı belada, bir de ben çıkmayayım ortaya. fakat... akşamdan beri zorluyorum kendimi ama olmuyor işte. kaldı ki mektup dediğin de kendiliğinden gelen bir şey değil mi? karşı konulamayan bir zorunluluk. bir şeyler depresir içinde ve kendini daktilonun başında bulursun. bir de pencereler açık ya -burada yaz, mahremiyeti bir hayli zorluyor- tuş seslerinin dışarıdan duyuluyor olmasından müthiş rahatsız oluyorum. bu rahatsızlığımın nedenini tam olarak ben de bilmiyorum. akşam iftarda bir kâse yoğurt yedim. işte bu mektup yazma işinde, yenilenen o hücrelerin payı olabileceği şu an geldi aklıma. ah, kâmil engin'le başı belada olmayan mı var. ne ilginç bir adam be. psikolojide mi okuyormuş neymiş. belli

oluyor zaten. çöz, çözebilirsen. sana yaptığını biraz eksiğiyle bana da yapıyor ama eminim ki ileride dozu artıracak. ne ki kâmil engin sevilesi bir dostumuzdur. hiç olacak şey mi alicığım, şimdiye değin ancak üç teravîh kılabilirdim. kimseler duymasın değil mi? bizim caminin hocası biraz tuhaf. bunların hangisi tuhaf değil ki diyeceksin. haklısın. çok yakinen bildiklerim var ve onlara namaz emanet etmek cidden olacak iş değil. pek çoğu o makamın ne anlama geldiğini bilmiyor. o sorumluluğun. umurlarında da değil zaten. o bildik huysuzluklarını, aymazlıklarını geçtim de ‘sıratallazîne namtealeyhim’i bir türlü söyleyemiyor bizimki. istisnasız her seferinde dili dolanıyor oraya gelince ve yuvarlayıp geçiyor. tabii o, oraya yaklaşırken beni bir sıkıntı kaplıyor. şimdi yine diyorum içimden ve maalesef yanılmıyorum... bizim, ‘kendilerine nimet olarak verilen yol’umuz güme gidiyor böylece. bizi hangi yollara düşürüyor Allah bilir. ona mı sinirleniyorum nedir, gitmiyorum. bana kalırsa derhâl istifa etmesi gerekir. çünkü istifa bazen erdemdir. bir kalkandır, onur koruyucudur, had bilici, bildiricidir. İstifa deyince... birkaç gün önceydi, istifa dilekçesi verdim bizim şefe. oldum bittim sevmem onu ama bu defa sorun o değil, birine bozuldum. adam diyor ki sen hiç kimseyle kötü olmazsın. ne öğretmen ne hademe ne de öğrencilerle... herkesle iyi geçinirsin. iyi ya işte. bu adam sevimsiz biri. öğrenciler, öğretmenler, hademeler... hiç kimse sevmez. bu, o sevimsizliğini, işinin hakkını vermeye yoruyor. bir bayan öğretmen -iyi solcudur- bunun şerrini bütün ayrıntılarıyla ortaya koymak için evde hazırladığı birkaç sayfalık bir metin okudu geçen gün toplantıda. bu sözünüz üzerine istifa ediyorum dedim. iyi etmiş miyim? ama etmiyor adam. onurlu kalacağım, vebalini kaldırmayacağım diye aç kalacak hâli yok herhâlde. canım yol da biraz idare ediversin. yoldur nihayetinde, bazen eğrilir, kıvrılır... fatiha zorunlu olmasa sanırım ömrü boyunca okumaz. işte onun için ben teravihten sonra satranç da oynayamıyorum. ondan sebep, genelde tek kişilik oluyor benim oyunlar. yazan, yöneten, oynayan, seyreden... halim

diyor ki bu m. kalpli'yi iyi tanırım. mavera dergisine bunca yıl emeği geçen insanlar dururken tutup şiirlerini, yazılarını baş sayfalara koyması, bana ters geliyor, diyor. ben de öyle diyorum. şimdi başka bir şey daha diyorum. berbere gitmeyi ve ayakkabı boyatmayı hiç sevmiyorum. saç dediğin şöyle birkaç yıl olduğu gibi durmalı. arada bir kendini yenilemeli insan. ayakkabı da öyle. on beş bin liradan fazla vermemekte inat ettiğim için -neyin inadıysa- bugün ayakkabı alamadım. cumartesi yeniden dolaşmalıyım. hasret-geceleri çıkartmanız enfesti doğrusu. *İkindi Yazıları* ne soylu bir dergi değil mi alicığım? s e n i k u t l u y o r u m... nice yıllara... şu anda kül tablasında dört adet izmarit -maltepe damgalı- kurşun yemiş gibi yatıyor. yatsın alçaklar. az sonra birini daha uzatacağım yanlarına ve sonra götürüp çöpe atacağım. gece boyu dans etsinler birbirleriyle. iskeletlerin dansı oluyor da izmaritlerin neden olmasın? sahi kim yazacak izmaritlerin dansını? sabah saçlarımı yıkayacağım ve sahneye çıkacağım. selamlar...

Kenan

Derginin son iki sayısında İhsan Aydoğdu'nun yazdıkları ür-kütücüydü. “Bunlar Yokuş Sokak'ta kalan duygular. Ankara'dan bakınca her şey başka. İlk beş aylık gözlem, Yokuş Sokak'tayken içimizde özlemi buğulanan dostlarımızın artık bürokratik yükselmeler dışında hiçbir şeyden haz duymuyor görünmeleridir. Artık ne *İkindi Yazıları* ne de başka bir sanat hareketi onların gündeminde bir ‘nokta’ bile değildir. Gündem, değişmiştir.”

“Deriz ki burada kalacak olan her şey sizin olsun. Bir gün ‘hallaç pamuğu’ gibi atılacak olan dağlar bile sizin olsun. ‘Bundan daha aşağısı olamaz’ dediğimiz yoksulluklar sizin olsun; üzerine eklendikçe daha çok, daha çok istenen ve bir türlü sonu bulunmayacak olan varlıklar sizin olsun. Hiç yoktan birbirinize karşı duyduğunuz hasetler, kinler, garazlar, buğzlar sizin olsun.

Dayalı döşeli odalarda her gece geç vakitlere kadar ‘kulis’ namı altında yaptığınız ‘ölü eti yemekler’ sizin olsun.”

İhsan Aydoğdu’nun sözleri, aynı zamanda Ankara’da yaşadığı yalnızlığı, bocalamayı ve hepsinden önemlisi, uğradığı hayal kırıklığını anlatıyordu. Kenan, onun bu anlamda söylediklerini okuyunca hayretler içinde kalıyordu. İnsan değişmeden gündem nasıl değişirdi? Peki, insan neden değişirdi? Nasıl değişirdi? İçimizde özlemi buğulanan dostlarımıza ne olmuştu da gündemleri değişmişti? Bunları düşündükçe adeta bir şeylerden korkuyor, hiç ilgisi olmamasına rağmen daha çok kabuğuna çekiliyordu. Hiç aklından geçirmiyordu öyle bir şeyi ama demek ki evet aklından bile geçirmemeli, öylesi hayaller kurmamalıydı. Hatta hiçbir şey adına kurmamalıydı o hayalleri. Gündemleri değişenler, savrulanlar, ölü etinin etrafında dolanıp duranlar da nihayetinde öylesi hayalleri olanlar değil miydi? Bir hayal uğruna yaşamıyorlar mıydı o büyük büyük şehirlerde? Bir hayal uğruna tutunmaya çalışmıyorlar mıydı oralarda? Peki, ne olmuştu o hayallere? Gerçekler, hayalleri yenmiş miydi? Bu hayaller, bu idealler bizim kişisel heveslerimiz miydi de elimizden kayıp gidiyordu? İmkânı büyük olanın kaybı da büyük oluyordu demek ki. Kenan, öyle bir hayali ancak idealist nedenlerle -bir hayali olanlarla birlikte olmak- düşünebilirdi ama görünen oydu ki buna gerek kalmamıştı. O nedenle daha bir kabuğuna çekiliyor, daha bir içine gömülüyordu. Sesini, sözünü, yüzünü çekiyordu o tür etli sofralardan. Evet, gündem değişmişti ve işte değişen o gündeme adeta isyan ediyor ve şöyle diyordu: “Deriz ki Ali’den mektup geldi. Bizi yeniden, on yıl öncesinde kalan ve safi dem olan çaylarımıza döndürünüz. Bizi Bilâl’e, Ali Tahir’e, Mona Roza’ya, sigaraya, geceye, sabaha, yatsıya, akşama, ikindiye, öğleye, kuşluğa ve O’na, O’na, O’na döndürünüz...”

Peki, bu mümkün müydü?

İhsan Kardeşim,

Sen gittin oralara ve hep yalnızlığa düştük!

Son iki sayıdır yazdıklarını dehşetle takip ediyorum. Demek ne saf hayallermiş bizimkisi. Taşrahlık, evet! Oysa içten içe imrenirdik oralarda yaşayan dostlarımıza, arkadaşlarımıza. Öncülerimiz bilirdik. Onlardan gelecek güzel haberlere ayarlıydı gözümüz kulağımız. Biz buralarda kıy-tırık hayatlar yaşarken, gününbirlik işlerle vakit öldürürken, onlar oralarda kişisel hayatlarını erteleyerek bir davanın yükünü omuzluyorlar, diye düşünürdük... Galiba bunları uzun uzun konuşmamız gerekecek... Bize ne oluyor?

İki gün önce günlüğüme şunları yazmışım: ‘Kin dolu bir hayata düştüm! Bu cümle, sabahtan akşama değin dönüp durdu beynimde. İçim dışım kin. Oturup kalkan, yürüyen, bakan, gören bir kin gibi hissediyorum kendimi. Hayır, surat asmanın çok ötesinde bir şey bu. O ne ki! Surat asarak geçiştirilecek kadar basit değil gerekçelerim. Sokakta, çarşı pazarda dolaşırken gözümü insanlardan kaçırmam -kimi zaman gözümü koyacak yer bulamıyorum- da ondan. Ne olur, bir tane de şöyle yürekten sarılacağım bir kalbe rastlayayım. Bunu yapayım da sokak ortasında, etraftaki insanlar, delirmiş bu, diye baksınlar bana. Kalbimdeki boşluğu giderecek bir yüz için deli olmaya razıyım. Onu bulamayacağımdan -belki bir ihtimal olarak kalsın diye- kaçıyorumdur gözlerimi. Yine hüsrana olmasın diye. Paranın iğrençliği de öyle. Onun da yüzünü görmek istemiyorum. Lanet şey! O nedenle genelde arka cebimde, kirlenilmiş bir mendille yan yana koyuyorum; olursa tabii. Kirlensinler birbirlerini...’

Yaşamaktan yoruludum. Böylesine yaşamaktan!

Uzun zamandır yazamıyorum. Yarım kalmış bir sürü yazı var, durup duruyor. Bir heyecan, bir heves oturuyorum masaya, sonra... Tamamlanmamış yazılar tıpkı bir vicdan

azabı gibidir, bilirsin. Dikilip durur tepende. O rahatsızlığı hep duyarsın ama bir türlü de dönemezsin. Yazının cilvesi mi demeli, kaderi mi, bilmiyorum. Yalancı sancılarla asıl doğumu tetikliyordur belki de. Yapar böyle şeyleri. Kıvrandırmayı, eziyeti, işkenceyi, bunaltmayı sever. Yarım kalmış bir yazıyı tekrar ele almak ve oraya kadar olan bölümü okuyup sonra devam etmek, bana müthiş zor geliyor. Ben orada atmıştım kendimi, orada indirmiştim trenden, yine mi ben, hâlâ mı oradayım, geçip gitmemiş miydim... Kendimle tekrar karşılaşmaktan rahatsız oluyorum galiba. İşte onun için hiç sevmiyorum yarım kalmış yazıları. Fakat bunun aksi de mümkün değil galiba. Yalnızca okuyorum. Delicesine... Ne olacaksa!

Uzaklarda yaşıyorum, çok uzaklarda. Bu dünya beni açmıyor. Neden? Burada bir tuhaflık olmalı. (Hayır, olmamalı aslında!) Huysuzluk mu, abartı mı? Belki de insanın, güzel zamanları, imrenilesi yaşanmışlıkları bilmesi; ister istemez onu gerçeklikten uzaklaştırıyor. Örneğin; yaşamak deyince, hayatın anlamı deyince, dostluk deyince bir yerlere gidiyorsun ve orada takılıp kalıyor zaman. Dönüp gele miyorsun. Bir ayağın orada, bir ayağın burada... Şimdiyi sevimsizleştiren, çekilmez, katlanılmaz hâlê getiren ne varsa, kinimin muhatabıdır! Bu elbette kişisel bir konu değil...

Allah'a inanmaktan, bağlanmaktan başka hiçbir şey beni mutlu etmiyor. Sonsuz güven! Alnımı secdeye koyunca bir rahatlıyorum ki tarif edemem. Belki de kendimi kandırıyorumdur, bilmiyorum. Benim secdem ne ki! Nihayetinde insanın secdesi de bildiği kadardır. Kimilerinin uzun saatler orada, öylesine kaldığını biliyorum. Zamanın durduğu yer olsa gerek. Zamanın aradan çekildiği an! İşte öyle yapmak geliyor içimden. Gerisi hikâye!

Keşke tüm sürgünler Sibirya kadar adı konmuş olabilseydi! Kaktüslerim bir güzel oldu ki görmelisin. Menekşeleri böyle bilmezdim, meğer ne güzel açarmış. Bunca dikenin içinde saklı bu renklere, desenlere ne demeli?

Özledim!

Bir ara oraya gelmek istiyorum. Ne zaman ve nasıl? Yıllık izne bayramda ayrılıyorum. Tabii bu önemli değil.

Geçenlerde Ali Tahir'le çok uzun konuştuk telefonda. Bir çay içimi kadar bile olsa yeter dedim, diyor.

Duino Ağtaları beni çok sarstı!

O ne güzel dost ve ne güzel yardımcıdır. Selam, O'na inananlara olsun!

Kenan Ergüner

Sayın kenancığım ergüner.

12 mayıs ve en son 19 haziran tarihli olup 'hayatı hep çıldırma noktasında yaşamak öyle zor ki' diye başlayan ve yine aynı şekilde biten mektubunuz için teşekkür ediyorum. (Canım karpuz çekiyor ya şu anda deme gitsin!)

...

Yahu size mektup yazacağım ya, televizyonda da maçlar başladı. İki de bir başımı çevirip televizyondan yana bakmazsam duramıyorum. Çok güzel oynuyor dürzü milisler... (italya - rusya) Bildiğiniz gibi ben rusya'yı tutuyorum. Ne de olsa ultra süper bir devlet...

...

Belki haberiniz yoktur, ben var ya, biliyor musunuz yeni bir şiir yazdım. Yaaa... Adı da hasretgeceleleri -ll. Temmuz sayısına basıldı bile-

...

Malum, biz zaten kendimizi vatan millet uğruna sebil etmişiz. Bu arada öykü hususuna da el atma mecburiyetini zaman zaman hissetmiyorum değilim. Yanlış addedilmesin, öykücülüğümüz zatı şahaneniz sayesinde emin ellerdedir amma velakin diyorum ki bu kutsal vazifenin yerine geti-

rilmesinde beraber hareket edelim. Siz yazın, ben onları basarken anasını ağlatayım dizgi yanlışlıklarıyla. İnanınız bir nebzecek pişmanlık duymam. Biz bu yola baş koyduk bir kere.

...

Evet benim takım şu anda (62. dakika) 2. golü attı. Yensinler efendim, ezsinler...

...

Evet azizim, maç bitti, mektup bitti... Sağlıcakla kalın. alitahir

(not: mektup yazacağım diye sayenizde bir maç izlemiş olduk böylece)

Kıymetli Dostum,

Sıcağın tüm şiddetine rağmen okuma direncimi yitirmedim. (İbn. Haldun, Nizami, Sultan Veled, Hafız, Oğuz Atay, Kafka, Alaattin Soykan, Mustafa Özçelik, Cumali Ünal, Halim Öksüz...) Bir akşam özellikle Halim'in kitabı üzerine çalıştım. Aldığım notları ertesi gün ilettim kendisine.

Ramazan Apak'la dört beş saat birlikte olduk o akşam. Tabii yine benim iflah olmaz bir şehir acemisi olmam nedeniyle, oturup çay içecek bir yer bulabilmek için bir süre dolaşmak zorunda kaldık. Yürekte dost bir insan! Çay ve sigaralarımızı içtikten sonra kalkıp yürüdük, portakal çiçeklerinin kokusunu içimize çekerek. Onun da içi yara bere dolu. Şiirler okudu, hikâyeler anlattı. Özellikle dedesiyle ilgili hatırası çok çarpıcıydı. Bir yerden geçerken yönünü öte çevirip hızlı hızlı atmış adımlarını...

Bu mektupla birlikte size iki öykü gönderiyorum. 'Çakıl Taşlarındaki İnsan Yüzleri'nin başlangıç tarihi, on beş Nisan'dı. Şimdi onu tamamlayınca bir yükten kurtulmuş

gibi hissediyorum kendimi. Biraz tereddüt ettimse de gönderiyorum. Bay D'ye gelince. İnan, bu adamın kim ve ne olduğunu ben de tam olarak bilmiyorum. Bir nefes açma, açılma öyküsü düşünmüştüm, karşıma o çıktı. Birlikte açalım, dedi. Kıramadım. Öykünün kendi geleni bir başka güzel oluyor Aliciğim. Bir yazarın elinden çıkan öykü ile, bir yazarı, kendi var oluşuna aracı kılan öykü, birbirinden farklı oluyor... Aslında o öyküde bir cinayet işlemeyi düşünüyordum ama olmadı. Eh, ne de olsa acemisiyiz bu işlerin. İşte tam da bu nedenle düşünmüştüm; acemiliği üzerimden atmak, kendimi, kalemimi alıştırma... Ne olur ne olmaz değil mi? Nihayetinde cinayetler çağında yaşıyoruz. Yok öyle, dövene elsiz, sövene dilsiz. Bunları bize öğrettiler ve o gün bugündür elimize vurup ekmeğimizi alıyorlar. O başka bir şey tabii. Başka bir dünya, başka bir ufuk... Keşke öyle olsa. Keşke, dövene de sövene de başımızı kaldırıp bakmayacağımız bir dünyada yaşıyor olsaydık. O hâllerde olabilseydik... Ama olmadı. Adamcağız kendiliğinden öldü. Vedalaşamadık bile. Belki sırf bunun için bir ara diriltebilirim onu. Meğer numaraymış, diye başlayan bir cümleyle. Bir insan durup dururken niye ölü taklidi yapsın? Anlatacağı çok şey olmalı... Yazarlık, nihayetinde kalemle oynanan bir oyun. Güzel oyun! Kalemın kemiği yok ki. Yok mu gerçekten? Oysa ben, Bayan L'nin kız kardeşini filan öldürmeyi planlıyordum. Ne yapalım ki onun vadesi yetti. Tabii biz, öykü kahramanlarının ecelini bilemeyiz. O farklı bir konu. Hani biraz da acımadım değil ama ne yapayım. Çok garip, kendiliğinden gelip girdi öyküye ve yine kendiliğinden çekip gitti. Aslında 'öykü kahramanlarının kaderi' üzerine bir şeyler yazmak gerekir. Onlar ne diyor bu işe; bir var oluyorlar, bir yok! Bir şöyle, bir böyle! Yazarın elinde oyuncak olmak! İhtimal, bir iki bölüm daha devam edebilirim bu öyküye. Aynı başlık altında değil tabii. Tam, Bayan L'nin mutfağa girme sahnesinden başlayıp yeni bir öykü kotarılabilir. Belki bu kez o cinayeti gerçekleştiririm. Canım müthiş cinayet çekiyor Aliciğim. Birileri ölsün efendim. Alışsın insanlar ölmeye. Ne kadar

çok seviyorlar yaşamayı yahu! Varsa yoksa yaşamak! Hak-
kını verseler bari... Bıraksan, kıyamete kadar bekleyecek-
ler burada. Hayatsevicibudalalar! Kurban büyük ihtimalle
Bayan M olabilir. Zavallı filan ama ne yapayım kardeşim.
Bana bir cinayet, editöre öykü gerekiyor...

Unutuyordum: Oğuz Atay'ın "Oyunlarla Yaşayanlar" ki-
tabı çok harika. Hani okumadınsa demek istemiştım.

İnan Aliciğim, şu Kafka'ya katlanmak bir mesele.
Sıcak+Kafka=Stres! Bence sen kışın oku bu adamı!

Ömer Erinç, dergiye yazı gönderdiğini söylüyordu. Bilmi-
yorum ulaştı mı? Ben uzunca bir süredir, yazı gönderirse
iyi olacağını söyleyip duruyordum.

Kucaklar, gözlerinden öperim.

Not: Eğer mümkünse yazıları, Ekim ve Kasım sayıları için
kullanalım. Bay D'yi sonraya bırakalım.

Kenan Ergüner

İhsancığim,

İşte yine öyle.

İçimde bir şeyler kaynayıp duruyor. Sana karşı, Ali Tahir'e
ve diğer dostlarıma karşı bir şeyler kaynayıp duruyor içim-
de. Bugün 'Kati Yazı'yı görünce yüreğim burkuldu. İyice
bir ağlamak istedim ama olmadı. İnan daha yazıyı okuma-
mışım bile. Yalnızca, İhsan Aydoğdu ismini görmem yetti,
hüzünlenmek için. Öyle de olsa doyumsuz bir tat yakala-
mışım kendime ve kaybetmemek için uzun süre odamdan
çıkmadım. (Bazen böyle yapıyorum; kilitliyorum kapıyı ve
kendimle baş başa vakit geçiriyorum. Kapı, birbiri ardı-
na çalınsa da umursamıyorum...) Tekrar tekrar okudum.

Ürperdim! Ama yok yok, bütün bunlar olağan. Sabırla pişenlere, sabırla direnenlere selam olsun. Nefislerini dizginleyebilenlere, onun hilelerini -ah ne ince ne aldatıcıdır onlar- sezebilenlere müjdelere olsun. Hidayet bir nasiptir; nasip edene hamdolsun!

Sana yazmak için akşamı zor ettim. Öyle özledim ki! Eğer şimdi kalkıp gelmek mümkün olsa, yani araya zaman girmeden; yol, vasıta ve daha başka şeyler girmeden oraya gelivermek mümkün olsa ve seni o masada oturan hâlinle görsem... Birbirimize doğru yürüsek, sonra kucaklaştık ve ağlasak... Canım bir ağlamak istiyor ki... Buralara sığmıyorum. Eve, sokaklara, o her gün bir lunapark eğlencesi olarak gittiğim ve akşama değin çarpışan kamyonlara bindiğim yere; dostlarımın olmadığı hiçbir yere sığmıyorum. Oysa seninle kucaklaştık ya da böyle bir şeyi düşleyince, hiç ağlamak gelmezdi aklıma. Ama bugün öyle değil. Hep ağlamak istedim ve gözlerim dolu dolu oldu. Gülüyorsam cidden güldüğümü sanıyorlar; birlikte yemek yiyince de acıktım. Bir tiryaki gibi dumanlar çıkarınca ağzımdan ‘aydın’ oluyorum. (Sigara iyi bir silahtır aynı zamanda!) Fakat içlerinden birine -kim bilir ne alçaklığını yakalamışımıdır- tavır koyunca ‘değıştin’ oluyorum. Ama -laf aramızda- yüzde birlik bir eylem gücümle hepsine bir yol buluyorum. Bu kadar küçük işlerin üstesinden gelemeyeceksek yaşamayalım daha iyi...

Tevfik Ağabey’den mektup aldım.

“Bay D’nin Ölümü”nü ilkin bir bölümlük öykü olarak düşünmüştüm. Ama hikâye bir türlü yakamı bırakmadı. Bir bölüm daha yazdım, sonra bir daha. Şimdi bekliyorum. Birkaç bölüm daha çıkacak gibi. Fakat bu adam kim, neyin nesi, nerede yaşıyor; ben de bilmiyorum. Belki garip ama ismini dahi bilmiyorum. D... Dimitri mi, Daniel mi, başka bir şey mi? Ancak zavallı olduğu kesin. Acaba hidayete erdirip öyle mi öldürseydim? Yok yok, o zaman Beyazsaray piyasasına düşerdi öykünün kalitesi. Hiç sevemedim orayı...

Ramazan Apak'la o akşam dört saat kadar birlikte vakit geçirdik. Bilir misin, ben sigarayı en çok bir dostumla birlikte içmekten zevk alırım. Yani sigara benim için topu topu üç beş insanın yanında keyif verir...

22.30: Şimdi bir sigara olmasını ne kadar isterdim...

Kafka'nın günlüklerini bitirdim ya, dağ kalktı üzerimden. Tanrı'm, ne katlanılmaz bir hayat o öyle! Demek hayatı anlamak bir yönüyle de olsa bu derece dehşet verici bir şey!

Bu yaz müthiş okudum. Okuyunca bir rahatlıyorum ki. Resmen biyolojik bir rahatlama bu. Tabii ruhun keyfi yerine gelince, bedene de yansıyor. Şimdi de elimde Tutunamayanlar var. Diyorum ki Oğuz Atay müthiş bir adamdır, onu okumayan eksiktir!

Yarın Cuma. Benim sancı günüm. O sakallı, yaşlı adam, yine yanlış, yine anlamsız şeyler söyleyerek beni çileden çıkaracak. Zehir edecek o güzelim Cuma'mı. Bir gün tam orta yerde patlamaktan korkuyorum. Ah bu hocalar. Yarı mı da tümü de dert!

Yine ayrılık...

Kucaklıyor ve gözlerinden öpüyorum, aziz kardeşim.

Kenan

Sevgili Ali Tahir,

Saat yirmi üç. Gece dersleri sürüyor. Ben ve kelimeler, tutunup birbirimize, kâh masanın başında kıvranıyoruz, kâh odanın içinde dönüp duruyoruz...

İhsan Aydoğdu'ya yazdığım mektubu az önce bitirdim. Aslında sana da uzunca yazmak niyetindeydim fakat şu an bitkin bir vaziyetteyim. Hiç ara vermeksizin devam eden

hayat derslerinin yanında, gündüz dersleri ve ardından bir de gece dersleri olunca...

Dergiyi bugün aldım. Teşekkür ederim. Sabır ve gayretin daim olsun. Ricam şu: Eğer yeni sayı basılmaya başlamadıysa diyorum ki “Bay D’nin Ölümü”nü Ekim sayısına koyalım -ki şu anda iki bölüm daha yazıldı o öyküden- ve 1 olarak belirtelim. Çünkü diğer bölümleri de aynı başlık altında 2,3 diye yayınlarız. Diğer öykü, bir sıkışık zaman için sizde kalsın. Şu anda o öykü için sanki zaman uygun değilmiş gibi bir his var içimde.

Baki selamlar. Allah’a emanet olunuz.

Kardeşin Kenan

Kenan Beyciğim,

mektubunuz geldi ama işlerimin yoğunluğu nedeniyle (kasım ayı sonlarına doğru sevgilimi terk edeceğimden ona kitap, pardon mektup yazıyorum bugünlerde. kaç gündür yazıyorum, daha otuz daktilo sayfası bile zor oldu) size yazamıyorum.

bat

dünya

bat

...

onu terk ediyorum azizim. artık “böyle hep susarsak neyi anlatamadığımız daha mı iyi anlaşılıyor” diye düşünmeyeceğim onu düşünürken. (cümleye bak, sadede gel)

...

kim bilir belki saadet de güzel kızdır.

...

not: ben çok iyi bir insanım. terk edeceğim kıza mektup yazıyorum.

hatta: benim kadar kimse iyi değildir, çünkü filmlerin iyi bitmesini istiyorum.

Ali Tahir

Şöyle uzunca bir mektup gelse de doyasıya tazelensem deyip duruyordu Kenan, günlerdir. Çabuk bayatlıyordu nedense. Uzun tazelenmelere ihtiyacı vardı. Zarfı kabarık görünce sevindi ama ardından hemen yerini endişeye bıraktı bu sevinç. Ali Tahir ve kabarık bir zarf... Evet, uzun bir mektup yazmış olmalıydı. İnşallah kötü şeyler yoktu içinde. Bunalımlar, sitemler, kusmalar... Bu karmaşık duygularla açtı zarfı. Bir tomar kâğıt çıktı içinden. Mektup değildi. Birilerine yolladığı mektupların fotokopisiydi. Evet, beklediği bu değildi ama nihayetinde bu da bir mektup sayılırdı. Az da olsa bir tazelenme getirirdi herhâlde. Değil mi ki bir dostun adı yazıyordu zarfın üzerinde. Değil mi ki bir dostun kokusu vardı...

Abone olmak isteyen bir okuyucuya...

beş kısım

not: ‘amatör olmasına rağmen’ başlıklı mektubunuza cevaptır.

sayın ismet emir

ikinci yazıları’nın amatör ya da profesyonel olma şeklinde bir kaygısı olmamıştır.

olmayacaktır da.

ikinci yazıları sadece kendisidir.

hiçbir tanımlamaya, övgüye vs. de ihtiyacı yoktur
ikindi yazıları'nın, içtenlikten uzak
ve bir edebiyat okurunun üzerinde iyi durmayan
kaba yaklaşımlarına da tahammülü yoktur.
isteğiniz yerine getirilmeyecektir. bildiririz.

ali tahir

Uykusuz Ahmet efendiye...

yedi kasım

alain der ki: erkek daima savaştan gelir ve derhâl savaşa
döner.

ben de az önce geldim
müsaadenizle geri gidiyorum.

...

sizden

istirhamım olacak

bana

ivedi olarak pamuk, gazlı bez, flaster, uyku tulumu, hemşi-
re, postal bağı,

tentürdiyot, iğne iplik, tıraş takımı, tıraş takımı için çanta,
ayna, bir düzine don,

cilt bezi, beş adet yüz liralık damga pulu, cep defteri, cep
defteri kalemi ve gönderin.

...

burada mektubuma değil de satırlarıma son verirken tek-
rar selam eder, kardan beyaz,

pamuktan yumuşak mübarek ellerinizden incitmeden sıkı-
rım. siz de ben kıymetsiz kardeşiniz ali'den bir miktar sora-

cak olursanız, hamdolsun vücudumuz sıhhat ve afiyettedir.
sizin de aynı minval üzere olmanızı, bizi yaratan cenabı
Allah'tan niyaz ederim.

burayı soracak olursan burada havalar soğumaya başladı.
oralar nasıl. ekinleri ektiniz mi, soğanları diktiniz mi, sa-
rımşaklar çıktı mı.

mahsus selam ederim.

mahsus selam eder, hâl ve hatırmızı dönüp dönüp tekrar
tekrar sorarım.

...

size sorarım
ve derim ki
rahatınız nasıl...

...

bana gönderdiğiniz mektup için teşekkür ederim.
(ulan ne Müslüman adamlar var yahu)

ali tahir

Hakan Albayrak'a...

yedi kasım

ilerici dostum

hakan

mektuplarına niçin hâlâ cevap yazamadığımı araştırıyo-
rum

sonuçtan sizi haberdar ederim belki -bulursam

...

ah ne güzel mektuplar yazıyor

ve beni ne güzel şımartıyorsunuz ah
ah ben de sizin gibi yazabilsem mektup vah

...

lütfen öyle çok yağlı mektuplar yazarak
beni şımartmasanız iyi edersiniz
başıınıza çok işler açarım yoksa

...

mesela bana hakaret eden bir mektup yazamaz mısınız
lütfen çok rica ediyorum -çok ihtiyacım var

...

ayaklarınızdan öperim

...

kleniz al tahir

Kenan kardaşıım,

Odamda yalnızım, “şiiiri” sindirerek, yüksek sesle okudum
‘Taleal bedru aleyna’yı birkaç kez tekrarladım. Tüylerim
diken diken oldu. Bana bir hller oluyor sandım. Korktum.
Ağladım.

Artist değilim, ağladım.

Taleal bedru aleyna, dedim ağladım.

Anlamını bilmiyorum ama ağladım.

“zerimize ay doğuyor” gibi bir şey mi acep?

Allah, Medinelilerin zerine doğdurduğu gibi bizim üzeri-
mize de bir ay doğdurmaz mı Kenan?

Hasretle kucaklarım.

İhsan

Can Dostum!

Akşamın bu saatinde, yaklaşık yirmi gündür elime almadığım sigarayı içerken, seninle bir duygumu paylaşmak istiyorum: Aysel Karakaş'ın vefat haberini duymamla başlayan sarsıntı, iki sayıdır yayımlanan günlüklerle katlanılmaz bir boyuta ulaştı. O yazılar beni perişan ediyor, etkisinden kurtulamıyorum. Ali Tahir'e yazmak geliyor içimden, gerisini yayınlamasın diye. Ne zamandır Veli Karakaş'a yazmak istiyorum ama adresini bilmediğimden yazamadım. Şimdi bir emanet olarak, bu satırlarımdan Sayın Veli Karakaş'a bahsetmenizi sizden rica ediyorum. Çok geç oldu biliyorum, lütfen mazur görsün!

Yüreğim o kadar incelmış ki ufacak bir şey bile yetiyor, sarsılmam için. Değini yazınızı okurken de öyle. Mahcup oldum. Uzunca bir süre düşündüm, ben bunları hak ediyormuyum, diye. Ama hepsinden öte samimi bir şiiirdi o. Yazmaktan ziyade yaşadığım ve zamanı asırlarca geriye alarak o güne gittiğim, o kalabalığın, coşkunun, heyecanın arasına karışıp tef çalarak kendimden geçtiğim, bir kenarda hüznümlendiğim, ağladığım, umutlandığım bir şiiirdi.

Dehşet ânlar yaşıyorum, bir bilsen!

Şimdilik yirmi daktilo sayfasını bulan bir çalışma var. Henüz nereye kadar götüreceğim konusunda bir kararım yok. Ama buraya kadar da çok zor geldim. Bakalım...

Kendi dünyama ait şeyleri hemen hiç kimseyle konuşmuyorum. Konuşamıyorum. İnsanlardan ayrı, uzak bir dünyayı yaşıyorum. Hep susuyorum ve sürekli kendimle konuşuyorum. Sustuğum için mi kendimle konuşuyorum, yoksa kendimle konuştuğum için mi susuyorum, bilmiyorum. İçimin sözcükleri beni çekip alıyor dışarıdan. Dışarıya bir zaman, dışarıya dönüp bakacak bir yürek bırakmıyor. Sonunda iç dünyamı o kadar güçlü, geniş, özgür buluyorum ki -çünkü her şeyi konuşuyorum orada- bu kez tutup sinsi bir alaya döküyorum işi. Hiç söylenmeyecek şeyleri söylüyorum böyle zamanlarda. Hoşlarına gidiyor, gülüyorlar.

Ben de gülüyorum, onların gülmelerine!

Şimdi uzaklarda, bir sakin konumda, yanan binlerce lambası ile kenti seyrediyorum. Hiç iyi şeyler düşünmüyorum hakkında ve onun bundan haberi yok. (Buraya geldiğimde yaptığım o meşhur konuşmada hiç söz etmedim bu niyetimden!) Günler geçiyor, ne bir dolmuşa, otobüse bindiğim oluyor ne de çıkıp sokaklarda yürüdüğüm. Sonra akşamları köpekler havlıyor burada; bundan ayrı bir zevk alıyorum. Kendimce yorumluyorum onların havlamalarını. Kelimelere döktüğüm de oluyor. Bazen araya girip ben de bir şeyler söylüyorum -havlıyorum mu demeliydim- ve burada böylece yaşayıp gidiyorum.

Hiç kimse bilmiyor ki ben yalnızca kendimi yaşıyorum. (Hayır, bu bir bencillik değil!) Koskoca bir dünyayı; gözyaşını, umudu ve dostlarımı yaşıyorum...

Selamlar. Allah'a emanet olunuz!

Kenan Ergüner

VI

Bazen böyle yapıyordu. Odasında duramıyor, sekreterliğe inip orada bekliyordu. Çünkü sekreter kimi zaman ihmalinden, kimi zaman iş yoğunluğundan unutuluyordu. Öyle ki mesai bitiminde şöyle bir uğradığında, masanın üzerinde bulduğu oluyordu gelen postaları. Ne gamsız bir kadındı şu sekreter. Hiç mektup bekletilir miydi? Hiç mektup bayatlatılır mıydı? Onun, sabahtan beri ne sancılar çektiğini bilmiyordu. Mektup beklemenin ne demek olduğunu bilmiyordu...

Zaman zaman hatta belki çoğu zaman hayal kırıklığına uğrasa da yapıyordu bunu. Karşı konulmaz bir duygu olarak. Kaderi zorlamak istercesine... Üstelik de sanki utanılacak bir şey yapıyormuşçasına niyetini gizleyerek. Hiiç, öylesine... Ne mektup beklemesi canım! Postacının geliş saati üç aşağı beş yukarı belliydi. On bir, on bir buçuk... Gizlediği niyetine ilave, içinden mırıldandığı şarkı sözlerinin de kimse farkında değildi elbet. Bugün posta günü canım sıkılır...

Posta günü müydü, değil miydi bilmiyordu ama iki güzel zarf çıkmıştı o gün postadan. Daha postacı elindeki tomarı sekreterin masasına bırakır bırakmaz zarflarını alıp -oturduğu yerden göz ucuyla takip ediyordu- hızlı adımlarla hayır, niyetini asla belli etmeyecek bir kalkışla kalkarak odasına yönelmişti. Tabii nöbetçi-yi çaya göndermeyi, odaya girer girmez bir sigara yakmayı ihmal etmeyerek... Ama yapması gereken bir şey daha vardı. Biraz bekledi. Az sonra nöbetçi çocuk çayı getirince odanın kapısını kilitledi ve böylece ayın başlamış oldu...

Kuşkusuz bütün zarflar güzeldi ama bazı zarflar daha güzel-

di işte. Bazı zarflar uzaklardan gelmezdi. İçinden içine bir yolculukla gelirdi insanın. Biri Ali Tahir, diğeri İhsan Aydoğdu kokan iki beyaz zarfı bunlar.

Bir gazetenin sanat sayfasının fotokopisini göndermişti Ali Tahir. ‘Genç Dergiler Yeni Yönelişler’ başlıklı değinide, *İkindi Yazıları*’ndan bahsediliyordu.

İhsan Aydoğdu da derginin beşinci yılı münasebetiyle kaleme aldığı yıl dönümü yazısını göndermişti. İlişikteki küçük notta ise şöyle diyordu: Ne de olsa derginin kıdemli yazarlarındanım diye yazıyı yayımlanmadan görmeni istedim. Çok meşgulüm. Ama seni hep içimde taşıyorum. Halim’i de öyle.

Selamlar.

DEĞİŞİK BİR YILDÖNÜMÜ YAZISI

İlginçtir, sağlam kökleri, sağlam gelenekleri olan bir derginin doğumu kolay olmuyor.

İkindi Yazıları’nın temeli 1978 yılında atılmıştı. Andırın’ın Merkez Camii yanındaki, o en çok sabahlanan odada, Türkiye’deki bütün yazarların harmanlandığı, sanatın, özellikle de şiirin demli çaylara sindirildiği odada, uykusuz gecelerde atılmıştı.

O zaman da şairdi Ali Tahir; o zaman da müthiş âşıktı. Sabahlara değin yağın karın üzerinde, o küçük odadan çıkan tek ayak izleri ona ait olurdu her zaman.

Karda bir ayak izi!

İşte o iz, işte o karlı gecelerin aydınlığı, işte o dostluk, işte o muhabbet, işte o dünyaların en büyük muhabbeti *İkindi Yazıları*’nı doğurdu yıllar sonra.

İki kişinin sabra dayalı muhabbeti, sonunda bir büyük olaya gebe demektir.

O zaman âşıktı Ali Tahir; ben de öyle. Şimdi de âşığız. Şimdi de aynı muhabbetin uzantısı olarak ne büyük projelerimiz var, bir bilseniz!

O zaman da ikimiz de yalnızca yazar olmayı düşünürdük. Ali Tahir, yalnızca yazar oldu. Ne mutlu ona. Bense olamadım. Kader götürdü, hiçbir zaman yazar olunamayacak işlere bulaştırdı bizi. Çünkü yazarlık, bir hayat biçimidir. Hiç kimsenin yön veremeyeceği, hiç kimsenin tasarrufu altında olmayan, yalnızca sana ait olan bir yaşama biçimi. Bizim hayatımız, bize ait olmadı. Sabaha değin yağan karlar üzerinde, bir tek kişiye ait olan ayak izine sahip olamadık. Karlar eridi, ayak izleri kaldı.

Ayak izleri, ayak izleri...

Ali Tahir diyor ki: “Bunlar bizim sırlarımız, bunlar bizde kalsın, bunları yazma. Bunlar bizim sırlarımız! Ne güzel bir söz. İnsanın sırlarının olması, hiç kimsenin ulaşamayacağı, kavrayamayacağı sırlarının olması ne güzel. Her işin büyüklüğü de sırlarıyla orantılı değil mi?”

İkindi Yazıları beşinci yılına girdi.

Beş yıldır, bu derginin harfleri el ile tek tek dizildi. Beş yıldır, gazete kâğıdı için defalarca kentlere gidildi. Postalama işlemleri, pul, naylon... Her birisi ayrı bir yük getirdi bütçesine *İkindi Yazıları*’nın; hesaplar yapıldı. Ama her ayın başında, düzenli olarak, kendi tespit ettiği okuyucusuna ulaştı.

Beş yıldır, İskender, Yemliha ve Necati sabahlara kadar çalıştı ve el ile dizdiler harfleri. Her ayın başında terütaze çıkınca dergi, her harfinden bir emeğin buğulandığını gördük, gözlerimiz yaşardı.

İskender, sevgili ustam; ne harika bir dergi çıkardığının farkında mısın?

...

Jenerikte adım var. Yöneten: H. İsmail Yasin, diye. Sabahlara değin yağan karın üzerinde kalan bir kişilik ayak izlerine ait o ad. Aslındaysa, *İkindi Yazıları*’nın yükünün altında Ali Tahir var. On yıldır her gece yağan kar var. Aynı kasabada oturduğumuz hâlde, hatta her akşam birlikte olduğumuz hâlde, ayrılınca, gecenin geç saatlerinde birbirimize yazdığımız uzun mektuplar var.

İşte ilginç bir sır. Her akşam aynı çayevinde sigara tüttür, menengiç kahvesi yudumla, ayrılıp evlere dağılınca da birbirine

mektuplar yaz...

İkindi Yâzuları'nı beş yıldır yaşatan, uzun yıllar da yaşatacak olan sır!

İhsan Aydoğdu

İhsan Aydoğdu'nun yazısı, *İkindi Yâzuları*'nın hikâyesini çok güzel anlatmıştı. Şu an devam eden bu soylu hikâyenin nerele-re dayandığını; hangi akşamlara, gecelere, hangi kutlu niyetlere yaslandığını (her bir cümlesi ayrı güzellikteydi ama Kenan'ın en çok dikkatini çeken, her akşam birlikte olmalarına rağmen, ayrı-lınca gecenin geç saatlerinde yazılan mektuplardı) ifade etmişti. Bu açıdan güzeldi, anlamlıydı. Örnekti! Fakat Kenan açısından çok daha farklı bir anlam taşıyordu bu yazı. Biraz da o izi sü-re-rek okumuştur yazıyı zaten. Nicedir beynini kemirip duran endişe, son cümle ile tamamen silinmiş oldu. Yazıyı bitirince derin bir nefes aldı. Böylesine güzel, anlamlı, ilkeli bir dostluğun akamete uğraması, doğrusu onu çok üzerti. Öyle bir hikâyenin, şu veya bu şekilde bitmesi... Allah korusun, diye geçirdi içinden. Kaç kişiy-diler ki şunun şurasında! Hem, insan, tanık olduğu, kendini de bir parçası gördüğü hangi güzelliğin yok olmasını isterdi ki? Gül sol-masın, bülbül susmasın ve hiç bitmesin bu şarkı... İkindinin söz-leri yetim kalmasın... İkindiye ses olan sesler, yetim kalmasın...

En kısa zamanda her ikisine de mektuplar yazarak bu sevin-cini paylaşmalıydı.

Bu bir dostluk tazelemesidir.

Tazelenmeyen, yenilenmeyen, beslenmeyen dostluklar solar, bayatlar. Bayatlayan dostlukların da artık insanı sa-

rıp sarmalayan bir sıcaklığı kalmamıştır. İleriye bakan bir gözü, maziye açılan bir penceresi, heyecanı, coşkusu yoktur. O nedenle, bir mektup ile de olsa bayatlamaktan kurtarmak gerekir dostlukları...

İhsan Aydoğdu'nun beşinci yıl yazısını heyecanla okudum. Onun da ifade ettiği gibi *İkinci Yazıları*'nın öyküsünü, sizin hikâyenizden bağımsız düşünmek doğru olmaz. O gecelerin muhabbeti, dostluğu; o dostluğa karışan demli çayların, sigaraların, kardaki ayak izlerinin hikâyesidir, *İkinci Yazıları*'nın öyküsü. O hikâyedir, bugün bize bu güzelliği yaşatan. Görüyor musun Aliciğim, temelleri sağlam atılan dostluklar, herhangi bir dünyevî hesaba dayanmaksızın kurulan arkadaşlıklar, ne güzel gelişmelere, yürüyüşlere vesile oluyor. Umarım bu hikâye, başka hikâyelere örneklik teşkil eder de nice güzelliklere kapı açar. Belki de en büyük noksanımız, güzel hikâyeler biriktirmedeki eksikliğimizdir. Çünkü ancak güzel hikâyeler besleyebilir hikâyemizi. Ayakta tutabilir... Ancak güzel hikâyelerle güzelleştirebiliriz yarınlarımızı... Bu açıdan güzeldi. Fakat bir başka açıdan da anlamlıydı benim için. Daha doğrusu sevindiriciydi demeliyim. Bir süredir içten içe yaşadığım bir endişe, hatta korku, bu yazıyla birlikte ortadan kalkmış oldu. Ne gelgitler yaşadım bir bilsen! Dostluklarımızdan başka neyimiz var ki? Bizi şu dünyanın kirinden, kahrından koruyacak, hangi dalımız var ki? Ancak birbirimize tutunarak ayakta kalabiliriz...

Umarım hiç kaybolmaz, kardaki o ayak izi!

Resmen ölü bir kış geçirdim. Sürekli kendimle savaşıp durdum. (Savaşmam gereken onca şey dururken, evet!) Hani doğru düzgün bir savaş olsa (Nihayetinde insanın kendiyle savaşı önemlidir!) gam yemeyeceğim de incir çekirdeğini doldurmayacak şeyler olunca, zaman yüke dönüşüyor, kahra dönüşüyor.

Senin, o, yakışıyordu dediğin gözlüklerin bana neler et-

tiğini bilemezsin. Ah, neler çektim ben ondan. Bir yıldır gözlerimdeki arpacıkla uğraşıyorum. Biri bitiyor, biri başlıyor. Sanırım gözlük numarasıyla ilgili sorun neden oluyor buna. Ya da çerçeve seçimindeki dikkatsizlik. Odak noktasının bir milim kayması her şeyi berbat ediyor. Derecenin yüksek olmasının da payı var bunda tabii. Kaç defa değiştirmek zorunda kaldım çerçeveyi. En son, basit bir camla -çünkü normalde inceltilmiş cam kullanıyorum ve bu da biraz pahalı- deneme yaptıktan sonra aldığım çerçeve de sorunu çözmezince, lens kullanmaya karar vermiştim. Artık şu lanet şeyden kurtulacağım, daha rahat, daha özgür olacağım ve daha iyi göreceğim diye nasıl ümitliydim ama onun da sonu hüsrana oldu ve bu ayrı bir hikâye. (Lens parasını nereden bulduğumdan tut da doktorla yaşadığım maceraya kadar!) Sen benim, gözlük kullanmayanlara nasıl imrendiğimi, gözlüksüzlüğün onlara ne denli yakıştığını -bunu asla bilemeyecekler- ve bu yakışıklılığı içten içe nasıl kıskandığımı nereden bileceksin...

Dün akşam bir veda gecesi yemeğinde Halim'le birlikteydik. Dehşet bir akşamdı azizim. Oraya niçin gittiğimizi sorma. Ben yaşadıklarından çabuk etkilenen biriyim. Anında yüzüme, sesime, hareketlerime yansır. Görüp geçmem, duyup gidemem. Hele de ideolojik bir arka planı varsa büyük harflerle yazarım tutanağa. Bu, bir tür açık hesaba dönüşür de bir gün mutlaka kapatırım o hesabı. Çoktur böyle hesaplarım benim. Belki kötü bir huy ama elimde değil. Körlüğü ve sağırlığı beceremiyorum ne yazık ki. Yine öyle oldu. Gece geç saate kadar uyku girmedi gözüme. Kesin çok kötü düşler görürüm ben bu gece, diye düşünmüştüm ama olmadı. Şükür!

Bahsettiğim yirmi sayfalık yazı, temize çekildi, bekliyor. Bu çalışmayı Olric'le birlikte yürütüyoruz. Sana ondan bahsetmedim galiba. Uzunca bir zamandır birlikteyiz. Şaka bir yana, iyi bir ikili oluşturduğumuzu söyleyebilirim. Me-

ğer farkında olmadan, ikimiz de birbirimizi arıyormuşuz. Öyledir, büyük yalnızlıklar, büyük buluşmalara neden olur. Hiçbir şey getirmese bile, insana ‘kendi’ gibi bir servet bağışlar...

Karşılaşmamızın da ilginç bir hikâyesi var. İnşallah bir gün anlatırım. Bir de ismini değiştirmeyi düşünüyorum ama henüz tam karar vermedim. Mahkeme kararıyla tabii. Mahkeme dediysem, özel bir mahkeme. (Mahkeme kurup duruyorum ya sürekli!) Gerçi aradığım ismi de tam olarak bulabilmiş değilim. Ona isim vermek kolay değil ve sanırım daha önce de yaşamış böyle bir durumu. Şimdilik haberi yok. Celseyi açmak için uygun bir zamanı kolluyorum. Mahkeme heyetini toplayacağım ve onu aniden salona alıp... Bazen bana “Efendim” bile diyor. Ben kimim ki! Asaletinden ve alışkanlığından elbette. Onu seviyorum. Hatırasını, hikâyesini arada bir anlatıyor seviyorum. Daha çok akşamları, el ayak çekildikten sonra çalışıyoruz. Bir tür akşam dersleri oluyor yani. Niyetimiz o dersleri bir kitap hâline getirmek. Bunu ikimiz de çok istiyoruz. Kısmet...

Bugün aldığım o renkli, resimli, bol rakamlı ve tabii ki sevimsiz kâğıtlardan hiçbiri bende kalmadı. Bugün aldım ve bugün kalmadı demek istiyorum yani. Evet, bugün ve bugün... İyi hoş, kalmasın da bu çoluk çocuğun hâli ne olacak değil mi? Hiç olmazsa birkaç gün kalabilselerdi, o masumların hatırına. Vicdansızlar! Bunu icat eden hakkında hiç iyi şeyler düşünmüyorum. Sadece o değil tabii, onu bu hâllere düşürenler hakkında da... Lanet olasıcalar, hiç olmazsa çocuklarımı üzmeyecek kadar insafli olsalardı. Bir elime geçirirsem ağzını burnunu dağıtacağım o alçakların! Yok, toprağın altını boyladırlarsa ateşleri bol olsun! Siz benim ne çektiğimi biliyor musunuz, Allah’ın belaları!

Hasret geceleri bitmemeli. Hayır hayır, asla bitmemeli hasret geceleri...

Her şeye ve herkese karşı dehşet planlarım var. Belki şaşıracaksın ama o mel'un da buna dâhil. Onsuz oyun mu olur, değil mi? Bazen yakın dövüşü tercih ediyorum ama bundan korkmuyor da değilim. Ne yaman bir oyuncu olduğumu biliyorum. Hikâyenin seyrini değiştiren kahraman! (Dışarıdan bakınca tabii.) Hepimiz onun kibrinden çıktık gibi geliyor bana. Bence bu alçağın hikâyesini iyi bilmek gerekir. Çünkü iki hikâye -insan ve mel'un- hiçbir zaman birbirinden ayrı düşünülemez. Fakat yamanlığına rağmen yine de denemekte fayda var. Bütün riskine rağmen doluşturıp duruyorum peşimde. (Ben istemesem de peşimde zaten.) Yakın markaj her zaman iyidir. İpini kısa tutmak gerekir. Onunla konuşuyor -bazen budala numarası yapıyorum tabii- niyetini ve planlarını anlamaya çalışıyorum. Tabii her zaman başarılı olduğum söylenemez. Kaçın kurası herifçioğlu. Nereleri devirip de gelmiş! Kimi zaman öyle hevesleniyor ki... Ama sonunda şak diye yapıyorum hamleyi. Şah! Onun mat olurken bile olmayacağını biliyorum tabii ki. İşte onun hikâyesini bilmek, bu açıdan dikkat sağlıyor. Oyun dikkati! Yoksa bu yolda mağlup sayılır galip! Ama itiraf etmem gerekir ki bazen beni çok kötü düşürüyor. Allah'tan küçük oyunlarda rol veriyorum ona. Oyalansın. Hiç büyük roller verir miyim! Aman, Allah korusun! Biliyorum ki beni bitirir kadar sevmiyor -canıma minnet- ve fırsatını bulursa kesin intikamı feci olur. Âdem babamıza, Havva annemize onları yapan, bize ne yapmaz! Üstelik de öyle bir yerde. Biz neyiz ki? Kalbimizin üstünü örtecek bir yaprağımız bile yok!

İzninle biraz ara vereceğim...

Ne olacak bu Batı'nın hâli, sorusu bizi hiç ilgilendirmiyor gibi olsa da -canları cehenneme- öyle değil. Bana öyle geliyor ki Batı, elleriyle büyüttüğü bu kaosu içinden ancak intiharla kurtulabilir. Kesin olarak inanıyorum ki bu intihar günleri çok uzak değildir. Hatta ben, bunun bireysel değil, irili ufaklı topluluklar şeklinde olacağını düşünüyorum. Bu aynı zamanda bir tarihin, coğrafyanın ve bize ve tüm dün-

yaya anlatılan bir masalın da sonu olacaktır. Medeniyet masalı! Dünya bir gün bu güzel zamanlara erişecek. Bu, kendi mecrasında olabileceği gibi hiç beklemediğimiz bir biçimde de gerçekleşebilir. Çünkü yalnızca Doğu'nun kalbini kırmadı bunlar. En çok da gökleri incittiler! O nedenle, örneğin; okyanuslar bir gece kabarmabilir -ki alışkindir sular böylesi kabarmalara- ve birkaç soluk almada infaz yerine getirilmiş olabilir. Sadece Ebabiller değildir, âdil infazların adı. Sular da yanıp tutuşmaktadır kimi hikâyeleri tekrar etmek için. Ve daha pek çok şey...

22.40: Hâlâ direniyorum, görüyorsun. Üstelik bu akşam nikotinim de yok. Onunla da aramızda bir sürü mesele var, hiç sorma!

Cumartesi. Çarşıya çıktım bugün. Bir yere taksit yatırdım. Bilim ve Teknik'in son sayısını aldım. Maver'a'yı unutmuşum, iyi mi! İki kilo peynir aldım ve bunun için tam on bin lira ödedim. Bir kitabevinde bir süre vakit geçirdim. Görevli çocuk yanıma gelip tezgâhtarlık yapmaya yeltenince 'kitaplara bakanların yanında durulmaz' dedim ve masasına gönderdim. Dönüşte anneme uğradım ki o da beni beklediği için zeytinyağlı dolma yapıyormuş. Baylırım!

Sonra gün boyu hep sana yazmayı düşündüm ama olmadı. Akşamüzeri de başka şeylerle uğraşmak zorunda kaldım. Bunları pazar günü saat on buçuk civarında yazıyorum.

Pazar. Bu sabah uyandığımda yeni bir arpacık vardı gözümde. Henüz sağ gözümdeki geçmemişken ve sol gözümdeki de kronik hâldeyken. İşte bu arpacıklarla savaşıp durdum bu yıl. Arpacık Savaşları... Güzel bir öykü olabilir, ne dersin?

11.10: Kuş sesleri... Bir süre dinliyorum. Kimileri ara ara uçuşuyor oradan oraya. Uzaklardan bir yerden bir mevlit sesi geliyor ya, ben kulağımı daha çok kuş seslerine çeviriyorum. Kuşların sesi çok daha ilâhî...

19.15: Yazmak için bir sürü şey düşündüm ama olmadı. 19.25'e kadar bu pas geçilen şeylerle uğraşmak zorunda kaldım. Onlar temizlenmeden olmuyor çünkü.

19.30'da nikotin düşüncesi. Onu da pas geçiyorum. Niçin? Kuşlar yine cıvı cıvı. Özgürlük şarkısı söylüyorlar, diye düşünüyorum ve onlara imreniyorum. Bir şarkıları olduğu ve şarkılarını söyleyebildikleri için. Hiç yanılmadıkları, detone olmadıkları için. Sabah ve akşam ve istedikleri her vakitte uçabildikleri için. Geceleri o minicik, mütevazı yuvalarında mışıl mışıl uyuyabildikleri, düşlerinde başka iklimlere gidip gelebildikleri için. Evrensel oldukları için. Mavi, beyaz ve sarı ve daha başka renklerde olabildikleri ve hepsinden önemlisi de ehabil ve hüthüt aşkına seviyorum onları...

Bir gün tek başıma dünyayı tel'in yürüyüşü yapabilirim. Ya da Eyfel'e tırmanıp avazım çıktığı kadar bağırabilirim: Alçaklaaaaaa! Ne mi yazar? Kitabın adında, 'Eyfel Düşleri' yazar...

Dostlukla!

Kenan Ergüner

Mektubu bitirince geriye yaslanıp baştan sona tekrar okudu. Ufak tefek düzeltmeler yaptı. Daktilo ile yazmanın kötü tarafı da buydu. İmla hataları, kelime hataları oluyordu ister istemez. Bazen de yakalanan cümleleri kaçırmamak için birbiri ardınca vurunca tuşlara, kelimeler o tempoyu kaldıramıyor, eksiklikler, fazlalıklar, anlamsız işaretler çıkıyordu. Daksil kullanarak hallediyordu ama o zaman da çirkinlikler oluşuyordu kâğıt üzerinde. Mektubun kendisi kadar resmi de önemliydi. O nedenle bazen sil baştan tekrar yazmak gerekiyordu.

Masadan kalkıp o tazelenmeyle bir süre dolandı odanın içinde. Geç vakit olmasına rağmen hiç uyku yoktu gözlerinde. Gece

her zaman böyle yakalanmazdı. Gece her zaman böyle vazgeçmezdi hakkından. Hazır onu böyle yakalamışken...

İhsancan,

Az önce Ali Tahir'e de yazdım; beşinci yıl yazısının ne kadar güzel ne kadar anlamlı olduğunu. Eline, yüreğine sağlık! Onunla olan hikâyeniz çok özel, çok imrenilesi... Hayatlarını böylesine güzel hikâyelerle süsleyen, zenginleştiren az insan vardır. Yaşamının, bir tür hikâye biriktirmek olduğunun farkında olan kaç insan vardır ki? Evet ama yalnızca bu kadar değil bana kalırsa. Çünkü her güzel hikâye, ötelerden akıp gelen ana hikâyeye bir eklenmedir. Onu canlı tutmak, kötü hikâyelerin gölgesinde bırakmamak ve salimen yarınlara aktarmaktır. Böyle de bir sorumluluğumuz var. Dünyanın güzelliği yalnızca ağaçları, çiçekleri çoğaltmakla olmuyor; nesli tükenmekte olan kuşları koruma altına almakla olmuyor. Nesli tükenmekte olan güzel hikâyeleri de koruma altına almak, çoğaltmak gerekiyor. Çünkü dünya, ancak güzel hikâyelerle ayakta durabilir. Hikâyesi güzel olmayanların bu dünyaya verebileceği hiçbir şey olamaz!

Evet bu böyle ama benim açımdan konunun bir başka boyutu daha var. Deyim yerindeyse bu hikâye, aynı zamanda *İkindi Yazıları*'nın da iç hikâyesidir. Yıllar önce içilen çayların, okunan şiirlerin, karda bırakılan ayak izlerinin hikâyesi, ete kemiğe bürünüp *İkindi Yazıları*'na dönüşmüştür. Kim bilir, belki buradan nice güzel hikâyeler çıkacaktır da o kadim hikâye, yeni seslerle, soluklarla yoluna devam edecektir. Yeni çayların, yeni gecelerin, yeni ayak izlerinin eşliğinde...

Şimdiye kadar sana bahsetmedim ama -belki bir kuruntuydu- Ali Tahir'in, bir süre önce yazdığı mektupta geçen bir cümlesi, beni bir hayli tedirgin etmişti. Okuyunca 'eyvah' demekten alamadım kendimi. Eyvah, yoksa bu güzel

hikâyeye nazar mı değdi ki? Benim böyle kuruntularım vardır. Çabuk işkillenirim. Buluttan nem kaparım. Bu, olur olmaz işler için söz konusu değil elbet. Üzerine titredığım, önem verdiğim şeyler söz konusu olduğunda yaşarım bu duyguyu. Olur olmaz şeylere harcanacak kuruntularımız mı var! Hayata dair bir tür güvensizlik belki de. (Ölüm gerçeğinden yola çıkarak, uzun bir yorum yapmak istemiyorum burada!) Nelerle karşılaşmıyoruz ki! Bir tatsızlık olacak diye ödüm kopar. Filmlerin kötü bitmesine de o nedenle dayanamam. Filmdir deyip geçemem. Her şey -gerçek ya da film- güzel olsun isterim. Bütün insanlar iyi, mutlu olsun. Bütün insanlar “insan” olmayı idrak ederek yaşasınlar. Bir çocuk ağlaması bile yüreğimi dağlar bazen. O, bir ağıttan -belki de çok basit bir şeydir- çok fazla bir şeydir benim için. Çok başka yerlere götürürüm, bir sürü senaryo yazarım...

İşte, içimdeki o zalim şüpheyi kaldırdığı için ayrıca sevindim o yazıya.

Dostluklarımız, muhabbetimiz daim olsun inşallah.

Kucaklıyorum. Allah’a emanet ol!

Kardeşin Kenan

Sevgili Kenan Ergüner,

bakalım neler yazacağım şimdi:

herhâlde pek fazla yazamam çünkü bir mektubu iki, üç, dört ve beş kerede yazmak nere, ben nere... (öyle senin gibi)

yani aslında bunu mektup olsun için değil de metin kül’ün adresini yazacağım ya, onun için karalamış bulunayım, dedim.

...

dedim ki; bari birkaç satır da mektubumsu bir şeyler yazayım.

(hadi bakalım ara ara yok adres. gazete gönderilen tüm adreslere bakmak lazım şimdi. hey çocuklar! şu adresi bulun, hadi çabuk olun kerataalar... kenan amcanıza göndereceğiz... hadi sallanmayın ulan. azizim bunlar çok vurdum duymaz oldular bu sıra. N4. bu ne demek şimdi? N4 nereden çıktı. ben de bilmiyorum.)

...

hâlâ bulamadılar adresi.

...

gene bulamıyorlar.

...

az önce istanbul'a bir mektup yazdım: mavi zehir şiddetinde. eh ne yaparsın bayan olunca yazılıyor işte böyle... ben bu kadınları dize getireceğim kenancığım, acele etmeyin siz.

...

ramazan ve m. idris istanbul'dalar. m. idris ile kimi zaman telleşiyoruz. ramazan da arada bir mektup gönderiyor.

...

levent'le selam gönderdiydim, aldın mı?

...

ihsan beg italya'dan döneli epeyce oldu, tekrar fransa'ya gidiciymiş. tadını aldı zahar...

...

italya'dan iki tane ayakkabı almış; canım ayakkabımı görerseniz, siz de çok seveceksiniz diyor.

...

adana'yla aramız açıldı. iyi oldu gibime geliyor.

...

latife tekin, m. idris'e demiş ki yahu bu ali tahir orada dağın başında nasıl böyle güzel şiirler yazıyor? o da benim aşklardan azıcık çıtlatmış ona. birkaç gün sonra da ramazan'a

demiş ki (bakınız ramazan'ın mektubu) yahu ramazan, bu müslümanlar, müslüman şairler yoğun şekilde aşkla uğraşıyorlar, sen neden şair bir kızla evlenmiyorsun? ramazan da dedimkine diyor, kızların hepsi aptaldır. onlar şiirden falan anlamazlar... yapma ramazan sen de mi feminist düşmanısın, demiş... vs. vs...

...

yazarlar birliğinin yıllığı çıktı. üç yerde bizden de bahsetmişler. rafet garcı, hüseyin doğan ve serkan akbaş ayrı ayrı konularda söz ediyorlar. aman işte öylesine...

...

son kitap dergisinde de bahsediliyor bizden. ismail sabri bahsediyordu, gördün mü?

...

yaşasın adresi buldular, ben müsaadenizle kaçıyorum aga.

alîtahîr

VII

Temmuz sıcığı ortalığı kavuruyordu. Sokakta, dolmuşta, evin içinde, yürürken, otururken âdeta ter deryasında yüzüyordu insanlar. Her ne kadar bazı sevimsiz durumlar ortaya çıkıyorsa da nihayetinde bu şehrin bir gerçeğiydi bu. Adana'nın kaderine de böyle yanmak düşmüştü işte. Öyleydi, şehirlerin de bir kaderi vardı ve o şehirde yaşayan insanlar, bu kadere razı, sürdürürlerdi hayatlarını. Nihayetinde insana, toprağı sevdirilirdi. O nedenle hiç kimse sorun etmiyordu bu sıcak havaları. Hiç kimse oturup da “bizi bu sıcak havalar mahvetti” diye şiir filan yazmıyordu. Örneğin; dolmuşta, otobüste yanınıza oturan birinden ya da kaldırımında yürürken sağınızdan solunuzdan gelip geçenlerden yayılan koku, katlanılmaz olsa da. Herkes bir parça kirli, herkes bir parça terliydi işte...

Fakat insanları böyle terli hâllerile, yanaklarından sızan boncuk boncuk ter damlalarıyla görmek, şehrin gerçekliğinin dışında, Kenan'da daha farklı duygular çağırıştırıyordu. Yine aynı huyundan olmalıydı. Bir şeyi sadece kendisi olarak (İnsandır, terler!) görüp bırakamıyordu. İllaki onu alıp başka yerlere götürüyordu. Kendi dünyasından anlamlar yüklüyordu. Hem de ilgisiz, alâkasız... Öyle olunca ne nokta, nokta olarak kalabiliyordu ne de ter, ter olarak. Hava aşırı sıcaktı ve insanların terlemesinden daha doğal bir şey olamazdı. Elbette bu ter, alınlarından, yüzlelerinden, kollarından sızacaktı. Doğal olarak da rahatsız edici bir koku olarak yayılacaktı etrafa. Dolmuş şoförleri, dizlerinin üzerinden ya da omuzlarından eksik etmedikleri havluyla -çoğu zaman kirli ve ıpslak olurdu da arada bir şöyle sıkarlardı camdan

aşağı- bir elleriyle direksiyon sallarken, aynı zamanda da arada bir boyunlarını, kollarını silecekler; diğer insanlar da aynı şeyi mendilleriyle yapacaktı. Ama o kadarcık değildi işte. Onların alınlarından sızan boncuk boncuk ter, şehrin bir gerçeği olmasının ötesinde; emeğe, çalışmaya, yorulmaya, hak etmeye, hakkını alın teri kurumadan almaya gidiyordu... Çalışmışlar, ter dökmüşlerdi. Alın terleri kurumadan da karşılığını alıyorlardı inşallah... İşte böyle saçma bağlantılar. Ne ilgisi var ki şimdi sokaktaki mevsim terleriyle, işçinin alın terinin?

Kenan'la Halim durakta buluştuklarında (Neyse ki bu defa zamanında gelmişti!) saat on üç civarıydı. Halim'in yanaklarından sızan ter, Kenan'ın gözünden kaçmadı. Kucaklaştılar ve sonra eve doğru yürüdüler.

İhsan Aydoğdu birkaç gündür Andırın'daydı. Dün telefonla görüştüklerinde, bugün için Adana'ya geleceğini söylemişti. Kenan da hemen Halim'i arayıp haber vermiş, o nedenle buluşmuşlardı.

Biraz soluklandıktan sonra yemek yediler. Masadan kalkıp sigaralarını yakmışlardı ki "İşte senin tuhaf huylarından biri de bu." dedi Kenan. Eksik kalmış bir cümleyi tamamlar gibi. Halim şaşırды. Meraklı gözlerle onun ne diyeceğini beklerken elindeki sigarayı işaret etti Kenan. Şunu bir kere de doğru düzgün içsen olmuyor sanki. Yazık ediyorsun sigaraya. Anca üflüyorsun. Hakkını ver, hakkını. Çek şöyle içine de ciğerlerin bayram etsin! Halim güldü. O, çok daha başka bir şey bekliyordu çünkü.

Sigaralarını içerken bir yandan sohbet ediyor, bir yandan da dergileri karıştırıyorlardı. Masanın bir ucunda duran Diriliş dergisini görünce, birden aklına geldi Kenan'ın. Hazır Halim'i bulmuşken... Uzunca bir süredir aklını kurcalayan bir konu vardı. Belki yanlış değerlendiriyordu. Göremediği bir tarafı vardı. Bakalım o ne düşünüyordu? Dergiye eline alarak, Sezai Karakoç'un politikaya ilişkin yazdıklarını anlamakta zorlanıyorum, dedi. Sanki burada problemlı bir şeyler var gibi... Neden böyle yapıyor, diye ben de düşünüyorum, dedi Halim. Bence de Sezai Abi'nin daha farklı bir yerde durması gerekir. Ama nihayetinde onlar bizim abilerimiz ve mutlaka bir bildikleri vardır... Sonra yine dergiden, Bulgaristan'ı tel'in mitingine ilişkin kısa yazısını okudular.

Hava biraz serinleyince balkona çıktılar. Çayın demlenmesini beklerken Kenan, son yazdığı öyküyü okudu Halim'e. Bunu zaman zaman yaparlardı. Öykülerini ve şiirlerini okurlardı birbirlerine. Hatta bazen dayanamayıp telefonda okudukları da olurdu. Kenan öyküsünü bitirince, Halim de üzerinde çalıştığı bir şiirini okudu. Üçüncü kitabına isim olabileceği üzerinde durdular, Ruhsatsız Düşünceler'in. Acaba "Düşünceler" yerine "Duygular" mı olsa, diye de tartıştılar kısaca. Halim'in ikinci kitabı henüz basılmamıştı ama üçüncü dosyası hazırды.

Çay içip sohbet ederken bir yandan da başları, ister istemez ikide bir, yola doğru dönüp duruyordu. Az önce buluştukları durakta inecekti ve sonra karşı kaldırıma geçip şuradan gelecekti. Onu uzaktan göreceklerdi. Belki aşağıya inip yolda karşılayabilirlerdi... Gecikti, dedi Halim, saati göstererek. Elindeki çay bardağını sehpaye bırakıp yola doğru baktı şöyle bir. Evet, diyerek onayladı Kenan. Sonra tekrar sohbetlerine döndüler.

Geçenlerde İstanbul'a gittiğimde İsmet Özel'i ziyaret etmiştim, dedi Halim. Bir ara kapı aralandı ve içeriye doğru hafifçe bir baş uzandı. Başımı çevirince, göz göze gelmiş olduk. Mustafa Kalpli'ydi. Girmek zorunda kaldı. Biraz oturduktan sonra izin isteyip kalktık. Gel seni Necati Çavuşoğlu ve Mehmet Ocaklı'nın yanına götürüyüm, dedi. Yürüdük. Beyazıt'a giderken sağ tarafta bir yerdi. İçeri girince ben bir acayip oldum. Kasvetli hava hemen çarpıyordu insanı. Kimileri nargile fokurdattıyor, kimileri de kendince bir âlemdeydi. Verdiğim selamın doğru düzgün alındığını sanmıyorum. İkisi de oturuyordu. Biri nargilesiyle, diğeri de piposuyla meşguldü. Bir ara Mustafa'nın kulağına eğilip "Siz burada ne yapıyorsunuz böyle?" dedim. Bohem hayatı yaşıyoruz, dedi. Ne hayatı yaşıyorsunuz, dedim. Bohem hayatı, bohem, dedi...

Saat on dokuza geldiğinde her ikisinin de kuşku artmıştı. Bu bir gecikme değildi. İnşallah kötü bir şey yoktu. En iyisi gidip Andırın'ı aramak ve öğrenmekti. Birlikte telefon kulübesine doğru yürüdüler. İki dakika önce arasaydınız, buradaydı. Sanırım Adana'ya gelmeyecek, dedi Ali Tahir...

Kenan, Halim'i uğurlayıp eve dönerken söyleniyordu...

Kenancığım,

Kurslar var, okuldayım. Seni göremeden gelmek, benim için yıkım oldu diyebilirim. Görmek istediğimiz insan sayısı da gittikçe azalıyor zaten. Bir kısmı bendeki “iç çürüme” sebebiyle gündemden çıkıyor; bir kısmı da kendilerindeki erozyon sebebiyle. Sorumlu kim olursa olsun, ortada bir ‘çöküş’ var ya sen ona bak, çöküş!

Müthiş bir şey. İki günü birbirine eşitken bile ziyanda oluyoruz da bir de geriye gittiğimizdeki ziyanın hesabını sen yap. Zarar ediyorum. Her gün biraz daha zararlı olarak kapanıyor. Her batan gün, biraz daha bir şeyler koparıp götürüyor benden. Kalbime organlar sarkıtılıyor ve içimde geçmişten oluşan ne kadar “iyi şeyler” varsa tek tek çıkarılıp öldürülüyor. İçimin iyi evlatları bir bir katlediliyor. Sanki herkes, bir şeylerin katili gibi!

Bu çelişkiler yumağı nasıl çözülür, bunu biliyorum. Çok iyi biliyorum. Hatta en iyi ben biliyorum gibi bir duygum da var. Ama o gücü kendimde bulamıyorum. Biraz daha dayanıklı olsam, biraz daha güçlü bir ruh dünyam olsa neler yapamazdım ki şu ortalıkta hiç kimsenin kalmadığı, meydanların ıssızlaştığı bir sessizlik dünyasında.

Fedakâr olsam! Paramdan, vaktimden, çocuklarımdan, nefsimden biraz fedakârlık etme gücüne sahip olsam, belki şu boz bulanık dünyada herkese bir iz açma, bir yol açma şerefi bana nasip olacak. Dünya öyle küçüldü ki sanki artık içinde kimseler yaşamıyor ya da yaşayan herkese ayrı bir dünya verildi de herkes o dünya ile oynayıp duruyor, çocuklar gibi.

Sağ selamet menzile varınca

Benden yâre selam edin turnalar

Sağ selamet menzile vardık. Yâr ortada yok. Yâr kayboldu. Yâri sürüye sürüye kaçırdılar (çığlıklarla). Ve biz nasılsa yâr kayboldu diye peşinden de gitmez olduk.

(Ulan ne vefasız sevgiliymişiz.
İçimiz kör
Dilimiz aldatmaca bir şarkıya takılmış
Seviyoruz filan diyoruz
Aşkı öldürüyoruz)

İşte böyle.

Malûm edebiyatçıyız, yazar'ız. “Can sıkıntısı notları” diyebileceğimiz böylesi yazıları da öyle herkese yazmayız aslında. “Sağ selamet menzile varınca” ne yaparız Kenan? Kimimiz kaybolmuş, kimimiz sakatlanmış, kimimiz ölmüş, kimimiz de dirilmiş olmaz mıyız? Sağ selamet menzile kaçımız varabiliriz ki!

Bunca tuzağın, bunca yol kesicinin, eşkıyanın, canavarın, devin, cadının, orospunun, puştun, homonun, çaşıtın arasında; direne direne, sağ selamet menzile varana selam olsun, ey Kenan can.

İhsan Aydoğdu

Mektubu okuyunca Kenan'ın keyfi kaçtı. Zaten yoktu ya, mektup da tuzu biberi olmuştu. O gün Halim'i uğurlayıp eve dönerken ister istemez dilinden dökülen o sitemleri unutuverdi. Gerçi Halim'le vakit geçirmelerine neden olmuştu ama yine de bir şekilde haber vermesi gerekirdi. Bir sürü merak, endişe yaşamışlardı. Hiç olmazsa, geçen zamanın bir adı olurdu. Adı konulmayan zaman; niteliksiz, anlamsız, bereketsiz oluyordu. Dağınık oluyordu. Çünkü insan ne yaparsa yapsın, nihayetinde o beklenen şey için geçiriliyordu vakit. Bir bakıma zamanın öldürülmesiydi bu. Çünkü kendisi değildi. Kendine ait bir anlamı, amacı yoktu. Bir başka zamanın gölgesinde geçiyordu...

Çürüme diyordu, çöküş diyordu, can sıkıntısı diyordu...

İhsan Aydoğdu'nun, aradan bunca zaman geçmesine rağmen hâlâ işlerini yoluna koyamaması, kendine bir düzen kuramaması, özellikle de içindeki huzursuzluktu, Kenan'ın keyfini kaçıran. Belli ki içi de dışı da bir yer bulamıyordu kendine orada. Ya terk edecek ya da teslim olacaktı...

Evet, görünürde her biri bir yerdeydi ama gerçekte mesafesiz yaşıyorlardı. Her an birlikteydiler. Dostluğun, arkadaşlığın mesafesi mi olurdu? Dostluğun, arkadaşlığın mekânı mı olurdu? Değil miydi ki her şey kalpte olup bitiyordu; mesafelerin, mekânların ne önemi vardı? Bir duygunun etrafında kümelenmişlerdi işte. Tıpkı söylendiği üzere; bir vücut gibiydiler ve birinin sızladığı yerden diğerleri de sızlıyordu. Biri huzursuzsa hepsi huzursuz, biri keyifliyse hepsi keyifliydi... Belli ki morale, desteğe ihtiyacı vardı. Yazık ki ellerinden gelen tek şey, birbirlerine manen destek olmak, güç ve moral vermektir.

Daktilonun kapağını açarken sevgili daktilom, dedi, sen de az hikâyeye biriktirmedin bu arada. Bir gün senin de hikâyeyi yazılır elbet...

Bu bir DAYANIŞMA yazısıdır!

Bilinsin ki son kalan ekmek ne kadarsa hepimizindir. En son kuruş, kimin cebindeyse o da öyle. Yoksulluklarımız da ve hiç olmayacak o varlıklarımız da hepimizindir...

O derginin yaptığı aptallığı nereye koymalı, bilmiyorum. Fakat bir çelişki gibi gözükse de bir bakıma normal karşıladığımı da belirtmeliyim. 'Hareketçi' değerlendirmesi için söylüyorum bunları. Maruz kaldığımız bazı tuhaflıklar, biraz da bizden kaynaklanıyor. Asıl tuhaflık bizde. Çünkü insan tanımak o kadar kolay bir şey değil. İnce işçilik ister. Feraset ve basiret gerektirir. Oysa kaba saba bir hayat bu. İncelikler çağı kapanalı çok oluyor. Seninle kim uğraşacak, koy şablona gitsin! Ya A'dır ya B yahut da C. Başkası yok. Bir de tabii oyun onların mekânda geçince... Dolayısıyla mevcut koşullarda oraya yazacakları bir konum da söz ko-

nusu değil zaten. Günlerce düşünüp bu adam nedir? diyecek hâlleri yok herhâlde.

Bir “iç çürüme” lafı var ki bunu tümüyle reddediyorum. ‘Her gün biraz daha zararlı olarak kapanıyor.’ Bunu da. Allah’ı ve peygamberi bilen bir gönül çürür mü dostum! Bu karanlıkta, böylesine kaypak bir zeminde O’na tutunan bir insan, kaybediyor olabilir mi? Her gün kazanıyoruz. Canımızı, malımızı, bütünüyle ömrümüzü O’na sattık ya! O’ndan daha çok kâr veren mi var bu alışverişe? Yalnızca O’nun hukukunu gözeterek yaşıyor olmanın bedeli bunlar. Bunu biliyoruz ve böyle olduğu için de hamd ediyoruz. Bunun aksi, güle oynaya yaşamak ki bu çok kolay ama şükür ki biz bundan uzağız!

Tüm yıkıntıları, yılgınlıkları, sıkıntıları iğreti tutuyoruz üzerimizde. Var olmanın cilveleri niyetine oynuyoruz onlarla. Bir gün silkinip atacağız hepsini. Dışımızdaki kasırgaları, çatırtıları gördüğümüz için ve biraz da yüreklerimizde naifliğinden olsa gerek, trajedi, içimizin derinliklerinde yol bulabiliyor. Oysa enkaz da çılgınlıklar da gerçekte bize ait değil. Bizim kasırgalarımız değil bunlar. Yabancı, yalancı bir dünyanın kasırgaları. Hem, biz zaten burada yokuz ki! Bırakalım atlarımızın heyecanı, soluğu Bedir’e saklı kalsın! Her şey, bütünüyle ‘kendimiz’ olamamaktan kaynaklanıyor, diye düşünüyorum. İşte o, “kendimiz” olamayan kendimize göre belirlediğimiz akıl yürütmeler, stratejiler, davranış biçimleri, tavır almalar bizi bir yere götürmüyor. Kendimizle çok uğraşmayışımız, ihmal ettiğimiz, kendi dünyamızla olan kopukluğumuz ve kim ne derse desin, nefsin aldatmalarına kanışımız bizi çıkmaza götürüyor. Sahte boğuşmaların içine çekiyor. Başlangıçta bir oyun -belki bir araç- olarak gördüğümüz pek çok şeyi sonradan ciddiye alıp altında kalıyoruz. Oyunu unutup oyuna dalıyoruz. Redlerimiz, dönüp dolaşıp yıkıntısını gene bize terk ediyor. Reddettiklerimizin altında gene biz kalıyoruz. Oysa

tümüyle reddedince felah bulmamız gerekirken, aksi oluyor. Yüreğimiz bu aykırı oyunları kaldırmıyor bizim. Kendi sadeliğimizle ve kendimize ait dünyayı en iyi yorumlayarak mı bir çıkış yolu buluruz?

Bir de hangi nedenle olursa olsun, mevcut piyasaya girmek, oyuna dâhil olmak, altından kalkılmaz süreçleri de beraberinde getiriyor. Bu herkes için böyle değil elbet. Kalpler, gönüller, sevdalar, beklentiler çok farklı... Şimdiye kadar kaç insan olmuş, bu engelleri aşıp da düzlüğe çıkan? Üzerine sıvanan kirden bütünüyle arınabilen? Kaldı ki bu düzlük de henüz menzilin uzağındadır ve ona olan yürüyüş asıl bundan sonra başlayacaktır. Nihayetinde gelip çatan yine yorgunluk ve benden buraya kadar... İşte herkes ancak bir yere kadar gelebiliyor ve öyle olunca da herkes kendi koşusuna yine sıfırdan başlıyor. Geldiler, koştular, yoruldular... Geldiler, koştular, yoruldular... Geldiler, koştular, yoruldular... Geldiler, koştular, yoruldular ve yanlış durdular... Olabildiğince bu piyasanın dışında kalmayı, sağlıklı yaşamamız ve sağlıklı yürüyebilmemiz için gerekli görüyorum.

Yorgunluklarımız en çok kendimiz için olduğunda; günün beş güzel vaktinde alnımızı koyduğumuz seccademiz bizi her defasında bir kuş hafifliğiyle yeniden hayata döndürecektir.

Bir yerlerde hata mı ediyoruz nedir?

Mektuba ilave “Ankara Notları”nı da okuyunca, duramadım işte. Seni orada öyle düşünmek; bunca yükün, zorluğun, olumsuzluğun, karmaşanın içinde düşünmek yüreği-me oturdu. Kalk gel buraya, desem gelmezsin!

O gün akşama değin seni bekledik Halim’le. Gelseydin ne güzel olacaktı... Fırsattan istifade Sezai Karakoç hakkın-da konuştuk biraz. İkimizin de anlamakta zorlandığı şeyler var. İlk buluşmamızda seninle de konuşmak isterim...

‘Can Sıkıntısı Notları’ ayrıcalığı için teşekkür ediyorum.

İtalya mamulü iskarpinlerinizi görmek dileğiyle... Selamlar.

Kenan Ergüner

İhsancığım,

Dayanışma mektubunu yazdıktan sonra, maalesef birkaç gün çarşıya inemedim. Dolayısıyla mektup beklemede kalmış oldu. Posta kutusu ya da ara şubeler pek içime sinmiyor. Hani başka bir şey olsa neyse de mektup olunca daha bir titizleniyor insan. İşte böyleyken, Halim çıkageldi bugün. Meğer Ankara'ya gitmiş. Güzel şeyler anlattı sana dair. Dedi ki: Gördüm, güzel giysileri vardı. Bakan filan olmasına gerek yok. Bizim giysilerimiz, onun giysileri yanında hiç kalır. Pantolonu şöyle ayakkabısının üzerine inmiş... Ama yazık ki ancak bir iki saat birlikte olabildik, çok yoğundu... Halim'in anlattıklarını duyunca içim rahatladı, sevindim!

Ondan herhâlde, masaya oturdum.

“Bir Yürüyüşün Perde Arkası Notları”nı gönderdim Ali Tahir’e. “Mahfeli Sokak” adlı öykü tamamlanmış olmasına rağmen, ilk paragrafı yeniden yazmak için bekletiyorum. Bitmiş iki öykü daha var fakat isimlerini henüz koymadım. Bunlardan biri bir aşk öyküsü ama biraz değişik bir yaklaşımla yazıldı. Aşk bizim neyimiz olur? Sanki biraz o duyguları yoklamak, kurcalamak... Diğeri de biraz garip bir adamın hikâyesi. Uykuya hasret bir zavallı. Öyle ki susuzluktan kavrulan birinin su araması gibi o da uykuyu arıyor. Her gece bu duyguyla giriyor yatağa ama nafile. Biraz da masallardan filan etkilendiğinden olsa gerek, bir gün kalkıp Hint ülkesine gidiyor. Bir sürü yalvar yakardan sonra onu kralın huzuruna çıkarıyorlar. Kral iyi biri olmalı ki bu yabancıyı dinliyor. Sonra tahtında biraz sağa sola döndükten sonra -belki boğazındaki gıcığı da almıştır- on yıl hizmetimde çalışırsan istediğin sana verilecek, diyor. (Belki de Hint ülkesi, uykular ülkesidir ve kral da uykular kralı.) On yıl, ilkin uzun gibi geliyorsa da sonra, değer diyor ve teklifi kabul ediyor. Çünkü adam yıllardır perişan. Her uykusuz gecenin sabahına, daha bir şiş gözlerle, daha bitkin bir hâlde uyanıyor. Ah, bir gecelik uyku için neleri vermezdim ki diye söylenip duruyor sürekli. Zengin olsa bütün servetini verirmiş! Ondan olsa gerek, on yılı, hizme-

ti, uzaklığı dert etmiyor. Artık kral, hangi işlerde çalıştırır ya da adamın ömrü vefa eder mi hasretine kavuşmak için Allah bilir...

İşte yirmi günlük tatilde bunlar çıktı.

Şimdi akşamdır. Az ileriden, bir orkestranın müthiş çığlığı yayılıyor etrafa. Geceler yaşanmıyor sensiz, diye avaz avaz bağırıyor biri. Şu ilkellikle AT'a nasıl girer bu ülke İhsancı-ğım? Pek çoğu daha lastik ayakkabı giyiyor, tezek yakıyor, doğru düzgün ekmek bulamıyor, bakkaldan şeker sucuğu tarttırıp yiyor. Köylerin pek çoğunda hâlâ kimi kara, kimi boz eşekler kullanılıyor. Hâlâ alamadığı kız ya da kavuşamadığı yavuklusu için canına kıyan gençler var bu ülkede... Bu canım ilkelliklerimiz dururken; o musluksuzlar, o tuvalet kâğıtlılar, pisliklerini örtmek için bol bol parfüm sıkırlar topluluğuna bizi alırlar mı dersin? Yeryüzünde, bu denli küçük düşürülen bir başka millet daha var mı acaba? İnsanın, yaşadığı ülke ile gurur duyamaması, aidiyet duygusunu yitirmesi çok acı!

Düşümde yine yılanlar vardı bu gece. Çok korktum. Uyanınca, başımı kaldırıp sağa sola bakmaktan alıkoyamadım kendimi. Dehşet bir şeydi. Uzun süredir sevinip duruyordum böylesi düşler görmediğim için.

Sürekli rol yaparak yaşamak kötü bir şey. İnsanlar ancak rollerimize tanık oluyorlar bizim. Böylece onları idare etmiş oluyoruz. İçimize kim dayanabilir ki? Kesin, çok yönlü birer sanatçınız biz!

Geçen yıl, tam anlamıyla bir kâbustu benim için. Göz muayenesinde doktorun dikkatinden kaçan bir husus, yıl boyunca beni perişan etti. Yaklaşık bir aydır rahatım, hamdolsun.

Çoktandır Ali Tahir'e yazamıyorum.

Günlük tutmanın da tuhaf bir yanı var. Gerçi bu, bütünüyle yazmakla ilgili olsa gerek. Ara verdiniz mi, dönmek zor oluyor. Yazı, uzaklaşmayı, mesafeyi sevmiyor. Fiilen onunla olmasanız bile, duygusal olarak hep iç içe olmanızı bekliyor. Kıskanç, kırılgan, alıngan. Hiç de evvallahı yok...

Bu yıl yurt dışına müracaat etmediğim için kızıp duruyorum kendime. Biraz uzaklaştım buralardan iyi olacak aslında...

Gündüzleri hiçbir iş yapmasam bile müthiş yorgun hissediyorum kendimi. Keşke tüm yorgunluklar, akşama değin taş taşımak kadar gelip geçici olsa.

Bugün biraz şaşkınım. Ne yapacağımı hiç bilmiyorum. Siyarayı az içeceğim...

Dergi okudum, yemek yedim ve uyudum. Üçüncü nikotini bu satırın başında ateşledim. Bu gidişten çok büyük bir endişe duyuyorum. Sonunda bu ülkeyi yine zor günler -belki bir esaret- bekliyor gibime geliyor. Eğer öyle olursa -ki bu çok daha değişik bir biçimde gerçekleşecek- bağımsızlığa yeniden dönmek belki hiç mümkün olmayacak. Siyasilerin basiretsizliği, tarih bilincinden yoksun olmaları yine karabulutlar dolaştırıyor ülkenin üzerinde. Ülkem -ki gittikçe delik deşik bir arkeoloji haritasına dönüşüyor- adına kaygı duyuyorum. Buradan bir dönüş, diriliş zor görünüyor. Ne utanç verici ki tek umudumuz, Batı'nın kendi içindeki açmazları ve çöküşü. Bat, Batı bat! Topluluklarla, birliklerle filan gizlemeye, ertelemeye çalışsalar da gerçekte birbirlerine olan öfkeleri. Batılı gençlerin uyuşturucu bağımlılığı da yazık ki bir çıkış olabilir. (Her ne kadar yöneticiler bunu bile isteye yapıyorlarsa da!) Bu nedenle, uyuşturucu ticareti yapanlara karşı bazı ülkelerin sert yaptırımlar uygulamalarını, üstelik de marifetmiş gibi her gün onlarca insanı ipe çekmelerini, iyi hesap edilmemiş bir yanlış olarak görüyorum. Hâlbuki bu konuda çok stratejik çalışmalar yapılabilir ve George ve dostlarının rahatı kaçırılabilir. Çünkü onlar, bizim rahatımızı kaçırmak için ellerinden geleni artlarına koymuyorlar. Çok kötüler, çok! Yalnızca içine, kendi sorunlarına yönelik politikalar üreten -bari onu başarabilseler- bir devlet, sonunda deve kuşunun akıbetine uğramaktan kendini kurtaramaz. Bir millet, bu kadar mı geçmiş bilincinden koparılır! Bir millet bu kadar mı tarihine düşman hâle getirilir! Kim yapar bunu, ne adına?

Haberleri izlemekten vazgeçtim...

20.10: Dördüncü nikotin.

Özel okullardan gelen teklifleri önemsemiyorum. Sanırım oralarda insan yetiştirmek bir hayli güç olsa gerek...

Sabah yine erken uyandım. Gördüğüm rüya sıradan bir şeydi. Namaz kıldım, traş oldum ve kahvaltı yaptım. Okula gidince odama çekildim ve bir süre okudum. Sonra “Modern Türk Dili Dergisi”nin son sayısından kimi yazılara şöyle bir göz attım. Şiir özel sayısı olduğu için doğal olarak şiir ağırlıklı bir sayı bu. Hemen hemen hiçbir şiirde tat bulamadım desem abartmış olmam. Demirtaş Ceyhun’un “Çocukluk” adlı öyküsü ise, hiç ilgisi olmayan bir konudan yola çıkılarak, eşcinselliği işliyor. Kahramanının, bir duraktan otobüse binme serüvenini anlatıyor. O hengâmede bir elin, butlarının üzerinde gezindiğini, bu esnada türlü şeyler düşündüğünü (örneğin, dönüp sen beni ibne mi sandın lan hı, eşcinsel mi sandın lan sen beni) ama iyi ki de demediğini, çünkü butları üzerinde gezen elin, öyle bir niyetinin olmadığını, meğer onun bir yankesici eli olduğunu belirtiyor... Çok sinsice bir kurgu tabii. Elbette işlerini yapıyorlar. İfsadın kalemleri...

Sonra odamdan çıkarken, biriyle karşılaşmasam iyi, diye düşündüm kendi kendime. Çünkü hem gözlerimin şişliği hem de yüzümdeki ifade, buna müsait değildi. Merdivenleri ininceye kadar toparladım kendimi. Sıradan bir sürü işle uğraştım ve öğle oldu, sonra da akşam.

Eve geldim ve sana yazıyorum.

18.40: Sadece dört sigara içtim bugün.

Nedendir bilmiyorum, yarın Eylül giriyor diye bir sevinç var içimde. Oysa bir yerde “Eylül de yapacak bize, yapacağını” diye yazmıştım.

En iyisi Eylül’e yakalanmadan bitirmek bu mektubu.

Selamlar...

Kenan Ergüner

KIRMIZI İMZALI MEKTUP

merhaba.

bakalım kaç günde bitireceğim bu mektubu? nice zamandır yazmak istediğimi sen nereden bilebilirsin. bugün dokuz eylül bindokuzyüzseksendokuz cumartesi. onsekizkırk. sigara yakmak geldi aklıma, izin verirsen şunu aradan çıkarayım alıcığım. (o meret mutfakta dolabın üstünde, oraya kadar gitmem gerekecek) iki dakika sonra: yanıyor. ihsan aydoğdu'ya iptal mektupları yolladım. doğrusu, c. ünal ile yapılan konuşmaya bir anlam veremedim. ortada doğru düzgün ne bir soru ne de bir cevap var. sorunun birini özellikle yadırgadığımı belirtmeliyim. 'bildiğiniz gibi benim gözetimimde çıkan bir sanat edebiyat dergisi var. *İkinci Yazılar*'nı nasıl görüyorsunuz?' şimdi burada önemli olan bölüm 'benim gözetimimde' mi, yoksa "*İkinci Yazılar*"nı nasıl görüyorsunuz"mu? keşke daha somut şeyler konuşulsaydı diye düşünüyorum. biz de uzun süredir olric'le konuşamıyoruz. bazen kayboluyor böyle. beni merakta bırakıyor. acaba beni beğenmedi de kendine yeni bir efendi mi buldu? 21.30: bu kez sigarayı peşin yaktım. tam beş dakikadır düşünüp duruyorum ne yazacağımı. rahmi kaya, on adet 'yağmura yakalanmış şiirler' göndermiş. kısa bir not yazıp kutladım. bu aynı zamanda bir 'merhaba' idi. henüz cevap alamamış olmama sinirleniyorum. cevapsız mektuplar çok rahatsız eder beni. elini uzatmışsın da havada kalmış gibi... sigarayı bitmeden söndürdüm. en iyisi bu iş bugün burada kalsın. stop. pazar. okula gidip bazı işlerle uğraştım. bu gece düş görmüş olsaydım sana yazacaktım. akşam yattıktan sonra tekrar kalktım ve 'kaybolan gençlik' filminin kalan bölümünü izledim. malkoçoğlu birkaç kez dayak yedi. bu tuhafıma gitti. hiç yakıştıramadım. oysa hep döverdi. önceki gün bir bayanı odadan kovdum. onun arkasından gelen bir bayana da bir sürü laf söyledim. bu esnada odada bulunan bir başka bayan da duruma baktı ve

izin isteyip kalktı. bizimkilerin cimbomu yenmesi sevindirici. şu futbol tutkusunu bir türlü atamıyorum üzerimden. mümkün olsa her hafta maça gideceğim ama olmuyor. neden olmuyor peki diyeceksin. deme. deşme yaramı. neyse bunları geçelim şimdi. 21.10: şaşkın şaşkın ortalıkta dolaşarak durmam ev halkının da dikkatinden kaçmamış olmalı ki sen ne dönüp duruyorsun, suali geldi. soruyu cevaplayıp cepheye döndüm. canım cephem. o olmasa ben ne yapardım. cephesizlik çok kötü alıcığım. aslında her şey çok kötü. siyaset, ekonomi... yöneticilerin çok ciddi duruşlu olmaları gerektiğine inanıyorum. az konuşmak, az görünmek... cumhurbaşkanını halk bile seçse, değişen fazla bir şey olmayacak aslında. sonuçta mevcut meclis üyeleri de halk tarafından seçilmiş kişiler. kimilerinin bu konudaki ısrarını anlamsız buluyorum. bu ülkede halk, uzun çabalar, ince planlamalar sonucu nihayet(!) belli bir demokratik kültüre ulaşmıştır ve az sayıdaki fark etmişlerin dışında, mevcut kamuoyundan yanadır. şurası muhakkak ki seçim sonuçlarıyla, bu ülkede yaşayan insanların dini inançları arasında herhangi bir ilişki yoktur. bazılarının, bir istatistik olarak, ülke nüfusunun yüzde şu kadarının müslüman olmasına bakıp ah vah etmeleri, onların tarih, sosyoloji, erozyon filan bilmediklerinden kaynaklanıyor. bir de artık bu ülkede insanların olaylara bakışı, parti gözlüklerine göre olmaktadır. yani cumhurbaşkanlığı için diyelim ki dini bütün bir aday çıksa alacağı oy, üç aşağı beş yukarı belli; sosyal demokrat bir aday çıksa onun da alacağı oy, aşağı yukarı bellidir. önemli olan halkın seçmesinden ziyade, halkın değer yargıları üzerinde durmaktır. pazartesi. on bir eylül: müt-hiş yorgunum. salı: yine yorgunum. ‘mahfeli sokak’ın ilk paragrafını yeniden yazmam gerekiyor. bir başka öyküye ise, yaklaşık bir aydır isim bulamadım. dergilerle oyalanıp duruyorum. kitap okuyamıyorum, günlük yazamıyorum, şiirler ziyaretime gelmiyor. dün halim aramış, görüşemedik. yeni gözlüğüm biraz daha değişik. o kadar kötü bir meslek seçmişim ki... geçenlerde hiç yapmadığım bir şeyi yaptım. yeni gelen milli eğitim müdürünü ziyaret etmek

için birisi çok zorladı. olmaz, prensiplerime aykırı, mümkün değil dedimse de kurtulamadım. ne işim var benim öylesi yerlerde. kim gelmiş, kim gitmiş bana ne. o çiçeği hiç elime almadım. başka şeyleri çağırıyordu bana. üstelik de sevmem böylesi görüntüleri. girdik ve oturduk. fakat bu arada hiç beklenmedik bir durumla karşılaştık. daha birkaç gün önce görüştüğümüz, müdürlüğe vekalet eden ve biraz da hukukumuz olan bir müdür yardımcısı da içeride olmasın mı. ona ihanet etmiş olmak gibi bir sahne çıktı ortaya. içinden neler geçirmiştir kim bilir. ne kadar kötü bir durum Tanrı'm. insan hiç taşımadığı niyetlerinden dolayı da irtifa kaybedebiliyor. refik önemli! insanı küçük düşüren her şey kötü. çünkü insan küçük düştükten sonra artık her şey küçüktür. o birisi dediğim kişi önceden tanıyormuş. tanıyor muyuz, diye sordu ona masada oturan adam. zayıf, uzun boylu, esmerce bir şeydi. birisi dediğim kişi efendim mefendim diyerek kendini hatırlatmaya çalıştı. ben eyvah diyordum o anda içimden. hani falan zaman filanlarla birlikte bir evde kalmıştık... aslında unutmaması mümkün değilmiş de öyle yapmış herifçioğlu. küçük bir iki laftan sonra zayıf, uzun boylu ve esmerce adam önündeki evrakları imzalamaya koyuldu. çok sevimsiz bir sessizlik doldu odaya o anda. çıkalım diye işaret ettim. rezalet. kendimi ne kadar sürede onarabilirim, Allah bilir. selamlar.

Kenan Ergüner

Kenan, Eylül'e yakalanmadan o mektubu bitirmişti ama benim yerindeyse kaçtığı Eylül, onu kısıvrak yakalamıştı. Hem de tıpkı kendi diliyle söylediği gibi. Galiba, yapacaktı yapacağını!

Derginin Eylül sayısında İhsan Aydoğdu'nun, C. Ünal ile yaptığı bir konuşma yayımlandı. Okur okumaz yadırgadığı, çoğunlukla da katılmadığı bir üslup ve içerikteydi konuşma. Kendince rahatsız olmuştu. Olacaklardan habersiz, Ali Tahir'e gönderdiği mektuba, birkaç satır da o konuşmayla ilgili not yazmıştı. Sonra olanlar oldu. Değişik çevrelerden eleştiri geldi. Hatta Ali Tahir, Kenan'a gönderdiği mektubun arasına, R. Apak'tan gelen "Protesto" yazısının fotokopisini koymuştu. Aynı tepkiyi o da gösteriyordu haklı olarak.

Kenan, İhsan Aydoğdu'nun ne diyeceğini merak ediyordu. Aylardan Eylül'dü...

Kenancığım,
Değerli dostum.

Geçen sayı yayımlanmadan önce Ali Tahir'e mektup yazdım. Dedim ki: O konuşmayı yayımlamadan önce (C. Ünal ile benim yaptığım konuşma) seninle de konuştuk. Uygun olacağı kanısına vardık ve yayımladık. Şimdi bir iki çocuk bunu eleştiren yazı yazdı diye sen de tutar açıklama filan (Yok bu konuşma *İkinci Yazılar*'ı bağlamaz, o iki kişinin arasındaki bir şeydir...) yazarsan, bu olmaz. Bizim böyle küçük krizlerde bozulamayacak kadar sağlam bir dostluğumuz var, gibi şeyler yazdım. En önemlisi de dedim ki şayet bir açıklama yapılacak ve bir düzeltme ihtiyacı varsa yine bunu da benim yapmam gerekir. *İkinci Yazılar* üzerinde bir 'hakkım' var. Aylarca tek kişilik imzalarla çıkardım ben onu. Vs. Bu mektubuma rağmen, gördüğün gibi bu sayı, çift sayılı ve o açıklama da bulunduğu hâlde çıktı. Ali'ye şunu da yazmıştım. Demiştim ki: Şimdi ekonomik hamilik nasıl da en öne geçiveriyor! Dediğim gibi oldu. Ali 'sahipliğini' bir kere daha hissettirdi. Onu sıkıştırdılar. İstanbul'da-

kiler filan. Dediler ki yahu böyle şey olur mu, sen ne biçim adamsın, hemen bir açıklama yapmalısın. Ve yaptırdılar. Oysa biz burada birçok 'etkili' insanla konuştuk. O konuşma hepsi tarafından normal karşılandı.

İkindi Yazıları ile H. İsmail Yasin adı, adeta özdeşleşmişti. Sonra sonra da gerçek adımla özdeşleşmeye başladı. İşin içine nefis girdi, çıkarlar girdi. Hiçbir sanat hareketi bu tür kirli duyguları affetmez. Fakat ben de bazı yerlerde bu olaylardan bahseden yazılar yazarak, bu kirletilmiş duygulara alet olmayacağım. Artık bize yakışan susmak, yazmamaktır. Kenancığım, Rasim ve Erdem abilerin önderliğinde yaptığımız birkaç toplantı ile Maveria dergisini bir 'ana dergi' haline getirme çabaları içine girdik.

Gönderirsen hikâyelerini yayımlarız.

Bu teklif ve haberlerimiz Halim'imiz için de geçerlidir.

Hasretle kucaklarım.

Yoğun bir kâbus burası. Sabah yediden akşam dokuzlara kadar evde yoğun çoğu kez. Bir koltukta birkaç karpuz da ancak bu kadar taşınıyor. Bağışlayın. Maveria'nın Kasım sayısını gördünüz mü, oralara geliyor mu? Ocak sayısı tam anlamıyla 'dirilmiş' olarak çıkacak.

Vesselam.

İhsan Aydoğdu

Yokuş Sokak sıkıntılı günler geçiriyordu. Deyim yerindeyse kendi yokuşunda nefes darlığı çekiyordu. Evet, kendi yokuşunda... Keşke yalnızca *İkindi Yazıları* ile sınırlı kalsaydı bu sıkıntı. Nihayetinde dergilerin kaderiydi, çıkmak ve kapanmak. Her ne kadar çıktıkları gibi kapanmasalar da... O da pek çoğu gibi kapanır, bir süre sonra bir başkası çıkardı sahneye. Yeni umutlarla, yeni hikâyelerle... Ama bu arada olanlar olurdu tabii. Heyecanlar, coşkular, dostluklar savrulurdu. Sorun, bir derginin yayın

hayatına son vermesi değil, bazı hikâyelerin hayatına son verilmesiydi. Bin bir güçlkle, özenle, özveriyle oluşan hikâyelerin bir çırpıda dağılıp gitmesiydi. Bu kötüydü. Çünkü masalların bitişi gibi değildi hikâyelerin bitişi. Gökten elmalar düşmüyor, başka şeyler düşüyordu... Belki bu da değildi sorun. Hikâyedir nihayetinde, elbette bir başlangıcı ve sonu olacak. Ya şehre gelen yabancı bir süre sonra şehirden ayrılacak ya da yolculuğa çıkan adam nihayetinde şehrine dönüp gelecek... Bitmeyen hikâye mi var? En büyük hikâye olan ‘hayat’ bile biteceğine göre. Evet, öz yurdundan ayrılan yolcu da nihayetinde bir gün yurduna dönecek ve bu hikâye sona erecek...

Fakat sonra, işte biten bu hikâyeler, kendilerine yeni yeni hikâyeler kuruyor -hikâyelerin özelliğidir, ölüp gitmemek- ve bu yeni hikâyelerde, önceki hikâyelerini hiç anmıyorlardı bile. Künsüyorlardı o hikâyelere, hatta bazen incitiyorlardı da. Kırılmış kalpler, savrulmuş hayaller, incinmiş hikâyeler... İnsanın insanı incitmesi neyse de hikâyenin hikâyeyi incitmesi çok daha başka bir şeydi. İnsan düştüğü yerden kalkardı nihayetinde ama hikâye, kırıldığı yerden doğrulamazdı. Bütün güzel hikâyeler, bütün büyük hikâyeler, küçük dallarından değil, tam da gövdelerinden kırılırdı. Büyük hikâyelerin acısı, hüznü büyük olurdu. Acısı, hüznü büyük olanın, intikamı büyük olurdu. Ancak büyük intikamlar dindirebilirdi büyük sızıları...

İhsan Aydoğdu artık yazmayacağını, Maveria dergisini diriltme çabası içinde olduklarını söylüyordu. Ayrıca o ‘açıklama’yı yayınladığı için de Ali Tahir’e kızıyordu. Ali Tahir’in, sahipliğini ön plana çıkardığını belirtiyordu. Ali, sahipliğini bir kere daha hissettirdi... Buradaki “bir kere daha” ifadesi, bunun, ilk olmadığı anlamına geliyordu. Doğrusu Kenan, Ali Tahir’in böyle bir yaklaşımı olabileceğine ihtimal vermiyordu. O naif yüreктen böylesi bir kabalık nasıl yansıyabilirdi? Neyin sahipliğiydi bu? Kim, neyin sahibiydi ki? Kuşkusuz, insanın iç dünyasındaki değişimler, dönüşümler bir süre sonra şöyle ya da böyle, dış dünyasına yansırı. İçin dışa zuhurâtı... Kalp ayarı bozulmaya görsündü. Görmediklerini görür, duymadıklarını duyar, düşünmediklerini düşünürdü. Eski defterleri kurcalardı da fırsattan istifade o eski defterler sahafı, o kirli çıkınlar bohçacısı ne var ne yoksa dökerdi

gözünün önüne. Bak bu da var, bu da var, şöyle de bir şey var... Bir şeyler olmuştu işte. Bir yerlerde bir şeyler olmuş ve bu durum ortaya çıkmıştı. Kenan konunun ayrıntılarını tam olarak bilmiyordu ama İhsan Aydoğdu'nun bazı hataları olabileceğini düşünüyordu. Fakat yine de onun söyleyeceklerini merak ediyordu. Kuraldı: Taraflar dinlenmeden verilen karar, âdil olmazdı!

Neresinden bakılsa sevimsiz bir durumdu. Belki bundan sonra hiçbir yere yazı göndermem, diye düşündü. Böylece henüz tam da kıvamını bulamamış olan sesi, akşama ve geceye ulaşmadan, bir ikinci vakti tarihe karıştırdı... Kapanan hikâyenin dalları...

Elindeki dergiyi (Diriliş) çekmeceye koyup odanın içinde dolanmaya başladı. Son birkaç sayıda, yeni bir siyasi partiden bahsediyordu Sezai Karakoç. Diriliş bağlılarının partisi... Bunun gerekli olduğunu, ancak bu partinin milletin öz malı olacağını yazıyordu. Bunu da anlamakta zorlanıyordu Kenan. Böyle bir isimden nasıl bu tür değerlendirmeler çıkabiliyordu? Şimdi o koskoca birikim, bir siyasi partiye mi dönüşecekti? Parti ne demektir? Siyaset ne demektir? Sezai Karakoç ne demektir? Koskoca Sezai Karakoç, bir partinin genel başkanı mı olacaktı şimdi? Ağabey değil, Sayın...

Evet, anlamakta, izah etmekte zorlanıyordu ama yine de "büyüklerimizin vardır bir bildiği, belki de ben yanlış düşünüyorum" demekten alamadı kendini. Bir birikime haksızlık etmek istemiyordu. Kenan kimdi ki!

KIRIK DÖKÜK

Bir ses; bizim Kenan'ın sesi. Kulağımızda çınlayıp duruyor.
"taleal bedru aleynâ"

"üzerimize ay doğuyor". Pıt pıt atan kalbinin üzerine ay doğuyor Kenan'ın. O, ilk ve -belki son- şiirini bir daha oku istersen. Evinin kuytu köşesine, bir gece yarısı kapan ve sesinin en acılı tonuyla oku. Sesine, binlerce sesin katıldığını

göreceksin. Binlerce gözün daha nemlenmeye başladığını duyacaksın içinde. Ve hatta “artık yüreği bizimle atmıyor” diye baktığın, içinde mecburiyetlerin getirdiği bir yığın kiri de taşıyıp duran birinin; kendi yalnız dünyası içinde, sessizce ağladığını göreceksin.

Bir ses; ki tanıma sığmıyor.

İnsanlar! Ey insanlar! Zaman, uzaktan bakınca yürüdüğü belli olmayan bir kervan gibi akıp gidiyor. Ürperti. Anlık bir duraksama. Dünya ile “özü” arasında, anlık bir sınır çizgisi.

Zaman ne başı ne de sonu senin elinde olmayan bir yumak gibi.

Bir ses; (Bu, benim sesim. Kendi sesimi tanıyorum.) homurdanıyor. Sermiş kendisinin olmayan bir zamanı, yine kendisinin olmayan bir mekâna, uyuyor.

Bir ses; kuş sesi. İncecik. Mum ışığı gibi cılız. Üfürsen kopacak. Oralarda bir yerde; var mı, yok mu, belli değil; metruk.

Bir ses; uzaklarda kaldı. Hasret gecelerinde. Aramızda karlı dağlar var. İçimize yankısı gelir gider. O ses gelince, dalar gözlerimiz. Buğulanır. Bir daha, deriz, bir daha geçsek kıyısından. Bizi, buraların fırtınalı yaşamı içinde bile yalnız bırakmayan bir ses. Uzatırız, yetişmez ellerimiz. Söyleriz, duyulmaz sesimiz. Hep gözleri yaşlı bir ses. Uğuldayıp duran, derinlerde. Üzerinden yıllar da geçse; başka insanlar, bambaşka sesleriyle girseler de arasına; hiçbir sesin duyulamayacağı kadar uzaklarda da olsa; hep bizimle olan bir ses. Yalnızca senin duyabileceğin.

(1978

İşte vakit tamam Ali

en az benim kadar senin de olan

en az benim kadar seni de ağlatan

hatıraları

ateş vurmuş yakıyorlar Ali

Ateş vurmuş yakıyorlar Ali
gözlerinde iri bir damla bir çocuğun
sen ben ve çevremizde yüreği kavrulmuş
içi
yaman bir yalnızlıkla batmış
üç beş insan.

Duvarda eski bir kilim
hangi eller hangi sabırla dokudular belli değil
küçük bir kasabada, küçük bir oda, küçük bir gençlik
bize yeten

Ateş vurmuş yakıyorlar Ali
sende bir yüreğin son atışı
bende tan beyazlığına
şiire ve hüzne ve ay ışığında yürünen geceye
karşı duyarlı olmayan
bir yıkım ki Ali, bir yıkım, bir yıkım...

İşte vakit tamam Ali
en az benim kadar senin de olan
en az benim kadar seni de ağlatan
hatıraları
ateş vurmuş yakıyorlar

Duvarda eski bir kilim
hep bizi dinliyordu
sevgi mi, merhamet mi, yoksulluk mu
yoksa duyunca içimizi okşayan
bunca yıldır bizi yalnız bırakmayan

bilinmeyen bir şey mi
bizi hep kendine çekiyordu Ali

Yine karlı bir kış günüydü
eğdi başını öne herkes
sessizlik çöktü odaya
ya sen ya ben ya da yaman bir
yalnızlığa batmış üç beş insan,
kimdi, iyi bilmiyorum
'dostluk' dedi biri Ali, 'dostluk'.

Duvarda eski bir kilim
bizi dinliyordu.)

...

Mavera dergisinin ocak sayısına yolladığım yazı. Gerçi biraz geç gitti ama umarım yetişir.

Yazacak çok şey var belki. Ama yukarıda veli toplantısının devam ettiği bir ortamda ne yazayım. Bundan daha iyi bir ortam kollasam, o da hiçbir zaman olmayacak.

Öğretmen Meslek Dergisi projem var. Ekonomik, siyasi, bürokratik bakımlardan “nüfuz” sahibi olmak ve taşrada epeyce birikmiş ama sahipsiz kalmış bizim yönetici durumundaki arkadaşlarımıza “hamilik” etmek şeklinde özetlenebilir amacı. Buna sen ne dersin? Halim ve öteki arkadaşlar ne der? Bu konuda burada bir araya gelerek konuşsak mı? Önemli ve büyük bir proje. Zihnimde epeyce de yol kat etti.

Halim de sen de çalışmalarınızı Maver'a'nın yeni döneminde yayımlanmak üzere bana gönderin. Daha geniş bir perspektiften bakmamızın zamanı geldi herhâlde. Anladım ki taşra hiçbir zaman büyütüyor insanı. Anladım ki taşra ile sanat bütünlüğü oluşmuyor. Ve anladım ki öteden

beri taşra insanına dudak bükerek bakan insanlara biraz da hak vermek gerek.

Selam ve saygıyla, sevgiyle kucaklarım aziz dostlarım.

İhsan Aydoğdu

Kenan mektubu okuduktan sonra odanın kapısını içeriden kilitleyip bir sigara yaktı. Ne koridordan gelen sesler umurundaydı ne çalıp duran zil. Şimdi çok daha başka sesler ve görüntüler vardı beyninin içinde dönüp duran... Yokuş Sokak'ta bir yangın, Ankara'da fırtına, Adana'da hüzün...

Halim'le konuşmak için telefona sarıldıysa da cevap alamadı. Belki mesai çıkışı bir yerde oturup...

İhsan Aydoğdu'nun söyledikleri ürperticiydi. Bu kadar keskin bir dönüş nasıl olabilirdi? Sadece Ali Tahir'le ilgili sözleri değildi onu şaşırtan. Taşra hakkında yazdıklarına ne demeliydi? O tepeden bakışa... Oysa Ankara'ya gittiği ilk günlerde yazdığı mektuplarda, orada karşılaştığı ortam, insan ilişkileri, özellikle de sanat-edebiyata bakışları bağlamında çok dokunaklı eleştiri cümleleri vardı. Taşra duyguları taşımaktan, hayata oradan bakmaktan çok da mutluydu. Onlar gibi olmadığı için bir tür şükrediyordu. Şimdi ne olmuştu da bu yargı değişmişti? Yoksa değişmez kural, bir kere daha kendini tekrar mı ediyordu? Yaşama biçimi, içinde bulunulan ortamlar, ilişkiler; insanın bakışını, düşünüşünü değiştiriyor muydu? İnsanın kanaatleri, bakışı, duyusu yaşadığına mı dönüşüyordu? Bu bir savrulma mıydı, yoksa gelip geçici bir sendeleme mi? Savrulma olamazdı, olmamalıydı. Herkes için olsa İhsan Aydoğdu için olmamalıydı. Konuştukları, yazdıkları ortadaydı. Mutlaka içinde bulunduğu şartlar, yaşanan bazı şeyler, kırılmışlık; ona böyle şeyler söyletiyor olmalıydı. İnsan incinmeye görsündü, her şeyi bir anda siler, kırıp dökerdi. Öyleydi insan; nasıl kendi adına kayıtlar tutuluyorsa o da başkaları adına kayıt tutuyordu. Herkesin vardı bu kayıt defterinden. Çünkü her an her şey olabilirdi. Dostluklar, arkadaşlıklar, yakınlıklar bir anda yıkılabilir; acımasız düşmanlıklara dönüşebilirdi. O nedenle ted-

birli olmak, hazırlıklı olmak gerekirdi. Açığa düşmemek, masadan yenilerek kalkmamak gerekirdi. Onur vardı, gurur vardı. Nefis vardı! Yok, öyle değilse o zaman bunun adını nasıl koymalıydı? Bu yalnızca İhsan Aydoğdu'nun sınanması, savrulması değildi herhâlde. Savrulma tek taraflı olmazdı ki. Ne varsa etrafında, onları da sürükleyip götürürdü beraberinde...

Sonra öfkesi biraz yumuşayınca kapıyı açtı, bahçeye çıktı. Koşup oynuyorlardı. Hangi hikâyeye düşeceklerini, hayatın, hangi acıları, hüznünleri getireceğini bilmeden...

Yarın postadan ne çıkacağını bilmeden...

SELAM

TAZE SAYIMIZ ÇIKTI

SÜRPRİZ OLSUN DİYE İKİ SAYI YAPTIK BU AY POSTAYA ÖNÜMÜZDEKİ HAFTA VERİLECEK GÖRECEĞİNİZ GİBİ BİR DE KEKRE BİR AÇIKLAMA YAPMAK ZORUNDA KALDIM.

BUNA MECBURDUM. ASLINDA C. ÜNAL VE İHSAN BEYLERİN DE BİRLİKTE BİR AÇIKLAMA YAPMALARI GEREKİRDİ. YAPMADILAR. NEDEN?

11 KASIM GÜNÜ YAZARLAR BİRLİĞİNDE *İKİNDİ YAZILARINI* TANITMA GÜNÜ DÜZENLENMİŞ(!)

İLGİNÇ DEĞİL Mİ ZAMANLAMA

YILLARDIR *İKİNDİ YAZILARINI* YILLIĞINA BİLE ALMAYAN YB'NİN ZAMANLAMASI İLGİNÇ DEĞİL Mİ

(Bu toplantıya İhsan Bey katılacak)

HA, AÇIKLAMAYI NE İÇİN Mİ YAPTIM

1 TÜM OKUR VE YAZARLARIN MUHATABI BENİM.

BÜTÜN PROTESTOLARI BEN YİYORUM

2 BÖYLE BİR AÇIKLAMA ELZEMDİ

3 DERGİ VE GAZETENİN GENEL Y. YÖNETMENİ VE SAHİBİ OLMAMIN DA VERDİĞİ SORUMLU-

LUKLA

4 AYNI ZAMANDA BURADA SADECE “USTABAŞI”
OLMADIĞIM İÇİN

5 İHSAN AYDOĞDU’YU UYARMAK İÇİN BİRAZ DA
6 BİLMİYORUM

7 BEŞ YILDAN BU YANA İLK KEZ BÖYLE BİR AÇIK-
LAMAYI YAPMIŞ OLMAK İÇİN(!)

8 SADECE “BEN” (VE BİZ) HAKLI OLDUĞUM İÇİN

9 NE YAZIK Kİ

10 GEREKTİĞİ İÇİN

Not: Mektubunuzdaki tespitlere katıldım. Aynen.

Bana da ikinci yıldan sonra ve özellikle Ankara’ya gittikten
sonra hep öyle gelmiştir...

OLMAZ Kİ ABİ YAA

(BENİ YALNIZ BIRAKMAYIN)

Memmet Gül

Muhtar Vekili

Yağmur yağmaya başladığında, her biri ayrı bir kaderle düşen damlaların hesabını bilemezsin. Mikâil'in de bilmediği o hesabı sen nereden bileceksin! Onlar öyle birileri gibi çenesi düşük varlıklar değil ki onu bunu sorsunlar. Ama neden öyle değil de böyle, desinler. Yağmur yerine kar daha iyi gitmez mi? Çok değişik varlıklardır onlar. Sormayı, sorgulamayı değil; itaati ve emri yerine getirmeyi severler. Yağdır yağmurları! O nedenle bilemezsin. Bu normal bir yağmur mudur? Bu, rahmet olan o yağmur mudur? Yeryüzüne hayat vermeye mi gelmiştir? Renk renk çiçekler açtırmaya, çeşit çeşit yiyecekler bitirmeye mi gelmiştir? Yoksa bu başka bir yağmur mudur? Yoksa bu, kimi hayatları söndürmeye, çiçekleri kurutup yiyecekleri çekip almaya mı gelmiştir? Yoksa bu yağmur, daha başka bir yağmur mudur? Özel bir yağmur mudur? Çünkü yağmur yağmaya başladığında ardından ne geleceğini bilemezsin. Gök gürlemelerinin, birbiri ardınca çakan şimşeklerin ardında neler sakladığını bilemezsin. Birazdan karabulutlar kaplar gökyüzünü de o kararmış gökyüzü, aydınlığa dair ne varsa örter bir bir. Gün ortasında bir geceye dönüştürür zamanı. Ve sonra...

(hikâye:

adamın biri namaz kılmak üzere camiye girer
camide ise cemaatle sohbet eden bir ulu kişi vardır
ve camiye giren adamı görür görmez
ey cemaat şu kapıdan giren adamı hemen dışarı atın der
cemaat de adamı yaka paça
tutup dışarı atarlar
adam tekrar geri girer camiye
cemaat bir daha adamı tartaklayarak atar dışarı
adam bir kere daha girer içeri
ve o ulu kişi bırakın bırakın kılsın namazını
bu gördüğünüz insan mübarek bir insandır der)
hikâye işte
uydurup uydurup bırakıyorlar ortalığa
belki aslı bile yoktur kim bilir
şimdi düşündüm de ya doğruysa ne müthiş bir olay
biz olsak

ulan caminiz de sizin olsun namazınız da
kılmıyorum der işin içinden çıkardık
(canım hemen celallenmeyin.
size göndermede bulunduğumu nereden çıkartıyorsunuz
şimdi
hikâyenin sizinle ne ilgisi var azizim)

...

türk filmleri de bir garip oluyor işte
belki de 'rıza' diye bir olay gözetilmediği için belki de

...

panama'nın muhterem generali vatikan büyükelçiliğine sı-
ğındı ya geçenlerde
elçilik civarında kamp kuran americo askerleri geceleri
yüksek sesle
rock müziği dinliyorlarmış
en çok da çaldıkları parça 'sen aranan birisisin' adlı par-
çaymış ve yüksek sesle
generalin bile duyacağı bir sesle dinliyorlarmış
bunlar çok o... azizim çok
himmet ağa da sandığınız kişilerden hiçbiri değildir
ankara ve istanbul ve adana kanadıyla şuncacık bir ilgisi
bile yoktur

bursa ve adapazarı kanadına da bağlı değildir
mübarek bir insandır hepsi o kadar
size karşı çok özel bir kını falan da yoktur
dediğim gibi mübarek bir insandır hepsi o kadar
hem sonra ne yaptığını bilecek kadar da akli başında birisi
aynı şekilde bana bile yazabilir bir gün
çünkü ben onu sınırlamıyorum ve zaten buna da
gücüm yetmez
hakkım da yok

İkindi Yazıları'nın genel tavrı olan saygı ilkesinin
küçük bir uzantısıdır bu durum da aynen

...

o sokakta bulunmuş adama gelince
aylar önce onunla tüm ilişkimi zaten kesmiş bulunuyorum
bununla ilgili mektup fotokopisini unutmazsam yollayabi-

lirim size
bunlar önemli bir şey değil azizim
çok sıradan
ve çok bayağı şeyler
kafanızı takmanızı bile değmez
siz sanıyorsunuz ki...
değil
hiç değil
sizin sandığınız gibi değil yani
benim hiç kimseden öyle fazla etkilenmeyeceğimi bilmeniz
gerekirdi
unutmuş olmalısınız
beni unutmuş olmalısınız
...
size yazacak kadar kendimi toparlayamıyorum
hem sonra söylediğiniz şeylerin hangisine
suçlamalarınızın hangi birine kendimi toparlayacağım
sinirli
ve kızgın bir hâlde söylüyorsunuz söylemek istediklerinizi
...
şartlar değiştiğinde
yargılar da değişir
mişçesine söylüyorsunuz
sinirli ve kızgın ve kırılıyorsunuz
ortada
ALLAH RIZASI diye bir şey yok mu
bu yoksa
haklısınız
hakkınız var dilediğiniz kadar kırılabilir ve sinirlenebilirsiniz
evladınız sizi inkâr ediyor çünkü. inkâr(!) etti sanıyorsunuz
kaçmadığınızı sanarak böyle nasıl kaçıyorsunuz nasıl
küçük (büyük) bir yara aldınız
gururunuz ayaklar altına alındı
sahi bu mu yapıldı size (düpedüz kaçın bakalım öyleyse)
gururunuz bu kadar önemliydi demek
hani 'rıza'
rıza'yı bulmadığınızda bir gün

bir gün bir ‘tarih’ çıkacak ve sizi yargılayacaktır belki
eminim tarih bunu yapar
AMA BU SÜREÇ DAHA BAŞLAMIŞ DEĞİL
BİRLİKTE BAŞLADIĞIMIZ UZUN YÜRÜYÜŞ DE
HÂLÂ DEVAM EDİYOR
VE SİZ GERÇEKTEN ALLAH RIZASI DİYORSANIZ
İŞTE HER ŞEY DEVAM EDİYOR
SİZE AKIL VERECEK KADAR YETKİN DEĞİLİM
AMA
ŞUNU DİYE BİLİRİM
ALLAH’TAN KORKUN

...
tabii ki söylenecek daha çok şey var
ama dedim ya kendimi toparlayamıyorum şu an
ve bu mektup bittiğinde o kadar çok şey kalmış olacak ki
söylenmedik
ama düşündüm de gerek yok
çünkü söyledikleriniz karşısında
benim söyleyeceklerimin hiçbir hedefi ve amacı kalmıyor
zaten
BENİM SÖYLEYECEĞİM ŞEYLER VAR OLAN DU-
RUMLARINI SÜRDÜRÜYÖRLAR
ve zaten
BENİM SÖYLEMEK İSTEDİĞİM VE SÖYLEYEME-
DİĞİM ŞEYLER
EGEMEN DURUMLARINI SÜRDÜRÜYÖRLAR
kendimi toparlayamıyorum ki ben

...
oysa
kendi kendimize akıyor
ve kendi içimize oyuluyorduk biz (biz ikimiz bir zaman)
ZATEN BEN BURADA
VE ÇOK YALNIZ KALMAK İSTİYORUM
ANLAYAMAZSINIZ BUNU
BUNU KİMSE

...
DERGİ BİTTİĞİNDE ‘İÇİMİZİ ÇEKEREK GÖKLE-

RE BAKIYORDUK'
İÇİMİZ GÖKLERE ÇIKIYORDU
BİZİM İKİMİZİN İÇİ GÖKLERE ÇIKIYORDU
İKİNDİ YAZILARI BİZİM İKİMİZİN ŞARKISI BİLİ-
YOR MUSUN
KAR VAR BİR DE
KAR'DA AYAK İZLERİ VAR
TANRI'M TANRI'M BİZİ KORU

...

şimdi ben bu kâğıdı neden taktım
benim söyleyeceklerimin hepsi bitti
bilmiyorum bu kâğıdı neden

...

ben kendimi toparlayamıyorum ki
ben şimdi kendimi hangi sulara koysam sular karanlık
sular bulanık
ve ben devam edemiyorum

...

son mektubunuzda emeğinizi helâl ediyorsunuz/bunu
unutamam
benim için ve *İkindi Yazıları* için
bize geçen hakkınızı helâl ediyorsunuz/bunu unutamam
emek verirken gerçekten benim için emek vermişseniz
bu emeğiniz bana HARAM olsun
devam edemiyorum ben
hem sonra benim söyleyeceklerim daha bitmedi
birkaç geceye
birkaç mektuba sığar mı hiç

...

işte yazmaz oldum
yazmıyorum işte/kendimi toparlayamıyorum ki ben
ve ben burada
çok ama çok
çok yalnız kalmak istiyorum/işte yazmıyorum
ve 'insan usul usul ölmek için gelir dünyaya'

...

yazmıyorum işte

yazsam ‘ters dönmüş bir tırnağın ağrısını duyacağım’ içim-
de

çok zor bir zamanda kalmak istemiyorum size yazarak
işte bunun için artık yazmıyorum ben

ve ben

KENDİMİ TOPARLAYAMIYORUM / alitahir.*İkinci İa-
zıları*.andırın.

otuzbiraralık. gece, yirmiüçkırkseki. 89 senesinin en son
mektubu.

...

Kenan beyciğim

bu ihsan beye yazdığım bir mektup

ve özel bir mektup

okunduktan sonra yakılması uygun düşer

kalbi muhabbetlerimi yolluyorum/alitahir

not: zehir zemberek bir mektup aldım ihsan beyden
bizimle artık alay bile edebiliyor -kırgınlıkla yapıldığı belli
oluyor-

Ali Tahir’in mektubu da en az İhsan Aydoğdu’nun yazısı ka-
dar sarsıcıydı. İnceden inceden yağmaya başlayan yağmur sağa-
nağa dönüşmüş, acımasızca yağıyordu. Üşüyen mi var, ıslanan mı
demeden. O bunu yaparken, az önce rengini arayan hava da ka-
rarmakta karar kılmış, şimşekler birbiri ardınca çakıyordu. Şim-
şeklerin boyu çok uzundu. Bir ucu Andırın’ı, bir ucu Ankara’yı
aydınlatıyordu. Bir aydınlanıyor, bir kararıyordu bu uzun gökyü-
zü. Adana da Andırın ve Ankara’nın arasında kalmış, şimşegin
iki ucundan yayılan aydınlık ve arkasından bastıran karanlığın
arasında korku ve endişeyle gidip geliyordu. Mektup elindeydi.
O da tıpkı Andırın, Ankara ve Adana gibiydi. Bir aydınlanıyor,
bir kararıyordu. Mektup mu titriyordu eli mi, anlayamadı. Belki
de yüreğiydi titreyen. Yakacak mıydı? Hayır, yakmayacaktı. Buna
gerek yoktu. Mektup zaten kendini yakmıştı. Kendini ve her

şeyi... Yanmış bir mektubun neresini yakacaktı? Eli nasıl gidecekti ateşe de yakacaktı o satırları? Benim yüreğim yanmış Ali. Benim dünyam yanmış, sen mektuptan bahsediyorsun!

Birkaç kez daha okudu. Birkaç sigara daha içti. Bir de böyle yaktı içini. Odalar, koridorlar, salonlar dar geldi. Yanan yüreğini de alıp apar topar çıktı. Sokaklara saldı kendini. Bir deli gibi, sarhoş gibi yürüdü, yürüdü, yürüdü...

Her şey boşmuş. Her şey yalan. Sahte. Dostluk, arkadaşlık, hak, hukuk, geçmiş, gelecek, hatıralar, gerçekler, idealler, yürüyüşler, sarılmalar, çaylar, sigaralar, şiirler, geceler, hasretler, ayak izleri, heyecanlar, coşkular, emekler, umutlar, şarkılar, iç çekilerek bakılan gökler... Hepsi boşmuş. Her şey zehirmiş. Her şey acı. Hayat, kahırdan başka bir şey değilmiş. Yanılmalar, hayal kırıklıkları, savrulmalar, düşmeler, yaralanmalar, hayıflanmalar... Geriye kalan sadece yalnızlıkmış meğer. Geriye kalan sadece acıymış... Yanlış okunmuş bir hayatın kırıkları, sızıları, acıları... Her okuyanın yanıldığı, eksik kaldığı, aciz kaldığı bir hayat... Her okuyanın yönünü çevirdiği, her başına geçenin heyecanla satırlarına saldırdığı bir hayat...

İnsanın dönüp dolaşıp başını göğe çevirdiği zamanlar vardır. Bir duraktan değil, bütün duraklardan göğe bakmak... Bir ses, bir söz umuduyla öylece bakıp kaldığı zamanlar. Tanrı konuşmaz ki. Duymaz ki. Dönüp bakmaz ki öyle her göğe çevrilen başa. Gökte asılı kalan nice başların hikâyesiyle doludur, geçmiş zaman. Başını göğe çevirmeyen mi var. Acılısı, hasretlisi, incinmiş, tutunamayanı... Kimi boynunu bükerek, kimi kalbini... Herkes bohçasını almış koltuğunun altına, bir ses bekliyor. Bir şey söyle Tanrım, lütfen bir şey söyle! İçinden çıkamadığı, oyunlarında debelenip durduğu bir hayatın anlamına dair bir ses bekliyor. Ama neden? Yazık ki hiç gelmeyecek bir sesi bekliyor insan. Hayır, hayır; Tanrı yapmaz öyle merhametsizlikler. Kendisine çevrilen hiçbir baş, açılan hiçbir eli geri çevirmez. Her şeyi duyar, görür, bilir...

Belki de şöyledir insanın suskunluk sandığı. Melekler gökyüzünün bir köşesinde oturup sohbet etmektedirler. Bitmeyen hatıraları vardır onların. Derken sesleri duyarlar. Bir süre kulak kabarttıktan sonra, biraz da sitem ifade eden sözlerle şöyle konu-

şurlar aralarında: Söyledi hâlbuki her şeyi. Anlattı bir bir. Gerçek olarak anlattı. Hikâye olarak, hâtıralar, yaşanmışlıklar, yaşanılacaklar olarak anlattı her şeyi. Tatlı dille, acı dille, tatlı suyla, acı suyla, asa ile Musa ile, on iki kardeşin hikâyesi ile anlattı. En son söz olarak da ‘tamamladım’ dedi zaten. Öyle değil mi? Evet, anlamında başını salladı diğerleri. Gölgeliği mesken tuttunuz, oyunu gerçek. Hiç olmazsa başlarınız gökte kalsın. Çevrilmiş başlarınız bir umut olarak kalsın içinizde. Bir gün her şey anlaşılacak. Bütün hikâyeler sahneye çıkacak. Dökecek içini... Şimdi çevrilmiş başlarınızı da alarak oyunlarınıza dönün. Ki zaten döneceksiniz. Alışırırsınız, gelip geçer bunlar. Öyle bir geçer ki hiç yaşanmamış gibi olur hem de...

Bilmiyorum, dedi Kenan. Belki de çok daha başka bir şeydir!

VIII

Saat on iki filandı. Tam çıkmaya hazırlanıyordu ki kapı çaldı. Onu kapının önünde görünce şaşırdı. Ne diyeceğini ne yapacağını bilemedi bir an. Hiç aklından geçen bir şey değildi bu. Belki de son dönemde olanlar, onu bu tür duygulardan uzaklaştırmıştı. Neyin heyecanı, neyin akıldan geçirmesi! Beni vurdunuz, diyebilirdi. O coşkulu ve gevrek sesiyle güldü. Kucaklaştılar. Matbaanın bazı ihtiyaçları için gelmiştim, bu arada sana bir sürpriz yapmak istedim...

Ali Tahir sürprizleri severdi. Çok şakacı, espritüel bir kişiliği vardı. Onunla kısa bir süre oturan, bu coşkulu hâlini anlamakta gecikmezdi. O yüzün arkasında ne kadar güzel bir yürek olduğunu da. Belki böyle olduğu için şairdi. Ya da şair olduğu için böyleydi. Kenan'ın, onunla ilgili hayretlerinden biriydi bu. Bir kasabada doğup büyümesine, doğru düzgün okumamış olmasına rağmen, nasıl böyle bir ruh güzelliğine sahip olabiliyordu? Bu incelik, bu nezaket nereden geliyordu? Belki de okumadığı, büyük büyük şehirlere yolu düşmediği için böylesine saf, böylesine kendisi olarak kalmıştı...

Hemen Halim'i aradıysa da ulaşamadı. Çünkü onunla az önce konuşmuş ve akşam Ali Tahir'i aramasını söylemişti.

Çay ve sigara...

Ali Tahir, İhsan Aydoğdu'nun yazdığı mektubu gösterdi. Gerçekten ilginç ve biraz da "keşke bunları yazmasaymış" dedirten şeyler vardı mektupta.

Kenan, bu güzel sürprizin sevincini yaşarken, bir yandan da

bütün bunlar neden oluyor ki diye düşünüyordu. Mızrap mı kırılmıştı, saz mı? İnşallah mızraptır, demekten alamadı kendini. Mızrap kolaydı da ya saz kırıldıysa... Şarkının ritmi bozulmuş, akortsuz bir nağmeye dönüşmüştü. Yalnızca kulakları tırmalamıyor, aynı zamanda kalpleri de huzursuz ediyordu. Böyle değildi bu şarkı! Acaba tekrar başa almak mümkün değil miydi? Menengiç kahvesi eşliğinde yeniden dinlemek, o coşkulu hâliyle...

Bunları düşünürken, bir yandan da çekmecede bir şeyler arıyordu. Hay Allah, nereye koymuştu ki? Çekmeceleri birbiri ardınca açıp kapadıktan sonra nihayet buldu. İhsan Aydoğdu'nun geçenlerde gönderdiği fotoğrafı bu. Tam da onun, içinde bulunduğu durumu yansıtan bir fotoğraf! Bir programda çekilmişti. Ayakta konuşma yapıyordu. Lacivert bir takım elbise vardı üzerinde. Kravatlıydı. Sol elinde mikrofon, sağ elinde sigara.

Şunlar yazıyordu fotoğrafın arkasında:

Bu adam ne yapıyor dersin? Bu adam ne yaptığını biliyor mu sanki? 24 Kasım günü, spor yazarları lokalinde, sosyete öğretmen topluluğuna karşı, elinde sigarası, 'Özgür Bahar' şiirini okuyor.

Bu adam başka ne yapsın?

Bu adam başını hangi sert kayaya çarpsın?

Bu adam ipin ucunu kaçırmamak; hayat denilen şeyi kendi mecrasından çıkartmamak için başka hangi yolları dene-sin?

İkinci Yazıları'ndaki öykün çok güzeldi, sağ ol.

Rilke'nin bir sözü var. 'Tıkandığınız, yazamadığınız zaman çocukluğunuza sığının' diyor. Orada çok geniş malzemeler var. Sen bunu çok güzel yapıyorsun. Ben de yapıyorum.

Selam eylerim sana ve dostlara.

Yaklaşık bir saat kadar oturdular. Matbaada çalışan iki kişinin yanında askere gideceğini ve bu durumun dergiyi aksatabileceğini söyledi Ali Tahir. Belki iki ayda bir çıkartırız, dedi.

Yakında daha uzun görüşmeyi umarak ayrıldılar...

Bundan bir ay kadar sonra yeni bir sürpriz yaptı Ali Tahir. Evet, yine şaşırttı ama bu kez vurulmadı Kenan. Ben bir kere vurulurum, diyerek kucakladı onu kapıda. Hemen Halim'i arayıp gelmesini söylediler.

Tempo dergisinin (ki Ali Tahir getirmişti) Şubat sayısında, Azerbaycan'la ilgili bir bildiriği imzalama nedeniyle Kenan'ın adı geçiyordu. Kenan, adını görünce şaşırdı, rahatsız oldu. Gerçi bildiriğe imza atmış olarak yazılmamıştı ama yine de gereksiz bir şeydi. Bir insanın haberi olmadan adını bir yerlerde kullanmak, en azından nezaketsizlikti...

Akşam yemeğini birlikte yedikten sonra ayrıldılar...

Bütün bunlar olurken, yağmur şiddetini artırarak devam ediyordu. Belki biraz ara verse bir soluklanırlar, kendilerine çekidüzen verirlerdi. En azından evlerine gidip kıyafetlerini değiştirirlerdi. Belki...

Bu arada bir derginin Şubat sayısında *İkinci Yazıları*'na ödül konusu yeniden gündeme getirildi. Yaptıkları habere ilave, Ramazan Apak'ın *İkinci Yazıları*'nda yayımlanmayan protesto mektubuna yer vermişlerdi. Sevimsiz bir durumdu. Yazık ki bazı insanların bir şeyler için fırsat kollamak gibi bir huyu vardı. Örtün, kapatan, gizleyen yoktu. Herkes döküp saçmaktan yanaydı. Büyük bir zevkle yapıyorlardı bunu hem de. İçlerindeki şeytani coştururcasına. Şeytan coşturanlar, diyordu Kenan böyleleri için. Şeytanın kadehini dolduranlar, onu, kendi kaderinde mutlu edenler. Yatıp kalkıp bana dua edin. Ben o eylemi yapmasaydım siz nah görürdünüz buraları. Bir hayal olarak yaşayıp giderdiniz öylece...

Belki böyleleri olmasa "Ulan ben ne eşşeklik yaptım öyle?" deyip kös kös oturacak bir kenarda... Yönünü öte dönen, gözünü, kulağını kapatan yoktu. Alıcı bir kuş gibi etrafı dikizliyorlardı. Acaba ne yakalayacağım? Bugün kimin boynunu vuracağım? Kimin defterini düreceğim de piyasada kendime yer açacağım? Kaç zaman sonra yalnızca ben at coşturacağım bu meydana?... Kime güveneceğini, kiminle yol yürüyeceğini bilemiyordu insan. Yol da yol arkadaşları da kirlenmişti. Yufka yürekliyle çetin yol-

lar aşılamayacağı gibi yanlış refiklerle doğru yollar yürünmezdi. Bu böyleydi ama ilginç olan, doğru refiklerle çıkılan yollarda sorunun çıkmasıydı. Bir süre sonra ne oluyorsa oluyor, o refikler gidip yerlerine tanınmaz birtakım mahluklar geliyordu. Böylece tarikler de yönünü yitiriyordu. Git git yol alamıyorlar, menzile bir türlü varamıyorlardı. Kazalar, yaralanmalar, ayrılıklar, ihanetler, ölümler... Galiba en doğrusu uzaklaşmak, diye düşündü Kenan. Zaten uzaktı ya, demek daha da uzaklaşmak gerekiyordu. Kendine refik, kendine tarik...

Belki de bütün gerçek hayatlar, insanın kendine bir mağara kurma ihtiyacı duyduğunda başlıyordu. Bir metafor olarak değil, bir gerçek olarak. Hayatın bir anlamı varsa uzaklıkta, yalnızlıkta, sessizlik ve sadelikteydi. İnsanın kendi hayatına sahip çıkmak, bu kısa yolculuğu olabildiğince yarasız beresiz atlatmak gibi bir derdi varsa bunun yolu bu mağaradan geçiyordu galiba.

İyi de nasıl olacaktı bu iş? Her yönden kuşatma altına alınmış bir hayatın içinde, nasıl böyle bir seçimde bulunacaktı insan? Bulunsa bile, kendine bir mağara kurmak kolay mıydı? Yaşamak, her türlü bedel ödemekti, başka değil!

Kenan böylesi karamsarlıklar içindeyken geldi İhsan Aydoğdu'nun mektubu. Daha doğrusu bir mektup fotokopisi.

Küçücük bir kâğıt çıkardım. Size anlatacak hiçbir şeyim yok.

'Yavru gitmiş ıssız kalmış otağı!'

Size yazmak istiyorum; gücüm yetmiyor. Bütün duygu ve gönüllerin talan olduğu bir dünyada çıkmışız yaşamaya, geç çıkmışız diyorum; hep ağlamak istiyorum; otuz dört yaş ve üç çocuk keyfiyeti buna izin vermiyor.

Bir araba aldım: Geceleri, yalnız başıma, teybe yeni yetmelerin bandını koyuyor, gözlerim nemli; Ankara sokaklarında dolaşıyorum.

Size anlatacak hiçbir şeyim yok. Ama; size yazmadan, sizi anmadan da duramıyorum. Belki diyorum, belki, Öte Dünya'da, ol mahşer telaşı içinde de tutarım eteklerinden.

Bu pis dünyadan iman ile göçmemiz için ve sizin en yakından bildiğiniz entrikal çalışma ortamında ezilmememiz için dua buyurunuz n'olur?

Bütün ailemiz, ellerinizden hürmet ve hürmet ve hürmetlerimizle öperiz.

Sizi, Pınarbaşı'nın gür ağaçları altında, bir loş ışıktaki kucaklamak ve yalnızca babalarımızda bulunan o kokunuzdan duymak dilek ve temennisiyle...

(Not: Medine'deki Necmettin Gevri'ye yazılmış bir ağıt senfonisidir.)

İhsan Aydoğdu

SELAM BAYIM

S. ÖZER'İN ADRESİNİ DAHA ÖNCE GÖNDEREMEDİĞİM İÇİN SEVİNÇLİYİM(!)

...

BU DA YENİ BİR MEKTUP...

ASLINDA YÖNETMENLİĞİNİZ BAYAĞI TUTMUŞ ANLAŞILAN

...

MEKTUPLAR, YENİ ADRESLER...

İŞİM ÇOK VE ZOR (DUA)

...

SİZ ŞİMDİ BUNA

BENİM BU YAZDIĞIMA

MEKTUP MU DİYORSUN

Dr. Gül

Önemsiz bir not: Bugün sekiz adet yeni abone kaydı yaptım.

Kardeşim İhsan Bey,

Nereden başlayacağımı bilemiyorum. Uzun zamandır yazmak istiyordum, fırsat olmadı. Pek çok tatsızlık yaşandı. Huzursuz oldum, üzüldüm, öfkelen dim. Bir an geldi, her şeyi; yazmayı, okumayı, dostlukları... bırakmayı düşündüm. Bir mağara bulsam kendime ve gidip orada yaşasam... Hiçbir şeyin anlamı yoktu çünkü. Hiçbir şeyin tadı tuzu, keyfi yoktu. Demek sonunda bunlar da olacaktı, öyle mi? Biz de yaşayacaktık böyle şeyleri ve o güzel hikâye buralara gelecekti?.. Öyleyse bütün bunların ne gereği vardı? Dostluğa, arkadaşlığa, birbirimize yaslanmaya, soylu yürüyüşlere çıkmaya ne gerek vardı? Üstelik de alınan bunca yaradan sonra. Bu şarkı da burada böylece bitip gitsin... Belki bir gün, eski bir plakçada birinin eline geçer de o cızırtılı sesiyle dinler bu şarkıyı. Anlar mı bir şeyler? Kulak verip de “ne diyor bu şarkı?” diye merak eder mi? Yokuş Sokak, Ali Tahir, İhsan Aydoğdu...

Olmadı, yapamadım. Ellerime yenik düştüm.

İnsanlar nasıl böyle acımasız olabiliyor? (İnsanlar dediğime bakma, lafın gelişi. Onlar ayrı bir konu. Derdimiz onlar değil. Derdimiz Müslümanlar! Sen, ben, öteki...) İçlerinde biriktirdikleri, sinelerinde gizledikleri nefreti, günün birinde, en küçük bir bahaneyle birbirlerine boşaltveriyorlar. Ne var ne yoksa döküp saçıyorlar ortalığa. Peki, nasıl oluyordu bu? Bunca zaman nasıl birlikte olunmuştu, nasıl dost olunmuş, birlikte günler ve geceler tüketilmişti? Ne için? Bir ticari, siyasi ya da her neyse işte birliktelik olsa da günün birinde araya giren bir menfaat çekişmesi buna neden olsa, eyvallah. Bu tür hikâyeler zaten genelde böyle bitiyor. Kaç kez tanık olmuşuzdur; sözüm ona nice ulvi gayelerle çıkılan yolculukların hüsrarla bitmesine. Nice dostlukların, amansız düşmanlıklara dönüşmesine. İyi ama dostluklarını bir ilke, bir ideal ve sürüp gelen bir hikâye üzerine inşa edenlere ne demeli? Neyin kavgası bu? Ne korkunç bir durum! Birbirimizi hep aldatıyor muyduk yoksa? Kucaklaş-

malarımız, bakışlarımız, paylaştığımız zamanlar hep yalan mıydı? Yoksa biz... Yoksa biz...

Mektubunuzu okuyunca sarsıldım. Kaldı ki zaten günlerdir kendimce bir sarsıntıyı yaşayıp duruyordum. Olup bitenlere ilave, Fethi Gemuhluoğlu'nu okuyor ve depremler yaşıyordum. Benim fay hatlarım çok kırılıgandır. En küçük bir etkiye maruz kaldığında sarsılır. Etki küçük ama kırılma büyük olur. Biliyorum iyi bir şey değil bu. Sanırım bu kırıl-ganlığımı ayarlamam gerekecek. Hayatı öğrenmem, insanı öğrenmem, bazı gerçekleri kabullenmem... Bir sessizlikte yaşayıp gideceksin, gözün kulağın uzaklara ilişmeyecek... Dünyayı kurtarmak gibi ukalâlıklara soyunmayacaksın. Dünya, eski dünya değil. Dünya, kurtarılacak gibi değil. İnsanların kurtarabileceği bir dünyada yaşamıyoruz artık. Kendini kurtarabilirsen öp de başına koy! Ne idealizmi, ne hayali...

Aklım hep sendeydi. Ne yapıyor, diyordum kendi kendime. Oralarda, o cehennemde ne yapıyor bu adam? Yanlış yapıyor, diyordum. Bağışla lütfen. Ben çok kapalı yaşadığım için bazı şeyleri göremiyor, anlayamıyor olabilirim. Ona ver. Oralara gitmemeliydi, diyordum. Nedense, oralar hep korkuturdu beni. Kendim için ne kadar korkuyorsam, nasıl korkuyorsam, senin için de öyle korkuyordum. Daha sakın, daha mütevazı, daha mütevekkil yaşamak dururken, gitti ateşin içine attı kendini. Ne uğruna? Şimdi -hâline bakılırsa- beynini patlatıp duruyordu. Kalbinin her bir parçası bir tarafına savrulmuştu da o ateşin, bir türlü toparlamıyordu. Peki ama bunu niçin yapıyordu? Kesin, hataları var, diyordum. Diyordum demesine de söyleyemiyordum bir türlü. Hatta çok zaman olmuştu, tam dört sayfalık bir mektup yazmıştım da hâlâ çekmecemde bekleyip duruyor. Kırılırdı belki, yanlış anlardı. Ya da ne bileyim; sen orada, taşrada, böyle ufak dünyalarda yaşa bakalım mı derdi? Güler miydi bıyık altından? Sen beni hâlâ o Çardaklı'daki küçük adam mı sanıyorsun? Bir fasıldı geçti gitti Kenan-cığım. Unut o günleri. Ben yeni bir hayata başladım. Ben hayata yeni doğdum. Büyük hedeflerim var. Büyük oyunlar

kuruyorum ben burada. Milletvekilliğine filan oynuyorum, adamın söylediği şeylere bak! Böyle saçma sapan şeyler konuşuyordum. Sokaklara, caddelere salıyordum kendimi de serseri gibi dolaşıp duruyordum ortalıkta. Kimi zaman şeytan içime giriyor, olmadık şeyler düşündürüyordu. Yoksa, yoksa o da mı kaybolup gidiyordu? Şöyle şöyle olabilir miydi?

Mektubu bitirince hemen Halim'e telefon açıp ona da okudum. O da çok kötü oldu. Gitmemiz lazım, diye konuştuk. Nasip! Bir gün gelip birlikte ağlamayı murat ediyoruz. Sarılıp kucaklaşmayı, dertleşmeyi...

Kültür Sanat'ta çıkan yazıdan haberim vardı. Hatta R. Apak, o yazıyı Ali'ye ilk gönderdiğinde, Ali bana fotokopisini yollamıştı. Kesinlikle yayınlamamasını söylemiştim. O da aynı şekilde düşündüğü için yayınlamadı. Şimdi ne gerek vardı da yayınladılar, anlamıyorum. Hadi konunun gündemde olduğu zamanlar olsaydı, bir ölçüde normal-en azından zamanlama açısından- makul karşılanabilirdi. Ne hedefleniyor? Her ne olursa olsun, sonuçta ne olacak. Türkiye'nin en iyi dergisi *İkindi Yazıları* olsa ne çıkar? Bu, kime ne kazandırır? Birbirlerinin yanlışını, ayıbını örtmeleri gerekirken, maalesef var güçleriyle birbirlerinin açığını takip ediyor insanlar. Bunların dostluğundan, arkadaşlığından, bunlarla iş tutmaktan Allah'a sığınırım. Böyleleriyle birlikte olmaktansa yalnız kalmayı, yalnızlığımda boğulmayı tercih ederim. Yazının yayınlandığı sıralarda Mevlâna İdris buradaydı. Aynı şeyleri ona da söyledim. İlle öyle yazmak ya da yayınlamak mı gerekirdi?

Kesinlikle *İkindi Yazıları*'na dönmeniz gerekiyor. Artık kimin hatalı olduğu, bu süreçte nelerin yaşandığı önemli değil. Önemli olan tek bir şey var; o da bütün bu yaşananların olmaması gerektiğidir. Ben şahsen çok üzülüyorum. Halim de öyle. Bu konu başından beri her ikimizi de fazlasıyla rahatsız etti. Zaman zaman Ali Tahir buraya geldiğinde de konuştuk. Hatta ona gönderdiğiniz kimi mektupları birlikte okuduk. Birbirimizi kucaklamak, içten kucaklamak zorundayız. Bir tövbe gibi yeniden sarılmalıyız birbirimi-

ze. Nefislerimizi elbette öldüremeyiz ama dizginlemek, yönünü azıcık da olsa öte döndürmek elimizde olmalı. Öyle hemen küsüvermek, terk etmek olur mu dostum? Biz birbirimize katlanamazsak, bize kim katlanacak? Bizi kim taşır İhsancığım; bizi, bizden başka kim kucaklar, kim sarar? Şimdi biz kalbimizi, dilimizi nereye yaslayacağız? Biz, dilimizi acıtıp duran bu kelimelerle nasıl baş edeceğiz?

Yaklaşmakta olan rahmet ayının, gönül dünyamıza düşen ak damlaları yüreğimizi hafifletmeli. Yitirdiğimiz sevgileri, sıcaklıkları bize geri getirmeli.

Neler yazdığımı bilmiyorum. Bölük pörçük olduğunun farkındayım. Ne yapayım ki kalbim de öyle. Derli toplu değilim şu an. Hatta söylediklerimden daha değişik bir hâletiruhiye içindeyim. Ama şimdi yine söyleyeyim, orası sana yaramadı. Gel bazı şeylerden fedakârlık et ve daha sakın yaşa bu hayatı. O zaman pek çok şeyi omuzlarından atmanın ferahlığını duyacaksın. Bunca kahr, üzüntü, stres, can sıkıntısı, of püf etme değer mi? Sadece bir koltukta oturmak için o derginin iftiralarına, düzmecelerine katlanmaya değer mi? Gelin, başkaları sizin akibetinizi kararlaştırmadan, siz kendiniz bir seçim yapın ve kendi iradenizle kaderinize yön verin. Bırakın o hizmeti de kimler yaparsa yapsın. Ama şöyle demeyin, sakın demeyin bunu: Artık bunca yıl müdürlük yaptıktan sonra, başka türlüşünü nasıl yaparım ben? Bana kalırsa yaptığımız işler de makamlar da hayatımızdan ve bizden kıymetli değildir.

Bütün bu yazdıklarımda hatalı olabilirim. Herhangi bir şeyin iddiasında değilim çünkü. Yalnızca uzun süredir kaynayıp duruyorum içimde. Belki yalnızca onu ifade edebildim.

Bu geceki düşümü saklayacağım. Ama şu kadarını söyleyeyim. Fethi Ağabey'in soluğu vardı üzerimde...

Mektuplar da hayat gibidir, hep yarım kalır...

Hasretle kucaklıyorum. Tüm ailece, Aydoğdu ailesine selamlarımızı yolluyoruz. Allah'a emanet olun.

...

Uzun zamandır, yayımlanmış öyküler üzerinde çalışıyo-

rum. Kimilerini yeniden yazıyorum, kimileri de tasfiye oluyor. Kitap ebadında, arkalı önlü olarak daktilo ediyorum. Belki tamamladıktan sonra fotokopi ile çoğaltır, bazı dostlara gönderirim. Ya da başka alternatifler çıkabilir.

Az kalsın unutuyordum. Burada bir dergi çalışması var. Öncülüğünü Halim yapıyor. Seviyor böyle şeyleri. “Yeni Sıla” adı verildi. Ben, pek gerekli olduğu kanaatinde değilim ama yine de ona yardımcı olmaya çalışıyorum. Hazırlıklar sürüyor, henüz sonuçlanmadı.

Kenan Ergüner

Mart ayının son günleriydi. Her ne kadar eskilerin deyimiyle kapıdan baktırmıyor, kazma kürek yaktırmıyorsa da yine de şanına yakışır bir soğuk vardı Adana'da. Belki de bu şehrin yaz cehennemini katlanılır kılan, kış aylarının sakin geçiyor olmasıydı. Coğrafya dersinin o meşhur ifadesiyle, yazları sıcak ve kurak, kışları ılımandı. Ama mevsimler ve aylar da tıpkı insanlar gibi arada bir eski günleri özlüyor olmalıydı ki Şubat, sağanağa dönüşüyor; Mart, ufak da olsa bir korku salıyordu insanların yüreğine. Eyvah, kazma kürek de kalmadı ki... Neyse ki o heybetli günlerin anısına kendilerini fazla kaptırmadan sakinleşip içinde bulundukları gerçeği kabulleniyorlardı. Öyle olunca, Şubat'ta gök delinmiyor, Mart kimseyi kapıdan bakmak zorunda bırakmıyordu. Belki bir gün bütünüyle onlar da unutacaktı o eski günleri. Şubat'la Ekim, Mart'la Temmuz kardeş kardeş yaşayıp gideceklerdi. Öyle ya, madem yolun sonu görünüyordu, sakinleşmek gerekirdi...

Kenan derginin çıkmasına pek sıcak bakmıyor olsa da (Çünkü gördüğü kadarıyla, biraz Halim'in heves ve heyecanından dolayı alelacele gündeme gelmişti. Kadrosunda kimlerin yer alacağı, neyi hedeflediği, maddi konuların nasıl aşılabacağı gibi hususlar enine boyuna tartışılmamıştı.) arada bir büroya uğruyor, elinden geldiğince katkıda bulunmaya çalışıyordu. En önemlisi de oraya gelip giden gençlerdi tabii. Onlarla sohbet etmek, bir şeyleri paylaşmak...

Büroya geldiğinde saat 9.30 civarıydı. Fakat bugün dergiye dair herhangi bir iş nedeniyle değil, başka bir sebeple gelmişti. İhsan Aydoğdu gelecekti. Ankara'ya gittikten sonra ilk kez görüşeceklerdi. Elbette heyecanlı, elbette sevinçliydi. Görevli gencin ikram ettiği çayı içerek beklemeye başladı.

Yarım saati aşkın bir zaman geçtikten sonra geldiler. Sarılıp kucaklaştılar her zaman olduğu gibi. Nasıldı, neler yapıyordu? Alışabilmiş miydi? Uzunca bir süre oturdular büroda. Sonra gelenler çoğaldı ve kendiliğinden bir sohbet ortamı oluştu. Daha çok İhsan Aydoğdu konuşuyordu. İçlerinde isim olarak onu tanıyanlar vardı.

Öğle namazını Yeni Cami'de kıldıktan sonra Hacı Salim'e doğru yürüdüler. Adana'ya gelen bir misafire kebab ısmarlama-

dan göndermek olmazdı. Kaldı ki yalnızca misafirler için değil, burada yaşayanların da zaman zaman bunu yapması gerekirdi. Damak, bu tadı bir kere tatmaya görsündü. Huysuz çocuk gibi sesini yükseltirdi arada bir. Tartışmasız, Adana Kebabını tatmadan yaşayanların hayatı eksikti. Tıpkı Nahivciyle Gemici hikâyesinde olduğu gibi ömürleri boşa geçmişti...

Yemeklerini yedikten sonra tekrar büroya geldiler ama garajlara geçecekleri için fazla beklemeden ayrılmak zorunda kaldılar. Önceden kararlaştırdıkları gibi Tokmaklı'ya gideceklerdi.

Bir saatlik yolculuktan sonra geldikleri Kadirli Garajı'ndan bindikleri araba, on, on beş dakika sonra onları iki katlı, geniş bahçeli bir evin önünde bıraktı. Kenan, bir şey söylemiyordu ama doğrusu karşılaşacağı manzarayı çok merak ediyordu. İhsan'ın böylesi işlerle ne ilgisi olabilirdi? Şimdiye kadar hiç bahsi filan da geçmemişti üstelik.

Salonun, girişe göre tam karşısında biri oturmuş, içeridekiler de U şeklinde etrafına dizilmişlerdi. Kalabalıktı. Usul gereği elini öptüler ve onlar da bir kenara geçip oturdular. Biraz sonra namaz için dışarı çıktılar. Küçük köy camisinde namazı kılıp döndüklerinde, geniş bir yer sofrası hazırlanmıştı. Acıkmış olmasına rağmen sofrayı görmek Kenan'ı sevindirmede. Başka bir yerde -özellikle ev ortamında- yemek yemek hiç istemediği bir şeydi. Yese bir türlü, yemese bir türlüydü. İkram edilen yemeğin şu veya bu, şöyle ya da böyle olması değildi sorun. Yazık ki bu konuda aşamadığı bazı hassasiyetleri vardı. Çocukluk her zaman güzel anılar bırakmıyordu. Bir de böyle huysuzluklarla insanı zor durumda bırakıyordu. Belki başka bir ortam olsaydı, bir bahaneyle sofradan geri durabilirdi ama burada olmazdı. Başına iş açabilirdi. Belki Hoca Efendi çok derin biriydi ve kalbinden geçenleri anlayarak... U'nun bir köşesine oturup idare etmek kabilinden bir şeyler atıstırdı. Yemeğin sonunda Hoca Efendi, yemek duasına gerek olmadığını, herkesin içinden, fatiha, kureyş, ihlas, felak ve nas surelerini okumasını söyledi. Öyle yaptılar.

Sofra toplandıktan sonra sohbet başladı. Güneydoğu'daki olaylarla ilgili bazı şeyler söyledi Hoca Efendi. Eskiden orada âlim-ilim vardı, şimdi yok oldu. Bu bir musibettir, dedi. Erme-

niler, doğudaki insanlardan intikam alıyor, dedi. Vaktinde yapılmayıp geciktirilen iş, külfet getirir. Orada bir sürü olaylar oluyor, kimin yaptığı belli değil. Müslümanlara zulmediliyor...

Halim'in sorusu üzerine; İslam adına ortaya çıkanların yanlışları yüzünden, Müslümanlara baskı yapıldığını, öyle ortaya çıkıp dikkati Müslümanların üzerine çekmenin yanlış olduğunu, önemli olanın bir koltuğu ele geçirmek değil, o koltuğun sahibini düzeltmek olduğunu; bir zatın, dinle hiç ilgisi olmayan birine sürekli iyi davrandığını, herkesin buna şaşırıldığını ama günün birinde önemli bir konuda ondan bir şey yapmasını istediğinde, o adamın derhâl yaptığını ve böylece Müslümanların bir beladan kurtulduklarını anlattı.

Sonra mecliste bulunanlar teker teker hocanın önüne gelip tövbede bulunarak ıntisap ettiler. İhsan da onların arasındaydı ama Kenan ve Halim -biraz tereddüt geçirmelerine rağmen- bundan geri durdular. Sonra geç vakit üst kata çıkıp yattılar.

Sabah, kahvaltıdan sonra aşağıya inip Hoca Efendi'den izin isteyerek ayrıldılar.

Şimdi bir karşı sürpriz yapmanın tam zamanıydı. Buraya kadar gelmişken...

Andırın'a vardıklarında öğle üzeriydi. Doğrudan Yokuş Soğağa, büroya geçtiler. Ali Tahir onları görünce şaşırıldı. Bu kez vurulan benim, dedi gülerek. Tabii çok yönlü bir vurulmaydı bu. Çay ve sigara içerken, sohbet ederken, İhsan Aydoğdu ile aralarındaki soğukluk hissediliyordu. Arada bir imalı sözler gidip geliyordu, karşılıklı. Gerçekte her ikisi de birbirini seviyordu. Hem de yüreктen bir sevgiyle. İnsanın dilinden düşürmediği bir şarkıyı öyle birdenbire unutuvermesi o kadar kolay değildi ki. Yıllardır içinde biriktirdiği duyguları birdenbire söküп atması mümkün değildi ki. Dili sussa kalbi susmazdı. Akli sussa gönlü susmazdı. Her ne kadar eski tonunda, heyecanında olmasa da...

Yemeği büroda yediler.

Camiye yaklaşırlarken Ali Tahir, cami avlusunda bir yeri işaret ederek işte şurası, dedi. O yazılara konu olan oda. İhsan da

duydu bunu. Evet, dedi. Bir zamanlar bu camide bir imam vardı. Bir çocuk (şöyle genç bir şey) bu imamın yanına gelip giderdi sürekli. Gecede ve gündüzde devamlı birlikte olurlardı...

Abdest alırken bunlar konuşuluyordu.

Bunlar konuşulurken Kenan bir yandan da Ali Tahir'i takip ediyordu göz ucuyla. İlk geldikleri andan itibaren biraz düşünceli görmüştü onu. Mevcut ortam nedeniyle olabilirdi ama sanki başka bir şey var gibiydi. Konuşmak için fırsat kolladıysa da buna imkân bulamadı...

On dört civarında ayrıldılar Andırın'dan. Evet, sarılıp kucaklaşmışlar, hasret gidermişlerdi ama bir şeylerin eksikliği apaçık ortadaydı. Ne Yokuş Sokak, eski Yokuş Sokak'tı ne de matbaadan gelen sesler eskisi gibi heyecan vericiydi...

Aradan geçen iki ay boyunca Kenan'ın aklı hep Ali Tahir'deydi. Bir şey vardı ama ne? Arayıp aramamakta tereddüt ediyordu. Belki özel bir konuydu. Ama sonunda her ne olursa olsun, araması gerektiğine karar verdi. O günden beri aklım hep sende dedi. Bir türlü de fırsat bulamadım sormak için. Bir şey mi var? Bir sıkıntım var, çok zor durumdayım, dedi. Bu, Konya, yirmi beş, yirmi altı saat süren bir konuşma, sabah namazından sonra türbenin yakınındaki bir cami imamına gitme, olmayıp bir başkasını arayıp bulma, akit ve ertesi gün gelen telefon konusuydu. Dua ediniz, diyordu...

Telefonu kapattıktan sonra hemen Halim'i aradı. Ali Tahir'in sıkıntılı olduğunu ve dua istediğini söyledi.

Rüya Mektupları 1

Telefonda konuşurken karşınızdaki kimdi, bilmiyorum. Konuşuyordunuz fakat özellikle onu konuşturmak ister gibi bir hâliniz vardı. Ben neredeysem ve nasıl oluyorsa bir başka hattan konuşmalarınızı net olarak dinliyordum. Sanki siz İstanbul'daydınız, karşınızdaki de Ankara'da. Ya da bunun tersi. Son günlerin moda tabiriyle bir irtica konusu vardı. Hani hortladı, hortlayacak diyerek ortalığa korku saldıkları. Üzerinden nice zulümler icra ettikleri... Orada dostlarımız var, size yardımcı olurlar, diyordunuz. Bir de konuşma kesildiği anlarda, ısrarla yine onun bir şeyler söylemesini bekliyordunuz. Neden böyle yapıyor, diye düşünmedim değil. Sonra oralarda -Ankara sokakları- dolaşırken -bilirsin ki rüyalar çoklu kamera ile çekilir- size gelmek için telaşımızı umutla dengelerken ve yerinizi (okulu) bilmezken, biraz ilerideki telefon kabininden sesinizi duydum. Sokağı döndüğümde siz de konuşmanızı bitirmiş, okulun merdivenlerinden içeriye doğru yürüyordunuz. Sonra biz arabamızı hemen okulun karşısına bir yere park ettik. Kaç kişi olduğumuzu kesin olarak hatırlamıyorum ama birkaç kişi vardı ve bunlardan biri Halim'di.

Siz o anda odanızın penceresinden bizi izliyordunuz. Kü-lüstür bir arabaydı ve kapıları kilitlenmiyordu. İçerideki eş-yalarımıza zarar gelmesinden endişe etmiştik. Sonra okula doğru yürürken ayakkabılarımın tozlu olduğunu fark ettim ve onları temizlemek için geri döndüm. Bir bezle güzelce sildim ve parlattım...

Uyandığımda namaz geçmek üzereydi.

...

“Yeni Sıla”ya hâlâ ısınabilmiş değilim. Yayın kurulunda olmaktan da rahatsız oluyorum. Bunu ilk baştan isteme-miştim ama Halim ısrar edince kıramadım. Ben de böy-le, kırmamak için kırılanlardanım işte. Kötü bir şey ama dostluk kimi zaman kendi tercihlerinden ödün vermeyi gerektiriyor. Pek olumlu bulmadığım bazı yazıların hatır gönül yüzünden dergide yer alması, konunun bir başka yönü. Bir insanla şu veya bu şekilde bir arkadaşlığınızın olması, onunla bir dergi çatısı altında buluşabileceğiniz an-lamına gelmez. Dergicilik farklı bir şey. Başka dikkatleri, hassasiyetleri olan bir şey. Teneffüs aralarında ya da kısa karşılaşmalarda birbirinizi tolere edici davranışlar, zihin dünyalarınızı, ideolojik bakışınızı tolere edeceğiniz, etme-niz gerektiği anlamına gelmez. Hatır veya kişisel ilişkiler bir derginin çizgisine yaklaşmamalı. Dergi aynı zamanda bir mahremiyettir...

...

Halim şu an kutlu beldede.

...

Görüşmek ve kucaklaşmak umuduyla... Selamlar.

Kenan Ergüner

Rüya Mektupları 2

Buraya gelmiştin. Yanındaki kimdi, bilmiyorum. Onu, yal-nızca içeri girerken gördüm. Kapının arkasında asılı va-

ziyette duran pantolonlarım vardı. Onlardan birine senin için bakıyorduk. / Rüyanın bir önceki sahnesiyle bir ilgisi olmalı bu pantolon konusunun. Sanırım bir satıcı faslı vardı ve o da öylesi bir şeyler satıyordu da bir yanlış anlaşılmayı önlemek için böyle bir çare düşünmüştük. / Fakat pantolonların hiçbirisi (yalnızca el yordamıyla bakmıştık aslı durdukları yerde) sana olmadı. Küçükmüş!

...

Akşam maçı izlerken kanepede uyuyup kalmışım. Uyandığımda maç bitmişti. Böyle bir şeyi ilk kez yaşadım ve hoşuma gitti. Benim için farklı bir olay çünkü. Keşke her zaman böyle uyuyup kalsam...

...

Yine bugün Ali Tahir'e telefon açtım. Seni sordu. Uzun zamandır haber alamadım ancak birkaç gün önce mektup yazmıştım, dedim. Biz de hiç görüşemiyoruz, artık bize küstü, dedi. Yok dedim. Yok yok yok...

...

Düşteki ölüm, her zaman için gerçek hayattakinden daha ürperticidir!

...

Bugünkü öfkemi görmeliydiniz... Oturup yazdım. Beynine kurşun sıkılmış atlar gibiydi kelimeler. Öylesine kudurgan, öylesine kızgın...

Bir emanet olmasa akli da silkinip atacağım üzerimden. Düşman beslemek gibi bir şey. Varlığının bir dert olduğu kesin de yokluğunu bilmiyoruz. Bundan kötü değildir herhâlde.

...

Bu mektubu yazmam kadar anlamsız bir şey düşünemiyorum. Hiç kimse benim kadar ciddiye almıyor bazı şeyleri. Onlar yaşayıp giderken ben kalakalıyorum olduğum yerde. Öyleyse benim aklımdan zorum ne, diye söylenip duruyorum kendi kendime.

Metropoller birer aşk katilidir, başka değil!

Ne kadar da taşralı düşünüyorum değil mi?
Yani iş mi benimkisi de.

...

Oysa uzun zamandır terk etmişti yılanlar düşlerimi...

...

Selamlar...

Kenan Ergüner

Kenan Kardeşim,

Her şey karmakarışık. Ne yazsam ki! Mektubunu aldım. Sen vefalı bir insansın. İyi bir dostsun. Zahiren görüşmesek bile rüyalarla kuruyoruz ilgiyi.

Kendimden söz etsem uzun sürer. Hem de benim kalem gücüm bunu anlatmaya yetmez. Burada, yanımda, bir gölge gibi beni izlemelisin, birkaç gün. Gecemi gündüzümü görmelisin. Ama yine olmaz. Çünkü bir şarkı dinleyip bir şiir okuyunca içimde neler oluyor, bu kez de bunu çözemezsin. Nasıl ağlamak istediğimi, hıçkıra hıçkıra ağlamak aşkımı nasıl anlayacaksın.

Öyle bir işe bulaştık ki ne kopabiliyorum ne de bağlanabiliyorum. Bu kumarı oynamak gerçekten güç. Dünyayı mı ahireti mi, sorusuna her babayiğit cevap veremezmiş meğer. Bir insanın aciziyeti buralara gelince çıkıyor ortaya. Kurşunlu'dayken seçim yapmak ne kadar kolaydı. Birtakım külfetlere ve nimetlere ne çabuk ısınıyor insan. Vay zalim insan!

Her gün akşam muhasebeler yaptığımı, kendi içimle cenge çıktığımı "Bırak bu pis işleri ey fani adam!" diye kavgalar ettiğimi nasıl anlatsam?

Buraya bir gelmediniz be, yuf olsun size!

Ali Tahir işine hiç değinmiyorum ama eğer saçlarımı apak

görürseniz kısa bir süre sonra, biliniz ki sebebi o'dur.

Eğer, yalan bütün dostluklar, ben de içinde olmak üzere bu insanlara bitlerinizi bile emanet etmeyiniz, diye bir ünlemimi okursanız bir yerlerde; sebebi o'dur. Her şeye, her kese küser de bir gün, artık hiç kimse kapımı açamaz olursa da sebebi o'dur.

Çünkü ikimiz arasındakilere saldıran üçüncü kişileri hiçbir yerde hâlâ yalanlamamıştır. Sabırla ve henüz kırılmadan bekleyeceğim. (Neyse, bu bahsi kapatalım. En çok da Ali Tahir bahsinde kabarıyor göğsüm; şu mel'un çatı altında ağlamak küçüklüğünü göstermeyeyim diyorum.)

Haydi hoşça kal!

İhsan Aydoğdu

Sevgili kardeşim,

Deliliğin resmi yapılır mı bilmiyorum (Yapılmaz galiba. Belki 'deliliğe dair bir resim çalışması' olabilir.) ama mektubu yazılabilir herhâlde. (O da bütünüyle değil. Kelimelerin, duygu ve düşünceleri ifade ederken geçirdiği o süre, zihinden telaffuza kadar geçen zaman pek çok şeyi alıyor çünkü. Yakalayabildiklerimizi ifade ediyoruz ancak.) Bu konu uzun, ben konuma döneyim.

Birkaç gün önce bir delilik yaptım. Keşke daha çok, hatta her zaman yapsam bu delilikleri ama hayat çok acımasız. İnsanın, delilik gibi bir hazineye yararlanmasına izin vermiyor ne yazık ki. Ondan olsa gerek, hayatlarımızın kısırlılığı. Kim kurduysa bu akıllılık düzenini? Kim koyduysa hayatın anlamını şu akıldan, akıllıktan yana. İnsanlığa karşı işlenen suçlardan yargılanmalı. Al sana akıl! Bütün özgürlüğümüzü, dolayısıyla da pek çok yeteneğimizi kısıtlıyor. O güzelim cümleler 'kimsecikler duymasın mezarlığı'nı

boyluyor. Doğallığımızı engel oluyor. Çünkü bir söz, bir eylem var içeride kaynayan ve biz onu neredeyse elimizdeki sopayla kovalıyoruz. Sus, sakın ağzını açma... Oysa aklın çapı nedir ki! Evet, bir delilik yaptım ve bir romana başladım. (Şimdi bu da delilik mi diyeceksin. Haklısın. Deliliği bile terbiye etmişler de adını roman yazmak koymuşlar!) Fakat delilik dediğim, tam olarak burası değil. Roman yazmak ne ki! Bunu ortalama her insan yapabilir. (Her hayatın roman olamayacağını, benim hayatım roman, diyenlere alaycı gözle bakanları boş ver sen. Onlar sırf kendilerine ayrıcalık oluşturmak için böyle söylüyorlar. Oysa işin çok daha farklı boyutları var ki onların bundan haberi yok. Neymiş, roman, sayın yazarın bir kurgusu, üretimi, yaratması olmalıymış. İyi de hor gördüğü o hayat nereden geliyor peki? Onun bir kurgusu, tekniği, dili yok mu?) Zaten yapmışlar da. Yazılanlara değil, yazılmayanlara bak sen! Raflara dizilenlere değil, bir ömür içeride saklananlara bak sen! Dile gelmeyen, gelemeyen cümleler, dile gelenlerden her zaman için daha büyüktür. Benim dediğim delilik, Adana'yla alâkalı. Artık bu temmuz sıcağında katlan katlanabilirsen. Ey deli kafa, roman senin neyine; otur oturduğun yerde! İşin yoksa boğuş dur şimdi. Hazırlan... Masaya otur... Bekle... Olmadı... Kalk biraz dolaş... İyi ama kalkıp dolaşmayı hak etmedin ki... Üff, vakit boşa geçiyor... Sırf vakti tutmak için yeniden otur... Daktiloyu önüne çek... Yalancıkıtan tuşlara bas... Belki sese gelirler... Kanmadılar... Kanmazlar. Çünkü ne tuş seslerinin parlak çekmek gibi bir özelliği vardır ne de cümleler birer güvercindir... Daktiloyu geri yerine sür... (yok yok, romanı elle, deftere yazıyorum) Kalk sigara yak... Gecenin de bir gelişi var ki ardından atlı kovalıyor sanırsın. Kıskaç şey! Bırakmıyor ki şu deliliğin tadını çıkartalım. Yatağa postalayıp rahat edecek. Ne kötü yaptım be!

Kelimeler rahat bırakmıyor Aliciğim...

...

23.00: Musluk tıslayıp duruyor...

...

Umarım 'Mervegül'ü sen de beğenirsin. Selamlar...

...

Eyvah! Evden çıkarken öyküyü zarfa koymayı unutmuşum. Daha sonra postalarım.

Kenan Ergüner

Kenan Ergüner o gün öğleyin eve geldiğinde kapının önündeki ayakkabıları görünce şaşırdı. Hayırdır, ne oluyordu? Bu saatte kimdi böyle habersiz -üstelik de çoluk çocuk- çıkıp gelen? Keyfi kaçtı.

Haberli gelmelerle arası iyi değildi ki habersizine şaşırmasın! İnsanların işleri güçleri yok, o kapı senin, bu kapı benim dolaşıyorlardı. Zamanlı zamansız. Yerli yersiz. Taşıyamadıkları, eğleyemedikleri, baş başa kalmaktan korktukları kendilerini -az bir bela değildi bu, kendiyle baş başa kalmak- orada burada eğliyorlardı. Senin işin mi var, başka dünyaların mı var, kimin umurunda? Gel gel, hayata gel. Katıl aramıza! En sevimsiz insan türüydü şu başka dünyaların insanları. İnsanların dünyalarını eksiltiyorlardı. Hayatın keyfini kaçırıyorlardı. O nedenle de sevimsizdiler!

Yüzünü, sesini bulmakta zorlanarak çaldı kapıyı. Öğle arası zehir olacaktı. Neyse, dedi yemeği alelacele yer, çıkarım. Gerekirse bir bahane bulur, yemeği beklemeden de çıkarım. Uğraşamam şimdi kimsenin çenesiyle...

Fakat içeriye girdiğinde hiç beklemediği bir durumla karşılaştı. Bu kadar da olmazdı! Az önce aklından geçenlerden utandı. Yüzünü bir solukta değiştirip sevinçle salona yöneldi. İhsan Aydoğdu oturmuş, yemek yiyordu. Çok sevindi. Çok yönlü sevindi, demek daha doğrudu aslında. Kötü senaryonun gerçekleşmemiş olması -acaba öyle bir şey olsaydı, şimdi ne durumda olurdu- bir yana, hem bir sürpriz yaşamasına hem de bu sürprizin İhsan Aydoğdu olmasınaydı bu sevinci. Belki biraz abartıyordu ama sürpriz fukarası olduğu için bunu normal karşılamak gerekirdi. Kısmetsizliğinden değildi tabii, işgüzarlığından. Her şeyi önceden kurmak, hesaplamak; her an her şeyi aklından geçirmek

gibi bir huyu vardı. Gündüzleri vakit buldukça, geceleriye çokça yapıyordu bunu. O nedenle kıyamet bile kopsa sürpriz olmazdı onun için. Hani daha İsa gelecekti, güzel günler görecektik, güneş batıdan doğacaktı filan diye düşünmezdi. Olabilirdi. Her an her şey olabilirdi bu hayatta. Göklerin ve yerin sahibi son anda kararını değiştirebilir, süreci bir anda tamamlayabilir ve düğmeye basardı. Toplayın âlemleri, oyun bitti!

Hiç olmayacak şeyler bile onun zihin dünyasında kendine yer bulmakta zorlanmazdı. Hayat, kendi gerçekliği dışında bir de Kenan'ın iç dünyasında akıp gidiyordu. Tabii Kenanlaşarak... Akıp giden hayatın içinden kendi hayatını kendine düşen kadarıyla alıyor, büyük bir çaba sonunda onu Kenanlaştırıyor ve öyle yaşıyordu. İyi bir şey değildi bu -çok yorucuydu- ama nihayetinde kendini bütünüyle kontrol edemiyor, küçük dünyasına çekilemiyordu. Hâlbuki bunu yapsa ne kadar huzurlu olacaktı. Yürürken, otururken, uykuyu beklerken... Nice ölüm sahneleri, nice doğumlar, sevinçler, hüznler, ayrılıklar, karşılaşmalar; kendi dünyasına, yaşadığı ülkeye, hatta dünyaya dair olmuş, olabilir, olamaz kabilinden basit ve karmaşık senaryolar, birbiri ardından akıp giderdi zihninden. Elbette kötü bir şeydi ama iyi ki de insan, bütünüyle, kendini ve hayatı kontrol edemiyordu. İyi ki de istemediği durumları yaşamak zorunda kalıyordu. O büyük kopuş esnasında bazı bölümler yara almıştı demek. Tanrı, azını koparmış, çoğunu kendinde tutmuştu. Tamamen insanın kontrolünde akıp giden, hesaba kitaba dayanan bir hayat, zaten çekilmez olurdu. Bu derece eksikliğine rağmen bunları yapabiliyorsa... Fakat bunu kaçırmıştı işte. Nelerin dalgınlığıysa?

O da masaya oturdu ve yemeği birlikte yediler.

Kahvelerini içtikten sonra evden çıktılar. İki dolmuş değiştirerek Halim'in evine geldiler. Bu sürprize Halim de sevin-di. Sevinçlerini çoğalttılar böylece. Kalpleri gençleşti. Solukları güçlendi. Birkaç kişi daha vardı Halim'i ziyarete gelen. Onlar az sonra izin isteyip kalktılar. Sonra baş başa, uzunca bir süre oturup sohbet ettiler.

Çaydan sonra zenzem ve hurma ikram etti Halim. Kenan, Medine hurmasını çok severdi. Fakat hurma yalnızca bir mey-

ve değil, aynı zamanda bir hikâeydi onun için. Sevdiki, özlediği zamanların tadını, kokusunu taşıyan bir hikâye... Ne zaman bir hurma görse o zamanlara, o hikâyelere giderdi. Yine öyle oldu...

Zemzemi ikram ederken, hangi niyetle içerseniz, o olurmuş, dedi Halim. Elbette o da ayrı bir hikâeydi. Hem de upuzun bir hikâye. Bir çocuğun masum dünyasındaki fırtınalarla başlayıp sonra bir annenin dillere destan tevekkülü, ardından çırpınışı ve nihayetinde yine onun parmak uçlarından akıp gelen bir hikâye... Bunları düşünerek içerken aklına bir başka şey daha geldi. Madem öyleydi; bozulan dostlukların, değişen kalp ayarlarının düzelmesini de anmak gerekirdi o zaman. Hem de acilen...

Mübarek zemzem hemen etkisini göstermiş olmalıydı ki İhsan müjdeyi verdi. Ali Tahir'le barıştık! İkisi de çok sevindiler. Çünkü bu, kabul edilebilir bir şey değildi. Gerçekse bile olamazdı. Olmamalıydı. Hatıralara, o hatıralara tanıklık eden çaya, sigaraya, ırmağa, dağa, ovaya yazıktı. O hikâyeye, o güzel şarkıya yazıktı. Güftesine, bestesine, makamına, sazına, mızrabına yazıktı. Böyle mi bitecekti? Hayır, hikâyenin ruhuna aykırıydı bu. Gerçek kabul etse hikâye etmezdi. Nitekim etmemiştii de.

Konunun bir başka boyutu daha vardı. İki kişilik hikâyelerin bitmesi, kesintiye uğraması o kadar sorun olmayabilirdi. Elbette hasar bırakırdı ama nihayetinde taraflar kendi yollarına devam edebilirlerdi. Belki de o hikâye bir daha hiç gündeme bile gelmezdi. Yaşanmış ve bitmişti... Vardı böyle hikâyeler. Çok uzun zaman devam eden fakat günün birinde sona erdiğinde, sanki hiç yaşanmamış gibi kaldırılıp tavan arasına konulan... Hayat, bir hikâye mezarlığıydı da aynı zamanda. İnsanın yaşarken kendinden geçtiği; bittiğindeyse ben nasıl yaşamışım bu hikâyeyi dediği türden mezarlar...

Fakat üç kişilik hikâyelerin bitmesi öyle değildi. İki kişinin arası açıldığında, onlar kendi hikâyelerini alarak oyundan çıktıklarında, en zor durumda kalan, üçüncü kişiydi. Taraflar bir şekilde kendi dünyalarına çekilirdi. Belki yeni hikâyelere bile başlangıç yaparlardı ama üçüncü kişinin durumu farklıydı. Ne o hikâyede kalabilir ne de büsbütün çıkabilirdi. Kalamazdı, çünkü ortada hikâye yoktu. Çıkamazdı, çünkü hikâyenin sorumluluğu

onun omuzlarındaydı. Deyim yerindeyse o hikâyeye ortada kalırdı. Çünkü iki yaralının, iki kırık kalbin arasında yaşamak kolay değildi. İster istemez serzenişler, anılar, hatırlatmalar gündeme geliyor ve bu da şayet ruhsuz biri değilse o üçüncü kişi, bocalama geçirmesine neden oluyordu. İşte Kenan bir süredir bu bocalamayla yaşıyordu. Sadece bu da değildi aslında. Büyük bir iç huzursuzluğuyla yaşıyordu. Pek çok şeyi sorgulamasına, gözden geçirmesine neden olan bir huzursuzluktu. Belki de bu olay, onun hayatında bir kırılma noktası oluşturacaktı. Geçip gidemezdi. Unut gitsin, diyemezdi. Bu dünyanın kısıdığı ne ilk ne de son hikâyedir bu, aldırma, diyemezdi. Böylesine güzel bir hikâye bile günün birinde bu şekilde bitebiliyorsa...

Ertesi gün, onları yolcu ettikten sonra günlüğüne şunları yazdı:

‘Çok sıcak ve bunaltıcı bir geceydi. Yazık ki doğru düzgün uyuyamadım. Dönüp durdum yatakta. Sorun sadece temmuz sıcaklığının katlanılmaz oluşunda değildi. Yatılı misafir geldiğinde -özellikle yaz günleri- galiba en büyük sorun, evin darlığıydı. Buna bir de bazı hassasiyetler eklenince insan, evin küçük olmasına öfkelenmeden edemiyordu. Acaba bir gün benim de şöyle dostlarımla sere serpe oturacağım bir evim olacak mıydı? Bir yazar gibi yaşayacağım... Dupleks mi ne diyorlar. Üst katı bana ait olsa örneğin. Orada bir dünya kursam kendime. Okusam... Yazsam...

Çok zordu!

Ankara bir deprem demek ki. Büyük şehir bir deprem. Büyük şehirler bizden uzak olsun! Bizi bilmeyen, bizi anlamayan, bizi sevmeyen şehirler bizden uzak olsun! Sevdiğimiz şehirleri üzen şehirler bizden uzak olsun!

Şimdi bir de Seyda’sı var İhsan’ın. (Geçenlerde ziyaretine gittiğimiz zat.) Sık sık ondan bahsediyor. Belki de o şehrin, hücrelerine dek sinmeye çalışan, onu kimi zaman zorlayan, bunaltan; bir köşede kendi kendine konuşup ağlatan, çaresizliğin sınırına getirip bırakan ilencinden; bir tür uzaklaşma, bir yerlere sığınma çabası bu. Bunaldığı, saçlarının ucuna dek bunaldığı kesin...

Herkes ona “Seyda” diyor, bense “Seyda’m” diyorum!

Kahvaltudan sonra yolcu ettik. Şimdi o, kendi arabasıyla, ye-

niden Ankara'sına, deyim yerindeyse savaş alanına dönüyor. Öyle olmasa; bir alsalar, öyle memnun olacağım ki yoksa kendi kendime çıkıp kurtulacağım yok, der mi?’

Fakat...

İhsan'ın verdiği müjdeye sevinmişti ama sonradan bir şeyler aklını kurcaladı. Şeytan mı dürttü nedir! Böyle bir şey olabilir miydi? Bunca olup bitenden, yazılıp çizilenden sonra, tekrar kaldığı yerden, hiçbir şey olmamış gibi aynı sıcaklık, aynı heyecan, aynı coşkuyla devam edebilir miydi bu hikâye? Hikâye de insan gibi değil miydi? Duyguları olan, bir kırıldı mı bir daha kolay kolay eskisi gibi olamayan bir şey değil miydi hikâye? Ederse, nasıl edecekti? Yok, etmezse, ne olacaktı? Söylenmiş bir söz -geri alın- sa, özür dilense bile- hiç söylenmemiş gibi olabilir miydi? Hafıza denen, nefis denen bir şey vardı. Tabii bir de pusuda bekleyip duran provokatör! İşi bu noktaya getirdikten sonra kolay kolay geri çekilmeyecekti herhâlde. Bu çok büyük bir başarıydı onun için. Ayak ayak üstüne atmış, kahve üstüne kahve, sigara üstüne sigara içiyordu alçak. Ha ha, sevsinler sizin Mona Rozalı hasret gecelerinizi, karda ayak izlerinizi...

Kenan Kardeşim,

Can sıkıntısı notları:

- a) On gündür okuldalar, müfettişler. Yan tarafta bir oda verdik, çalışıyorlar. Terbiyeli ve nazik insanlar. Hoşuma giden tavırları var. İki gün sonra ayrılacağız onlardan.
- b) Akşam “Kayıtlar” dergisinin ilk sayısının toplantısını yaptık. Kasım'da çıkacak. (Ve tabii ki altı ay sonra kapatacak.)
- c) İnsanoğlu bir şeyin farkında değil. Mektup yazmak kolay

bir şey değil. Yazdığın her şey tarihe mal oluyor. Yazdığın her şey, bir parça seni ele veriyor. Desem ki Kızılay'dan geçmeye korkuyorum ve orada çok mini etekli kadın var ve ben onlardan müthiş korkuyorum ve ben onlara karşı aç da değilim ve hatta onlarsız da olur bu dünya. Böyle desem olmaz, ayıptır. Veya desem ki içimden geçenler şunlar şunlardır; bu hele hiç olmaz, çok ayıptır. Ama neylersin, hepimiz, en azından birazcık insan değil miyiz?

Bugün bir söz okudum, sana da yazayım:

“Dağda en kestirme yol, tepeden tepeyedir fakat onun için uzun ayak ister.” Nietzsche.

Bugün bir söz de bizimkilerden öğrendim. Onu da yazayım:

“Herkesi kusurları ile gören bir kimsenin, senden de teşekkürle söz edeceğini sanma.” Sâdî.

(Dairedeyim ve şu an yedi sekiz müfettiş öbür odalarda çalışıyor. Öyle yoğun bir yer ki akıl sır ermiyor.)

Nietzsche'nin sözü daha politik tabii. Bana göre boş söz. Yolun kısalığını ben de görüp duruyorum önümde. Ama bacak yetişmiyor. Yol uzuyor. Aşağıları dolaşmak gerekiyor, karşıya çıkmak için.

(Şimdi makam odamda bir ayakkabı aldım. Sekreter hanım gitti, bir çanta dolusu ayakkabı getirdi, içinden birini seçtim, giydim. İşte bu kadar.)

ç) *İkinci Yazıları*'nın Kasım sayısında yayımlanacak yazım gerçekten çok güzel. Yerel Şiir. Onu zaman zaman çıkarıp okuyorum. Yazarlık zor iş. Yazarlıkla yöneticilik arasında da birtakım benzerlikler var. İkisi de sabır işi, en önemlisi. İkisi de yoğun bir iç dünya işi. Psikoloji işi.

Ama hitabetim iyi değil, bu bir gerçek. Biraz geliştirmeliyim. Çok konuşmaktan rahatsız oluyorum. Ama kitleler konuşmadan yönetilemez ki! Bazen de havam cidden yerinde oluyor ve ben o zaman kendimi müthiş güçlü ve rahat hissediyorum.

(Müfettişleri evlerine bıraktım, birisiyle epeyce sohbet et-

tik; geldim, yeniden oturdum masaya.)

d) Kaç kez bölündü mektup. Tam beş saattir yazıyorum güya ama bitiremiyorum bir türlü.

Neylersin kaderimiz bu.

Sevgi ve saygıyla kucaklıyorum.

İhsan Aydoğdu

merhaba iki gözüm.

dün akşam da yine böyle bir dosta mektuba oturmuştum ve çok sigara içmiştim. şimdi de ateşledim, bir iki nefes çektim ve başladım. özlediğim için. geçen gün telefon açtım, sana ulaşamadım. hat düşmedi sanırım. kimi zaman böyle olduğunu bilmelisin. bunalımlar bir dalga gibi kıyılarımda dövüp duruyor. çok feci çarpılıyorum. işte hiç kimsenin bilmediği ve tanımadığı bir kenan'ım ben. dün de öyle yazmıştım: annem, babam ve karım dâhil, kimselerin bilmediği bir kenan'ı yaşıyorum içimde. üstelik araba da aldım (murat 124) biliyor musun ve yine geçen gün, parasızım tartışmasız gerçek, diyen bir mektup yazdım birine. kötü ve gerçek. o ne müthiş, o ne güzel, o ne anlamlı tel'indi öyle. elleri kurusun, elleri kurusun. biraz sonra yakacağım sigarayı çıkarıp masanın üzerine koydum. mektupla bir başka güzel oluyor. o mektubu güzelleştiriyor, mektup onu. kalkıp namaz kılacağım ve sonra devam edeceğim yazmaya. stop. az önce çıkarıp koyduğum sigarayı ateşledim. arada dakikalarca beklediğim oluyor. bir sürü yerlerde dolaşıp yeniden masaya dönüyorum. bir kaval sesi geliyor dışarıdan. kentte kaval çalmak kadar anlamsız bir şey olmamalı. geçen cumartesi -yirmi ekim- kültür sitesinde bir toplantı vardı. iki şair katıldı bu toplantıya. halim öksüz, şeref akbay. öykü üzerine söyleşiye de kenan ergüner ile yapmayı

düşünüyorlarmış ki bu hiç olmayacak bir şey. birincisi, anlamsız. çıkıp bir şeyler anlatacaksın ve orada bulunanlar sana bazı sorular yöneltecekler. insanın bir konuda konuşabilmesi için bunu hak etmesi gerekir. belli bir yetkinliğe ulaşmış olması gerekir. böyle şeyler çok erken. henüz yolun başındayız ve bu yolculuğun nereye evrileceği hiç belli değil. bu da bir tür eğlence bana kalırsa. işimiz gücümüz, bir şeyler yapmış olmak... mektuba yarın devam et, diyor bir ses. öbür tarafa geçip biraz televizyon izleyeceğim. uyku. düş. karmaşık şeyler. sabah. bu gece müthiş gök gürültüsü ve yağmur vardı. tam bir yıl önce başlayıp bıraktığım 'liberal çocuk' öyküsüne bir iki paragraf daha ilave ettim bugün. afacanın biri kerata. adından belli olmuyor mu? şiir programında kadir kaçmaz'la karşılaştık. tam bir gazeteci. ya o 'minik şiirler'e ne demeli? epeyce tuttu diyor. ramazan apak dostumuz da "bağdat'tan dönen şiirler'i göndermiş. kürt şairi ne demekse? bir yanlışa başka bir yanlışa tepki göstermek. olmaz böyle şey. bir salkım siyah üzüm ve sonra sigara. fenerbahçe-atalanta maçını dinliyorum radyodan. ferreri gelişigüzel bir vuruşla defansını rahatlatıyor. bana kalırsa en iyi maç spikeri ilker yasin. levent özçelik iyi de çok konuşuyor. eğer mektup yarına sarkarsa büyük olasılıkla (schumacher bir gol kurtardı) devam edemeyeceğim. çünkü akşam bir yerde olacağım. onlardan biri de sarı kart gördü. ve gol attılar. son derece talihsiz bir pozisyon, diyor spiker. ulan herifler bal gibi takti işte. bu akşam da bu kadar. stop. bir gün ara verildi. söylemiştim. daha akşamın altısı bile değil ve üstelik de açlık bir uzun çalar gibi dönüp dururken, sigarayı ateşleyip masaya oturdum. kötü bir gündü alicığım. hem de anlatamayacağım kadar kötü. dünyanın en kötü şeyi borç istemek olmalı. ondan daha onur kırıcı ne olabilir. ya bir de yok cevabı gelirse... Tanrı'm, düşürme kullarını bu hâllere. kimseyi muhannete muhtaç etleme. amin. bir hoşuma gitti ki: oturup dururken -ki o akşam bir yere misafirlğe gitmiştik- üst üste çalınan korna sesi geldi aşağıdan. dikkat ettim, benim arabanın kornasıydı. üçüncü kattın perdeyi aralayıp baktığımda,

biri, arabanın kapısını açmış, habire kornaya basıp duruyordu. telaşlandım. merdivenlerden inerken, ara sokakta park ettiğim için polis olabileceğini düşünüyordum. bir ara sokaktı ama polis de polisti nihayetinde. işin yoksa uğraş şimdi. ama ilginç. arabanın sağ ön camı kırılmış, ön koltuklarda boylu boyunca uzanan birileri var. üç kişi. ikisi altta, biri de üzerlerine abanmış, adeta boyunlarına bastırıyor. alttaki ikisi hırsız, üstteki de onları yakalayan kahraman. yahu alicığım, ne iyi insanlar var şu dünyada. üstelik birini de hemen yakındaki karakola göndermiş. az sonra zaten polisler de geldi. on yedi yaşlarında iki sokak çocuğu uhu çekerek bu işi yapmışlar. zarar, yalnızca kırılan cam. dışarıda yağmur yağdığı için arabaya girdiklerini söylemişler, yakalayana. canım kardeşim, selam ediyor, kucaklıyor ve gözlerinden öpüyorum. yirmialtekimbindokuzyüzdok-sancuma.

Kenan

Kenancığım,

Notlarımı aldım. Bu arada Kahramanmaraş'a gitmiştim. Üç gün kaldım. Sırf babam için gitmiştim; onu çok seviyorum. Kendi kendime Adana'ya gidip geldim ama gerçekleştiremedim.

.

Şakir ağabeyin başı gene belada. Gene mahkeme, müfettiş, soruşturma derken tayin de ettiler, başka bir okula. O hâlâ adalet filan arıyor. Bazen takılıyorum, şu bizim Kenan bir gelse de sizin eve varsak falan diye.

.

Saat 14.35. Odamdayım. Pencereden gördüm ki oynaslarım geliyor. Başka okulların müdürleri. (Ara verdim.)

...

Bir mektup, bir günde yazılmıyor bu kahrolası yerde.

Her şey bölük pörçük oluyor. Mesela güzel bir şarkı çalıyor radyoda. Mesela biri geliyor, bir evrak imzalattıyor. Mesela biri geliyor, abi şiir yazdım ben, şunlara bir bak, diyor. Ulan benim şiire bakacak hâlim mi kalmış. Bende yazarlık mı kalmış. Ben yok olmuşum, senin haberin yok.

.

Demek araba aldın. Yanlış anlamadım inşallah. Binit şart oldu.

.

Kahramanmaraş'a gittim, Andırın'a değil. Eskiden olsa mümkün müydü Andırın'a uğramamak. İçim doğrulmuyor...

.

“Yerel Şiir” adlı yazım çok güzel, inan bana. Yayınlanınca görürsün.

Hayat: Fecaat!

Herkese selam ederim.

İhsan Aydoğdu

Bir bebek olsam ve annem beşiklere koyup sallasa beni. Ninniler söylese. Utanmasam; yaşımdan, karımdan, çocuklarımdan utanmasam; annemin kucığına kıvrılıp, e e diye sallamasını isteyeceğim ondan. Buna o kadar çok ihtiyacım var ki. Hâlbuki bir bayram gününde bile sarılıp dayasıya öpemiyorum onu. Bunu o kadar istememe rağmen yapamıyorum. Yapsam belki de sır bir yönümü açığa vuracağım. Kim bilir, annem bile kibirli biri sanıyordur beni. Oysa... Ne ki pek çok insan da aynı şeyi düşünüyor, buna

eminim. (Annem için değil tabii ama onlar için bunun bir bariyer olduğunu nasıl söyleyebilirim!) Yalnızca Allah'la benim aramda olan bir dünyam var ki...

İyiliği yerli yersiz kullanmanın en büyük hatalardan biri olduğunu düşünüyorum. Çünkü iyilikte bir mesaj ve o mesajda bir hedef yüküldür. Eğer iyilik adı altında yapılan davranışlar, mesaj yükünden arındırılmışsa bu, o iyiliği israf etmek anlamına gelir. İyiliği israf etmek iyi değildir. Başka israflara benzemez. Bir tür vebaldir bu. İyiliğe sahip çıkmamak, hukukunu korumamak! Çünkü peygamberin hiçbir davranışı yoktur ki mesaj içermesin, hedef gözetmesin. Sert bakışından tebessümüne, konuşmasından sükûtuna kadar... O nedenle iyiliği israf etmekten korkuyorum. Kıskaç davranıyorum bu konuda. Özen gösteriyorum. Eğer ağzımızdan çıkan Allah kelimesi, o an, bütün boyutlarıyla iç dünyamızda tecelli etmiyorsa, onu boş yere ağzımıza almanın da bir anlamı yok aslında. Gevezelikten öte bir şey değil. Allah'ın ne ihtiyacı var senin gevezeliğine? O senin dil çerezin mi?

Burada biri var. (Lüzumsuz biri, demeliyim aslında!) Olur olmaz yerde, olur olmaz insanlara iyilik yapar. Kendisine zerre kadar değer vermeyen, hatta nefret edenlere bile... Fakat işin ilginç yanı, buna rağmen hiç kimsenin yanında kıymeti yoktur. Burada bir problem olmalı. Niyet, yöntem... Belki de iyiliği kullanıyordur. İyilik üzerinden kendine bir statü oluşturmak istiyordur. Siz beni sevmiyorsunuz ama bakın ben ne kadar iyi bir insanım! Ben olsam, en azından kenara çekilir, kendi dünyamda yaşarım. İyiliği de kişiliğimi de korumuş olurum böylece. Çünkü onun üzerinden, iyilik değersizleşiyor, anlamsızlaşıyor. Bu nasıl olabilir? İyiliğin hiçbir anlam ifade etmemesi ya da iyilik yaptığın insanın yanında hiçbir kıymetinin olmaması? Oysa senin hatrın yoksa iyiliğin hatrının olması lazım. Bu nedenle insan, davranışlarına, sözlerine sahip çıkmak zorundadır. İyiliği yap denize at, balık bilmezse Hâlık bilir, sözü de -ki çok farklı bir anlam yüküldür- bir bakıma aldatıcıdır. Çünkü önce, yaşadığımız zamanda var olmak zorundayız.

Eylemlerimizin şimdiki zamanda bir gerçekliğinin olması gerekir. Müslüman, boşa kürek çeken insan değildir ve tavır sahibi olmasını bilmek gerekir. Belki de senin o tavrın, duruşun, o iyilikten mahrum bırakman, ona bir şeyleri düşündürecektir. Hiçbir şeyi öteye ertelemeye -o ayrı bir konu- hakkımız yoktur. Belki bugün insanların -özellikle Müslümanların- en kıskanç olması gereken şey, iyilik yapma konusudur. Ne ki kötülük için de aynı şey söz konusu. Cezanın caydırıcı olabilmesinin sırrı da burada zaten. Mesaj taşımayan bir yaptırım, suçu önleyeceği yerde, teşvik de edebilir ki yaşanan örnekler bunu ortaya koyuyor. Adam katil, eli kelepçeli hapse girerken sırtıyor... Peygamberin yüz astığı, yönünü çevirdiği kimi insanların, içine dağlar gibi sıkıntı ve sancıların düşmesinin nedeni de bu olsa gerektir. Gülümsememiz de surat asmamız da karşımızdaki insana bir şekilde dokunmalıdır...

...

Mektubun geldi. Ne ki bekleyip duruyordum zaten. Bir dosttan mektup gelmesinden daha güzel ne olabilir şu hayatta! Şakir ağabeyi ne yapmalı bilmem ki? Mübarek ve inanmış bir insan işte. Onun bir mahkeme macerası var şu 82 anayasa oylamasıyla ilgili hâkimle olan diyalogu filan. Müthiş bir şey. İlk gördüğümde bir kere daha anlattıracağım. Vay Veli kardeşim, vay! Galiba biz, azar azar değil, tomar tomar tükeniyoruz. Oysa kader, bütünüyle insan iradesinin dışında bir gerçeklik değildir. Ölçüleri vardır Müslüman'ın, olmazları. Bir süreç, o nedenle başlar veya başlamaz... Neyse, gene de ona bir haklılık payı bırakmalı (mı?). Çünkü bir insanın hikâyesini bütün yönleriyle bilmeden, hakkında bir şeyler söylemek doğru değil. Çok karmaşık bir zamanda yaşıyoruz. Kesin olan bir başka şey daha varsa o da -başta kendimiz olmak üzere- hiçbir insan için hiçbir şekilde garanti verilemeyeceği. Hayır, asla öyle bir şey yapmaz! O mu, mümkün değil! İnsan, eşya kadar bile garantisi olmayan bir varlıktır bugün. Ölçüsü, uyarı, öngörülebilirliği olmayan bir varlık... Masaya, sandalyeye, tabak çanağa garanti verebilirsin ama insan söz konusu ol-

duğunda, o kadar emin olamazsın. Maalesef, demeliyim. Biri söz konusu olunca, lafı eveleyip gevelemem bundan olsa gerek. He, hı filan... İyi de Müslümanlık ne benim bir şey o zaman? Bize bir kimlik giydirmiyorsa, bir kişilik, karakter kazandırmıyorsa ne demek oluyor Müslüman olmak? İnsan ve İslâm, ayrı gerçeklikler olabilir mi? İslâm ve hayat farklı gerçeklikler olabilir mi?

Evet, bir mektup, öyle hemen bir günde -kaç gün oldu başlayalı, bilmiyorum- yazılıvermiyor. Günlük yazmayı bir süredir aksatıyorum ve bu, hiç de hoş bir şey değil. Bir sürü şeye kızıyorum işte. Bu, Yılmaz Öztuna da cahilin biri demek. Kanuni'den sonra gelen bütün padişahların en büyüğü olarak tarihe geçti diyor, 2. Mahmut için. Bir başka yerde de "İkinci Sultan Mahmut Han, bir milletin asırlar boyunca nadiren yetiştirebildiği büyük dehalardan biridir" diyor...

İnsan hariç her şey güzel olabilir. Çünkü onun güzelliği şartlara, tercihe, emeğe bağlı. Bakarsan bağ, misali... Ne çok bakımsız insan var! Vallahi öyle bir Bedir özlemi var ki içimde, anlatamam. Yahu ne tuhaf şeyler geçiyor aklımdan İhsancığım, bir bilsen. Uzaklarda yaşamak, böyle bir şey olsa gerek. Hiç kimseyle oturup konuşmak gelmiyor içimden. Kalbime karşılık bulamıyorum. O nedenle hiçbir şey, bir düş görmek kadar mutlu etmiyor beni. Yılanlar hariç tabii...

Kaybedenlerden olmamak temennisiyle selam ediyor, kucaklıyorum aziz kardeşim.

Not: İçim doğrulmuyor, diyorsun. Oysa geçenki haberine ne ne kadar sevinmiştik. Üzülüyorum...

Kenan Ergüner

Ali Tahir'e,

Evdeyim. Gece yarıya yaklaşıyor. (23.15) Karagedik Memmet, Mehmet Temiz, Zekeriya Seyfioğlu ve yanlarında bir kişiyi daha, az önce terminale bıraktım, geldim. Yolda (senin Kerim'e doldurduğun) Zeynep Hanlarova'nın bandını dinledim. Ağlamadım ama bayağı doluydum. Diyeceksin ki "Yahu abi, ağlayacak ne var, eşek kadar adamsın." Tabi elbette ağlayacak hiçbir neden yok. Ama ve yine tabi ağlayacak birçok sebep var.

Mesela, Mevlâna diyor ki:

"Bir insanda kendini yüksek görme,
şehvet ve hırs, konuşurken soğan gibi kokar."

Hem sonra, gündüz Beşir'le görüştüm. Ne yapayım işte, bizim Beşir. Kaba saba da olsa, senin masanın üstündeki kalemle oynaya oynaya kırsa da etiyle kemiğiyle bizim Beşir.

Hem sonra dün Kenan'dan mektup geldi. Biz Kenan'ı severiz. Sevdiklerimizi Allah için sevdiğimizi zannederiz. Ağlayacak kadar özleriz de onları.

Hem sonra, giderken (benim arabada) Karagedik Memmet sordu: 'Hocam, kaç lira maaş alıyorsun?' diye. İki milyon, dedim. Az mı demişim Ali?

Fakirlik var, sefalet var, perişanlık var demenin bir anlamı yok, diye düşünür oldum.

Hem sonra, namaz ve sigara konusunda daha güçlü olsam Allah'ım, diye dua edip duruyorum.

Hem sonra, bu memlekete ben göç eyleyli tam üç yıl bitti. İki adam; biri babam, biri de sen, hiç gelmediniz.

Hem sonra, bizi bir şarkı ağlatabilir mesela. Bir mısra ağlatabilir. Bilal Yetim'in hafif uzamış mübarek sakalları ağlatabilir.

Hem sonra Ali,

söyler misin,
biz ağlamayalım da kim ağlasın?

İhsan Aydoğdu

İhsancığım,

Oysa hep aklımdasın.

6 Şubat 91' Perşembe, Andırın: O bildiğiniz Andırın işte. Kahramanmaraş'a gidip de uğramadığınız Andırın. Yokuş Sokak, Büro ve Ali Tahir. Bir de Halim. Yokuş Sokak kar tutmuş; o nedenle arabamızı yukarı bir yere park etmek zorunda kaldık. Kaymamak için üçümüz kol kola inerken, bir de baktık ki Halim yerdeydi. O kuaförün önünde duran bir iki bayan gülüştüler. Sen o Yokuş Sokağı, matbaayı ve o büroyu iyi bilirsin. Bu mevsimde Andırın'ın suyunun ne denli soğuk olduğunu da...

Sigara ve tarçın...

Telefon çaldı. Misafirlerim var, dedi Ali. Kenan Ergüner ve Halim Öksüz. Demek bildik biriydi. Selam söyleyin, dedim. Selamları var, sizin de selamlarınızı onlara ileteceğim, dedi. Ahizeyi yerine koyduktan sonra, bizim hanım, günlük raporunu veriyor, dedi. İşte böylece o konuyu da konuşmuş olduk, enine boyuna.

Öğle yemeğini büroda yedik.

Sonra çıkıp Andırın'ın tepelerindeki beyazlığa karşı yürüdük. Manzara nefisti. Hiç el değmemiş yerlerden kar toplayıp fırlattık sağa sola, çocuklar gibi. Üşüdük tabii. Sonra dönüp geldiğimizde, ikindi namazından sonra yine büroda, pekmezle yapılmış karsambaç yerken bir kaşık eksikti masamızda...

Bugün Miraç Kandili. Aklın zorlandığı ama "O söylüyorsa doğrudur." ilkesi gereği boyun büktüğü bir büyük hikâye.

Dehşet bir olay bana kalırsa. Belki dünya kurulalı beri gerçekleşen en büyük olay. Bir “insan”ın Allah’la görüşmesi ne demek İhsancığım! O nedenle mesele, hikâyenin kendisi değil -o ayrı- hikâyenin içindeki hikâye! “Amentü” olmasa insan çıldırır herhâlde. (Çıldırmışlar zaten!) Namaz kıldım, Kur’an okudum ve dua ettim. Ah, bütün gözyaşlarımı tüketebilirim bu gece. Belki ağlayamadım, yaşlar süzülmedi gözlerimden ama ıslandı. Demek hâlâ kararmamış yüreğim. Hamdolsun!

Bir de tadına doyamadığım, tarifsiz mutluluk duyduğum düşlerim var son günlerde. Bu gece, üçüncü kez hacca gitmiş olarak gördüm kendimi.

“Yerel Şiir”i dün, Yeni Sıla’nın bürosunda okudum. Kimi şiirler nergis gibidir, doyulmaz. İşte öyle. Dehşet bir şeydi. Bush yine büyük oynadı. Hem çok büyük!

25 Şubat Pazartesi. Tatlı bir yağmur yağdı gün boyu. Ziller çaldı belli aralıklarla. Çaylar içildi, sigaralar yakıldı, girip çıkanlar oldu odaya, kimi kez öylesine kızıldı ve yine öylesine gülündü kimi kez, uyanamadığım için geç kaldım, dedi çocuk. Annemi aradım, yoktu. Ve yaşamak, bir depremdi, başka değil!

Ah dostum, içimi sana nasıl anlatsam!

.

Diyorum ki şöyle bahara doğru münasip bir zamanda bir Niğde seferi düzenlesek. Hüseyin Gümüş’ün çayını içsek. Siz oradan, biz buradan. Ne dersin?

Kenan Ergüner

Kenancığım,

Ne zamandı bilmiyorum, akşamüzeri okuldan çıktım, eve giderken bakkaldan süt alacaktım. Bakkalda eski, siyahbeyaz bir tv vardı. “Şimdi savaş görüntülerini sunuyoruz.” dedi. Ve pis Arapların, Amerikalıların ellerine ve ayaklarına kapanışlarını gösterdi. Arap pis oldu işte o zaman. Ve bir şey daha oldu: Bakkal, ellerini dizlerine vurdu ve başladı ağlamaya. Oradan bir selpak çıkardı, gözlerini sildi ve hıçkıra hıçkıra ağladı. Müşteriyi bıraktı ve orta yerde ağladı.

Sonra arabayla dolaştım o gece. (Müthiş dinlendirici oluyor, tavsiye ederim.) Hıçkıra hıçkıra ağladım ben de. “Ey İslam’ın büyük kumandanları!” dedim ağladım. “Ey Caferi Tayyar, Ey Ebu Talib’in oğlu Ali!” Ben yıllardan beri bu kadar ağlayamamıştım. Öyle bir boşaldım ki sorma.

...

Mektubunu dün aldım. Andırın’da, yanınızda olmak istedim. Nerede o saadet!

...

Bunu ben de çok isterdim: Keşki içimdeki Ali Tahir ateşi hiç sönmeseydi.

Bunu ben de çok isterdim: Keşki o zalim konuşmayı yapmaya Ali Tahir’le birlikte karar vermeseydik ve yayımlanınca da Ali Tahir o yazıyı yazmasaydı.

Diyelim ki yazdı; düzeltseydi, şimdi, hemen düzeltse!

Beş yıllık emeğime hürmet etse ve üstüne başkalarını oturtmasaydı.

Bir vefa örneği gösterse, onurlu bir yol izlese idi.

Bir gün Halim’le beraber bir yanlışlık yaparsanız biriniz birinizi asla satmayınız.

Bir gün kırlara çıkıp ağlayınız: bizim dostumuz kim, düşmanımız kim diye.

Bir gün birilerine kırılınz; hep böyle bir hakkımız olsun.

Bir gün, yine iyice duygusallaşınız, hassaslaşınız. İslâm'ın ilk günlerindeki büyükleri anınız ve ağlayınız.

...

Bugün, 1 Ramazan, Pazar.

Bizim en küçük kız, bana baktı, baktı ve hiç beklemediğim bir laf etti: Eşşek herif!

Bana mı diyorsun, dedim.

Evet, sana diyorum, dedi.

Kırıldım sana, dedim. Bunu bana başka kimseler söyleyemezdi, iyi oldu, aferin sana, doğru söyledin, dedim içimden.

Bizim ufaklık gizli hâllerimi bildi ve bana dedi ki eşşek herif!

Bugün, 1 Ramazan, Pazar. Gecedir. Artık bir aylık gece serüvenlerim başlamıştır. Meşguliyetim daha da arttı. Ortaokul Türkçe ders kitabı yazıyorum. Bir şirket adına. Telif ücretimi alıp çıkmak üzere, kitaba adım konmamak üzere yazıyorum. Gecem, gündüzüm belli değil. Masanın üzeri, dosyalar, dosyalar, dosyalar ile doludur. Yokluğumuz da yoksulluğumuz da tembelliğimizdendir: bunu yeni anladım. Çalışsak, çok iş vardı; başlayacağız.

Bir gün, bir daha asla geri dönmeyecek bir gün, geçti gitti.

Ali Tahir ile 1978 yılından beri, Andırın'da, bir daha asla geri dönmeyecek olan çok güzel günlerimiz geçti, çok! Başka bir hatıraya sarılsam diye düşünür dururum ama öylesine canlı, öylesine uzun ve müreffeh, öylesine sade ve içten hatıramız yok ki ne yapayım.

Şerefli Ramazan ayınızın bereketi bol olsun; hüznün ve ağıt!

...

Halim'e söyle ki bu şiirini yüksek sesle birkaç kez okudum,

tüylerim diken diken oldu. Yanıma gelenlere, şairlere, yazarlara da okuyorum. Şiir müthiş azizim. Halim'i kutlarım, kucaklarım.

...

Sizleri gerçekten çok özlüyorum. Ne yapsak bilmem ki. Allah'a emanet olunuz.

İhsan Aydoğdu

İnsanların hayatında iyi ve kötü günlerin, mutlu ve elemli zamanların olmasından daha tabii bir şey olamaz. Bu, hayatın temel kurgusu itibariyle böyledir ve bunun aksine bir hayat düşlemek büyük bir yanılgı olur. İnsanın hayatla sınanmasının, içinden geçtiği hayatı birazcık da olsa anlamasının ve dolayısıyla önüne sağlıklı bakmasının bir yöntemidir bu aynı zamanda. Allah'ın öğretme biçimlerinden bir biçim! Biraz korku ve açlık, biraz... İşte insan bunu kavrayınca, Yunus olup sözünü söylüyor: Ne varlığa sevinirim ne yokluğa yerinirim! Çünkü varlık da yokluk da çok fazla bir şey ifade etmiyor insan için. Veren de O, vermeyen de. Öyle olunca, sen "aradaki" olarak neye sevinip üzüleceksin. Bütün hesap O'na ait. Bütün hikâye O'nun bilmesi üzerine kurulmuş. Niye verip vermediğini bilmediğin bir şeye ne diye sevinip üzüleceksin. Takılma O'nun işine ve önüne bak!

Kenan da o gün işte bir bakıma bu kötü günlerinden birini yaşıyordu. Belki de hayatının unutulmayacak en kara günü. Günlük defterine "En kötü 4 Ağustos olmalı..." diye not düştü. Kayda geçsin ve şayet Allah ona ömür verirse hep hatırlasın bu utanç gününü. Hatırlasın ve öfkesi hep diri kalsın bir şeylere...

Eşi ve çocukları yaylada olduğu için bir süredir yalnızdı. Kimi zorlukları yok değildi ama bir yandan da seviyordu bu yalnızlığı. Öyle ki "Ah, şu yaz bir gelse!" dediği bile oluyordu. Okumaya, yazmaya, düşünmeye daha çok vakit ayırabiliyordu böylece. İn-

sanın zaman zaman en sevdiklerinden bile uzak kalmaya ihtiyacı vardı. İnsanın bazen yalnızca kendisi olmaya, yalnızca kendisiyle baş başa kalmaya ihtiyacı vardı. Dahası, buna alışmalıydı. Belki de bu hayat yolculuğunun her şeye rağmen tek başına içten içe sürüp giden bir tarafı vardı da ondan oluyordu bu. Eş, çocuklar, dostlar, arkadaşlar... Ama nihayetinde hepsi dışarıdaydı. Bütün bunların dışında kalan bir kendisi vardı insanın. Onunla yalnız kalmak, dertleşmek, sohbet etmek... Onu derleyip toplamak, onarmak... Çünkü nihayetinde insan, bütün yaraları kendine alıyordu. Herkes dünyasına döndüğünde o, baş başa kalıyordu gecenin sessizliğinde...

Kahvaltıyı yaparken düşünceliydi. Keyifsiz, demek daha doğrudu aslında. Birkaç lokma bir şey atıştırdıktan sonra kalktı masadan. Çayını alıp koltuğa geçti.

Bugün Ali Tahir'in düğünü vardı, Andırın'da. Mutlaka gitmesi gerekirdi. Aksi düşünülemezdi bile. Böylesine özel bir günde onun yanında olması gerekirdi. Mutluluğunu paylaşmalı, sevincine ortak olmalıydı. Dostluk, arkadaşlık bunu gerektirirdi. Evet, bu böyleydi ama ortada bir gerçek vardı ki şayet bugün bir mucize olmazsa o düğüne gidemeyecekti. Hayır ne hastaydı ne de herhangi bir meşguliyeti vardı. Çok daha başka bir sorun vardı ortada. Utanılacak bir sorun!

Evden çıktığında 11.30'du. Gidemiyordu madem, hiç olmazsa bir telefon açarak özür dilemeliydi. Hayırlı olsun, demeli, mutluluk dileklerini iletmeliydi.

Bunaltıcı bir sıcak vardı dışarıda. Cehennem, Ağustos'a bürünmüş, şehrin üzerine çökmüştü adeta. Dışarıdaki sıcak, içerideki yangınla birleşince, yürümekte güçlük çekiyordu. Adımları onu nereye götürüyordu ki? Neye götürüyordu ki? Telafisi olmayan bir şey, nasıl telafi edilebilirdi? Oflaya pufllaya girdi bakkaldan içeri. Üç tane büyük jeton alıp çıktı. Hemen bitişikte kulübe olmasına rağmen, okula doğru yürüdü. Oradaki telefondan aramanın daha uygun olacağını düşünmüştü. Bir suçlu gibi çıktı merdivenleri. Doğruca öğretmenler odasındaki telefona yöneldi. Söyleyeceklerini tekrar toparladıktan sonra elini ahizeye uzattı. Ses yoktu. Bir iki defa ahizeyi yerine koyup kaldırdı. Belli ki arıza-

lydı. Alt kattaki telefona yöneldi. O da arızalıydı. Kader bir oyun mu oynuyordu yoksa? Belki de şaka yapıyordu. Şakadır mutlaka. Direncini test ediyordu. Sıcağı bahane ederek vaz mı geçecekti, yoksa... Evet, sıcaktı ama bu kadarcık fedakârlığı da yapmalıydı artık... Bir yandan bunları düşünürken bir yandan da bakkalın yanındaki kulübeye doğru yürüyordu. Gelip geçen insan ve taşıt sesleri nedeniyle sağlıklı bir şekilde konuşamayacaktı belki ama yapacak bir şey yoktu. Derdini anlatabilirdi herhâlde. Sıcağı, teri, gelip geçenleri umursamadan yürüdü. Dünya, yalnızca içindeki ateşten ibaretti o an. Suçuna ilave, bir de korku sarmıştı şimdi içini. Ya o da arızalıysa... O korkuyla ahizeyi eline aldı. Ses yoktu. Ahizeyi yerine koydu, tekrar aldı, hafifçe vurdu kutunun sağına soluna. Belki bir jeton kalmıştı içeride. Belki bir temas sorunu vardı. Bir ses gelmesi gerekiyordu. Hayır, mutlaka gelmesi gerekiyordu o sesin. İçindeki sese karşılık bir ses... Gelmedi... Gelmeyen o sesle birlikte başka sesler doluştu içine. Şaka değilmiş, oyun değilmiş... İçindeki sesleri alarak çıktı kabinden. Zaten olan olmuştu. Kendine, hayata ve yoksulluğa söylenerek yürüdü...

Eve geldiğinde bitkin bir hâldeydi. Bir suç, içine almış boğuyordu. Bazen yumrukluyor, bazen boğazına sarılıp nefessiz bırakıyordu. Ne yapacağını bilemeden teslim olmuştu. Her şey eziydi. Her şeyi hak etmişti. Arada bir 'ama' diyecek oluyor, sonra sesini tutuyordu. Ama ben de masumum... Fakat ben ne yapabilirim... Ben ister miydim böyle olmasını Aliciğim?

Hayır ne okuyabilir ne de yazabilirdi. Gün, bazen böyle ölürdü. Ölmüş bir günün etrafında dönüp durmaktan başka yapacak bir şey yoktu. İçindeki yangınla dönüp duracaktı akşama değin...

O gün, ertesi gün, daha ertesi gün ve günler hep aynı sancıyla geçti. Bir günah işlemişti ve tövbesi geciktikçe günah büyüyordu. Bu öyle bir günahı ki belki tam olarak tövbesi de yoktu. Olamazdı herhâlde. Çünkü insan, kelimeler olmadan da yönelebilirdi Rabb'ine. Hiçbir şey söylemeden o kapının önüne gelip beklerdi. Sadece beklerdi, boynunu büküp. O, bilirdi geleni; niçin geldiğini, neden söze dökemediğini. O nedenle Allah'a karşı işlenen suçlar, her şeye rağmen bir masumiyet bırakırdı geride. İnsan her şeye rağmen o kapının açık olduğunu bilirdi... Fakat bu öyle değildi!

İşte o günah, işte geciken o tövbe ya da işte o tövbesizlik, öylesine çaresiz bırakmıştı ki aradan iki ay geçmiş olmasına rağmen ne bir telefon açabildi ne de iki satır bir şey yazabildi. Bekledikçe büyüdü, büyüldükçe eli kolu bağlandı. Ne diyecekti? Hangi kelimelere sığınacaktı? Hangi kelimeleri nasıl bir araya getirip de bir cümle kuracaktı? Peki, o ne diyecekti? Nasıl bir ses tonuyla karşılayacaktı? Hayır, asla affetmeyecekti...

Sonra bir akşam vakti, kendini güç bela toparlayıp utana sıkıla bir mektup yazdı. Mektup, telefona göre daha uygun bir seçenektir. Daha yüz örtücü, ses gizleyiciydi. İnsan kelimelerini değiştirebilir, cümlelerini düzeltebilirdi. Hem belki telefon açtığında cevap alamayabilirdi ve bu, içindeki ağırlığı daha da büyütebilirdi...

1 Ekim, 20.50:

yukarıdaki satırı yazdıktan sonra aşağıya inip arabadan sigara paketini aldım ve yukarı çıktım. çünkü buna ihtiyacım olacak. çok ihtiyacım olacak hem de. topu topu iki sigara vardı pakette ve bu, benim bir günlük istihkakımdı. her gün, yalnızca on bir ve on altı saatlerinde içilen iki sigara. yaklaşık yirmi gündür böyle. işte onlardan birini yaptım ve...

zor zamanlardayım bayım! (son kelimenin normalde 'dostum' olması gerekirdi ama seni güldürmemek için yazmadım)

tövbesi geciken günah büyür!

uzunca bir süredir dilimin üzerinde döndürüp duruyorum bu cümleyi. ben döndürdükçe, cümle de günah da daha bir büyüyor. sanki tövbe kapısı kapanmış da ben o kapının önünde dönüp duruyorum. ama öyle günahlar vardır ki insan, onun tövbesine bile yaklaşmaktan ürperir. günahı bir kez daha hissetmek zorunda kalacaktır çünkü. yeniden yaşayacaktır o anları. belki daha bile yoğun yaşayacaktır.

ilkinde fark etmediği duyguları da fark edecektir. o nedenle günahı saklar. bir kor gibi tutar dilinin üzerinde. günah büyür. kalbini, damarlarını, sesini soluğunu kaplar. bir gün gelir buna katlanamaz, elini yüzüne tutar ve kapıya gelir.

gibi tıpkı.

ama yine de bir tutukluk vardır, tamı tamına diyemez suçunu, ima eder.

anlayış bekler.

suçu büyük olsa da bekler.

ister ki hiçbir şey sorulmadan

bir açıklama beklenmeden açılsın kapı.

o kelimeleri telaffuz etmeden dili

içeriden bir ses gelsin.

kalbi ferahlatan bir ses.

günahından tövbe eden, hiç günah işlememiş gibidir gibi.

Dört Ağustos Pazar günü için “En kötü 4 Ağustos olmalı...” diye yazdım günlüğüme.

taşıyacak mecalim kalmadı, inan.

geçenlerde yazdığım mektubu postaya vermiş olsaydım, belki bu işkence bitmiş olacaktı. o kapıdan döner gibi dönecektim hayata.

oysa o gün çokça dua ettim mutluluğunuz için. aşkınızın, sevginizin bitimsiz olması için dua ettim. canım kardeşim, bana inanıyorsun değil mi?

direniyorum...

uzun süredir ihsan aydoğdu ile de haberleşemiyoruz.

özledim.

selam ve dua.

Kenan Ergüner

Mektubu gönderdikten sonra, acaba açıkça yazsa mıydım, diye düşündü. O gün yaşadıklarını, gelemeyiş nedenini... O utan- cı... İki ucu keskin bir bıçak gibiydi. Çok ayıp olurdu herhâlde, öyle bir şeyi açıkça yazmak. Bazı şeyler söylenmezdi. Söylene- mezdi. Bedeli ödenirdi ama yine de söylenmezdi. Fakat bu defa da ihmal, umursamazlık olarak anlaşılabilirdi ki bu da kötüydü. Belki daha da kötüydü. Gülerlerdi; o gün cebimde beni Andırın'a götürüp getirecek param yoktu, cümlesine. İnanmakta zorlanır- lardı belki. Abarttığını düşünürlerdi. O kadar da değil, derlerdi... Ama o kadardı işte!

Şimdi sıra beklemedeydi. Zaten zor olan mektup beklemek, şimdi daha da zordu. Bir mektuptan fazlasıydı beklenen. Acaba cevap yazacak mıydı? Ne zaman yazacaktı? Ne diyecekti? Affe- decek miydi? Onu anlayabilecek miydi? Hiç böyle günleri olmuş muydu acaba?

Aradan çok zaman geçti sonra. Yaz bitti, güze döndü mev- sim. Fakat Kenan'ın içindeki cehennem bitmedi. Hikâyenin, An- kara-Andırın hattındaki sıkıntısı yetmezmiş gibi şimdi bir de Ada- na-Andırın ateşi düşmüştü içine. Üç koldan yamıyordu...

Sonra, aradan geçen o çok zamandan sonra bir gün postacı kapıyı çaldı. Oh, nihayet diyerek kapıya koştu Kenan. Adama teşekkür ederek aldı zarfı.

Kenancığım,

Bugün günümdeyim. Üç öğretmene ceza verdim. Ah o eski günler ve eski günlerdeki olmak! Bir adam geldi, Çan- kırılıyım, dedi. Tevfik ağabeyi tanır mısın, dedim. Tanıdı. Ve işi derhâl halloldu. Demek ki daha ölmemiş bir şeyler var bende, şükürler olsun.

Her yere, her makama bir karşılık biçilmiş. Karşılığını ve- riyor, karşılığını alıyorlar. Tam bir ticaret. Hep kaybetti-

ğimi düşünüyorum. Çok korkak bir adamım besbelli. Ki kaybettigimi bile bile oyuna devam ediyorum. Bırakmaya gücüm yetmiyor.

Sevmeye, özlemeye, ağlamaya gücüm yetmiyor.

Eskisi gibi olmaya gücüm yetmiyor. Çünkü hiç kimse eskisi gibi değil.

.

Gittikçe nostaljik dünyalarım çoğalıyor.

Çünkü ben on iki yaşındayken dayımın kızı N. vardı. Onunla “Kurt Bakışı” diye bir oyun oynardık. Gözlerinin rengi hâlâ gözlerimin önünde.

Sonra büyüdük, buralara geldik ki buralarda da insanlar birbirlerine aç kurtlar gibi bakıyorlar ve esas kurt bakışı denilen olay buralarda yaşamıyor.

O nedenle beş sayfasını yazdığım -bir ara da dokuz sayfalık bir roman yazmıştım- ve artık devamı gelir mi, gelmez mi bilmediğim romanımın adı: Kurt Bakışı!

Müthiş konular yakalıyorum ama not almadığım ve çok dağınık ilişkiler dünyasında yaşadığım için yitip gidiyorlar. Bir roman yazmaya, bir şiir yazmaya; bir hikâye, bir günlük, velhasıl bir şeyler yazmaya o kadar çok ihtiyacım var ki; tıpkı ağlamadan önceki ‘dolu’ hâlimiz gibi bir şey, nasıl boşalmalı bilmiyorum. Belki bunun için bile seçimi beklemeliyim. Allah kahretsin.

Bürokrasiye doydum. Yoksul bir çevreden gelmenin ve ezilmenin verdiği açlıklarımı -herhâlde- giderdim. Pahalıya mal oldu: olsun! Artık rahatım. İçim rahat. Politikaya da esas bu nedenle atılmadım. Birbirimize en çok ihtiyacımız olduğu yerlerde, dostlarımızdan ayrı düştük. Elbette bu da bir kader. Bu konularda hüznünlü, edebî yazılar yazdık. Hatta mektuplar.

.

Günlük gazetelere baktım.

.

Dışarıya bakmayacağım, dışarıyı pislik.

Adam dövmek bana yakışmaz ama ne yapayım, mizacım sert. Cezalandırmak da yakışmaz. Ama devam edeceğim cezalara. Bunlar çok hain, bilemezsin.

Yine de Andırın'daki müdürlükten buradaki iyidir vesse-
lam.

Çardaklı'ya uğramıyorum. Ama ilk göz ağrımızdır; bazen gece, bazen gündüz oralardan geçiyorum. Abant'a filan günübirlik dinlenmelere gidip gelirken.

Bazen de Eskişehir'e, Atasoy Ağabeye.

Sen bakma benim deli dünyama. İyileri hiç ihmal etmiyorum!

Mektup yazıp mektup aldığım tek insan kaldı şu yeryüzün-
de, onu bari yitirmesem. Gecikmeler hep benden oluyor,
biliyorum.

Selam sana ve O'na ve ötekine ve berikine ve bizimkilere.

İhsan Aydoğdu

Bir hayal kırıklığı mıydı, bir sevinç miydi yaşadığı, bileme-
di. Bir mektup alması elbette sevindiriciydi ama beklenen mek-
tup olmadığı için de biraz hayal kırıklığıydı tabii. Belli ki bir süre
daha devam edecekti bu yangın. Biraz da kendini oyalamak için
daktilonun başına geçti.

Mektubun geldi.

Zarfin ucunu makasla kesip içindekini çıkardım. Sigarasız
mektup okunmaz, bilirsin. Yaktım (yeniden başladım sanma).
Akşam müthiş sıkıldım ve gidecek birileri olsaydı, örneğin,
İhsanlar burada olsaydı kalkıp giderdik, dedim eşime. Ne

kötü! Şu koca şehirde oturup doyasıya konuşabileceğim biri yok ne yazık ki. İdare etmekten ve kelimeleri, o canım kelimeleri yutmaktan usandım. Bu aynı zamanda bir bilinç yozlaşmasını da getiriyor. Tıpkı öğrenip fakat kullanmadığımız pek çok şeyi unuttuğumuz gibi. Oysa insan, biriktirdiklerini konuşarak, paylaşarak diri tutar onları. Hafıza bu şekilde yeniler kendini. Düşünüyorum da: aldığın eğitimle ya da kendi okumalarınla onca şey öğreniyorsun ve sonunda yaptığın iş'te bunların ancak küçük bir kısmını kullanabiliyorsun. Üç beş bilgiyle yürütülebilecek bir meslek için onca emeğe, zamana ne gerek vardı? Uçmak için çırpınan ama bir türlü kanatlanamayan kuşlar gibiyiz. Kendi eksemimizde debelenip duruyoruz. Böyle giderse kanatlarımız bir gün tümüyle bedenimize yapışıp kalacak ve biz, uçma vakti geldiğinde yine böyle çırpınıp duracağız yerimizde. İyi ki dünyamız, yalnızca yaptığımız iş'le sınırlı değil...

Şimdi bu "ittifak" olayı pek çok kişiyi heyecanlandırırken, aksine bende kuşku ve kaygılara yol açtı. Yeni bir senaryo olabilir, diye düşünüyorum.

Şu hayatta bazı insanları görmeden yaşamamanın bir yolu olsa keşke...

Birinin yine yalanını yakaladım geçen gün ve bundan tiksinti duydum. Yalanı yakalanmış bir insan kadar iğrenç bir başka yaratık olmasa gerek. Oysa bunun için herhangi bir çabam da olmamıştı. Bir başkasının bir gün önce anlattığı bir olayı, ertesi gün bir nedenle o da anlatınca, iş ortaya çıktı. O sözü söyler söylemez, içimde bir tikslenme hissettim. Zavallı. Oysa bilir ki ben hiç kimseyi, hiçbir şey için zorlayıcı biri değilim. Yani adam bana gelse ve dese ki ben şöyleyim, böyleyim, her neyse, ne derse desin değişmez; ona da çay ısmarlar, sigara tutarım. Yeter ki ilkelerimi ihlâl etmesin. Ama bir diğer yönden de öyle olduğuna sevindim. Demek ki bu adamın yanında konuşurken, bazı şeyleri saklamak gerekecek. Ne kötü, ne kötü! İşin ilginç tarafı, branşı gereği dürüstlükten, doğruluktan bahseden biri bu! Sen, iki yakamız neden bir araya gelmiyor sanıyorsun! Daha dur, öyle günlere erişeceğiz ki, keşke bir araya gelmeyen sadece

iki yakamız olsaydı, diyeceğiz...

Bizim ufaklık, öğleyin okuldan gelince şöyle dedi: Baba hani fişler oluyor ya, hani bir şey aldığımız zaman bize veriyorlar, işte ondan fazla varsa, öğretmene götürecekmışiz...

Telefon bağlandığı gün, seni arayacağım.

Kalkıp odanın içinde dolaştım biraz.

Fızılâli ikinci kez okumaya başlamıştım ama ara vermek zorunda kalmıştım. Yeniden başlamaya karar verdim. İlk kez okuduğum günleri, beni nasıl etkilediğini unutmuyorum. Bir tefsir olarak olmasa da bir bilinç olarak okunması gerekir.

Sonra:

1 4 Ağustos günü işlediğim günah nedeni ile Ali Tahir'i küstürmüş olmalıyım. Çünkü tövbenameme henüz karşılık vermedi. Ona, o gün paramın olmadığını, Andırın'a gidip gelecek kadar bile paramın olmadığını yazamazdım elbette. "Tövbesi geciken günah, büyür!" diye yazabildim ancak.

2 Sen eskiden... diye başlasam, uzun bir mektup çıkar, kesin.

3 Geçen gün Halim öyle bir laf etti ki sorma. Sonra da keşke söylemeseydim bunu sana, diye ekledi. O şimdi hiç kimseyle görüşmüyor...

4 Belki milletvekilliğine adaylığını koyarsın diye düşünüyorum.

5 Biliyor musun, sigarayı yendim. Müthiş rahatım.

6 Sana söylemediğim ve asla söylemeyeceğim o kadar çok şey var ki...

7 Geçenlerde biri bana yemek ısmarladı. Arkasından tam bir hafta ağzım yara oldu. Adamı yakalayıp "O yemeğin parasını vereceğim." dedim. Birinin bir lokması boğazımdan geçecek diye ödüm kopuyor.

8 Yine geçen gün birine telefon açıp bundan böyle evime gelmemesini söyledim. Aynı şeyi bir başkası için de yaptım. Şu hayatın azizliğine bak İhsancığım, neler yaptırıyor bize. Bırakmıyor ki kendi naifliğimizde yaşayıp gidelim. Oyun işte, tam bir oyun. Kötü roller olmadan, oynanmıyor...

9 Halim'in getirdiği karpuz çekirdeklerinde hep "Allah" yazıyordu ve ben bunu daha önce neden göremedim, diyerek söyleniyordu.

10 Romanını büyük bir heyecanla bekliyorum.

En derin selamlarımla.

Kenan Ergüner

1 Kasım

Ali Tahir'den hâlâ cevap gelmedi. Sanırım yirmi gün oldu. O elbette haklı. Bense, bilemiyorum, galiba o gün çaresizdim.

Uzun aradan sonra İhsan Aydoğdu'dan mektup geldi geçenlerde. "Kurt Bakışı" adlı bir roman çalışmasından söz ediyor.

Halim yine ortalarda yok.

Zihinsel ve genel anlamda dağınıklığım sürüyor. Toparlanmam ve tekrar kendi dünyama dönmem şart. Yaşamak çok ağır bir yük! Anlamsız telaş ve uğraşlar alıp götürüyor güzelim günleri. Şeytan her gün yeni hileleri ile çıkıyor sahneye...

Madrid'te, Ortadoğu barış konferansı var. Bugünkü haberler sevindirici. Taraflar bir birbirlerini sert şekilde suçlamışlar.

Çünkü İsrail, kazanmadan anlaşmaz!

Ey Devleti Âli! Dünkü kölelerin, bugün efendilerimiz oldu. Onlar neyse de senin çocukların sana öyle bir ihanet ettiler ki soruma. Düğünlerde, bayramlarda, törenlerde hep sana sövgüler yağdırıyorlar. Deyim yerindeyse lanet okuyorlar ardından. Soysuzlar! Kim bilir, belki bir gün senin mezarını açıp kemiklerini bile bu topraklardan çıkarmayı düşünebilirler. Ya da efendilerinin mü-

zelerine koyabilirler seni öylece. Yazık ki bu olabilir! Bilmelisin ki yüreğindeki yangının en taze köşelerinden birinde sen varsın. Gayrısındaysa, denmez yangınlarım var benim.

Öyle ayrılıklarım, öyle hasretlerim var ki ağlasam, çöllerde güller, zambaklar açar.

İşte onun için ok atmayı, kılıç kuşanmayı, ata binmeyi ve affetmemeyi evet affetmemeyi iyi öğrenmem gerekiyor. Kalbimin katillerini bilmem gerekiyor! Kalbim ki içimin coğrafyasıdır!

Kenan Kardeşim,

Mektubun sabah geldi. Şimdi saat 18.15'tir ve ben birilerini beklediğim için buradayım, yani ofisimde. Burası benim için ofisten başka bir şey değil zaten.

Akşam bizim evde bir mahkeme üyesi, bir milletvekili, bir başbakanlık daire başkanı, bir kültür bakanlığı müfettişi, bir kuruyemişi, bir öğrenci, bir kitapçı, bir uzman vardı. Bunları ünvanları ile değil de adlarıyla yazsaydım, çoğunu sen de tanırdın, eminim. Basından, şuradan, buradan. Ama inan ki yemin ederim ki ben de aynı senin gibiyim. Kahrolası dünyada, şöyle hıçkıra hıçkıra ağlayacak bir yer yok. Arabamız da var (nasıl oldu, hâlâ anlayabilmiş değilim inan) ama en az üç saatlik yol gidip Işık Dağı'nın başına çıkmak; ormanın içinde bağırmak, ıslık çalmak ve hatta bizim Veli'nin deyimiyle, eşşek gibi anırmak ve sonra da hıçkıra hıçkıra ağlamak oldukça uzun iş. Ama bir gün kesin yaparım ben bunu.

Ve hâlâ ciddi manada Müslüman ve kaygılıyım. Öte dünyada sorgu başladığında, geldiğim dünyanın şartlarını anlatırım, ne yapayım. Geldiğim dünyanın şartları öyle ağır, öyle ağırdı ki benim karakterim onu taşıyamadı, affedin derim herhâlde.

Sanattan gittikçe uzaklaşıyoruz. Ne kötü!

.
Birine daha maaş kesimi cezası verdim. Çok rahatladım. Artık bizi böyle küçük gaddarlıklar rahatlattığına göre, anla hâlimizi. Duygularımız aşınıyor vallahi.

.
Adana'da, merkezde bir camide (derginin bürosunu hemen yanında) namaz kılmıştık. Ne kadar huzur bulmuştum. Bir de bizim çok imanlı bir hizmetlimiz var, onun oğlunun düğününe gittim geçen pazar. Ayrılırken adam dedi ki "Bütün bir şehri verseler bu kadar mutlu olmazdım." O gün kuş gibi hafif gezdim durdum.

.
Tv. ve bulunduğumuz ortamlar fuhuş panayırı gibi. Rabb'im korur inşallah!

.
Selam, muhabbet!

İhsan Aydoğdu

X

Sevgili İhsan,

Birkaç kez okudum mektubunu. Hep öyle yaparım. Mektuplar bir kez okunup kaldırılacak metinler değildir. Özellikle de dostlardan gelen mektuplar. Birkaç kez okunur, bir iki gün sonra bir kere daha okunur ve sonra dosyaya konulur. Sonra arada bir o dosya çıkarılır, şöyle bir karıştırılır. Sevinilir, hüznlenilir. Çünkü araya giren zaman pek çok şeyi değiştirmiştir...

Bir garip adamsın vesselam. Düşüp kalktığın insanlara bak! Ben daha doğru düzgün bir milletvekili bile görmemişken... Ancak haftada bir iki kez annemi görebiliyorum ve bu beni müthiş mutlu ediyor.

Halim, yeni hâlini sürdürüyor. Hiçbir yere çıkmıyor ve ben dâhil kimse ile görüşmüyor. Durup dururken bir icat çıkardı işte. Şair bunalımı mı demeli, bilmiyorum. Bu konuda endişelerim var. Hayırlısı...

Günlerdir masanın üzerinde bekleyip duran dergiler var. İnan, hiç elime alıp karıştırmak gelmiyor içimden. Bir ses, artık bu kadar yeter, diyor. Bir başkası ise, hayır, devam etmelisin, devam etmek zorundasın diyor. O niye öyle diyor, öteki niye böyle diyor, bilmiyorum. Beni aralarına almışlar, oynuyorlar. Bir boğuşma, bir sancı sürüp gidiyor. Kâh birini dinliyorum, kâh ötekini. Neredeyse tam bir yıl oldu, tek

bir öykü bile çıkaramadım. Artık hiç yazamayacakmışım gibi bir his var içimde. Oysa bir gece ve birkaç sigaranın ucunda bu iş. Yani bir gecelik savaşı göze almam ve sigara sayısını iptal etmem gerekiyor. Çok şey de değil aslında. Ama bunun için üzerime musallat olan bir dünyayı silkinmem gerekiyor ilkin. Her şeye rağmen bu dönüşü yapmam şart.

...

Ben de sana bir müfettiş hikâyesi anlatayım. Olay taşrada geçiyor.

Gerçekten senin de söylediğin gibi bakanlık müfettişleri bir seviye. (İlk, Kurşunlu'da karşılaşmıştım onlarla. Hatta beni hayrete düşüren bir şeye de tanık olmuştum. Sanırım son toplantıydı. Yapılan teftişe ilişkin genel değerlendirmeler yapılırken, müfettişler arasında tartışma çıktı. Uydurukça kelimelerin kullanılıp kullanılamayacağı konusundaydı bu tartışma. Haşim Bey (Türkçe müfettişi) kesinlikle kullanılamayacağını söylerken, aralarında gazeteci Oktay Akdal'ın eşinin de olduğu bir grup, kullanılabileceğini savunuyordu. Uzunca bir süre tartıştılar bunu ve ben doğrusu bu tartışmanın bu üslupta ve açıktan yapılmasını çok yadırgamıştım.) Fakat aynı şeyi ilköğretim müfettişleri için söylemek mümkün değil ne yazık ki.

Bir süredir gelip gidiyorlardı. Bunların gelmesiyle birlikte okulu bir heyecan, endişe, korku dalgası sarar, biliyorsun. Fısıltılar, dedikodular, senaryolar... Görevleri gereği olan, olması gereken ketumluğu saymazsak bunlardaki kibir, ukalâlık, basitlik kimsede yoktur herhâlde. (Elbette istisnaları vardır!) Bir de ilginçtir, ortaokul ve liselere soruşturmaya gittiklerinde daha da artıyormuş bu ukalâlıkları. Bir tür eziklik bastırmasıymış... Niyeyse?

Kendilerine tahsis edilen odaya geçip çalışıyorlar. Kapılarında daima bir hizmetli hazır olarak bekliyor. Çayları, kahveleri eksik edilmiyor. Sınıflardan öğrenciler çağırılıyor. Sonra hizmetliler, öğretmenler... Herkeste bir merak. Kimin kellesini alacaklar! Ne olup bittiğini birkaç gün sonra

anlayabildik. Meğer benim için gelip gidiyorlarmış beyefendiler. Şaşırdım tabii. Benim ne işim olur müfettişle filan. (Çünkü bir süre önce genel teftiş geçirmiştik ve raporum son derece iyiydi.) Elllerinde birkaç maddelik bir şikâyet dilekçesi, onu araştırıyorlar. Ne yapmışım dersin? Bir devlet büyüğünün aleyhinde konuşuyormuşum, öğrencilere ve velilere kötü davranıyormuşum... İlginç! Evet, bunun aslı astarı yok ama ona bakan kim? Aslını astarını araştıran kim? Peki taş nereden ve niçin geliyor? Hani insan çölün ortasında başına bir taş gelse, nereden geldiğini, niçin geldiğini bilir de bunu bilemedim bir türlü. Epey bir başım ağrıdı tabii bu süreçte. Bu baş ağrısını da hayatın acemiliğine saymak gerekir bence. Tükürürüm lan sizin verdiğiniz paraya...

Mesele sonra anlaşıldı.

İnsanoğlu kimi zaman kendisinden tiksinti duyulmasını meşrulaştıracak şeyler yapmaktan geri durmuyor. Basitliğini, seviyesizliğini ve hatta iş bilmezliğini ortaya dökmekten kendini alamıyor. Ünvanı, yaşı, sosyal ve ekonomik statüsü ne olursa olsun. (Hz. Süleyman dönemine dair anlatılan bir hikâye var biliyorsun. Hani şu, ormanda yapılan hayvanlar toplantısında merkebin yaptığı...)

Anadolu liseleri arasında nakil için belli şartlar vardır, bilirsin. Ancak o şartlar sağlanıyorsa nakil gerçekleşebilir. Bu normal kuraldır ve normal kurallar, özelliği gereği, senin benim gibi sade vatandaşları bağlar. Sade olmayanlar için kurallar her zaman farklı işler. Çünkü kural koyucu, normal insanların elini kolunu nasıl bağlayacağını, normal olmayan insanlara nasıl bir geçiş üstünlüğü sağlayacağını, çok ince hesaplarla metne yerleştirmiştir.

Nakil gelen bir öğrencinin kaydını kütük defterine işlerken dosyasında bir şey dikkatimi çekti. Geldiği okulu kazandığı puan çok düşüktü. Bu puanla değil bizim okulu, Adana'nın en düşük puanlı okulunu bile kazanamazdı. Bu hâliyle bu öğrencinin, kendi puanına en yakın okula nakil olması gerekirdi. Kural böyle söylüyordu. Fakat... Babası milli

eğitim m¼d¼r¼ olarak Adana'ya atandığı için... O kadar da olacak tabii... Sonra sınavlar başlayınca doğal sonuç ortaya çıkmaya başladı. Notları çok k¼t¼yd¼. Bu notlarla sınıf geçmesi m¼mk¼n değildi. Fakat... Evet, notlar bir şekilde d¼zeldi ve sınıfımı geçti... Kaderin cilvesine bak ki bu milli eğitim m¼d¼r¼n¼n tayini bir s¼re sonra başka bir ile ıktı. Kendisi gitti, ocuk burada kaldı. Öyle olunca s¼re kendi mecrasına d¼nm¼ř oldu. Zavallılık resmen zorlanmaya başladı. Bunda biraz da öğretmenlerin önceki s¼rece tepkisi neden oldu sanırım. Üzerlerinden baskı kalkınca... Fakat sonra kaderin bir başka cilvesi olarak bu şahıs tekrar atandı Adana'ya. Hikâyeye bak İhsancığım! Siz misiniz benim kızımı sınıf geçirmeyen! Ben kimim siz biliyor musunuz... Gösteririm size... İlkin okulun adını değiştirdi. K¼¼k, mahalli bir isim verdi okula ve sonrasında da bu m¼fettiř trafiği. Peki niye ben? Bu öğrencinin m¼d¼r yardımcısı bendim ve ister istemez benim de üzerimden baskı kalkınca, doğrusu ben de işi kendi mecrasına bıraktım... İşte sonra meselenin bu olduğu anlaşılınca (Ne kadar k¼¼k d¼ř¼r¼c¼ bir durum. Öğrenciler, öğretmenler, hizmetliler tek tek çağırılıyor ve senin hakkında sorular soruluyor...) bir milletvekiline ulaşarak durumu aktarmak zorunda kaldık. Ben şimdi ararım onu, dedi. O oldu. M¼fettiřlerin ayağı bir anda kesildi okuldan...

Bat d¼nya bat!

Selam ve muhabbetle.

Kenan Erg¼ner

Kenan Kardeşim,

Saat 9.15

Burası bir acayıp. H¼k¼met kuruldu.

Birisi benden “özgeçmiş” istedi. Kim bilir ne düşündüler? Birisi haber salmış, onu oradan aldıracağım, demiş.

Birisi geliyor, senin için bir şeyler yapalım, işte biz iktidar olduk diyor. Birisi toplantı yapıyor, gece yarları. Neler, neler!

Birazdan Hürriyet gazetesi'nden Kerime Koş gelecek. Konuşma yapacağız onunla. Ünlülerin Okulu, diye bir ek vereceğiz, filan dedi dün telefonda.

Burada anlık yaşanıyor. “An”lık!

Bir anda her şey düzeliyor, çok iyi oluyor her şey. Bir anda, bir telefon her şeyi berbat edebiliyor.

Akşam oldu. Saat 21.20'dir.

Bugün yorgun ve yoğundu. İki saat kadar, gelen muhabirle ilgilendim. Epeyce de yol aldım galiba.

İkinci kitabım da baskıda. Unutmadan yazayım. Bu mektupların içinde, ileride işime yarayacak notlar, cümleler olabilir diye düşünüyorum. Bir gün hepsinin fotokopilerini isteyebilirim. Seninkilerin de fotokopisini gönderebilirsin.

Bir de romana başladım. Adı: Kurt Bakışı. Dört sayfa oldu, altı ayda. Bir at ile üç nal kaldı.

6 Aralık

Günlük defterime de bu tarihi düştüm ama bir cümle bile yazamadım.

Bilsen nasıl yaşadığımı!

Bütün ümmeti Muhammed'e kurban olayım. En kötüsüne kurban olayım. En cahiline, en aptalına, en perişanına! Hepsine, hepsine kurban olayım. Çıkıp bağırasım geliyor: Ey Ümmet! Gel artık, gel de al beni buralardan. Biliyorum gücü yetmez buna.

.
Akşam birileri telefon etmiş, “Müdür’le görülecek hesabımız var, o bizi tanır.” demişler. Çocuklarda sabaha kadar süren huzursuzluk. Alışkın da değiliz böyle şeylere. Demek düşmanlar da kazanıyoruz artık. Tehditler filan.

Bir şair ne hâllere düşüyor. Roman mı yazsam, ne yapsam bilmiyorum.

Efendimi aradım, sabret dedi. Bırakacaktım, olmadı.

.
Müfettiş hikâyesini yazmalısın bana kalırsa. Güzel bir öykü çıkar buradan...

.
Selam ve saygıyla kucaklıyorum aziz dostum.

Bana yaz ki ben de sana yazayım ve ileride bu mektupların tamamını senden ister, bir romana temel alabilirim.

Ali’yi affetmeyeceğim, hiçbir zaman.

İhsan Aydoğdu

31 Aralık

Yirmi bire doğru.

Ali Tahir’i aramalıyım, Ali Tahir’i aramalıyım... Cevabı her ne olursa olsun, aramalıyım. Bu işkence bir şekilde bitmeli. Son söz olarak, ondan hakkını helal etmesini isteyebilirim. Bir hata yaptım ve bedelini ödemem gerekir. Hikâyemiz savruldu ne yazık ki. Onu koruyamadık. İhsan Aydoğdu’nun cümlesi de bunu gösteriyor zaten. Ali’yi affetmeyeceğim! Oysa bir ara barıştıklarından söz etmişti de nasıl sevinmiştik. Orayı toparlasak bile başka bir yara açıldı hikâyede. Bir hikâyeyi sürdürmek, onu oluşturmaktan daha zormuş meğer...

Ahizeyi kaldırıp peş peşe tuşlara dokundu. Eskiden bu saatlerde hatta çok daha ileri saatlerinde gecenin ne güzel sohbetleri olurdu. Hasret giderirler, birbirlerine güç ve heyecan verirdi. Ah o güzel günler! Telefon meşgul çalıyordu. Bunu bahane edebilirdi. Aliciğim aradım ama telefonun sürekli meşgul çalıyordu! Ama hayır, buna gerek yoktu. Neyi, neye bahane edecekti? İp kopmuştu zaten. Öyle olmasa, aylar geçmesine rağmen cevap yazmaz mıydı? Tekrar dokundu tuşlara. Belki de sesini alır almaz kapatacaktı... Telefon açıldı. Açılmasa daha iyi olan ama açılması dört gözle beklenen telefon açıldı. Ne yapacağını bilemedi. Normalde sevinmesi gerekirdi ama sevinemedi. Ya da her şeye rağmen tuttu o sevinci içinde. İşte aylar sonra aynı ses, o güzel ses vardı karşısında. Ama biraz değişikti galiba. Tabii ki geçen zaman insanın sesini değiştirirdi. Kalbi değişenin sesi de değiştirdi elbet. Tanıyamadım, dedi. Sonra da devam etti: Geçen gün Mevlâna aradı, tanıyamadım. Sesini değiştirmiş. Niye böyle yapıyorsun, deyince de yeni bir ses takındım, dedi diye ekledi.

Sonra pek çok şey konuştular. Ne ki yalnızca konuşmuş olmaları (birbirlerinin sesini duymak) bile yeterliydi aslında...

Gelecek zaman, bu hikâyeyi onarmak için fırsatlar verecek miydi? Tekrar o güzel günlere dönebilecekler miydi? Yoksa...

Kenan, telefonu açarken yaşadığı korkuyla karşılaşmamanın verdiği sevinçle hemen ertesi gün oturup bir mektup yazdı Ali Tahir'e. Ona mektup yazmayı özlemişti.

(Merhaba iki gözüm.

Bu kâğıt, bir öykünün ikinci sayfası olmak üzere takılmıştı daktiloya ve baştaki parantez de bir nedenle açılmıştı. Üstelik birkaç gündür de açık vaziyette öylece durup duruyordu. Meğer senin için açmışım o parantezi.

Bugün öğle üzeri Ömer Erinç geldi. Müthiş sigara içiyor.

Odanın içinde göz gözü görmüyor neredeyse. Arada bir gelenler oluyordu ya, vaziyeti gören, bir an evvel çıkmak için acele ediyordu. Ben de ancak arada bir eşlik ettim ona. Adamda ne kahr var yahu!

.

Üstelik bugün iki sayfa da günlük yazdım.

.

Yine bu akşam yirmi bir civarı filandı ki “Biat II”yi bitirdim. Artık bunun kaçınıcı okuyuşum olduğunu hatırlamıyorum ve ileride daha kaç kez okuyacağımı da. Biatımız hep diri kalsın!

.

Mektubun bu orta yerinde, daha bir sıcak olsun diye sobayı yeniden ateşledim ve bir de sigara yaktım. İyi etmişim değil mi?

.

En iyisi sana bu Halim Öksüz işinden hiç söz etmeyeyim. Boş ver. Biraz karışık!

.

İşte o müthiş sigara içen adam, kitabını imzalayıp verdi bugün.

.

Bu gece de düş görmezsem sabah aynanın karşısına geçip üç tokat patlatacağım kendime. Düşsüz adamların hakkıdır, tokatlanmak. Ayıp be, kaç zamandır böyle bu!

.

Selamlar.)

Kenan Ergüner

İhsan Kardeşim,

Dün akşamüzeri başlamıştım “Theo’ya Mektuplar”a, bu akşam bitirdim. Bayım, bu Van Gogh, felaket bir adam. Biraz geç tanıştık ama olsun! Yine dün akşam birine yazdığım mektupta ondan bazı cümleler aktardım. Sana da küçük bir bölüm yazıyorum.

‘Yine de insanların gözlerini çizmek daha çok hoşuma gidiyor. Çünkü insan gözlerinde, kiliselerde olmayan bir şey var. Kiliseler görkemli olup bizi etkiliyorsa da bir insanın ruhu baldırı çıplak birinin, bir sokak kızının da olsa daha ilginçtir benim gözümde.’

...

Öğleden sonra, on dört suları: Kesinlikle çıkıp kırlara doğru gitmem gerekiyordu. Kendimi tutamıyordum. Bu bir Van Gogh çarpmasıydı, kesin. Üst katta oturan müdür yardımcısına (Tarih öğretmeni. Artık namaz kılıyor ve burada sizinle tanışmış olmak, benim için Allah’ın en büyük lütfu, diyor.) telefon açtım:

Hadi yağmur gezintisine çıkıyoruz!

Birini daha aldık yanımıza. Onlar şimdi yağmur altında, benim bu gezintiye niçin çıktığımı bilmiyorlardı. Orada, kırların içinde bir ağacın altına oturmuş, resim yapan Van Gogh’u görmeye gittiğimi bilmiyorlardı.

Köy, bitimsiz bir özlemdir bende. Kendimden utanmasam gidip bir iyice yaşayacağım çocukluğumu orada. Koşup oynayacağım, dere tepe. Birbiri üstüne sigara içmekten ağzımızın yandığı çam ağaçlarının altında oturup yine öyle sigara içeceğim. (Teyze çocuklarım da olsa müthiş olur ama kim bilir neredeler!) Geriye çekilip çocukluğumu seyredeceğim. Ne kadar masumdu ve ne kadar saf... Hayatın, onu nerelere getireceğinden habersiz, öyle gizli saklı sigaralar tütürüyordu işte çam ağaçlarının altında... En azından bir uçtan bir uca yürüyeceğim köyün içinde.

Köy meydanını, ilk bayram namazı kıldığım camiye, iki oluklu çeşmeyi bir bir dolaşıp hâllerini soracağım. Anlatın bana, ne hikâyeleriniz var!.. Şurası Halil dayıların eviydi -halamın oğluyla bazı akşamlar giderdik, yaşıtımız kızları vardı, oturup sohbet ederdik onlarla- şurası Korelinin, şurası Gevrek Ahmetlerin... Sonra gelip nenemden, bana sokum yapmasını isteyeceğim. Hayriye nenem, elleri titreyerek açacak cerenin ağzını. Yufka ekmeğe peyniri sarıp verecek...

Şehirden yaklaşık yirmi kilometre kuzeye gittikten sonra, asfalt yoldan sağa dönünce bir yokuş başlar. İki kilometre sürer bu yokuş. Belki yüz metre filan olmuştu bu yola gireli. Önümüzde giden iki kişi vardı. Dikkatlice bakınca birinin Ali dayım olduğunu fark ettim. (Onu, ağır bir adam olduğundan, gevrek gevrek gülmesinden ve yemeği, sofranın yanına uzanarak yemesinden hatırlıyorum.) Belki yıllardır görmüyordum. Köyden kopmak, diye lanet olası bir şey var, biliyorsun. Ne vardı sanki orada kalsaydık... Arabayı durdurup indim. Kucaklaştık. Sonra köyün girişinde bıraktık onları. Bizim Hacı Murat biraz tısladı filan ama neyse ki sorun çıkmadı. Şayet onlara rastlamamış olsaydım o utanılacak şeyin en azından bir bölümünü yapardım, eminim.

Dönüp Kantin'e (Burası bakkalların, kasapların, kahvehanelerin olduğu yerdir ve işte o, köye dönülen yolun başlangıcındadır. Erkekler -civar köyler de dâhil- işleri olsa da olmasa da her sabah buraya gelir, ikindiden sonra birer ikişer dönmeye başlarlar.) geldik. Çay içeceğiz. Bir kahveye girdik. Sobanın çevresinde oturan beş, altı kişi, bir de az ilerideki masada iki kişi vardı. Kimileri gazete okuyor, kimileri kendi aralarında laflıyordu. Gazete okuyanlardan biri, Topal Musa'ydı. Çocukken onu görünce korkardım. Esmer, çakır gözlü bir şeydi. Bakışı bir tuhaf gelirdi bana nedense. Bir de kimi bayram günlerinde, köyün kuzeyindeki ağaçların arasında oynanan tombala oyunlarından hatırlıyordum onu. Bastonu ve eşeği hiç eksik olmazdı yanından. İşte bu Topal Musa'nın dışında kimseyi tanı mıyordum. Nasıl bir burukluk hissettiğimi anlatamam. Az

sonra birkaç kişi daha girdi içeri. Bunların ikisi, az önce bahsettiğim dayımın oğullarıydı. Bakın, dedim yanımdakilere, beni tanımayacaklar. Ben de zar zor seçmiştim zaten. Dediğim gibi de oldu. Sonra bir masaya oturdular ve çay söylediler. Oysa kalkıp yanlarına gidip kucaklamalıyım onları. Bunu yapmadığıma pişmanım şimdi. Kötü!

Çayımızı içip ayrıldık oradan.

Yağmur durdu, hava açtı. Güneşi yakaladık götürüyoruz, dedim. Sonra bir tepenin başında durduk ve kırlara, o doyumsuz ve en çok Van Gogh olan kırlara karşı sigara üfledik.

İçim açıldı bayım, hem de müthiş!

...

Epeydir Nuri Pakdil'e takıldım yine. O da tıpkı Van Gogh gibi felaket biri. Hangisi büyük dersin?

Eğer katlanabilirsem iyi bir öykü kotarabileceğimi düşünüyorum bugünlerde.

Candan selamlar. Kucaklıyorum.

Kenan

Sonunda gönderdim onu. Doğrusu bana çok çekti. İki gün önce kestim ilişğini. Dünyanın en alçak adamının. Dünyanın en alçak ikinci adamı da yanımda, sıra onda.

Yazamaz mı oldum ki.

İkinci Yazıları'ndaki son hikâyene bayıldım.

Romanın adı var, kendisi yok: Düşek ya da Aziz'in Düşegi.

Bizim köyde düşek'ler vardır. Düşmanı tarafından pusuya düşürülerek vurulmuş insanların, hemen vuruldukları yere gömülmeleri sonucu oluşur, düşek'ler. Bir bakıma, pusuya düşürülerek öldürülenlerin, vuruldukları yerdeki mezarlardır, düşek'ler. Bir çeşmenin başında, ıssız bir koyakta, çalı-

ların arasında, tepelerin üstündedir. Ama mutlaka bir keçi yolu kenarındadırlar. Oralarda, benim vurgun olduğum dağlarda, kırlarda, bayırlarda, inek güttüğüm yerlerde.

Romanın adı belki de: Atlık Dağı Türküsü'dür. Atlık Dağı'nı tam yirmi sayfa anlatmalıyım romanımda. Hanım Gediği'ni, Kurandıl'ı, Mandikli'yi, Su Göllenen (halk dilinde Suvallenen olmuş)'i anlatmalıyım.

Peki, Aziz kim? Bundan yaklaşık seksen yıl önce Aziz'i kim öldürdü?

Bütün bunları ayrıntılarıyla öğrenmeliyim. Köye gitmeli, sırf bu amaçla günlerce köyde kalmalıyım. Köyün yaşlılarıyla, belki de uzun kış gecelerinde, çıtır çıtır yanan ocağın başında derin sohbetler etmeliyim. Yöreleri, yaya olarak teker teker dolaşmalıyım. İnek güttüğüm yerlerdeki taşlara, ağaçlara dokunmalıyım elimle. Karınca yuvalarıyla oynamalıyım. Otuz yıl önceki çitin üstünden atlamalı, bağa girmeliyim. Üzüm yemeliyim.

Aziz'in Düşeği'ni ya da Atlık Dağı Türküsü'nü yazmalıyım.

Yıllarca uğraşmalıyım besbelli.

Bir bölümünden: "Aziz, Fadime'nin kara gözlerine son kez baktı, baktı. Dışarıda rüzgâr uğuldadı; uzaklardan, karşı dağların yamacına kurulmuş köylerden uzun uzun bir köpek havlaması duyuldu. Artık bu dünyada bir Aziz, bir Fadime, bir köpek, bir de uğuldayan soğuk vardı..."

Fakir Baykurt, romanlarını nasıl yazıyormuş biliyor musun? Köyüne gidiyor, kahvede yaşlıları topluyor, onları konuşturuyor, teybe alıyor ve evine gidip temize çekiyormuş. Ömrümüz varsa biz de yazacağız.

İhsan Aydoğdu

İhsancığım,

Oysa dün akşam bitirecektim bu mektubu. Daha doğrusu bir öykü için oturdum masaya ama olmadı. Çok bekleme rağmen gelmedi bir türlü. Öyküler işkenceyi seviyor. Ucuza kapatmak istemiyorlar kendilerini. Ben de hiç minnet etmiyorum doğrusu. Siz bilirsiniz diyorum ve onların şaşkın bakışları arasında öykü kâğıdını mektuba çeviriyorum hemen. Bu da bir numara tabii. Belki kıskanırlar da... Yine böyle öykü yazmak için taktığım bir kâğıdı (ki ona parantez bile açmışım) sonradan Ali Tahir'e mektuba çevirmiştim.

Doğrusu, akşam öykü üzerine de bir şeyler karalamayı düşünüyordum sana. Halime Toros'un kitabından yola çıkarak yapacaktım bunu. Sonra da "Ne gereği var?" dedim. Yine dün akşam, bir iki ay önce yazdığım "Ay Işığı Senfonisi" öyküsünü yeniden okudum. Böyle yapınca, bir süre bekletince öykünün çıkış atmosferinden bağımsız olarak yaklaşmak daha kolay oluyor. Hoşuma gitti bu öykü. Beni epeyce yordu ama sonunda bir şeye benzedi. Yakında dergiye göndereceğim.

Eğer akşam, öykünün ilk cümlesini yakalayabilseydim gerisi kolaydı. Tabii bir de işin eğlenme faslı vardır ki tadına doyumaz. Başlanmıştır, gelişinden bellidir güzelliği ve yine bellidir ki o da gün yüzüne çıkma kararı almıştır... İşte o öyküyü yazmanın tadı bir başkadır. Cümle cümle yudumlarsın artık. Kimileri de vardır ki bayım, ah, ne çetin cevizdir onlar. Perişanlığımı ancak "gecenin tanıkları" bilir.

...

Yine bir özel okul teklifi var ve bu kez ciddi olarak düşünüyorum. Bugünlerde konuşabiliriz. Sanıyorum yönetici olarak geçeceğim. Ne dersin?

...

20.25: Tam iki yüz yetmiş altı sayfa okumuşum bugün.

...

Salı.

Şimdi biz her şeyi bir yana bırakıp mektuba dönelim. Mesela, nisan yağmurunu, Mitterand'ı, Reagan'a yapılan saldırıyı, lanet olası parayı, bugünkü öğretmenler kurulu toplantısının lüzumsuzluğunu... Yine tek kelime konuşmadım. Komşu kadının akşamüzeri telaşla çocuklarını arayışını, Alata Araştırma Camii'nin güzelliğini, sterlinin kahreden yükselişini, uzunca bir süre önce birine telefon açıp, kendisiyle görüşmek istemediğimi söylememi, Halim'i...

21.30: Gidip Juventus-Milan maçını izleyeceğim.

23.10: Biz şimdi maçı da geçelim ve...

...

Cumartesi. Her şey sıkıcı bayım!

Kucaklıyor, Allah'a emanet ediyorum.

Kenan

Kenancığım,

Beş, altı, yedi Haziran günleri, Akif İnan, Rasim Özdenören ve ben, Elazığ'a gittik. "Köy Yazıları"ndan elimde kalan son on kitabımı da orada imzaladım. Onlar da kendi kitaplarını imzaladılar. Akif Abi, oradan Şanlıurfa'ya geçti. Dönüşümüz (ki Rasim Abi'nin Doğan'ı ve benim şoförlüğüm ile on iki saat kadar sürdü) Rasim Abi ile baş başa idi. Çok güzel bir seyahattti. Öteden beri yazmayı ya da hazırlamayı düşündüğüm kitap, bütün boyutlarıyla konuşulmuş oldu.

Düşündüğüm kitap: Bizim ün yapmış yazarlarımızın açığa çıkmamış yönlerini irdeleyen, anlatan bir kitap. Fevkalade olumlu bakılar, teşvik ettiler. Rasim Abi, böyle bir eserin Türkiye'de ilk kez hazırlanacağını ve beni "piyasaya çıkara-

racasını” ifade etti. Ben de senden uzun uzun bahsettim ve dedim ki “N. Pakdil, R. Özdenören, A. İnan, A. Yıldız... gibi ünlü şair ve yazarların arasına bir kişi daha koyacağım. Bu da benim oynadığım atım olacak. İşte bu şahıs, sizlere sabahdan beri bahsettiğim Kenan’dır.” Bu da makul bulundu. Daha doğrusu “Ata oynama” ifadesini Akif Abi kullandı da dedi ki “yeteneğinden yüzde yüz emin olduğun, gelecekte iyi bir yazar olacağına kanaat ettiğin biriye bu Kenan, kitabına al. Yoksa alma” Ben de alacağımı söyledim.

Senden isteklerim:

- a) Kitapta seninle ilgili bölüme almamız gereken ve sence en güzel hikâyen kabul ettiğin eserini (fotokopisi de olur),
- b) Ayrıntılı hayat hikâyesi,
- c) Aşağıdaki soruların uzun cevaplarını, (kısaltma-ekleme yapma hakkını bana ver)

1 Yazmaya nasıl başladınız?

2 Akşamlarınız nasıl geçer, bir günlük akşamınızı anlatınız.

3 Seni en çok etkileyen bir anı ya da çocukluğundan bir kesit. (Bu, hikâyelerine genelde girecek boyutta bir şey olabilir. Yani, hikâyelerini onun üzerine kuracak boyutta seni etkilemiş bir olay.)

4 Seni en çok etkileyen yazarlar/yazar? Ve hangi özelliğinden etkilendiğin?

5 Yazmaya ne kadar bağlı/sadık bir insan olduğun? Ne kadar sürdürmeyi düşündüğün, geleceğe yönelik kendinle ilgili düşüncelerin?

6 Bir yazar olarak yaşadığın yerden memnun olup olmadığın, imkânların olsa nerelerde ve niçin yaşamak istediğin?

7 Çocuklarınla ilişkilerin?

(Dana eti yemediğini ben yazacağım, sen yazmasan da olur!)

8 Bir hikâyenizin ‘hayat hikâyesi’ nasıldır? Yani, bir hikâyeye nasıl başlar, nasıl bitirirsiniz; hikâye nasıl doğar, büyür, gelişir? Müsvedde kullanır mısınız? Bir hikâyeyi kaç kez yazınca “Bu son şeklidir.” dersiniz. Daktilo ile mi, el yazısı ile mi

yazarsınız; günün hangi saatlerinde kafanızda gelişir, hangi saatlerinde yazıya dökülür?

9 Başkalarında olmadığını ve yalnızca kendinizde olduğunu düşündüğünüz bir huyunuz, alışkanlığınız, özelliğiniz var mı?

Sorular bunlar. Daha da ekleyebiliriz. Ancak, ben bunları şu an düşündüm. Zaten kitaba, soru-cevap şeklinde girmeyecek. Senden alacağım bu bilgiler doğrultusunda (belki de) kendi dilimden seni anlatmaya çalışacağım. Öteki yazarları da öyle yapacağım.

Bu yaz sezonu içinde bu işi bitir lütfen. Cevaplarını bekliyorum. Ve öteki yazarlarla ilgili, harıl harıl çalışıyorum, haberin ola.

Yarın bayram, hepimize mübarek ola. Hasretle kucaklıyorum.

İhsan Aydoğdu

Rüya Mektupları 3

Tepebağ Kur'an Kursunun olduğu yer. (Küçükken kimi yaz aylarında buraya gelirdim. Kur'an okumayı ciddi olarak ilk burada öğrendim. Yalnızca Kur'an okumayı değil tabii. Müslüman olmanın o çocukça havasını ve buralarda hayatın nasıl aktığını da. Bütün aksaklıklarına, olumsuzluklarına rağmen buralardan geçmeden bir şeyler eksik kalıyor. En önemlisi de insanda bir aidiyet duygusunun oluşması... Bir Muhsin Hoca vardı. Adı geçtiğinde herkesin dizleri titrerdi neredeyse. Kursta yatılı kalanların hocasıydı. Biz, gündüzlü olduğumuz için bizim dersimize gelmezdi. İyi ki de gelmezdi. Bazen yatılı çocuklar anlatırdı onu, korka çekine. Ne zalim bir insan olduğunu, onları nasıl falakaya yatırdığını, acımasızca dövdüğünü... İçim parçala-

nırdı onları dinlerken. Yatılı olmadığımı şükrederdim.) Bir cami. İçi bahçeli. Ya da ilk görüntüdeki bahçeli yer, daha sonra caminin içi oluyor. Ölümü, sonsuzluğu çağrıştıran bir görüntü olarak algılıyorum. Bir duvar kenarındaki çiçeklerin arasından güzel, berrak bir su akıyor. Çeşme suyu kıvamında...

Bir Ramazan günü. Caminin içi dolu. Ben sonradan geliyorum. Sanki benim gelmem bekleniyormuş gibi bir hava var içeride. Az ilerideki safta Halim'i fark ediyorum. Bu tam bir görme değil. Sanki gözüm bir an değişiyor ve öyle fark ediyorum. Yanlarına gitmem için birkaç kez ismimle beni çağırıyor Halim. Yönümü başka tarafa çevirip duymazlıktan geliyorum.

Hoca Efendi, vaaz etmek üzere kürsüye doğru giderken kulağıma eğilip "Benden korkacak bir şey yok." anlamında bir şeyler söylüyor. Göz ucu ile sakallarını fark ediyorum: Uzun, kırçıl.

İftara daha birkaç saat var. Buradan çıkıp eve yetişmem çok zor, diyorum kendi kendime. Bir ara gitmeyi düşünüyorum, olmuyor. Az sonra, ileride, sol taraftaki bir boşluğa at arabaları yanaşiyor. Bunlar değişik yiyecekler taşıyan arabalar. Bir iftar alışverişi başlıyor az sonra. Ben de bir şeyler alıyorum.

Namazı kılıp iftarı açıyorum. Vaktin çarçabuk geçmesine, iftar için eve gitmemin gerekmemiş olmasına şaşıyorum, seviniyorum.

Sonra Tepebağ yokuşundan mescit tarafına -ileride, sağda-doğru inerken, etrafta oynayan çocuklara şöyle bir bakıp yürüyorum. Mescidin biraz aşağısında bir bakkal vardı. Öğle aralarında çeyrek ekmek arası üçgen peynir alırdım oradan. Bir de gazoz tabii. Kaldırma oturup yerdim. O zamandan beri severim ben bu üçgen peyniri. Ha, bir de o kemer köprüünün altında sürekli olarak iki (karı kocaydı herhâlde) âmâ dilenci olurdu. Kaldırma oturup beklerlerdi öyle. Ellerinde birer tas. Üzülürdüm hâllerine. Onları göremedim...

...

Yukarıdaki notları, sabah namazına kalktığımda bir kâğıda kısa kısa yazmıştım. Şayet bunu yapmayıp da işi sabaha bırakmış olsaydım eminim bu güzel rüya uçup giderdi. (Ah, bir de sırrına erebilsek!) Böyle çok zayıt verdim ben. Nice güzel rüyalar gördüm de sabah kalktığımda bulamadım onları. Peşlerine düşmeme rağmen. Rüyalar çok nazlıdır- lar. Hiç ertelenmeye gelmezler. Haklılar. Sana mis gibi bir çocukluk getirmişler -ve üstelik de neredeyse bire bir, hiç kurgu yapmadan- ve sen uyumaya devam etmişsin... İlk ve yalnızca sana anlatıyorum. Hani sen bir keresinde “Bu can sıkıntısı notlarını da öyle herkese yazmayız.” demiştin ya. Hediyeleşmek gibi düşün...

...

Mektubunu dün aldım. Projen çok güzel. Ne kadar derinliğine inebilirsen o kadar iyi olur sanırım. Belki asıl malzemeler, çalışmanın birinci turu tamamlandıktan sonra, senin kurcalamalarınla ortaya çıkacaktır. Neden şöyle değil de böyle, neden şu değil de bu, gibi.

Benimle ilgili düşüncelerin için teşekkür ederim. Bana kalırsa bir kere daha düşün, derim. Yakınlığımız, seni etki altında bırakmasın...

...

Hasretle kucaklıyorum. Allah’a emanet olunuz.

Kenan Ergüner

Kenancığım,

Kısmet olursa, yarın sabah yola çıkıyorum. 3-4 Temmuz günleri Bursa’da olacağız. Oradan da Bandırma’ya geçeceğiz.

Bandırma’da bir hafta sürecekle olan seminerde yöneticiyim. Kendim istedim. İstirahat için. Bir işletmenin misafirhanesinde kalacağız. Sonra da oralarda paramız bitinceye kadar gezip tozmayı düşünüyoruz.

Her yolculuğa çıkışta heyecanlanıyorum.

Öyle yoğunum ki bir yıl daha bu okulu idare edecek gücü kendimde göremiyorum. Hayırlı bir kısmet çıksın da şuradan, kayıt zamanı gelmeden gideyim, diye dua ediyorum.

Hazırlamayı düşündüğüm kitaba olumlu bakmana sevindim. Rasim Abi ile beş sayfa kadar konuştum. Daha giriş yapmış olduk. Neler çıkacak, neler! Belki yazar sayısını azaltacağız. Ama sen, kesin olarak gireceksin. Bu arada, belki seninle de yüz yüze konuşmamız gerekecek. Böyle bir kitap Türkiye’de hiç yazılmamış. Bakalım nasıl karşılanacak. Çok fazla eleştiri alacağını sanıyorum. Herkes okuyacak ama diyecekler ki “gereksiz şeyler” yazılmış.

Hayırlısı olsun.

Selam, saygı, muhabbet...

İhsan Ayoğdu

15 Ağustos

Uzun bir aradan sonra bugün Andırın’daydık. Sevgili Ezel Malik’i görmeye geldik. Ne ki Adana’da dünyaya geldiği için onunla özel bir hukukumuz var. O, annesinin yanında mışıl mışıl uyurken, bir akşam vakti hastane balkonunda babasıyla sigara içtiğimizi bilmiyor tabii...

Yokuş Sokak ve büro. Her ikisi de Ali Tahir’le özdeş. Kucaklaştık. Yine sıcak, yine espritüel. Dünyevi hiçbir yönü olmayan bir özleyiş bu. Bir inancın, duyarlığın ve ortak kaygının tabii yansı-

ması. Çok sıra dışı bir şey de değil aslında. Olması gereken... O büroya ne zaman girsem, bir dinginlik, ferahlık hissederim. Yine öyle oldu.

Çay ve sigara ancak bu kadar güzel olabilir.

Büroda bir süre oturduktan sonra çıkıp çay bahçesi gibi bir yere gittik. Buz gibi bir hava vardı dışarıda. Adeta serinliği içime çekiyor, depoluyordum. Adana'nın kavurucu sıcakına karşın, iliklerime dek üşüdüm neredeyse.

Çay ve sigara.

Kavak ağaçlarının yaprakları, hafif esen rüzgârda efil efil sallanıyor. Karşıda müthiş bir manzara var. Arkada dağlar...

Dergiden, kitap işlerinden, kimi dostlardan konuştuk.

Öğle namazını Büyük Cami'de kıldıktan sonra yemek için eve geldiğimizde, Malik beyimiz bir kenarda öğle uykusundaydı. Az sonra uyanınca kucağıma alıp sevdim biraz. Her çocuğa da öyle içi kaynamıyor insanın. Bu da ayrı bir hikâye kuşkusuz...

İkinci namazını kıldıktan sonra ayrıldık.

4 Eylül

Bir yolculuğa çıkmanın sıkıntısı neyse, birini beklemenin sıkıntısı da odur bende. Süreç, gelecek olanın yola çıkmasıyla hatta haberiyle başlar ve kavuşuncaya dek sürer. Bu geçen zaman, ne kadar olursa olsun, başka bir iş yapılmaz. Yapılamaz. Sadece o beklenir. Karşılaşma sahnesine dair, sohbet konularına dair hazırlıklar yapılır da zaman bir sarkaç gibi gidip gelir, hatıralar arasında...

Beş, beş buçuk civarında geliriz, demişti telefonda. Saat altı buçuk ve hâlâ gelmediler. En iyisi biz çayımızı içelim, dedim eşime. Hem onlar için hazırladığımız pasta ve börekleri de bir güzel yeriz.

Daha yeni başlamıştık ki bir araba sesi geldi aşağıdan. Ben

balkona çıktığımda, elinde bir bebek çantasıyla arabadan iniyordu Ali Tahir. Koşar adım aşağıya indim ve karşıladım.

Çok dolaştık, bulamadık, dedi.

Bir koşuşturmaca, bir telaş... Yemeğin üzerine kahveyi zor içtik. Konya'ya gitmek üzere garaja bıraktım onları. Otobüsün hareket saatine beş dakika var, yok.

İhsan Aydoğdu'dan mektup geldi. Can sıkıntısı notları sayabilirsin, diyor yazdıkları için. Bahsettiği kitabın yazma işlemi sürerken bazı gelişmeler olmuş. Sadece konuşmaları içeren bir kitabın çok orijinal olmayacağını, bu nedenle kitabı adeta bir romana dönüştürdüğünü yazıyor. Rasim Özdenören merkezli, N. Pakdil, A. İnan, C. Zarifoğlu, A. Özdenören, E. Bayazıt'a kadar, bu ekibin hayatını topluca anlatan bir roman. Tabii ki şimdiye kadar yazılıp çizilmeyen bir yığın şeyin gireceğini söylüyor. Epeyce kaynak biriktirdiğini ve onları daktilo ettiğini. Seni bu kitaba kesinlikle koyacağım, diyor. Ya ayrı bir bölüm olarak ya da bu yazdıklarıyla bir şekilde bağlantılayarak. Çalışmanı bir an evvel tamamlamla ve gönder, diye de eklemiş sonuna.

Bir de Halim'le ilgili küçük bir bölüm var. Geçenlerde Halim'in aradığını ve ona, beni sorduğunu, neden görüşmediğimizi filan. Arayacağım, demiş Halim. Aradı mı diye soruyor...

Doğrusu hiç içime sinmiyor bu kitap işi. Bahsettiği o isimler arasında benim ne işim var? Henüz ortaya bir kitap bile koymamışken. Haksızlık, daha da ötesi hadsizlik olur bu. Yarın kitap çıktığında, eminim herkes, bu da kim oluyor, bu kadar önemli isimlerin arasında ne işi var, diyecekler, haklı olarak. Ne gerek var bunlara?

En iyisi mektup yazıp beni bu işten affetmesini söylemek...

Halim konusuna gelince.

Eğer bir gün telefon çalar ve "Ben Halim" derse karşıdaki ses, yapacağım şey, "Öyle birini tanımıyorum." deyip telefonu kapatmaktır. Dostluğa sırtını dönen kaybeder. Dostuna, el uzatma şansını bırakmamak nasıl bir yaklaşımdır? Bir hikâyeyi yüz üstü bırakmak...

Sevgili Kardeşim,

21.20: Belki de sen yoldasın...

İhsan Aydoğdu'dan mektup geldi. Önce zarfın üzerindeki adrese baktım, değişiklik yoktu. Sana sözünü ettiğim kitap çalışması ile ilgili yeni bir gelişmeden bahsediyor. Kitap, roman türünde bir çalışma olacakmış. Yine aynı isimlerin gizli kalmış yönlerini bir roman kurgusuyla anlatan bir kitap. Ve ekliyor: Sen bu kitapta mutlaka olacaksın!

Bense bu konuda kararsızım. Bu benim hak ettiğim bir şey değil çünkü. O koca koca adamların arasında benim işim ne? Henüz bir kitabım bile çıkmamışken, bir söz, bir iddia ortaya koymamışken. Bu çok yakışsız olur. Saygısızlık olur.

...

Kendimi bir toparlayabilsem kitap üzerinde yoğunlaşacağım. Ömer Erinç bu konuda ısrar ediyor. Oysa ilk yazmaya başladığım zamanlar ne kadar güzeldi. Hiç böyle şeyler yoktu hesapta. Öylesine yazıyordum işte. Kararsızlık, işin bir başka yönü...

...

Bazen derslerde kendimi tutamayıp söylevler veriyorum.

...

Dün akşam, İngiltere'de bulunan birine "Paradan ve İngilizlerden nefret ediyorum" diye yazdım. Hem de büyük harflerle. İngilizlerden nefret etmek sevaptır, diye yazsaydım belki anlamakta zorlanırdı. Sanırım para işi de en az onun kadar kafasını karıştırmıştır. O nefret, şimdi İngiliz caddelerinde dolaşıyordur...

...

Bugün bir öğrenciye ödev olarak "*Aynadaki Yalan*"ı verdim. Geçen yıl, bir bayan öğretmen "Hayret, ödev tercihinde pek çok öğrenci, sizin dersinizi en başa yazmış" demişti. Bizi tanımıyorlar azizim!

...

Bir hafta boyu, sevgili Malik'inizin hasretine katlanmak güç olmalı. İşin zor bayım. Allah yardımcın olsun!

...

Selamlar.

Kenan

Sevgili Dostum,

Bir bahar günü, çiğdem çiçekleri ve nergisler arasında geçmiştir. Kırılarda, dağlarda... Sahursuz oruca ve gece yarısı ibadetlerine bitiyorum. Kuşlar gibi ve hatta kuşlardan da rahat.

Yazmışsa yazmış ulan, dedim kendi kendime. Küfre mi girdi yani ne oldu? Belki de iyi etti.

Vesselam, dünyayı ve Ali'yi boş vermiş bir şehir kovboyu gibi düşündüm. Seninle küsüşeli epey zaman oldu ve bende de sende de (herhâlde) epeyce değişiklikler oldu. Örneğin, uzun zamandır sigarayı emzikle içiyorum. Örneğin, otuz altı yaşıma bastım. Ve örneğin, "Hayat budur sevgilim, geçenler unutulur." şarkısıyla beraber, Hacı Arif Bey'in ve Zeynep Hanlarova'nın ve Sadullah Ağa'nın şarkılarını, arabaya adımımı atar atmaz dinlemeye başlıyorum ve sırasıyla hepsinin tadına bakıyorum. Ki iman aşktır. İman, merhamettir. Bağışlamadır. İman; burada, bu yorucu ve her zerresi belalarla dolu hayat içinde diri kalmaktır. Kıyamdır, kıraattir, rükû, sücûd ve ka'de-i ahirede teşehhüt miktarı oturmaktır. Bunları Andırınlı Mehmet Ağa gibi değil, inanmış bir insan gibi içi ateşle yanarak uygulamaktır. Aslında iman, sevdiğini O'nun için sevmek, yani sana mektup yazmaktır. İçimizde kabarıp duran pisliklerin üzerine üzerine gitmektir. (Hadesten taharet.)

Sonra Aliciğim seninle küsüşeli epey zaman olmuş meğer. Ve ben otuz altı yaşamışım. Andırın benim sılam olmak-tan çıkalı; Andırın bana gönlünü kapatalı, örneğin, yeryü-zünde dostluğun simgeleri olan ikimizle birlikte bu kavram da ölmüş; bu kavram da bütün yüce duygular gibi göklere çekilmiştir. (Bunu senden ve naçizane benden başka kim anlayabilir?)

İftar olalı iki saat oldu, sigara altı. Her günün uygulaması değil bu. Yazı, çizi. Tabi var. En son “İslamcı Bir Şairin Romanı” ve “Benim Dağıstan’ım” kitaplarını okudum. Dünyayı ve lüks otel lobilerinin murdar kahkahalarını üzerimden silkeledikten sonra tabii. İnanmakla kahkahanın cengini izliyorum hep. Kadınla ve parayla, imanın kanlı savaşını. Ben hep kazandım hamdolsun. Ve en güzeli, kendimde “kazanmak” gibi bir erdemin yıllar boyunca oluşmuş bir mekanizma, bir kültür olduğunu gördüm. Kendimi sınadım. Orada kalsam, bu sınama şansım olmayacaktı. Tıpkı, küsüşme seansımız gibi. Küsüşmesek, kendimizi sınamamayacaktık. Birbirimizi de. İnsanın birbirini ve kendini sınamadan birtakım işlere birlikte girmesi iyi mi olacaktı? Kim bilir, belki bu mektup bir rüyanın yorumudur. Uyandırılmasaydık, belki daha uzun mektuplar yazar, daha uzun rüyalar görürdük belki. Otuz üç yıllık bir rüyadan uyanıp karşında boş bir duvar görmek, belki çok kötü bir son. İnsana çok fazla acı veriyor belki. Her gün birlikte olduğun duvarın gerçekliğini kabullenmek, insana niçin zor gelir ki?

Baki selamlarımla Aliciğim.

İhsan Aydoğdu

Not:

Kenancığım,

Ali Tahir’e yıllar sonra yazılan bir mektuptur bu. Fazla da hırpalayıcı değil hani.

Emin ol ki saniyelerine kadar programlanmış, dolu bir hayatım var. Günde on altı saat, hayatın filen içindeyim. Ağır da geliyor aslında. Dün bir telefon geldi “Kahramanmaraş’tan tanıdığınızmış” dedi sekreter. Bağladı. Telefondaki sesin ilk cümlesi: “İhsan Bey, biz biraz önce geldik. Devlet hastanesinin önündeyiz. Ameliyat için 500 bin liramız eksik. Hemen atla gel, bu parayı da getir. Çabuk ol ha!” Bu tür şeyler, en az haftada bir kez başıma geliyor desem inanır mısın? Sonu gelmeyen işler, bedava hayır kurumluğu yoruyor beni. Uzaklaşmaya çalışıyorum, eski günlerim yakamı bırakmıyor.

.

Bayramda aradım, yoktunuz. Sonradan bizim hanım bulmuş sizi ya, ben görüşemedim.

Şakir Ağabey, bizim dünyamızın değiştiğini zannediyor herhâlde, görüşemiyoruz. Ama yanılıyor.

XI

Öğleden önceydi. Kenan, odasında oturmuş, bir önceki günün devamsızlıklarını işliyordu. Normalde hemen o gün, ders bitiminde yapardı bu işi ya, dün biraz erken çıkınca bugüne kalmıştı. Yoklama konusu önemliydi. Özellikle bazı öğrencileri günü gününe takip etmek gerekiyordu. Arada bir çağırıp uyarılması, devamsızlığı alışkanlık hâline getirenlerin velilerine bildirimde bulunulması gerekiyordu. Sonra bir gün biri gelir, ileri geri konuşurdu. Kendi sorumluluğuna, çocuğunun sorumsuzluğuna bakmaz...

Kapı çaldı.

Eyvah, dedi içinden. Şimdi lüzumsuzun biri gelecek -öyle çoktular ki- onu işinden alıkoyacaktı. İşinden alıkonulmayı, başladığı bir işi yarım bırakmayı sevmezdi. Yarım bırakmaktansa hiç başlamamak daha iyiydi. Başını kapıya çevirirken, inşallah o değildir, diye geçirdi içinden. O, onlardan biri değildi. Onların içinde ayrı biriydi.

Bir masaya bağlı kalmanın, bir zamana, bir etikete mahkûm olmanın; kendi sıkıcılığı, yerine göre saçmalığı bir yana, bir de mesai arkadaşlarının kahrını çekmek gibi dayanılmaz bir yönü daha vardı. Gevezesi, lüzumsuzu, sevimlisi, kişiliksizi... Hayat, nerede olursa olsun, hassas ruhları incitmenin bir yolunu buluyordu.

Kenan, hemen bütün işlerini kendi yaparken, bazıları da öğrencilere yaptırıp bu işin keyfini çıkarırlardı. Kapı kapı dolaşıp

ay kahve muhabbeti yaparlardı. Nereden baksan mizacına uygun bir iş değildi ama bir kere bulaşmıştı işte. Yöneticilik; saçma sapan kuralların uygulanması, ister istemez öğretmen, öğrenci ve velilerle pek çok tatsızlığın yaşanması demektir. Bu kaçınılmazdır. Sorumlulukların, insanların kendi iradeleriyle değil, birilerinin zorlamasıyla, deyim yerindeyse güdülererek yerine getirildiği ortamlarda, bu tür tatsızlıklar kaçınılmazdır. Hadi öğrencilerin kimi ihmalleri, aymazlıkları neyse de öğretmenler zili almasına rağmen derse girmeyi geciktiren, en üst kata, koridorlarda zikzaklar çizerek çıkan bir öğretmene ne demeliydi? Gireceği dersten birkaç dakika çalmanın hesabını yapan bir öğretmene? Bir de buna, sistemin uygulamadaki gereksizlikleri eklenince, bu tür tatsızlıkların önünü almak mümkün değildi. Fakat garip olan, o, çoğu gereksiz, anlamsız, öğrenciyi kişiliksizleştiren, itaat kültürüyle yetiştiren kuralları doğru bulan birileri için öyle değildi elbet. Onlar, büyük bir görev aşkıyla bu değirmene su taşıyorlardı. Hatta kutsal bir iş yapıyormuşçasına kendilerine pay ıkartanları da vardı. Buna gerçekten inanıyorlardı. şu insanoğlu gerçekten bencil bir yaratıktı. Elinden gelse, dünyanın bütün kurallarını kendine göre yazardı. Çok kutsal bir meslekmiş, hatta peygamber mesleğiymiş! Buradan yola çıkarak, muhtemelen sabahıtan akşama, ibadet üzere sayıyorlardı kendilerini.

Kenan'ın mizacının yanında, derslerde anlattığı şeylerle de çelişki oluşturuyordu bu konum. İster istemez bazı durumlarda öfkelenmek, bağırıp çağırmak, sert davranmak gerekiyordu. Öyle olunca, öğretmen olarak ayrı, idareci olarak ayrı bir karakter taşımak zorunda kalıyordu ki onu en çok zorlayan konu da buydu. Bu tutum sadece onu değil, öğrencileri de zorluyordu aslında ve anlamakta zorlandıkları bu çelişkili durumu zaman zaman ifade ediyorlardı. İşte burası Kenan'ın kaybettiği noktaydı. Neresinden bakılırsa bakılsın, idarecilik sevimsiz bir şeydi. Bir kurumu yönetmek, orada bulunanların kurallara -çoğu saçma olan kurallara- uymasını sağlamak, bunun için zorlamak, yerine göre sesini yükseltmek... Öğrenciler açısından bakıldığında, neredeyse onlara sempatik gelen bir idareci yoktu. Bu normaldi ama bütünüyle de onların haklı olduğu anlamına gelmiyordu. Çünkü kişilikleri henüz tam olarak oturmadiği için olaylara yalnızca kendi aıların-

dan bakıyorlar, doğru yanlış her uygulamaya tepki gösteriyorlardı. Onlara kalsa burası tam bir lunapark olmalıydı ama en kötü lunaparkta bile kurallar vardı. Belki de bu sıraların özelliği; kaçınılmaz yanlışlıklar, dik başlıklar yapmak. Yazık ki Kenan'ın yıllardır aradığı fakat bir türlü bulamadığı şekliyle daha seviyeli bir ilişki kurmak mümkün olmuyordu. Herkes işini yapsa, herkes sorumluluklarını yerine getirse... Birazcık sıra dışı davranıldığında, mutlaka arkasından sorun çıkıyordu. Sen hiç kimseyle kötü olmazsın, serzenişinden tutun da o iyi niyetin istismar edilmesine kadar... Galiba bu ortamda ve bu eğitim anlayışıyla bazı şeyleri bütünüyle aşmak mümkün değil, diye düşünüyordu Kenan. Bazı konularda onca emek vermesine, belli mesafe almasına rağmen, bir gün her şey berbat olabiliyordu. Yazık ki çok az istisnası vardı bunun ve görünen o ki bir çözümü de yoktu. Her zaman olduğu gibi olan, yine iyilere, kurallara uyanlara oluyordu. Bu hayatta iyi olmak, mağduriyeti göze almak demekti. Bir şekilde bu yanlışlardan paylarına düşeni alıyorlardı. Öyle olunca da daha iyi olmak gibi bir çabaları olamıyor, ancak kendilerini koruma mücadelesi veriyorlardı...

İşte, inşallah o değildir, diyerek başını korkuyla kapıya çevirdiği kişi, deyim yerindeyse Kenan'ın günlük işkencesiydi. Evet, resmen bir işkence!

Öğrenciler derse girdikten sonra, idareciler zaman zaman birbirlerinin odasına gider, çay içer, sohbet ederlerdi. Bazen o esnada dersi boş olan öğretmenler de katılırdı bu sohbete. Bu normal bir şeydi. Fakat işte bu normal sınırı zorlayan bir durum vardı ortada. Ah, lüzumsuz, gereksiz, sizin dünyanızla zerre kadar alâkası olmayan konuları saatlerce konuşan bir insana katlanmaktan daha kahredici ne olabilir? Mütemadiyen bu işkenceye maruz kalmak... O konuşurken beyninizin karıncalandığını, ruhunuzun daraldığını, çıldıracak gibi olduğunuzu hissetmek, bunu gizlemek, bunu hep yapmak ve hiçbir şey yokmuş gibi dinlemeye devam etmek... Defol git be adam, diyememenin dayanılmaz ağırlığı... Ortalama bir insan, karşısındaki insanın dünyasını, mizacını, onunla nelerin konuşulup konuşulmayacağını, bir sohbet süresinin ne kadar olması gerektiğini bilir. Ortalama bir insan! Konuşmasının, muhatabındaki karşılığını, bir anlam ifade edip

etmediğini bilir. Bilmelidir. Kendisinin bir konuşma hastası olup olmadığını da... Ama öyle değildi. Olamazdı da zaten. Kendini fark eden, tanıyan, haddini hududunu bilen kaç insan vardı ki? Çok ilginç bir şekilde, yine böyle sıkıcı bir sahnenin ortasında, bir başkasından bahsederken “O da çok konuşuyor.” demişti çünkü. Kenan bu sözü nereye koyacağını bilemedi. Vay zalim insan, vay! Vay cahil insan, vay! Gerçekten bu kadar basit miydi bu? Bir insan, kendinden bu kadar habersiz olabilir miydi? Bir insan, karşındakini bu kadar umursamaz olabilir miydi? Fakat işin çok daha farklı bir yönü vardı ki asıl burası onu çileden çıkarıyordu. Sanki bu adam, Kenan’ın beynini felç etmekle görevlendirilmişti! Hayır hayır, kuruntu filan değildi bu. Bunu ciddi ciddi düşünüyordu. Kuşkulanasına neden olan şeyler de yok değildi zaten. İlginç ilginç adamlar gelip giderdi yanına... Bir insanın hemen her gün karşısına geçip bazen saatlerce onun dünyasıyla ilgisi olmayan konulardan bahsetmenin, aklına, kalbine, beynine, hafızasına, sinir sistemine vereceği zarar, tahribat nedir? Bu kişisel bir hastalık mıdır, yoksa profesyonel bir yöntem midir?

İdareciliğin o sevimsiz yönlerine rağmen -onu bir şekilde aşarak, katlanarak- yine de öğrencileriyle kurduğu iyi bir diyalogu vardı. Kendini buna zorunlu görüyordu. Çünkü ona göre, bir öğrencinin, örneğin fizik öğretmeninden, matematik öğretmeninden hoşlanmaması, onu sevmemesi, o kadar önemli değildi. En çok, o dersi sevmezdi. Fakat kendi dersi öyle değildi. Bu dersin öğretmeninin sevimsiz olması, itici olması, kimi davranış bozukluklarının bulunması, öğrenciyi bu dersten uzaklaşmasının çok ötesinde bir yerlere taşıyabilirdi ve bunun sorumluluğu büyüktü. Belki de onun ömrü boyunca vereceği bir kararda etkili olacaktı. Yaptığı iş, bir medarımâişet değildi. O nedenle ayrı bir özen gösteriyordu. Bu hassasiyetin, çabanın sonuçlarını da görüyordu zaten. Hem hâlihazırda devam eden hem de mezun olanlardan, yanına gelip giden eksik olmazdı. Özel olarak ilgilendiği, sohbet ettiği, okuma tavsiyelerinde bulunduğu; dolayısıyla arkadaşlığa dönüşen ilişkileri vardı. İşte, ne zaman yanına bu anlamda gelip gidenler olsa bu adam -takip ediyormuşçasına- beş dakika sonra damlardı. Her şey berbat olurdu tabii. Sanki Kenan’ın öğrencilerle baş başa kalmasını, onlara özel şeyler anlatmasını önlemek

istiyormuşçasına gelip oturur ve deyim yerindeyse sazi eline alırdı. Saygısızca, fütursuzca... Şimdi öyle birileri yoktu odada ama yine de kapı çaldığında, Kenan'ın yüreği şöyle bir hopladı.

Fakat...

Böyle bir sahne için hazırlanmış rolleri vardı oysa. Uzunca bir zamandır sesini, yüzünü, hareketlerini eğitmişti. Kesin kararlıydı. Ağırına gitmişti. Çekip gitmek, öyle sorgusuz sualsiz kayıplara karışmak kimin ağırına gitmezdi ki? Üstelik de geleceğe yönelik hayaller kurduğun, yıllarca birlikte bir hikâye biriktirdiğin kişiye bu! Günlerce meraklanıp sancılar çekmişti. Hem de onun hiç aklından bile geçirmeyeceği şeyleri düşünerek. Rüyalara girmiş, kimi mektuplarına konu olmuştu. Bir sürü acaba... Bir sürü endişe... Hâlbuki ona neydi? Madem çekip gitmişti, o da unutup gitseydi ya! Fakat Kenan'ın düşleri, onunsa bir beyaz kâğıdın içinden çıkardığı karpuz çekirdekleri buna izin vermiyordu. Unutmak, silip atmak da kendine göre bir karakteri gerektiriyordu. Geriye doğru akıp giden anlamsız zamanlar çıkıyordu insanın karşısına o zaman. Hayır, öyle değildi. Olmamalıydı. İnsanlar, biriktirdikleri hikâyeleri bu kadar kolay harcamamalıydı. Bir hikâyeye sırtını dönmek, bu kadar kolay olmamalıydı. Çünkü bazı hikâyeler, yalnızca bir hikâyeden ibaret değildi...

Sonra kapı açıldı. Bir hayal gibi bir rüya gibi açıldı kapı.

Görür görmez, oturduğu koltukta şöyle bir döndü, başını öne eğip öylece kalakaldı. Eyvah, şimdi ben ne yapacağım? Başını şöyle birkaç kez salladı ve bu kısa süre içinde ne yapması gerektiğini düşündü. Verilmiş bir kararı vardı. Sesi, yüzü hazır vaziyette bekliyordu. O kapıyı açıldığı gibi kapatmak ve...

Hepsini bir anda silip attı. Yerinden kalkıp kapıya doğru yürüdü. Gülümsüyordu da üstelik. Bütün bir geçmişin hatırlanması bu gülümseme. Öyle kolay kolay silinip atılmayacak günlerin anısınıydı. Gelen Halim'di. Bunca zamandan (iki yıl) sonra çıkıp gelen, Halim'di. Bir mümin, bir mümini neden severse işte yalnızca o nedenle sevdiği, kıymet verdiği Halim'di bu gelen. Cağaloğlu'nu, Sahaflar'ı, Bağlarbaşı'nı birlikte dolaştıkları; geceleri, bir ellerinde fırça, bir ellerinde kova, yedi tepeli şehrin sokaklarına afişler yapıştırdıkları ve tıpkı İhsan Aydoğdu ve Ali

Tahir gibi aynı şehirde oturmalarına rağmen birbirlerine mektuplar yazdıkları ve sonra, evet sonra birbirlerini ancak rüyalarda görebildikleri Halim.

Kucaklaştılar.

Sesi de yüzü de mahcuptu. Hareketleri tedirgindi. Gelirken çok düşündüm, dedi. Acaba Kenan ne yapar, nasıl karşılar? İnan çok özledim. Hep düşlerimdeydin. Bazı yerlere uğruyordum (örneğin, kitap fuarına) sırf seninle karşılaşmayı umarak. Hiçbir şey sana karşı değildi. Fakat bunu yapmak zorundaydım. Üzerime kene gibi yapışıp beni sömüren, her biri bir parçamı koparıp götüren bu insanları atmam gerekiyordu omuzlarımdan. Bunu başka türlü yapamazdım. Bir bıçak gibi kesip atmam gerekiyordu. Bu arada kırdıklarım, üzdüklerim oldu, bunu biliyorum.

Ağlıyordu... Ağlıyorlardı... Neye ağladıklarını, niye ağladıklarını bilmeden ağlıyorlardı. Belki de ağlamanın en güzeliydi, nedenini tam bilemediğin gözyaşları dökmek...

Kenan, eğer bir vebal hissetmemiş olsaydı belki kararını kolaylayabilirdi. Ancak düşünmüştü ki evet, bütün o kırgınlığının arasında düşünmüştü ki şayet günün birinde çıkıp gelir de ona yaslanmayı, bir şeyleri onunla paylaşmayı umarak gelir de ona yüz çevirirse, belki bunalıma girer ya da bir şeyler olur da kendini sorumlu hissederd. Bundan mesul olurdu...

Sonra hikâye kaldığı yerden devam etti. Bazı hikâyelerde olduğu gibi araya farklı bir bölüm girdi ve sonra hiçbir şey olmamış gibi, öyle bir fetret zamanı geçmemiş gibi devam etti. Çay içtiler, doyasıya sohbet ettiler, birlikte namaz kıldılar (Halim imam olmuştu.) yemek yediler. Sonra da yine tıpkı eskiden olduğu gibi kucaklaşarak ayrıldılar.

Öyleydi; bazen gerçekler hikâyeleri, bazen de hikâyeler gerçekleri yeniyordu...

İki gözüm, kardeşim, can dostum.

Ah, özlemek ne kelime. Günlerdir, aylardır yanıyor içim. İki ayda bir, Andırın kokularıyla gelen *İkindi Yazıları* da gelmez olunca; mektubun gibi selamın gibi dost yüzün gibi gelen *İkindi Yazıları* da gelmez olunca, perişanım... (Telefonun yok. Postanenin verdiği numaradan bir başkası çıkıyor. Sen, aşağıdaki Ali'yi soruyorsun, dedi bir kadın, geçen akşam.) Demek dayanamaz olmuştum ki ak kanatlı iki melek, merhamet edip bahara doğacak bu gecenin bir vaktinde alıp oralara götürdü beni. Her insanın böyle özel düşleri var mıdır, bilmiyorum. Yüreği yananların, hasrete düşenlerin bir başka dostudur, rüyalar. Onlara arkadaşlık ederler. Sırdaşlık ederler. Sen yoktun. Yalnızca mekânlar vardı hatırladığım. Döndüğümde, Kadir Kaçmaz'la karşılaşıyoruz. (Bu kadar ince bir detayı bile hesaplıyorlar! Nereden bulup da ilştiriyorlar onu rüyanın içine, hayret! Bu rüya melekleri üzerinde ciddi ciddi düşünmek gerek...) Andırın'dan geliyorum ama Ali Tahir'i göremedim, diyorum. O, İstanbul'da diyor Kadir. Bana sorsaydın, ben sana onun İstanbul'da olduğunu söylerdim... Benim haber alamadığım, gelip de bulamadığım sende, onun haberinin olması biraz tuhafıma gidiyor. Sanki o da bunu hissettirmek istermiş gibi davranıyor. Hani hava atmak, deriz ya. Galiba rüyanın mesajı da burada. Gerçekten çok ilginç şu rüya meleklerinin işi...

Dergiyi henüz alamadım. Oysa burada biri var, ona gelmiş. Zor bir yıl geçirdim, hem de çok zor. Bir an önce kendime ve hayata dönmem gerekiyor. Okumaktan, yazmaktan uzak kalınca deliye dönüyorum. Kapkara bir hayat, abanıp duruyor üzerime. Köpek gibi azarlasam da sırnaşıyor. Tutup çarmıha gereceğim, başka çaresi yok. Bizim İsa'mızın çarmıha gerildiği(!) bir dünyanın hakkı da zaten bu olsa gerek! Çarmıha gerilmeyi hak etmiş bir dünyanın kulu, kölesi olanlara yuh olsun! İsa'yı Musa'yı, Muhammed'i üzmüş bir dünyanın yüzüne gülünlere yuh olsun!

Ve şimdi, bir bahar gününün akşamında (ki saat 22.55'tir) bir güzel rüyanın ve ardından sökün eden hatıraların coşkusunu toplayarak yüreğime, ellerime, çarmıha geriyorum

bu amansız düşmanı. Çok çektim Aliciğim, sen bilmezsin bunun bana yaptıklarını. Düşlerime, anılarıma, belleğime, hüznüme ve aşklarına bile ipotek koymuştu bu hain. Hem bir Romalıdan daha çok onurum vardı benim!

Mini minicik bir Ezel Malik'ti gördüğümüzde. Kim bilir nasıl olmuştur şimdi.

...
İnsan “Çöplük Karıştırıcıları” filmini izledikten sonra, ister istemez “Bunlar, bir kere daha alçak!” demekten alamıyor kendini.

...
Geçen gün Halim geldi. Onu kapıda görüverince, bütün kurgum altüst oldu. Kendime yenik düştüm. İyi oldu. Anlatırım bir gün...

...
Belki yıl oldu İhsan Aydoğdu ile görüşmeyeli. Hayat neler de yaşıtıyor insana! Sahi, bize ne oldu Aliciğim?

...
Öyle bir öykü yazma isteği var ki içimde! Yazsam ağrıyan dişimi çekirmiş gibi rahatlayacağım. Fakat aynı zamanda da garip bir korkuyu yaşıyorum. Sanki başlar ve yazamazsam bu iş biter, gibi bir his. Masaya oturmaktan, daktilonun tuşlarına dokunmaktan korkuyorum. Bazen dakikalarca dolandığım oluyor masanın etrafında. Üstelik daktiloyu da açık vaziyette bekletiyorum... Hadi az önceki çarmıhın bir ucuna bu iblisi de katalım ve öykünün adı “Çarmıha Gerilen İblisler” olsun...

...
Yine yanlış cümle kurmuştu. Yine kaçamak... Bunu fark ettiğinde, onu az önce heyecanlandıran duygu da sönmüştü. “Çarmıha Gerilen İnsanlar” olması gerekiyordu öykünün başlığı ve doğal olarak içeriği de bambaşkaydı. Evet, yine olmamıştı. Olsun, dedi ben yine de şu iblisleri bir çarmıha gereyim de. Çünkü onları çarmıha germediği sürece, galiba insanları geremeyecekti...

Gibi...

...
Doyasıya kucaklıyorum.

Kenan

O gece biraz yorgunluktan, biraz da öfkeden, -hükümet yeni bir zam paketi açıklamıştı- olacak erken yatmıştı. Bir şey yapmıyorsa yapamıyorsa ayakta kalmak, bir tür zaman öldürmekti. Hakkı verilmeyen zamanı eylemek kolay değildi. Bir değere, anlama dönüşmeyince işkenceye dönüşüyordu. En iyisi kalkıp yatmaktı.

Uykusu yine çok sonraları gelmişti, âdeti olduğu üzere. Geç de olsa, zor da olsa, sağa sola dönüp dursa, kelimeler dilini bitkin düşürse de uyuyabiliyordu yine de. Bir ara kendini uyanmış olarak bulduğuna göre. Ya da bir rüyayı hatırladığında...

Fakat bu defa ne uyanmış olarak bulmuştu kendini ne de hatırladığı bir rüya vardı. Gecenin bir vaktinde gelen telefonun sesi onu uyandıran. Kalkmak istemedi. Saçma sapan bir telefon için uykusu kaçsın istemiyordu. Zaten güç bela dalmıştı. Saate baktı, 23.45'i gösteriyordu. Bu saatte kim olabilirdi ki?

Bu soruyu sorar sormaz, uzaklara gitti birden. Bir türlü gelemediği, bir türlü uzaklaşamadığı o uzaklara. O uzak zamanların bu saatlerinde çalardı bu telefon. Hem de sıkça. Uyku demez, gecenin bir vakti demez, bir heyecan koşardı. En çok da Ali Tahir olurdu karşıdaki ses. O da olmayacağına göre, lüzumsuz bir telefondur mutlaka, diye geçirdi içinden. O, bunları düşünürken eşi uyandı. Kenan, ona da boş vermesini ve yatmasını söylemişti ama o, telefonun olduğu odaya doğru yürümüşü bile. Yazık, boşu boşuna uykusundan olmuştu. Gerçi o, kendisi gibi değildi. Şimdi dönüp geldiğinde başını yastığa koyar koymaz, dalar. Umut-suzca yönünü öteye döndü. Şimdi tekrar nasıl geçecekti uykuya? Memlekette sapıktan, işgüzardan geçilmiyordu. İş yok, güç yok. Oturuyorlar telefonun başına, rastgele basıyorlar tuşlara... Az sonra karısının sesi duyuldu. Seni arıyorlar! Bu saatte önemsiz bir telefona uyanmak çok kötü, diye geçiriyordu hâlâ içinden. Bakalım gecenin sürprizi neydi? Sarhoş, sapık, provokatör... Uykulu, yorgun ve anlamsız bir sesle "Alo!" dedi. Sonra hemen toparladı sesini. Ne uyku kaldı ne yorgunluk. Çok zaman öncelerindeki Ali Tahir gibi Ali Tahir'di arayan. Sandalyeyi çekip oturdu. Bekleyen bütün zamanlar, bu sesleri özleyen bütün zamanlar hareketlendi birden. Her biri bulunduğu yerden koşar adım gelip bir heyecan oturdular yanı başına. Koşun, koşun. Ali Tahir'le Kenan Ergüner

konusuyor telefonda. Tıpkı yıllar öncesinde olduğu gibi konuşuyorlar. Belki birazdan İhsan Aydoğdu da dâhil olur... Derginin ciltlerini karıştırırken içim depreşti ve aradım, dedi. Bir güzel gece konuşması oldu. Bir güzel dostluk tazelemesi... Kısa kısa, biraz tutuk ve pek çok şeye dair. Geceyi bölen bir gül kokusu. Yokuş Sokağı'yla, karıyla, zopuruyla bir Andırın vardı şimdi karşısında. İhsan Aydoğdu, sanki Ankara'da değildi. Az sonra ahizeyi alacak ve zaman, kaldığı yerden devam edecekti akmaya. O hep geçirdi zaten konuşmalarında. Andırın'da, Ali Tahir de biraz İhsan Aydoğdu'ydu çünkü.

Yatağa giderken söyleniyordu. Ey uyku! Ben bu telefona değil bir geceyi, onlarca geceyi bile feda edebilirim. İster gel ister gelme!

Aliciğim,

bu ikinci kâğıt
birincisi ne oldu dersin
derim ki
önceki gündü
bir önceki gün tüm mektupları masanın üzerine yaydım
tüm geçmiş zamanı
bizim ne güzel zamanlarımız vardı Aliciğim
bizim ne güzel bir hikâyemiz
geç saatlere kadar
kimini açıp okudum sevindim
kimini elime alıp üzüldüm
hayat ne çok üzüyor Aliciğim ne çok
müthiş bir şeydi
işte heyecanlanmış olacağım ki
ertesi gün
yani önceki gün oluyor
damarlarımda sinsi bir mektubun dolaştığını sezdim
iyi
deyip kâğıdı (yani birinci kâğıt oluyor) daktiloya taktım
sana mektup yazacağım

tıpkı eski günlerde olduğu gibi mektup yazacağım sana
başladım
/bir mezarın başında susar gibi/
masum bir ilk cümleydi oysa
sonra bir şiir musallat olmasın mı
al başına belayı
oysa şiir benim neyime
yanlış kapıyı çalıyorsun
ben şair filan değilim
üstelik de benim adım Ali Tahir değil
dedimse de dinletemedim
bir şiir bir öykücünün kapısını niye çalar
/sanki ölümlerimiz kucağımızda
bir yasini dinler gibi susuyorduk
oysa birazdan çekip gidecekti ölümlerimiz
birazdan anlaşılacaktı
kadınlarımızın dul
çocuklarımızın yetim kalmadığı/
yalvarıyorum bırak da şu mektubu yazayım diye
ben eskisi gibi öyle her zaman mektuplar yazamıyorum artık
bırak lütfen ellerimi
hayır diyor
/kelimeler asla yakamızı bırakmaz bizim
çünkü
hiç kimse
ama hiç kimse bizim gibi âşık olamaz
hiç kimse
ama hiç kimse isyan edemez bizim gibi/
geçen gün de öyle oldu
birine mektup yazarken
bir öykü geçip oturdu karşıma
bunlar beni mahvediyor Aliciğim
hem öyle mahvediyor ki
anlatamam
sonra sinirlendim ve çıkarıp attım o birinci kâğıdı
şimdi masanın bir ucunda duruyor ve biliyorum ki bana
kinleniyor

bir kâğıt bana kinleniyor Aliciğim
canı cehenneme
yine hiç konuşmadım bugün toplantıda
ikram edilen pastadan kaçırdım elimi
bana kötü şeyleri çağırıştırıyor
yanımdaki adamın yüksek sesle besmele çekip
pastaya hücum etmesi de affedilmez bir hata idi
affetmedim
kabalık aç gözlülük suç sayılmalı
besmele ile işlenen suçlarda ceza artırımına gidilmeli
ve ilkesizlik
vatandaşlıktan bile çıkarılmalı böyleleri
aforoz edilmeli
bir gün bir devlet kurarsam
bir gün bir devletim olursa
canım canım bir devletim olursa bir gün
ki kesin yapacağım bunu
tek tek seçeceğim vatandaşlarımı
çok özledim iki gözüm
ağlamak bile geçiyor içimden
kınama beni lütfen ben çok duygusal bir insanım
ben bütün zamanları aynı anda yaşayan tuhaf bir insanım
mektuplar çok uzaklara götürdü beni
şimdi olmayan o zamanlara
şimdi olmayan o sıcaklıklara
şimdi olmayan o dostluklara
neredeler?
Halim de yok artık
o da gitti birileri gibi
koca bir şehirle beni baş başa bırakarak
şimdi ben nasıl...
selam ederim
kucaklarım
gözlerinden öperim

Kenan Ergüner

Kenan kahvaltısını yapıp çıktı evden. Ticaret Odası'nda sendika toplantısı vardı bugün. Bu işlerle pek bir ilgisi yoktu ama Akif İnan ve İhsan Aydoğdu Adana'daydı. Maksat onlarla görüşmek, hasret gidermekti.

Sorarak buldu toplantının yapılacağı yeri. Kapının önündeki tabelayı görünce şaşırdı biraz. Burada böyle bir salon mu varmış! Şehrin en işlek caddelerinden biriydi ama hiç dikkatini çekmemişti. Ticaretle, salonlarla filan işi yoktu ki. Yalnızca o değildi tabii. İnsan, gözünü insanlardan kaçırırken, pek çok şeyi de gözünden geçiriyordu demek ki...

Salona girdiğinde birkaç tanıdıkla karşılaştı. Onu görünce şaşırdılar doğal olarak. Ne işi vardı buralarda? Ayaküstü kısa konuşmalar geçti aralarında. İyiydi. Evet, görünmüyordu pek. Kendi dünyasında yaşamaya devam ediyordu... Sonra arka sıralarda bir yere geçip oturdu.

Toplantı başladığında saat 10.00'du. Özellikle Akif İnan'ın konuşması güzeldi. Her ne kadar onu böyle bir ortamda ve böyle bir nedenle dinlemek biraz garip olsa da nihayetinde konuşan Akif İnan'dı. (Kenan onu dinlerken bir yandan da düşünüyordu: Acaba siyasete, sendikaya vb. işlere bir sanatçı elinin değmesi, farklılık yaratabilir miydi? Bir kalite, bir değer katabilir miydi? Sanatın, edebiyatın bu tür süreçlere söyleyeceği bir söz var mıydı? Ya da bu tür süreçlerin sanatçıların, edebiyatçıların sözüne, dokunuşuna ihtiyacı var mıydı? Verecek kulağı? Yoksa bu çark, her kim olursa olsun, kendi dişlileri arasında eritir miydi? Dönüşür müydü?) Şayet sonraki konuşmacılardan birinin lüzumsuzluğu -falan partiye gönül vermiş milyonlardan biriymiş de falan da filan da...- olmamış olsaydı, bütünüyle güzel geçen bir toplantı olacaktı. (Elbette toplantının kendisi ve toplantıya sebep teşkil eden konu değildi...) İnsan, haddini bilmemekte, kendini insanlardan uzaklaştırmakta ne kadar da mahirdi. Size kendimi sevdirmeyeceğim, ey insanlar! (Evet, insanın böyle bir hakkı, tercihi olmalıydı. Bazı insanlara kendini sevdirmemeliydi. Ne gerekliyorsa yapmalıydı bunun için. Çünkü bazı insanların, bazı insanları sevmemek gibi bir mahrumiyeti, yoksunluğu, yoksulluğu olmalıydı. Bazı insanları sevmek, emek isterdi. Seviye isterdi. Hak edilmişlik isterdi. Fakat konu bu değildi.) Adam, böyle bangır bangır

bağırırken biz de kendimizi zorlayıp duruyoruz bu adamları sevmek için diye söylendi Kenan. Bir şeyler ister istemez buna zorluyordu ama galiba buradaki ince noktayı fark etmek gerekiyordu. Buradaki ince nokta, bazı insanların sevimsiz olmak gibi bir lükslerinin olmamasıydı. Bu ancak hayatı kendileri için yaşayanların tercih edebileceği bir şeydi. Kendi hayatını tepe tepe kullanabilirdin... İşte madem hem böyle bir ilke ihlâli yapıyor hem de üstüne üstlük sevimsiz olmak için ellerinden geleni artlarına koymuyorlardı, onların bu emeklerini karşılıksız bırakmamalıydı. Alın terlerinin karşılığını hakkıyla vermeli, bu çabaya, yeteneğe saygı duymalıydı. Mesajını aldık ey insan, seni sevmiyoruz! Tamam, çizginin bu tarafında sayılsınlar ama orada da pek çok ince çizgi vardı. Hayır, kabalık da kabalıcılık da yoktu... Bu arada İhsan Aydoğdu'nun, elindeki anayasa kitapçığına sürekli vurgu yapıp zaman zaman bölümler okuyarak yaptığı konuşmasına da ayrı bir parantez açmak gerekiyordu. Kenan onu dinlerken, doğrusu tereddüt etmedi değil. Gerçekten İhsan Aydoğdu muydu konuşan! Bunları söyleyen! Buna bir de Akif İnan'ın bir ara, yarı şaka yarı ciddi İhsan Aydoğdu'ya söylediği o sözü de eklemek gerekirdi. Böyle giderse sen hepimizi...

Bir ara kaçamak yapıp bir yerde tatlı yediler, çay içtiler İhsan Aydoğdu ile.

Fakat akşam çok ilginç bir şey oldu. Belki de son yılların en güzel ve bir o kadar da acıtıcı olayı. Keşke son yılların en güzel sürprizi, diyebilseydi. Cümle orada kalabilseydi...

Sabahki toplantının bir devamı olmak üzere düzenlenen akşam yemeği için gittikleri restoranda, bir kenara çekilip oturdu. Sabahkine benzer gereksiz konuşmalar vardı yine. Bu ülkede siyasetçilerin her toplantıda bulunmak ve konuşma yapmak gibi bir hastalığı vardı ne yazık ki. Üstelik de ölçüsüzce... Galiba bir fırsat olarak görüyorlardı böylesi ortamları. Her şeyi bilmek, her konuda ahkâm kesmek, üst perdeden konuşmak... Anlamsız şeylerdi bunlar. O, yalnızca bir hatır nedeniyle buradaydı. İnsan kalitesi yerlerde sürüklenen bir toplumda, hiçbir faaliyetin başarı şansı yoktu! Hatta bu tür faaliyetlerin hiç yapılmaması daha faydalıydı. Herkes bir süreliğine evine kapanmalı, kendini adam edip öyle çıkmalıydı sahneye. Belki o zaman bir şeyler yapılabilirdi...

Konuşmalardan sıkılınca kendini dışarı attı. İyi ki de sıkılmıştı, iyi ki de dışarı çıkmıştı. Terasta dolaşırken aşağıda, mağazanın içinde, -restoran bir mağazanın st katındaydı- birine takıldı gözü. Heyecanlanıverdi birden. Olabilir miydi? Olamazdı. Benzetiyordu herhâlde. Hayal görüyordu. Bir kayıp zamanın izini sürüyordu belli ki... Yok yok, benzetmiyordu. İyi de ne işi vardı ki buralarda? Bu saatte stelik. Haber filan da vermeden... O kadar mı uzaklaşmışlardı? O kadar mı kopmuşlardı? Gz zerindeydi. Merdivenden inmek için yüzünü döndüğünde, tamam dedi. Koşar adımlarla inip mağazaya girdi. Olsun. Hayal olarak bile olsa böyle bir anıyı yaşamış olurdu. Bir mektuba vesile olurdu da anlatırdı ballandıra ballandıra. Belki bir öyküye... Geldi ki ne görsün! Biraz ileride, sırtı ona dönük vaziyette bir şeylere bakıyordu. Aman Tanrı'm! Omzuna dokunup "Merhaba bayım!" dedi. Kucaklaştılar. İlginç, dedi. Az nce İhsan Aydoğdu ile senden bahsetmiştik. O da burada, yukarıda... Acaba çıkıp bir selamlaşırlar mıydı? Sarılrılar mıydı, eskiden olduğu gibi...

Eşinin bir toplantısı nedeniyle geldiklerini, alışverişten sonra döneceklerini söyledi.

Galiba duymamıştı söylediğini...

Biraz konuştuktan sonra -bu arada eşi ile de selamlaşmışlardı- kucaklaşıp ayrıldılar...

...

Geç vakit İhsanları yolcu ederken dedi ki: İlginç bir şey oldu. Ali Tahir'le karşılaştuk. Selamı var.

Galiba duymamıştı söylediğini...

...

Sonra Kenan Adana'da kaldı. İhsan Aydoğdu Ankara'ya, Ali Tahir de Andırın'a döndü...

...

Hikâyenin nereye döndüğünü ise hiçbiri bilmiyordu!

Canım Aliciğim,

Sonra bu görüşmemizin -rastlaşmamızın demeliyim- üzerinden günler, haftalar ve aylar- tam altı ay- geçmiş. *İkinci Yazıları*'nın yüzünü görmeyeli, sesini duymayalı, postacı zili çalmayalı aylar, yıllar olmuş. Yıllar ne de çabuk geçmiş Aliciğim, ne de çabuk! Biz seninle ne bir telefon ne bir mektup ne de yüz yüze bir daha görüşmemişiz, o kucaklaşmanın ardından. Meğer kaderin son bir ikramıymış o rastlaşma bize. Bilseydim, ah bilseydim ben bunun kaderin son ikramı olduğunu; bilseydim ki seni bir daha görmeyeceğim, bilseydim ki bir daha sarılamayacağım sana... Hasretlerimiz yalnızca gecelerde değil, şiirlerde, öykülerde değil, bütünüyle kalbimizde kalmış da koca bir dağ olup oturmuş yüreğimize. Yokuş Sokağı, büroyu, çayı ve sigarayı özlemişiz. Bize ne olmuş da bizi, neler, nerelere savurmuş da böyle olmuşuz, bilmiyorum. Oysa ikimiz de filmlerin iyi bitmesini istedik. Bu nasıl bir film, bu nasıl bir son Aliciğim? Bitmeyecek sandığımız, hep böyle sürüp gidecek sandığımız bir hikâye, nasıl solmuş böyle içten içe? Biteceğini bile bile, buna inanmışken, iman etmişken bile hiç bitmeyecek sandığımız bu hikâye, nasıl bitmiş öyle? O camideki imam, o imamın yanına gelip giden o çocuk şimdi nerede? Nerede o geceler, çaylar, şiirler, sohbetler? Nerede o kardaki ayak izi? Nerede, senin o akşamları, çarşıdaki adamlara sorduğun arkadaşların? Yokuş Sokak, matbaa, büro nerede? Şarkımız dediğin o *İkinci Yazıları* nerede? Şimdi hangi şarkı çalıyor taş plakta?

Bugün dört Eylül.

En kötü 4 Ağustos olmalı, diye yazdığım günün üzerinden yıllar geçmiş. Oysa şimdi ondan da ağır bir gün var omuzlarımda. Ondan da acı bir gün. Bunu günlüğüme nasıl yazacağımı bilmiyorum. Böyle bir şey nasıl yazılır Aliciğim! Böyle bir not nasıl düşünür!

Okuldaydım. Biri aradı. Gazetede bir haber var, dedi. *Andirin Postası*'nın sahibi... Beynimden vurulmuşa döndüm Ali. Şaka yapıyordur, dedim. Yanlışlık vardır, dedim. Sen en iyisi bir daha bak o habere, dedim. Bir daha baktı. Öyle yazıyor, dedi. Okudu

o acı cümleleri, bir bir. Koşa koşa eve geldim. Bana bakanlara aldırış etmeden, koşa koşa eve geldim. Matbaayı aradım hemen. Sehven yazılmış, bir başka ilanla karışmış cümlesini duymak için. Yok yok, burada, telefonu kendisine veriyorum, cümlesini duymak için. Böyle bir cümleye dünyaları vermek için. Bu da senin bir şakan olmalıydı. Biraz ağır bir şakaydı ama olsun. Çünkü öyleydin. Şaka yapmayı severdin. Bir şaka olarak yaşadığın bu hayata, şakalar yapardın sıkça. Bunu bir vesile ile eşin hanımefendi de söylemişti. İlginç şakalar yapar Ali Tahir, demişti! Karşıdakinin öyle söyleyeceğini bekliyordum. Böyle de şaka olmaz ki Aliciğim, demeyi bekliyordum. Ardından senin o güzel kahkahanı duymayı... Sonra içim ferahlayarak kapatmayı telefonu... Duyamadım. Beklediğim cümlelerin hiçbirini duyamadım. Ben bunları beklerken, ben ısrarla bunları beklerken, M. İdris başka bir şey söylüyordu. Dün akşam diyordu, yatsı namazı diyordu, cami diyordu, kalp krizi diyordu... Onun da tıpkı senin gibi şakacı olduğunu biliyordum. Hani sesini filan değiştiriyordu ya telefonda. Ama bu, öyle değişik bir ses değildi. Başka bir sestti. Acı, çok acı bir sestti Aliciğim. Sen ne diyorsun İdris, dedim. Ses kesildi o anda. Sonra kelimeler düğümlendi boğazıma. Hiç çözölmeyecek şekilde düğümlendi kelimeler. Şimdi ben hangi kelimeyi bulayım, hangi cümleyi kurayım Aliciğim? Şimdi ben, yetim kalmış bu hikâyenin saçlarını nasıl okşayayım? Gözlerine nasıl bakayım? Söyle Ali, ben bu hikâyeye nasıl devam edeyim?

Zaman ne de çabuk geçiyor İhsancığım. Örneğin, ben Ali'ye o son mektubu yazalı tam yirmi yıl olmuş. Ben Ali'den cevap almayalı tam yirmi yıl! Bu yirmi yılın nasıl geçtiğini anlatamam. Bu yirmi yılın hiç geçmediğini, zamanın o ânda durduğunu, o ânın etrafında dönüp durduğunu anlatamam. Şimdi de sana yazıyorum ve bu mektubun üzerinden kaç yıl geçeceğini ise hiç bilmiyorum. Bu durmuş zamanlarla nasıl yaşayacağımı da. Gerçi mektup yazacak kimse de kalmadı... Bunlar da Şeyh Galip'in sözüne şerh olsun. Demek yalnızca alışkanlıkları tazelemiyormuş mektuplar. Her mektup, gittiği gibi dönüp gelmiyormuş. Her mektubun cevabı olmuyormuş. Söyle Galip Baba, yirmi yıldır cevap alınamayan bir mektubun hükmü nedir sende?

Sonra İhsancığım, o birlikte tatlı yediğimiz günün üzerinden aylar, yıllar geçmiş. Biz seninle arada bir telefonda ya da işte o son görüşmemizde olduğu gibi gelip geçerken görüşür olmuştuk. Eskisi gibi mektuplar da yazmıyorduk birbirimize ve telefonlarımız gecenin bir vaktinde çalmıyordu. Telefonlarımız çalmıyordu ve biz öyle eskiden olduğu gibi uzun konuşmalar da yapmıyorduk. Sözlerimiz mi tükenmişti, yoksa biz mi, bilmiyorum. Hasretlerimiz yalnızca gecelerde değil, şiiirlerde, öykülerde değil, bütünüyle kalbimizde kalmış da koca bir dağ olup oturmuş yüreğimize. Hasret kalmışız birbirimize İhsancığım. Sözlerimiz, seslerimiz, kelimelerimiz hasret kalmış. Bize ne olmuş da bizi, neler, nerelere savurmuş da böyle olmuşuz, bilmiyorum. Bitmeyecek sandığımız, hep böyle sürüp gidecek sandığımız bir hikâye, nasıl solmuş böyle içten içe İhsancığım? Biteceğini bile bile, buna inanmışken, iman etmişken bile hiç bitmeyecek sandığımız bu hikâye, nasıl bitmiş öyle? O camideki imam, o imamın yanına gelip giden o çocuk, şimdi nerede? Senin sesin, Ali Tahir'in sesi, *İkinci Yazıları*'nın sesi, nerede?

Bugün on Mayıs.

Sen hasta olmuştun. Bir süredir tedavi görüyordun. Arada bir haberini alıyordum. Ziyaretine gelenlerle çektiirdiğin fotoğraflara bakıyordum. İyi görünüyor, diyordum, iyi. Daha iyi olacak

inşallah. İlk fırsatta oturup hasret gidereceğiz inşallah. Kazaya kalmış zamanlarımızı eda edeceğiz bir bir. Bazen de telefonla görüşüyorduk. Sesine, cümlelerine dikkat ediyordum. Sesin de cümlelerin de aynı eskisi gibiydi. Ve gülüşün... İyi, diyordum. Daha da iyi olacak inşallah. Bugün yarın derken, günler aylar geçti İhsancığım. Yakında taburcu olur, sağ salım çıkar inşallah deyip dururken, günler, haftalar geçti. Arada bir Hüseyin Gümüş'le konuştuğumuzda seni soruyordum. Dün ziyaretine gittim, iyi olacak inşallah, diyordu. İnşallah diyordum. Bir gün alacağım o güzel haberi bekliyordum. Senin haberin yoktu, bizim Hüseyin'le konuştuğumuzdan. Ben ertesi gün gelecektim ve sana sürpriz yapacaktık. Eski günlerde olduğu gibi yine sarılacaktık. Hasret giderecektik. Ben yine geldim. Hüseyin'le buluştuk. Bir yere gidip oturduk. Ama böyle değildi planımız. İkimiz de susuyorduk. Paylaşmış otuz beş yılın ardından susuyorduk. Susmak ne kelime, lafın gelişi. Hiç susar mı insan? Susabilir mi? Hatıraların her biri bir yerden sökün eder de kuşatır ve kelimeler, sen istemesen bile kurar cümlelerini. Görüntüler birbiri ardınca gelip geçer gözünün önünden. Kâh istasyona doğru yürürsün, kâh bir otobüs penceresinden el sallarsın. Hayat, geride fotoğraf bırakmayı pek sever...

Senin haberin yok tabii ki. Dün bir mesaj geldi telefona. Tıpkı o gazetedeki haber gibiydi. Hayır, sen öyle değildin. Böyle şakalar yapmazdın. O an beni görmeliydin İhsancığım. İkinci kez vurgun yemiş hâlimi görmeliydin. Birkaç kez okudum mesajı, yine de her ihtimale karşı. Onun üzerine değil, zaten planımız öyleydi. Gecenin bir vakti bindim otobüse. Bu otobüs nereye gidiyordu? Neye gidiyordu? Yol bitmedi İhsancığım, gece bitmek bilmedi. Bir türlü güneş doğmadı. Sonra otogarda Hüseyin'le buluştuk. İkimiz de susuyorduk... Şimdi ben hangi kelimeyi bulayım, hangi cümleyi kurayım İhsancığım? Şimdi ben, bir kere daha yetim kalan bu hikâyenin saçlarını nasıl okşayayım? Gözlerine nasıl bakayım? Söyle İhsan, ben bu hikâyeye nasıl devam edeyim?..